

Kankurutan

altkitap 2008 Öykü Seçkisi

Kankurutan

altkitap 2008 Öykü Seçkisi

Kankurutan – altkitap 2008 Öykü Seçkisi

Seçici Kurul: Adnan Kurt, Ayfer Tunç, Cem Uçan, Mehmet Aar, Nazlı Ökten, Yekta Kopan

Sürüm: Aralık 2008

© 2008 altkitap

Yapıtın tüm yayın hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar
dışında yayıncının izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

www.altkitap.com

altkitap@altkitap.com

Birincilik

Kankurutan - Hande Ortaç Aksoy **1**

İkincilik

Az Kullanılmış Hafifletici Sebepler Aranıyor - Melis Mine Şener **11**

Üçüncülük

Devrim - Tanju Sarı **15**

Altın Kafesli Ev - Ayfer Kafkas **21**

Çöplük - Ayten Kaya **27**

Kimse Gitmesin - Banu Katipoğlu **30**

Kim Yolcu Kim Hancı? - Binnur Akhun **35**

Kaza - Cem Emrullah **40**

Meraklı Ağaç ve Deli Kuş - Ceyda Zeynep Koyuncu **43**

"Harlem Shuffle" - Deniz Arslan **46**

Kırmızı Bıyıklı Adam - Derya Karaboğa Akın **51**

Ademoğlan - Devrim Çakır **57**

Çöküş - Emre Akay **68**

Aşk Hayatın Sürprizidir - Esra Birkan **80**

Bast-ı Zaman - Evrim Yağbasan **88**

Sevgili Gül - Fatih Debbağ **94**

Uzağa Yaklaşan Adam - Gökhan Sarır **102**

Tortu - Gülden Hasret Oygür **112**

Sahaf Yangınları - Hakan Tağmaç **122**

Hep Televizyon - Kenan Çetinkaya **126**

Koza - Leyla Selin Doğan **133**

Kelimelerin Peygamberi - Melahat Yıldırım **134**

Fahrettin - Melik Saraçoğlu **142**

Labirent - Murat Şener **151**

Karar - Murat Tosun **160**

Pervaz - Nuriye Erdoğan **168**

Eşyalar - Özgür Taburoğlu **175**

Dile Kolay - Özlem Yıldız **184**

Gece - Sakine Esen-Eruz **190**

Algı Çarpması - Seda Başer **195**

O - Tülay Marchand **205**

Kaçış - Vedat Oğuzay **215**

Bir Oyun Dört Renk Bir Mendil - Zafer Ketizmen **227**

Kız Kadrolu Metalik Pejo - Zekiye Boyana **238**

Kankurutan

1.

2008 Öykü Ödülü

Hande Ortaç Aksoy, 1980 yılında Adapazarı'nda doğdu. Boğaziçi Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler bölümünü bitirdi. Üniversite yılları boyunca Boğaziçi Üniversitesi Oyuncuları'nda (BÜO), mezun olduktan sonra bir süre de Tiyatro Boğaziçi'nde oyunculuk yaptı. BÜO bünyesinde çıkmakta olan "BÜO Yıllık" ve mezuniyetin ardından B.Ü. Mezunlar Derneği dergisi "Boğaziçi"nde yazıları yayınlandı. Murat Gülsoy'un 'Yaratıcı Yazarlık Atölyesi'ne katıldı. "Hesap Kesim Tarihi" adlı öyküsü, **www.altkitap.com** sitesinde e-kitap olarak da yayınlanan altkitap 2007 Öykü Seçkisi'nde yer aldı.

Bu akşam Muhittin'le son yemeğimizi yiyeceğiz. Bu işi ancak bir ziyafet marifetiyle nihayetlendirmek bana yakışan bir son olacak. Kararlıyım tüm yemek boyunca yüzüne bakıp yaşayamadıklarımı pişmanlık duymayacağım, tam tersine birlikte geçirdiğimiz yılları son defa da olsa muhabbetle anmak istiyorum. Bu sebeple çok özel bir ziyafet hazırlamalıyım. Son bir kez benim elimden şöyle lezzetli yemekler yiyebilsin, gece ışığı söndürmeden, geçen yıllar namına şükredebilsin diye. Zavallı, musibetin yemekten geleceğini nereden bilecek, mümkün mü? Bu sabah erkenden uyanıp kasketini başına geçirdiğimde ve koltuğunun altına gazetesini sıkıştırdığımda bayağı bir afalladı. Onu bu kadar erken bir saatte kahveye gönderdiğim için önce bir huysuzlandı ama nedenini bir türlü söylemediğim bu yemek konusundaki kararlılığımı görünce tıpış tıpış gitmek zorunda kaldı. Arkasından son kez baktım. Bir sağa bir sola devrilerek ağır ve bezgin yürüyüşünü uzun uzun seyrettim. İşte o an ne kadar doğru bir karar verdiğimi düşündüm ve hemen işe koyuldum. Akşama kadar yapılacak çok şey vardı.

Liseden mezun olduğum günün hemen ertesi annemin hayat akademisinde çırak olarak işe başladım. Ustalığının gereği, ona annesinden, annesinin de anneanesinden ve yedi kuşak sülalesinden kulak memesi kıvamı gösterilerek, cızır cızır oluncaya dinletilerek, üç çorba kaşığı kadar oraya buraya çiziktirilerek aktarılan miras-ı marifetlerini bana öğretmekti. Benim hamurumdan bir kuşak sonrasının ustasını

yaratabilmek için beni beyaz iş bir örtü yaparmış gibi programlı, müthiş bir beceriyle ve derin bir sabırla eğitti. Bu süre boyunca sadece o konuştu, ben dinledim ve kaydettim. Aslında yalnızca onun dedikleri kaale alındığı için o konuştu sayılır. Ben de içimden bağırdım durdum. Ne işim vardı benim gümüş parlatmayla, kereviz yapraklarından şunu, sapından bunu yapmayla? Ne diye ilgilendirsin ki beni yün yorganların içini her bahar ditip bahçeye sermek ve havalandırmak ve sonra tekrar kılıflara tıkıp bir sonraki kış için depolamak? Ben okulda hocalarım tarafından da methedilmiş mûsikî becerimi kullanarak TRT'ye girmek, radyoda şarkılar söylemek, sonra çok ünlü olup İstanbul gazinolarında assolist olarak sahneye çıkmak istiyordum. Çikletlerden çıkan artist fotoğraflarını biriktirir, bahçenin evden görülemeyecek arka duvarının kuytu bir yerinde mahalleden kan kardeşim Neriman'la gizlice sigara içerken belki on kere okuduğumuz sosyete dergilerinin eski sayılarını on birinci kere aynı heyecanla gözden geçirirdik. Yani Muhittin benim on sekiz yaşıma ait bir düşün değil, daha çok annemin, akademisinden mezun olabilmem için biçtiği bir hedefti sadece. Ama annem her şeye olduğu gibi bu hedefe de koşarken yanında sürüklediklerinin ne düşündüğünü dinlemeyi akıl edememiş, unutmuş, bence daha çok umursamamıştı.

Muhittin şimdi kel. Bence yıllar ondan saçlarıyla birlikte başka birçok şeyi de aldı götürdü. Eskisine nazaran biraz daha heyecanlı, daha duygusal, daha şişman, daha bir korkak... Yok zaten öyle kahramanlıkları sebebiyle mahallemizin adı Muhittin Kıran Mahallesi olarak değiştirilmiş falan değil. Mesela hayatındaki en büyük korkuyu beni istemeye gelirken yaşamış. Annemin herkes tarafından aşikâr kimseyi beğenmeme hali, babamın her an cebimden silahımı çıkarıp kafana bir kurşun sıkırım emekli asker tavırları evin kapısında şiddetle titretmiş onu. Biz tanıştığımızda o otuzuna gelmiş bir devlet memuruydu. Benimse akademide ikinci yılımdı. Günlerim annemin dersleri bittikten sonra odama çekilip okuldayken yaptığımız ses egzersizlerini gizli gizli tekrar ederek geçiyordu. Sesim bayağı açılmıştı. Çok tiz notalara çıkabiliyordum artık. En yakın zamanda evden İstanbul'a kaçıp şansımı orada denemeyi planlıyordum. Yastığımın altında mutfak bütçesinden tırtıklayarak biriktirdiğim yol param hazırды. Biraz daha cep harçlığına ihtiyacım vardı yalnızca. O harçlığı toparlar toparlamaz fasulye ayıklamaktan ve fare kapanı kurmaktan kurtulacaktım. Ama bir hafta ile kaçma şansımı kaybettim ve İstanbul'a gelişim on sekiz sene kadar gecikti. Muhittin'in hayatında yaşadığı ikinci korku, onu emekliliğe ikna edebilmek için devlet tarafından yaşadığımız şehirden İstanbul'a sürülmemizdi. Tıpkı beni istediği gün olduğu gibi bütün endişeleri boşa çıkmıştı. Nasıl benim ailem -heyhat- yuva kurma yolunda ona zorluk

çıkarmadıysa, ben de ona yeni bir hayat kurma konusunda hiçbir problem yaşatmadım. Muhittin sağ olsun sadece geldi gittiyle ilgilendi. Tıpkı Zeynep'i evlendirirken ya da Mehmet'i Ankara'da yurda yerleştirirken olduğu gibi... Şimdi biraz kollesterol sıkıntısı var, en çok onunla ilgileniyor. Çok dikkat etmemize rağmen değerleri sürekli yüksek çıkıyor. Yaştan diyor doktorlar. Ben de öyle diyorum. Bu yaştan sonra yediklerine dikkat edeceksin Muhittin! İnsan yoluna devam edebilmek için bazı şeylerden fedakârlık etmeli tıpkı benim şimdi yapmakta oldum gibi. Sadece bu akşamlık senden ricam, şu karnıyarığı yemen... Ağır bir yemek olduğunu kabul ediyorum. Kollesterolünü de bir anda tavana çıkarabilir. Merak etme annemin akademisinde en az yağ tutan patlıcan kızartma konusunda iki sömestr ders gördüm.

Bu yemeği öyle güzel yapmak her yiğidin harcı değildir. Oyazasından çok, kıvamı bilmek ve tecrübeyle malzemenin en güzelini seçmek püf noktasıdır. Bir kere patlıcan acı olmamalı. Bunu ben değil Arap şeyhi gelse dışından bakıp anlayamaz, patlıcanın iyisini kötüsünü ancak satan manavı bilir. O da işinin ehli bir adamsa. Manav dediğin malını aldığı yeri bilmeli. Malı verenden derinlemesine malumat almalı. Sonra malını kafasında tanzim etmeli; bu orta boy domatesleri salataya vereceksin, küçük boylar yemeklik, arada çıkan çürükleri salçalık olarak ayır, bir de doktorun hoppa hanımı anlamaz, onunkine de eziklerden bir iki sıkıştırırız. Soğanlardan kof çıkanları sakla da küspe niyetine verirsin. Havuçların biçimlilerini yan taraftaki lokantaya gönder, onlar veresiye yapmazlar, müşteriye mahcup olmasın garibanlar. İşte böyle meslek erbabını bulmak çok önemli... İşini titizlikle yapan manav zaten seni kısa zamanda tanır, çünkü satıcı ya bir yandan da insan sarrafı olacak. Sen böyle ilgili alakalı olunca artık Nermin Hanım'a da en güzel patlıcanı vermeyi akıl etmeli. Ayağı bir kesilmeye görsün, kendiyle birlikte sözüne hürmet eden bütün mahallelinin de ayağı kesiliverir demeli, bunun farkında olmalı. Hüseyin Efendi'yi İstanbul'da çok aradım. Şanslıyım yakın muhitte bulabildim. İki sokak arkada, hem malın hem de insanın iyisinden anlayan manavım sayesinde patlıcanım bu akşam acı olmayacak.

Her sabah olduğu gibi Zeynep bu sabah da aradı. Havadan sudan sanki dünyanın en mühim meseleleriymiş gibi konuştuk. Laf yarıştırdık çoğunluk. Sanırım benim söylediklerimin bir kısmını anlamadı, ben annem gibi olmak istemediğim için onu dinlemeye çalıştım. Zeynep, sıkıntılarımı sordu yine. Kızım artık sorma bunları, konuşunca geçmiyor işte. Yatmadan başucuma tülbent koymuştum, sıcaklayıp ter basınca kalktım boynuma sardım gecenin yarısı. Ter soğuyunca sabah boynum tutulmuş kalkıyorum, kafamı sağa sola çeviremiyorum. Bir de kalbim küt küt atıyor,

dünya meseleleri başıma üşüşüyor, her gece bir kabir azabı. Sabaha kadar kur allah kur. Neden erkenden uyanır yaşı nihayete erenler, bence gece bir yaştan sonra cehennem olur da ondan. Tabii bunların hiç birini söylemedim Zeynep'e, sadece ilaçlar iyi geldi dedim. Konu torunuma gelince akan suları durdurduk, vakayı dikkatle tetkik ettik. Elif'in daha beş yaşında olduğunun ayırdına vardım o an. Bu kadar küçük bir yaşta bu kayıp ona bir şey ifade eder miydi? Ölümü anlayabilir miydi? Peki, seneler geçtikten sonra hatırlayabilir miydi? Canım ne olacak, eskiye ait fotoğraflar, yakın zaman için videolar var. Geçmiş seyredince daha bir gerçek geliyor insana. Bazen yaşadığından bile gerçek. Artık kafama koydum, geri dönüş olmaz. Bu iş bu akşam bitecek.

Ne zamandır planlıyorum, kolay mı? Son gecemizi yıllar sonra hatırlamaya degecek bir şeyler olsun diye itinayla ve sabırla birkaç haftadır organize ediyorum. Öncelik yemek listesinin... Planım düğün çorba ile hayırlı bir başlangıç yapacak, karnıyarığın ardına gizlenerek beklenmedik kuvvetli bir etki yaratacak, tel tel pilavın üstünden, son dakikada ısıtılarak servis edilecek olan irmik helvasına akacak ve şükür duasıyla nihayete erecek. Paravanın ardına gizlenmiş silahım ise adamotu. Bulmak için ilk kapısına gittiğim kişi mesleğinin erbabı Hüseyin Efendi. Onun bilmediği ve yerini bulamayacağı bir bitki olduğunu zannetmiyorum. İki gün önce dükkâna uğradığımda da beni hayal kırıklığına uğratmadı.

Hava soğuk ve rüzgârlıydı o gün. Kalın yün kumaştan yapılmış pelerini andıran paltomu giymiş, rüzgârdan etkilenmemek için iyice sarınmışım. Bu model paltoları genç kızlığımdan beri giymekten hoşlanırdım ama bu yaşlarda bir zaruret olabileceği aklıma gelmiyor insanın. Menopoz sonrası aldığım kiloları kalın kumaşın altına hapsedmişim. Siyah olduğu için de olduğumdan daha zayıf gözüküyordum. Zayıf olduğumu düşünmek beni son günlerde en çok mutlu eden şey olmuştu. Bana mutluluk veren şeyin zayıflık hissiyatı olduğunu fark edince kızdım kendime. Kontrol bendeydi artık bunu kabullensem iyi olacaktı. Bu vakitten sonra beni mutlu etmeyen her şeyi hayatımdan çıkarıyordum.

Manava vardığımda içerde Hüseyin Efendi bir müşteriyle ilgileniyordu. Ben başımı uzatmış işleri ne zaman biter diye anlamaya çalışırken başka bir kadın omzuma çarparak dükkâna girdi ve doğruca patates çuvallarına yöneldi. Sinirle atılıp kadına ağzının payını verirdim ama Hüseyin Efendiyle kimseye duyurmadan konuşmak istiyordum. Mümkün mertebe etrafta şüphe yaratmamaya çalışmalıyım. Dışarıdaki sebze sergisinin en ucunda duran patlıcanların başına geçtim. İsabet olmuş, karnıyarık yapacağım için bu hareketim abesle iştigal etmemişti.. Hüseyin Efendi hızla tuzağıma

düşerek vakit geçmeden yanımda bitiverdi. Maksat yemek olsun diyen müşterilerini hızla yolculamış, aldığı paraları önlüğüne yerleştirerek yanıma yaklaşmıştı. Önce acımış patlıcanlardan ve kırağı çalmış marullardan bahsettikten sonra doğrudan gözlerinin içine bakarak sordum, Hüseyin Efendide adamotu bulunur muydu? Küçük gözlerini kısarak ve keskince yanıtladı, adı hem âdemotu olup hayat veren, hem kankurutan olup ömür tüketen bir bitkiyle olursa ancak benim işim olurdu. Hayatla ölüm arasındaki dengeyi ancak benim gibi terazisi hassas olan insanlar bulabilirlerdi, bu başkasının harcı olamazdı zaten. Ona göre ben dengeyi sağlamıştım fakat o bilmiyordu ki benim terazimde ölüm kefi daha ağır basıyordu.

Tahmin ettiğim gibi Hüseyin Efendi adamotu bulundurmuyordu ama beni hiç de şaşırtmayarak nerden bulabileceğimi bana tarif edebilecekti. Dükkâna girdik. Sebze-meyve kasalarının üst üste çatılmasından ortaya çıkmış eğreti masanın bir tarafına o oturdu, diğer tarafına ben geçtim. O ne kadar ağırdan alıp şu tarif işini ballandırıyor sa ben o kadar acele davranıp o daracık dükkândan bir an önce çıkmak istiyordum. Oturduğumuz kısa bacaklı tabureler sanki bizi yerin dibine geçirmişti. Sağımızda solumuzda çuval çuval soğan, patates üst üste yığılmıştı. Salkım salkım muzlar tavandan kafamıza sarkıyordu. Üstümdeki pelerini zapt edemiyordum. Uçları kucağımdan düşüp ezilmiş portakallarla, lahana yapraklarıyla ve kestane kabuklarıyla kaplı zemine değiyorlardı. Çamurla karışık kahverengi bir madde kaplamıştı yerleri. Sıkıntılarım üşüştü, birden ter döktüm. Hemen çantamdan tülbindimi çıkarıp boynuma sardım. Alimallah bir de ter üstümde kuruyup iyice hasta etmesin beni. Hüseyin Efendi samanlı not kâğıdına bir kroki çizmeye başlamıştı. Tırnaklarının içi pislik dolmuş siyahlaşmıştı. İçim bulandı. Zaten keskin bir sarımsak kokusu yüzünden fenalık geçirmek üzereydim. Başımı kaldırıp biraz nefes almaya çalıştım. Hüseyin Efendi bu sırada Mısır çarşısının gizli dehlizlerinden birini ana yola bağlayan dar geçitleri resmetmekle meşguldü. Kısaca tarif de etti. Sultanhamam tarafından girersem daha kolay bulurdum. Önemli olan “Şifa Bezirgânı” dükkânını kaçırmamaktı. Dükkânın sergisinde çığırkanlık yapan kızıl saçlı çocuğu bulmam gerekiyordu. Çocuğa Mümtaz Kadri’yi soracaktım. Çocuk beni ona götürecekti.

Yolumun Mısır Çarşısına düşeceğini bildiğimden sabah evden vakitli çıkmıştım. Muhittin kahveden gelmeden işimi halledip eve dönebilirdim. Bu yaştan sonra bile hâlâ kıskanabiliyordu beni. Nerde kalmışım? Ne yapıyormuşum? Ya düğmeciden kopça alıyor ya da iplikçiden yün seçiyor olurum. Bu sefer de düğmeciden, iplikçiden şüphelenir. Gençliğinde daha da sıkıydı. Giydiklerime kadar müdahale ederdi. Ben

bunları sosyete dergilerinden görüp diyorum, sana ne oluyor? Sen ne anlarsın? derdim ilk başlarda. Hele en dayanamadığı şey tüm zamanların modası olsa da bizim gençliğimizde ayrı bir öneme sahip olan kırmızı ruj sürmemdi. Dudaklarım sanki kapıya sıkışmış da şişmiş ve kan oturmuş gibi gözüyormuş. Neden bu kadar dikkat çekmek istiyormuşum, sağ taraftan bana bakan adamı görmüyor muymuşum? Hayır görmezdim, kimse bana onun sandığı kadar dikkatle bakmazdı. Ben de inadına sürerdim. Gençlik işte... Ta ki giyinip süslendiğimiz bir nişana sırf ben kırmızı ruj sürdüm diye gitmediğimiz güne kadar. Çok bağırıştık Muhittin'le. Sakin adamdır ama o gün beni de çocukları da korkuttu. Ahmet'le Zeynep ağlamaktan helak olmuşlardı. Sonradan ben de ipin ucunu bıraktım. Tam onun istediği şekilde Muhittin Kiran'ın eşi Nermin Kiran oldum. Akşam saatlerinde ondan önce evde olur, dekolte ya da kısa giyememeye özen gösterir, özellikle kırmızı ruj sürmezdim. Son günlerimizde tatsızlık çıksın istemiyorum. Ben işimi sağlama alayım da eve ondan önce varayım, kimse benden şüphelenip de nihayete ermeden planımı bozmasın.

Mısır Çarşısı haftanın hangi günü olursa olsun yine kalabalıktı. Sultanhamam tarafından girdim, sağımdaki her dükkânın adını okuyarak, bir yandan çantamı kollayarak, önüme bakıp düşmemeye çalışarak, omzuma çarpanlardan ya da dirsek atanlardan sakınmaya gayret ederek bayağı yürüdüm... Yürüdüm... Sonra durdum. Arkamdan yürüyen adam benim aniden durmamla bana yapıştı. Benden öğrendiğini açıkça belli ederek etrafımdan dolaştı ve söylene söylene yoluna devam etti. Bense o tanıdık ter basmasıyla birlikte, yüreğimin yerini mesken edinmiş kuşun kanat çırpmasıyla yolun ortasına çakılıp kalmıştım. Hüseyin Efendi dükkânın sağ tarafta olduğuna dair hiçbir şey söylememişti ki! Eyvahlar olsun kaçırmıştım. Soldaydı. Ya da sağda ve daha ötedeydi. Devam mı etmeliydim, tekrar başa mı dönmeliydim? Gözlerimi kısarak ilerdeki tabelaları okumaya çalıştım. Okuyabildiklerim arasında “Şifa Bezirgânı”nı göremeyince geçmiş olduğum sol tarafın dükkân isimlerini görmek için arkama döndüm. Kıvrıcık kızıl saçlı on üç – on dört yaşlarında bir çocuğun bana doğru yaklaştığını gördüm. Gözlerini bir noktaya sabitlemiş hızlı hızlı geliyordu. Bu çocuk Hüseyin Efendinin sözünü ettiği çocuk olabilir miydi? Çok düşünmedim, yanımdan geçmesini bekledim ve ben de aynı hızla onu takip etmeye başladım. Sanki çevresinde bir koruma halesi vardı, kimseye değmeden kalabalığın arasından sıyrılarak ilerliyordu. Bense tam tersi balta girmemiş bir ormanda çantamla kendime yol açmaya çalışıyordum. Kolum bir dala çarpıyor, paltomun eteği sarmaşıklara dolanıyor, ayaklarım ağaçların köklerine takılıyor bir türlü ilerleyemiyordum. Aramızı açmış olan

çocuk aniden bir dükkândan içeri girdi ve “Şifa Bezirgâni” yazısı girdiği kapının üstünde mağrur mağrur duruyordu. Bulmuştum.

Mümtaz Kadri'nin olduğu yere gidebilmek için de Mısır Çarşısının hiç bilmediğim تنها dehlizlerine girmemiz icap etti. “Şifa Bezirgâni”nin hemen yanından saptığımız dar ve loş koridor, birkaç dirsek yaptıktan sonra bizi bir avluya çıkarttı. Avlunun tavanı açıktı ve çevresi iki katlı imalathanelerle sarmalanmıştı. Üst kat korkuluklarından kurutulmuş kırmızıbiber, patlıcan ve bilmediğim birçok bitki dizisi sarkıtılmıştı. Aşağıda Anadolu'nun dört bir tarafından çuval çuval envai çeşit baharat başka memleketlere gönderilmek üzere sıralarını bekliyordu. Tepemiz açık olduğu halde burnuma yoğun bir baharat kokusu çarptı. Fakat kokunun muhteviyatını çözmek mümkün değildi. Kızıl çocuk beni üst kata çıkardı. Merdivenlerin basamakları apartmanlardan alışık olduğumuz ölçüden daha yüksek yapılmıştı. Benden çok daha iri insanların kullandıkları basamaklara tırmanıyordum. Nerde olduğumuzu bile kestiremediğim bu yere geldiğimi bilen de yoktu. Burada başıma bir şey gelse kimsenin haberi olmayacaktı. Korktum. İçimdeki küçük kuş yine kanatlarını çırpmaya başladı. Ben ne kadar cesaretliymişim ki İstanbul'a kaçıp burada mûsikîyle ilgilendiğim bir hayat yaşamamın hayalini kurmuşum vaktiyle. O cesur kızı hatırlamaya çalıştım ama nafiye. İçimdeki kuşçuk yatışamayacak kadar korkak çıkmıştı.

Mümtaz Kadri, başımı eğerek girmek zorunda kaldığım karanlık mağara benzeri bir odada iki büklüm çalışıyordu. Masanın üstüne kırmızı, hâkî, siyah, sarı, kahverengi, gri ve hatta mor renkli tozları kümelemiştir. Bıçağının ucuyla her bir kümeden bir miktar ayırıp küçük bir terazide tartıyor, miktarın doğru olduğuna karar verirse küçük torbalarda hazırladığı karışımların içine katıyordu. İçersi küf ve ucuz tütün kokuyordu. Sırtımda bir ürperti hissettim. Adam başını ağır ağır kaldırdı. Bir gözü sulanmış bir şekilde ve titreyerek bana bakarken diğer gözünün olması gereken yerde boşluk olduğunu gördüm. Aynı anda kapı çarparak kapandı ve kızıl saçlı çocuk beni bu mağaramsı yerde tek gözlü adamla baş başa bırakıp gitti. İşte o an kanımın parmaklarımdan içime çekildiğini hissettim.

Hızlıca konuya girdim. Uzun süredir bir yemek tarifi üzerinde çalışıyordum ve bu nuh nebiden kalma tarifte adamotundan bahsediliyordu. Hiçbir yerde bulamamış ve en son manavım tarafından buraya yönlendirilmişim. Adamın sağlam gözünün bebeği irileşti. Bana inanmaz bakışlarla bakıyordu. Elimde olmadan tedirginliğim artıyor, kalbimin yerini mesken edinmiş kuşum buradan arkama bakmadan kaçmam için aklımı çelmeye çalışıyordu. Abdüsselamotunu yemekte kullanmak için uzun süredir arayan

olmamıştı Mümtaz Kadri Beyi. Sesi genizden geliyor ve çatallı çıkıyordu. Uyuşturucu etkisi olduğu için herkese satılmaz, sadece sertifikalı tıpçılara verilir. Tek göz titreye titreye vücudumu baştan aşağıya kat etti. Bende yalancı havası var mı diye tetkik diyordu sanırım. Tarif, ölçü ile mi verilmiş yoksa göz kararı, avuç hesabı mı bildirilmişti? Hemen, tüm malzemelerin miktarının ölçü ile belirtilmiş olduğunu söyledim. Bir an düşündü, bir iki kere tek gözünü kıptı. Sonra ani bir hareketle sandalyeyi arkaya iterek kalktı. O kadar ani hareket etmişti ki elimde olmadan bir adım geri gittim. Bu beni onun karşısında zayıf gösterdi. Sıkıldım ve bir tur daha ter boşandım.

Raflarla dolu mağarasının derinliklerinde benim için adamotu arayan adamın sesini duyuyor ama kendisini göremiyordum. Ayaklarını iki adım sürüyor, bir şeyleri kaldırıp altına bakıyor, kapaklar açılıp kapatılıyor, sonra bir adım daha atıp yer değiştiriyordu. En sonunda ağırca bir şeyin çekildiğini duydum. Bir zafer nidası geldi, sonra bir mırıltı başladı. Mümtaz Kadri'nin kafası rafların arasından gözükteğünde mırıldanmaya devam ettiğini duydum. Elinde eskimiş çuval parçalarına sarılmış bir şey taşıyordu. Taşıdıklarını masaya bırakana kadar mırıldandı. İşte kaderim gözüyle baktığım Abdüsselamotu çaputların arasında duruyordu. Ben elimi uzatıp tutmak istediğimde Mümtaz Kadri'den tekrar o mırıltının yükseldiğini duydum. Dua ettiğini ancak anlamıştım. Bu kök bir insan görünüşüne sahip olduğu için ele alındığında dua okumak gerektiğinden bahsetti. Ben de evet dedim, mutlaka okuyacağıma dair temennide bulundum. Şu anda o çaputun altında nasıl bir şey olduğunu görmek için neler vermezdim? Dua da okurdum, gerekirse bu halimle takla atmaya bile hazırdım. Annemin bana evde geçirdiğim son gün tarifini verdiğinden beri yani yaklaşık otuz beş yıldır aklımdan çıkaramadığım adamotunun nasıl bir şey olduğunu birazdan görecektim. Annem hazır olduğuma evden ayrılacağım son güne kadar kâni olamamıştı. En önemli bahsi en son güne saklamış ve artık bitmekte olan defterimin son sayfalarına tarifleri bizzat kaydettirmişti. Bir sonraki kuşaklara aktırılması gereken en son konu zehirlerle ilgiliydi. En çok üzerinde durduğumuz yöntemse ilk başta dikkat çekmeyecek, masum ve faydalı ama bir o kadar da ölümcül olan adamotuydu. Besmeleyle çaputları açtım ve insan bedeni tasavvurunda köksü bitkiyi ellerimin arasına aldım.

Defterdeki tarif iki taraflı yapılmıştı. Sağ tarafa sıhhat verecek olan sol tarafa şüphesiz ölüm getirecek olan yemeğin ölçüleri yazılmıştı. Hala aklımdadır annem melekle şeytan gibi düşünmem gerektiğini söylemişti. Sağ taraf meleğin yemeği, sol taraf şeytanın zehriydi. Asla defterin üstüne ne olduklarını not almamalıydım. Birinin eline geçtiğinde sadece yemek tariflerinin yer aldığı masum bir defter gibi gözükmeliydi.

Sülalemizdeki kadınların var olabilmek için zaman içinde geliştirdikleri bir yöntemdi bu. Kendi buldukları ya da bir şekilde öğrendikleri her türlü işe yarar formülü bir sonraki kuşaklara aktarmak. Bu şekilde yeni yetişenler her şeyin zaman içinde denenmiş en mükemmel yolunu bildikleri için girdikleri ailelerde ve çevrelerde en kısa zamanda itibar sahibi olabiliyor, tarihten gelen bu destek onların hayatlarını güçlendiriyordu. Ölüm de bunlardan biriydi. Hayat eğer çekilmez olur ise bunu yaratanı dikkat çekmeden ortadan kaldırmanın annee yolunu bana adamotu olarak öğretilirdi. Seçmediğim bir yolda işimi kolaylaştırmışlardı, şimdi de beni kurtaracaklardı.

Adamotu köksü bir bitkiydi. İnsan gibi kolları bacakları ve baş için bir çıkıntısı vardı. Bu çıkıntıları kesip bitkinin sadece gövdesi bırakılmalıydı. Morumsuydu. İşte bu noktada patlıcan ile kesişiyordu. Karnıyarık yapılacağı zaman patlıcanın kabuklarını alaza değil de tam olarak soyarsanız, adamotunun piştiğindeki gibi bir rengi olacak, yiyenler kesinlikle aradaki farkı anlamayacaktı. Yemeği yapmaya koyuldum.

Hem lezzetli hem de zehirli bir karnıyarık için en önemli malzemelerden biri de içine konulan harçtır. Ayrıca bu gece yenecek yemeğin özel olması bunca yılın hatırasıdır. Yapmam gereken sadece sofranın hazırlanması değil, kendimin de hazırlanmasıydı. Birkaç gün önce saçlarımı boyatmıştım. Biraz frapan olsun istedim, aralara kızılar serptirdim. Siyah bir elbise aldım. Hafif göğüs dekoltesi vardı ve boyu ancak dizimin bir karış üstüne kadar iniyordu. Bir tek eksik kalmıştı. O da yıllardır sürmekten kaçındığım kırmızı rujum. Beni en kadın hissettiren aksesuarım. Öncesinde Muhittin’le uğruna ne çok kavga etmişim de menopozdan sonra sürmek aklıma bile gelmemişti. Kan akmayınca kendi kendime yakıştıramamıştım. Eski çantaların birinin iç cebinden buldum, çıkardım. Biraz bayatlamış olsa da dudaklarım pırıl pırıl oldu. Bu akşam yemeği Muhittin için hazırladım. Kırmızıyı kendim için kuşanayım. Kan dudaklarıma otursun.

Muhittin tam vaktinde kapı ziline dokundu. İçeri girdiğinde bütün hazırlıklar bitmişti zaten. O da benim titizlenmelerime karşılık traş olup gelmişti. Hemen üstüne takım elbisesini giymek için odaya geçti. Ben yemekleri ısıtırken hazırlanmıştı bile. Bu akşamın nedenini hiç anlatmamıştım. O da zorlamamış oyunuma dahil olmuştu. Hani demiştim ya gençlik yıllarına göre daha bir yumuşak, hatta anlayışlıydı. Eski Muhittin olsa her yeri birbirine katar yine öğrenirdi nelerin döndüğünü. Bu sefer rutinin kırılması onun da hoşuna gitmişti.

Düğün çorbasıyla başlıyoruz yemeğimize. Ben bir yandan da tüm hayatımı en başından anlatıyorum. Bu son gece gevezeliğim üstümde. Sanki söyleyemediklerimin

hepsini şu birkaç saate sıkıştırabilmişim gibi cümleleri arka arkaya bağlıyorum. Muhittin benim bu kadar konuşmama alışık değil belli ki, gözlerinde yarı şaşkınlık ama yarı hayranlık var. Mutfağa geçiyorum. Karnıyarıkları yayvan servis tabağına aktarıyorum. En son adamotundan yapılmış karnıyarığı alıyorum ve servis tabağının en soluna yerleştiriyorum. O kadar benziyor ki patlıcanlara, ancak benim gibi ehil gözler anlayabilir aradaki farkı. Annemi ilk defa o an hürmetle hatırlıyorum. Defterin son yaprağına en son dakikada çiziktirdiği şeyler sayesinde bunca yıl sonra özgürlüğüme kavuşacağım. Kendimden emin salona götürüyorum tepsiyi. Muhittin merakla neden böyle bir şeye kalkıştığımı anlayamadığını söylüyor, ona bir sürprizim mi var acaba? Zeynep ikinciye mi hamile yoksa? Ya da Mehmet bu sefer kesin boşanıyor değil mi? Servis tabağının en sağındaki patlıcanı Muhittin'in tabağına yerleştiriyorum. Sonra tabağın en solundaki adamotu karnıyarığı kendi tabağıma alıyorum. Muhittin benden cevap bekliyor hâlâ. Adamotu karnıyarıktan bir lokma alıyorum. Ben ölüyorum Muhittin diyorum. Yapabileceğin hiçbir şey yok. Şimdi yemeğimizin tadını çıkaralım.

Yaklaşık on beş dakika sonra safra kesem, mesanem ve rahmim genişleyecek. Yirmi dakika sonra gözbebeklerim büyüyecek, kalp atışlarım hızlanacak ve yarım saate varmadan kalp krizi geçireceğim. Sanırım tatlıya yetişebilirim. Ilık ve kıvamında irmik helvası tadacağım son şey olacak.

**- Cinayet Mahallinde Kullanılmak Üzere -
Az Kullanılmış Hafifletici Sebepler Aranıyor**

2.

Melis Mine Şener, 1980 İstanbul doğumlu, Yıldız Teknik Üniversitesi Endüstri Mühendisliği Bölümü Mezunu. İTÜ Endüstri Mühendisliği bölümünde Yüksek Lisansı tamamladı.

2008 Öykü Ödülü

Yok, olmaz, diyemem ki Savcı Bey ve pek değerli Sayın Hâkim, bu adam kanıma dokunan laflar etti, sinirlendim, çektim, vurdum. Yok, diyemem. Nasıl desem ki; kendime geldiğimde bir Refik'i gördüm yerde kanlar içinde, bir de cinayet aletini ki bakınız üç numaralı kanıt olarak bir poşet içinde duruyor dava dosyasına ekli. Bir numaralı kanıt denen gömleğimden kopmuş ve maktulün kanı bulaşmış bir düğme, olay mahallinde bulunan. İki numara ölünün tırnağı arasından çıkarılan bir parça derim. Ben olsam üç numaraya değil de bir numaraya koyardım ya cinayet aletini, adaletin işine karışılmaz tabi, siz daha iyi bilirsiniz Sayın Savcı. Ne diyordum; üç numaralı kanıt Cinayet aleti. O kör bıçak. İşte onu gördüm kendime geldiğimde, ötesini – berisini hatırlamıyorum.

O vakit – o saat yerde cansız yatan o adamı tanımam etmem demek isterdim. Ama diyemem Hâkim Bey. Annem yalan söylemeyi öğretmedi bana; belki biraz da benim beceriksizliğimden, sonradan da bir türlü öğrenemedim gitti. Velhasıl yalan diyemem. Tanırım Sayın Hâkim Bey ve Sayın Savcı. Ama gel gör ki; tanımamış olmayı isterdim her şeyden çok. Üç yıl hapiste yatmış da o hapisteyken doğan kızını göreceği günün bir an önce gelmesini isteyen amcam kadar çok isterdim. Öyle çok. Ama ne oldu? Çıktığı gün, karşıdan karşıya geçerken, yeşil ışıktaki hem de - sürpriz yapacakmış Hâkim Bey, haber vermediydi o gün çıkacağını – çarpan arabadan sebep yine göremedi kızını. Ve hatta kimseleri göremedi bir daha. Oracıkta teslim etmiş ruhunu. Salıverildiğini haber alamadan cenazesinin haberini aldık. Çarpan arabanın şoförü mü? Çok zenginmiş paçayı kurtardı, “kim vurdu”ya gitti rahmetli. Demem o ki, çok istemekle bir şeyler olaydı, ne amcam rahmetlik olurdu, ne de ben maktulü tanırdım. Bu cinayet de benim tarafımdan işlenmemiş olurdu, ama eminim ki rahmetli yine de öldü bir bıçak darbesiyle.

Tanışıklığımız çok da eskilere dayanmaz rahmetliyle ve dahi “yediğimiz içtiğimiz ayrı gitmez” denecek cinsten bir ilişki de değildi aramızdaki. Ama bir vakit çok yol yürüdük, çok dirsek çürüttük birlikte, çok lafın belini kırdık. Ve bir gün o yollardan birinde ben, bendeniz Rüstem, dava dosyasına ekli üç numaralı kanıtı kullanarak ayırdım onu bu dünyadan. Maktulü, Refik ismiyle müsemma, nur içinde yatsın, tanırdım. Sever miydim? Günahım kadar sevmezdim Hâkim Bey. Amma velâkin öldürecek kadar bir hissim yoktu kendisine karşı.

Bi’ vakit Ayşe’me yan gözle bakacak oldu, verdim ayarını, yola geldi. Var mı öyle tanışın, arkadaşın sevdiğine sarmak? Hadi dedim, bilememiştir – malum ya, Ayşe’me söz gelmesin diye pek dikkat ederim ben, daha istemedik etmediydik kızı babasından, neme lazım, halel gelmesin. Görmemiştir, duymamıştır, bilememiştir - dedim. Çektim bi’ ayar aklını başına aldı. Geçen, bu olaydan bir hafta evveliydi, gidip istedik babasından Allah’ın emri peygamberin kavliyle, söz kestik. Ondan böyle rahatça demem her şeyi bir bir.

Sonra bir gün dedi ki: “Anam evde hasta, acil para lazım”, taksi sıramı verdim, yolunu bulsun evine ilaç götürsün dedim. Meğer pavyona gidesiymiş, ondan lazımmiş para. Arkamdan “Nasıl da kandırdım ineği” diye konuşup gülerken duymuş Necati Abi durakta. Ses etmedim, yüzlemedim, olmaz ya, boş bulunmuştur lafın bana geleceğini bilememiştir, dedim. Kendini bilmezliğine verdim.

Bir başka gün Sayın Hâkim ve Savcı Beyler, borç istedi, “yok” dedim, kaşla göz arası torpido gözünden bizim köstekliyi yürütüvermiş, baba yadigârı. Sonradan Hacı Himmet denen o uğursuzun yeleğinde gördüm, zor topladılar adamın üstünden beni, kumara basmış benim köstekliyi bu Refik.

Velhasıl kelam kazığını yemişliğim çoktur. Ama yine de sineye çektiydim hepsini bir bir ve hiç geçirmedim aklımdan o nefesini boğazından ayırmayı. Allah’ın verdiği canı almak bize mi düşmüş? Tövbe, hâşâ Sayın Hâkim ve pek Sayın Savcı Bey.

Bu Refik denen zat–ı muhterem (ki emin de değilim muhteremliğinden. Zat–ı muhterem demem ağız alışkanlığından, zira ne itliği kalmıştır, ne uğursuzluğu, ne hırsızlığı, ne ahlaksızlığı... Ama yanlış olmasın bütün o lafların belini kırmalar, dirsek çürütmeler, 9 – 6 yollarını düz etmeler bunları öğrenmeden evveldi, ne zaman öğrendim bu Refik’in kaçın kurası olduğunu, derhal kestim selamı sabahı. Arkasından da konuşmuş oluyorum ya rahmetlinin, Allah affetsin taksiratını.) ile o gün yolda karşılaştık biz. Yine içmiş gündüz gözü, olmuş zil zurna. Tövbeler olsun, yalan demem, içmezliğimden değil Sayın Hâkimim, ben de içerim, severim de içmesini. Ama gündüz

gözü içmem kat'a. Ekmeğimizi yoldan toplarız biz, o direksiyon denen tekerlek de hiç sevmeyiz içki denen mereti. Varsın sevmesin, ona göre davranırız biz de, içmeyiz gündüzleri. Ne vakit bırakırız direksiyonu, yürür gideriz gideceğimiz yere; o vakit içeriz. Ne diyordum Sayın Hâkim'im? Bu Refik gündüz gözü olmuş bir dünya. Yampiri yampiri yürüyor karşıdan böyle. Görmeyecek gibi değil, daracık sokak bizim Çukurçeşme sokağı. Ufacıcık bir yokuş, nereye dönersin, ne yana saparsın? Burun buruna geldik. Allahtan dut gibi olmuş, görmez diyecek oldum. Meğer gözleri beni ararmış fıldır fıldır... Çok affedersiniz Sayın Hâkim Bey, "Ulan hıyarto, ne demeye duruyorsun yol üstünde" diyerek üstüme yürümeye başlamaz mı? Kendime dedim: "Rüstem sakın ol, gelme bu Refik'in dolmuşuna, kelle olmuş Allah'ına yan bakıyor hiç bulaşma" dedim. "Buyur geç" dedim duvara yaslanıp. Dik dik baktı önce, nereden ne desem de hikâyeyi hır güre bağlasam diye. Öyledir; içince iyice sapıttırdı rahmetli, ama ben de damarıma basılınca duramam Sayın Hâkim'im ve pek Sayın Savcı. Benim de bir erkeklik gururum var el netice. Sonra bir sigara çıkardı iç cebinden, "Ateş var mı ateş?" diye sordu. Kibriti çıkardım aslında üflese alev alacak kibritten ya, hadi, yaktım sigarasını.

Sonra, sonra bir nefes çekti derin. "Ayşe'yle nişan yapmışın, sonunda ilik gibi hatunu kapattın, iyisin hadi" dedi, pis pis gülererek. İşte o zaman benim de nevrime döndü Sayın Hâkim'im. Ne ara cebimden çıkardım keleşi, ne ara sapladım göğsüne hiç bilemem. Bir eliyle keleş tutan elimi kavradı, öbür eliyle diğer kolumu tuttu. Bıçağı tutan elimdeki parmakları sıkıca sarılıydı önce elime, tırnakları elime batıyordu, öbür eli de kolumda demirden bir mengene. Sonra elinden kayan bir yağlı ipmişçesine yavaş yavaş kaydı ellerinin parmakları elimden - kolumdan, dizlerinin üstüne çöktü. Göğsüne bastırmaya çalıştı ellerini, sigarası dudağından düştü, gözlerine baktı, bir daha baktı, sonra hani o filmlerdeki gibi yana devrildi.

İşte o anda kendime geldim. Refik – mefik, bir adamın canını almışım. Ki Refik'e günahımı vermezdim ama onun canını almak da bana nasipmiş. Oracıkta kendime de saplayacağım de keleş utancım, dedim bir tane daha can almakla giden geri gelecek mi? Eğildim, gözlerini kapattım, sağa sola bakındım, köşedeki bakkala gittim üç adımda, polis'i aradım. Dedim "Böyle böyle ben bu Refik denen adamı bıçakladım. Gelin bizi alın..."

İşte, böyleyken böyle Sayın Hâkim'im. Ta ilk başında da dediydim. Diyemem kanıma dokunan laflar etti çektim vurdum. Evet, böyle oldu tam olarak da, ama diyemem yine de. Hafifletici sebepten yazarlarmış çünkü böyle şeyleri, Avukat Ahmet Bey öyle dedi. Ağır tahrik var denirmiş, hafifletici sebepler olurmuş. Cezam hafiflermiş.

Ama yok, hafifletici sebep - mebep bilmem ben. Günahım kadar sevmediğim bir adamı öldürdüm. Kanına girdim, ondan ekmek bekleyen anasının gözünü yaşlı bıraktım, bunu hafifletecek hiçbir şeycik bilmem ben. Varsa bunu hafifletecek bir şey, varsa Refik'in anasının acısını hafifletecek bir sebep onu yazın cezamn üstüne, varsa ondan hafiflesin. Bundan kelli başka sebep bilmem hafifletici falan. Var mıdır bildiğiniz şöyle sağlamından bir hafifletici sebep, ölen evlatların ardından analara teselli diye verilecek? Varsa, bana da ondan yazınız, yoksa ben istemem cezamı hafiflet'cek sebep. Suçumun cezasına razıyım Sayın Hâkim ve Sayın Savcı. Boynum kıldan incedir. İstirham ederim.

Devrim

3.

2008 öykü ödülü

Tanju Sarı, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi mezunuydu. Şu an İstanbul'da Yıldız Teknik Üniversitesi'nde öğretim görevlisi olarak çalışmakta. Edebi ürünler kadar dergilere çeşitli deneme ve eleştiri yazıları gönderiyor. Şu an bir edebiyat tarihi kitabı üzerine çalışmalarını sürdürüyor. Denemeleri, şiir üzerine yazıları ve öyküleri Aykırı, Mor Taka, Aylak, Şair Çıkmazı, Öteki-Siz, Sonsuzluk ve Bir Gün gibi dergilerde yayımlandı.

Türkiye'de devrimin olduğu tarih tam olarak 3 Ağustos, 1978'di. Şimdi bunu o kadar iyi hatırlamamın nedeni artık kapıya dayanan hareketliliğin aniden benzersiz bir neşe ve yüreklilikle tam olarak oğlumun doğum gününde kendisini sokaklarda göstermesiydi. İstanbul'un orta halli bir semtinde iki oda, bir salona sahip bir evde oturuyorduk. Çamlıca'nın 70'li yıllardaki o açık manzarasının keyfini çıkarabildiğimiz zamanlardı ve daracık odalarımız bir yana, salonumuz bu ufak manzara lüksünü bize sağlıyordu.

Evimiz hemen sokağın yanı başından geçen minibüs yoluna bakıyordu. Devamlı bir trafik gürültüsü olduğundan gece geç saatlere kadar uyumakta zorlanır sabahları erkenden başlayan araba klaksonlarını duyardık. Ama işte o sabah her zaman aksamadan saat 6 'da başlayan o motor ve korna cümbüşü yerini çeliğin asfalt üzerindeki ezici sesine bırakıverdi.

Soğuk, ritmik ve tok bir ilerleme sesi...

Gıcırdayan ağır metaller, her bir manevrada kulaklarımızın daha önce duymadığı derecede güçlü sesler çıkarıyorlar, istikrarlı bir şekilde ilerliyorlardı... Hemen yatağımdan fırlayıp kalın perdeleri çekinerek araladım. Gökyüzü öylesine aydınlık bir maviydi ve güneş yeni açılmış gözlerime öyle kuvvetle ışınlarını gönderiyordu ki caddenin üzerinde geçmekte olan şeyin tam olarak anlaşılır bir hal alması 4-5 saniyemi aldı. İlk önce bir iki tank üzerlerinde kırmızı bir bezin gerildiği ve bu yüzden dalgalanmaya pek niyeti olmayan kızıl bayraklarla geçti. Tank kumandanları gülen suratlarıyla apartmanlara selam vermekte, arada sırada tankın içindeki birilerine emirler yağdırmaktaydılar. Sonra ardından diğerleri geldi. Uyanıp uyanmadığımı merak ettim. Ama görüntüler ve sesler bir rüya olamayacak kadar sürekli ve gerçektiler. Tüm

şaşkınlığım yerini sinirsel bir boşalmaya bıraktı, dizlerim titrerken hemen oturup neler olduğunu düşünme ihtiyacı duydum. Bir sigara yaktım, bir iki nefes almıştım ki hemen söndürdüm, zaman kaybetmemeliydim. Bu birliklerinden kaçmış kendi başına bir takım kahramanlıklara girişmiş bir grup olamazdı çünkü tavırları çok rahat görünüyordu yani kabul görmüş gibi bir halleri vardı. Ya o kızıl bayraklara ne demeliydi? Ama dümdüz kırmızı bir bez gibiydiler. Yoksa zavallı bizler için bir oyun mu tezgâhlanıyordu? Hayır, olamazdı zira dışarıdaki gürültü bir kat daha artmış insan sesleri bir kalabalığın uğultusuna dönüşmüştü. O zaman bu bir devrimdi ve başlangıcından sonuna dek takip edilmesi gereken büyük ihtiraslarımızın şekillenmiş haliydi. Evet, bu bir devrimdi!

Karım hastanede yatmakta olduğundan ve büyük ihtimalle devrimin ilk heyecanının oraya ulaşmamış olabileceğini düşünerek haberi vermek için onu telefonla aramak istedim. O yıllarda talihin bize güldüğü bir olay da telefona sahip olmamızdı. Büyük babam müthiş bir öngörüyle daha on yıl önce listeye adımızı yazdırmış, uzun beklemenin ardından bir hatta sahip olmuştuk. Zaman içersinde neredeyse bütün apartman telefonu kullanmak için evimize girer olmuştu. Ama bu sabah biliyordum ki herkes balkonlarda ya da pencere arkalarında biraz da korku ve endişeyle ne olup bittiğini anlamaya çalışırken telefon edecek ya da telefon etmeyi düşünecek halleri yoktu.

Hemen hastanenin numarasını bulup ahizeyi kaldırdım. Bir iki sinyal sesi ve meşgul bir santralı aştıktan sonra karım için yapılan çağrı anonsunu duyabiliyordum. Doğru dürüst selam dahi vermeden sokaklardaki olayı aktardım dilim döndüğünce. Heyecandan arada telefonun kordonunun yettiği kadar pencerenin yanına gidiyor gittikçe renklenen sokağın oradan oraya koşuşturan kalabalığın şeklini şemalini ona aktarmaya çalışıyordum. Yeni doğan oğlumun sağlığını bile sormayı unutmuştum. Zira bu öyle bir durumdu ki hepimiz aslında yeniden doğmuş gibiydik. Kadıköy'ün bağrından gelen upuzun soluklu mücadeleler bir feryat gibi birden zincirlerinden çözülmüş, özgürlük yürüye yürüye eskitemediğimiz şu eski minibüs yolunun üzerinden bize bayraklar sallayarak geliyordu. Hava bir kat daha güzeldi, her zamankinden daha parlak bir mavi gökyüzü altındaydık...

Gözümüzün önünde rengârenk bir film oynanıyordu ve biz artık bu filmin bir sahnesinde içeri dalmış, tüm gidişatın kumandasını elimize almış ve hepimiz oluşturduğumuz kalabalık içersinde başrol oyuncusu olmuştuk. Bu tam anlamıyla kızıl bir devrimdi. Karım bir süre kendisine anlattıklarımın hızına yetişemedi ama sonra dümeni eline alıp neden oğlumuzu hiç merak etmediğimi sordu. Çok haklıydı, ama bana

göre geleceği kurtarmıştık dolayısıyla aydınlık artık çocuğumuza ait bir şeydi, hepimiz kurtulmuştuk, buna hiç şüphe yoktu...

Sonra birden karım kaldığı hastanenin çevresinde hiç de benim anlattıklarım benzemeyen hatta tam aksi yeşil bir devrimin gerçekleştiğini söyledi. Ses tonu keyifsizdi. Benim kızıl devrimimi endişeyle karşıladığını ve bulunduğu yerde her tarafın yeşil bayraklarla donatılmış olduğunu gördüğünü söyledi. Evden çıkmamam için de sıkı sıkı tenbihledi. Kendisi şimdilik güvendedi ama telefonun diğer ucundan tekbir seslerini duyabiliyordum. Bir anda bütün dünyam allak bullak oldu. Karımın söylediklerini bir kenara bırakarak hemen kendimi dışarı attım. Etraftaki kalabalığa katılıp diğer taraftaki yeşil devrimin gerçek olup olmadığını gözlerimle görmek istiyordum. Sokaktaki insanlarla konuşmaya çalıştım ama herkes kendisini akışa öyle bir kaptırmıştı ki söylediklerimi doğru olarak algılayacak durumun vahametini kavrayacak bir tek kişi bile bulamadım. Garip bir şekilde bu kadar çok devrimci olduğuna inanamıyordum. Adeta yerin altından fırlamışlar ya da yıllarca panjurların arkasındaki o loş apartman katlarında bu anı bekleyerek uzun yıllar geçirmişlerdi. Hiç ummadığım insanların tankların üstüne çıktığını ve zamanında benim attığım en keskin sloganlardan çok daha ileri sayılabilecek şeyleri bağırıp çağırarak halkı aralarına çekmeye çalıştıklarını gördüm. Düşünmek artık imkânsız bir şey haline gelmişti sadece katılmakla ilgiliydi yaşadığımız durum. Gücün ve kendini kaptırışlığın içersine hiçbir şeyi sorgulamaksızın katılmak ve ona yakın olmak... Ama ya başka tarafta tam zıttı bir şeye katılanlar?

Hızla koşar adımlarla sokakları caddeleri geçtim. Hatta adımlarımı maksatlı olarak daha arka sokaklara yönelttim. Evler sanki bir depremin ardından korkuyla boşaltılmış gibiydi, çok büyük bir heyecanın, beklenmedik bir olayın ardından günlük yaşamın her objesi, her mekânı bir anda olduğu yerde öylesine bırakılmış ve insanlar bir anda parlayıveren o çekim gücüne doğru adeta sürüklenmişlerdi.

O anda nereden geldiğini hiç anlayamadığım bir şeyler oluverdi gökyüzünde. Alışılmışın ötesinde garip mi garip bir değişim... Umulmadık bir anda Ağustos'un ortasında İstanbul'un üzerine sis çöktü. Özellikle rıhtım tarafından gelen bu kalın ve alçaktan ilerleyen sis, nemli ve yağmura benzer bir ağır havayla birlikte devrim heyecanın üzerine çöktü. İnsanlar şaşırılmışlardı. Göz gözü görmez olmuş her gün yaşadığımız 30 derecelik sıcaklık birden yerini puslu bir sonbahar havasına bırakmıştı ki belki de devrim kutlamalarını daha da kolaylaştıracaktı bu durum.

Sokakları geçtim kızıl güçlerin sesleri arkamda kaldı zira artık sadece sesler vardı görüntüler sisin içersinde karanlık gölgelere, kimi yerde kaybolup giden hayallere dönüşmüştü...

Bu insanı olduğu mekândan ayıran gri, beyaz sessizliğin içersinde ilerledim, belli belirsiz sokaklardan geçip hastanenin olduğu yere vardım. Karım haklıydı burada bambaşka bir görüntü vardı. Yeşil bayrakların ve kortej halinde yürüyenlerin ön saflarında sakallı cüppeli insanların bağırıışlarında az önce geldiğim yerdeki ayarında coşkuyu görünce irkildim. Herşey bir anda tersine dönmüştü ve adeta bir filmin negatifini seyrediyor gibiydim.

Önümden tozu dumanı kaldırarak geçtiklerinde varoşlardan geldiğini düşündüğümüz diğerleri nereden ve nasıl bir yol buldularsa ara sokaklardan, تنها izbeliklerden, boş arsalardan bu yeşil devrimin akıp giden kalabalığına katılıyorlardı. Normalde günlük trafiğin işlediği o geniş yol artık insanlarla dolduğu için kaldırımların üzerindeki tezgâhlar bile adeta insanların ayakları altında tek tek parçalanıyordu.

Garip bir tarikat ayini gibi gönüllü olarak bilinçlerini kaybetmişçesine bir huninin içinden geçerek tek bir noktaya akmak isteyen bu grup kendini inancın baş döndürücülüğüne kaptıran organik bir kalabalık halini almıştı.

Ellerim ayaklarım titremeye başladı. Şehrin caddeleri şimdiye kadar hiç görülmemiş iki zıt görüşün bir birine teğet geçen devrimiyle sarsılıyordu. Akli başında hiç kimse Türkiye'deki devrimin bu kadar taşkın bir şekilde yaşanacağını düşünemezdi ve sokağa çıkan benim gibi insanlar her an yanlış bir yerlerde olabilirdik. Ama etrafta şiddetten hiç iz yoktu, olup biten daha çok koca bir tiyatro sahnesini andıran asfaltın üzerinde en canhıraşından sahneye konan bir fars gibiydi ya da bir vodvil. Ama kafamızdaki o gerçeklik, bizi yıllarca esir alan bizle birlikte ilk gençliğini, yetişkinliğini ve olgunluğunu yaşayan, ideallerimizle ustaca buluşturduğumuz o gerçeklik nasıl olmuştu da ihtişamlı ciddiyetinden bir anda sıyrılmış, tam anlamıyla acınacak bir karikatür karesine dönüşüvermişti?

Hastaneye gidip karımı ve yeni doğmuş oğlumu çıkarmaya karar verdim. İki devrimin kesişme noktası sayılabilecek bir yerde güvenlikten uzakta sayılırlardı. O yıl hastanelere oldukça iş çıkmıştı. Neredeyse her semte ayrı bir karmaşanın düştüğü bu zamanda gene acillerin dolacağını bilmek endişe vericiydi. Elimi çabuk tutmam gerekiyordu. Çabucak hastanenin bahçesine daldım, otopark bomboştu. Tam kapıdan içeri girerken uzun zamandır görmediğim bir arkadaşşıma rastladım. Beti benzi atmış üstü başı dağınık sanki evinden zorla dışarı atılmış gibiydi.

‘Aklımı kaçıracağım,’dedi. ‘Her yerde bizi yerlere serecek derecede garip şeyler oluyor. Yıllarca devrim devrim dedik şimdi her taraftan adeta ishale tutulmuş gibi...’ sözünü bitirmeden merakla sordum

‘Ben iki tane gördüm diğerleri de mi var?’ Dostum cebindeki telefon jetonlarını bana gösterip,

‘Daha bu sabah bir avuç vardı, belki de telefon etmediğim yer kalmadı...’

‘Karabasan gibi bir gün yaşıyoruz..’dedim haline bakıp bunu söylememem olanaksızdı.

‘İnanmayacaksın ama Cihangir’de bir Turuncu devrim yapılmakta şu an.’dedi. Sınırları iyice harap olduğu için ağzının kenarındaki seğirmeyi bir gülüş olarak algılayamazdım.

‘İçerden çocuğumu ve karımı almam gerek,’dedim.

‘Acele etmeliyim...’

Birbirimize daha önce hiç bakmadığımız bir endişeyle baktık. Birçok kereler kovuşturmalardan, yargılamalardan beraber geçmiş başımıza gelen en beter durumlarda hep az da olsa gülerek sıyrılmayı bilmiştik, ama şimdi durum gülmenin ötesinde bütün var oluşumuzu adeta tehdit eder bir karmaşa içindeydi.

‘Bence acele etsen iyi olur bütün doktorlar ve hemşireler kendi renklerine göre devrim alanlarına koştular. Otoparka baksana...’

Çabucak hastanenin kapısından kendimi içeri attım. Hiçbir hareketin kendilerini kıpırdatamayacağı iki yaşlı müstahdemin artık hiçbir şeyi anlamak istemeyen bakışları içersinde asansöre bile binmeden üç kat yukarı çıkıp karımın yattığı odanın kapısına geldim. Karım sakın bir şekilde yatağının başucunda oturmuş dünyayı yeni tanımaya çalışan oğlumuzu kucağına almış bir şeyler mırıldanıyordu. Beni görünce sevinerek yerinden kalktı onu kucağıma verirken mırıltı halinde çalmakta olan küçük portatif radyonun sesini açtı. Ufak hışırtıların arasından geri planda sakın bir sanat müziği korosu sanki salınarak şarkı söylemekteydi. Çok şaşırılmış bir halde

‘Bu çok garip değil mi?’ dedi. ‘Sabahtan beri hep böyle, tek bir açıklama yok, her şey eskisi gibi sakın ve müzik dolu...’

Kulağımı radyoya dayadım. Diğer kanallara baktım. Neredeyse yarım saat hiç birbimizle konuşmadan uğuldayan şehrin sokaklarına, evlerin, apartmanların damlarına bakarak radyoyu dinledik. En ufak bir olağanüstülük yoktu. Hafif Müzik orkestralarının ögle üzeri baygın melodileri, kimi yerde türküler artık dinleye dinleye hiçbir müziksel özelliği kalmamış jenerikleriyle ilk ve ortaokul dersleri, bir kutunun

içersinde seslendiriliyormuş izlenimi bırakan radyo piyesleri ve aradaki reklâmların haricinde Türkiye radyolarında her hangi bir zapturaptın işareti bile yoktu.

‘Çok garip’ dedim. ‘Hem de çok garip...’

Altın Kafesli Ev

Ayfer Kafkas, 1979 yılının Eylül ayında halen yaşamakta olduğu Kütahya'da doğdu. Okula gitmesinden iki yıl önce okumayı keşfetmesinin ardından kitap okumaya başladı, mevcut piyeslerin daha iyi yazılabileceğini keşfedip kendi piyeslerini yazmasıyla sözcükler dünyasına girdi.

Nereden başlamak, nasıl anlatmak lazım?

Anlatırken bu öyküyü,

Hiçbir şeyi atlamamak lazım...

Bir kız vardı, narin elleri kar gibi beyaz... Al yanakları elma şekeri, dudakları taze gonca. Gece gibi siyah saçları vardı kızın, miski amber kokardı geçtiği yollar. Mavi gözleri engin denizlerden daha derindi. Nazlı mı nazlıydı kız... Gülfidanı gibi endamı, billurdan duru sesi vardı.

Pırıl pırıl bir yüreği vardı. Ağlayanla ağlar, gülenle sevinirdi. Bir göreni müptela ederdi kendine. Etrafı âşıklarıyla doluydu.

Bir de yaşlı babası vardı bu kızcağızın. Birbirlerinden başka kimseleri yoktu yeryüzünde. Babası kıskanırdı kızını herkesten. Çünkü bir gören âşık olurdu ona, ayağına dünyaları sererdi. Kız babasına kıyamaz, gitmezdi uzaklara. Ama hep böyle sürmez ya işler, akli kayıverirdi kızın bir gürbüz delikanlıya... Babası bu acıyla yaşırdı her gün. Kızını görüp de seven olacak, sevip de elimden alacak diye gizli gizli hayıflanıp üzülürdü.

Bir gün yataklara düştü kız, babası hemen anladı derdini. Ya âşık olmuştu, ya nazara gelmişti. Kız yeminler etti babasına; âşık değilim, çelmedi gönlümü bir mert diye. Babası inandı, kanaat getirdi kızın nazarlara geldiğine.

Hemen okutup üfletmek, bir parça da kurşun döktürmek gerek. Varsın koca karı işi desinler, nazar neymiş, inanan aklını yemiş desinler.

Adam gözünden sakındığı kızına feda etti gururunu. Tavsiye aldı bir büyücü; yaşlı mı yaşlı, çirkin mi çirkin... Büyücü sanki deve dikenini ay parçası gibi kızın yanında. Mırıldandı anlaşılmayan sözler ve üfledi kızın suratını pis kokulu nefesini.

Nazara inanmayanı inandıran hızla iyileşti kız. Daha büyücü çıkmadan kapıdan, billur sesi doldurdu evi. Baba sevincinden deliye dönünce, elinde avucunda ne varsa

döktü büyücünün önüne. Kadın minnetle eğildi yerlere. Kirden keçeleşmiş saçları halıyı süpürdü, fare kemirmiş entarisi kat kat yerlere yayıldı. Bu iyiliğe karşılık ise, adama bir öğütte bulundu:

Ben aciz bir kadını,
Büyüdür benim tek sanatım.
Bunda pek mahir olduğumu söylerler,
Bana gelen derdinden kurtulur derler.
Şimdi açın kulağınızı ve dinleyin beni:
Bu kızcağızın yıldızı pek hafif,
Her görenin nazarı değer.
Onu gizlemezsensiz gözlerden,
Çatlar orta yerinden.
Ama şansı varsa eğer,
Döner kara büyüyle ölümlerden.

Adamcağızı aldı bir telaş. Nasıl almasın? Biricik kızı uçurumun kenarında... Ya nazar degecek kızına çatlayacak orta yerinden, ya dönecek kara büyüyle ölümlerden. Cahildi adam, bilmezdi kafa içinde dolanan ilimleri, ama kara büyü'nün melanetini bilmek için, âlim olmak gerekmezdi.

Yas tuttu yaşlı baba, üç gün el sürmedi ne tatlı ne tuzluya. Uykusuzluktan çöktü suratı, yaşlanıverdi üç günde on yıl daha... Kızı daha bir perişan oldu tek varlığı babasını görünce tarumar. Gece mavisî gözlerinden aktı inci gibi yaşlar. “Ya olursa” diye endişelenip zindan etmenin hayatı, bilemediler gülünçlüğünü; sanki cenaze evinin meyas sakimleri oldular.

Ne dermansız dert, ne çözümsüz mesele vermiş Yaradan. İyice düşünmek, olan biteni değerlendirmek gerek. İşte o zaman dağılır kara bulutlar, açılır baht. İnsana lazım olan, bulunan çareye itimat.

Baba sevinçle kavuşturdu ellerini. Bulmuştu kızını koruyacak yöntemi. Ne bir kişi nazar edecekti kızına, ne de kızı rahatından geçecekti. Avuçlarına aldı kızcağızının yüzünü, okşadı ipek saçlarını. “Ey biricik varlığım, malım mülküm sana feda olsun. Sen olmasan ölürüm ben.”

Kız baktı yüzüne babasının, gitmişti o yorgun çizgiler, kederli gözler. Gülümsüyordu yeniden babası. Anladı ki bir çare düştü aklına. O çare ne ise çözecekti

meseleyi. Güveni sonsuzdu ona, ne derse bilirdi istediğini kızının iyiliğini. Kız da sevindi buna, sordu babasına aklına gelen çareyi.

*Sana bir oda yaptıracam kızım.
İçinde ne istersen olacak.
Emret atlasları yayayım ayağının altına,
Zümrütlerden taç yaptırayım malım imkânınca.
Hizmetçiler koyayım içeriye,
Dönsünler her türlü hizmetine.
Elbet ben de olacağım yanında.
Bir eksiğin olmayacak hayatın boyunca...*

Bu sözler hoşuna gitti kızın, gülümsedi tatlı tatlı. Ama babasının yüreğinde bir kor varmış da, yanarmış için için gibi bir duygu hissetti. Gülümseyen gözlerinde bir acı vardı babasının. Ne derdi olduğunu sordu kız, adam saklayamadı derdini ve anlattı üzüntüsünün nedenini:

*Ay yüzlü meleğim benim,
Sana yaptıracam bu odayı.
Ama bir eksiği olacak,
Penceresi insanoğluna bakmayacak.
Seni gören olmazsa,
Kurtuluruz derdimizden.
Yoksa çıkar büyücünün dediği.
Ok olur bakışlar da,
Vurur bizi yüreğimizden.*

Kız babasına nasıl kızsın? Severdi onu canı gönülden ve uyardı her sözüne harfiyen. Kaldırdı kaşlarını genç kız ve gülümsedi babasına. “Sen nasıl istersen babacığım” dedi, sevinirdi babasını çocuklar gibi.

Çok geçmedi başladı odanın yapımına. Kızın altın kafesi hazır olana dek, saklandı küçücük bir odada. Altın kafesi yapan ustalar hayret ettiler bu işe; akıllının işi değildi bu. Kim koymak isterdi kızını böyle bir yere? Güzel olmasına güzeldi oda, sultanlara layıktı. Yine de altın kafesti bir kere, kim isterdi burada mahpus olmayı?

Günler günleri kovaladı ve akıttı adam tüm parasını. Sihirli değnek değmiş gibi hazır oldu çabucak kızın odası... İçerisi sanki saray yavrusu, şırıl şırıl akan sular bile var. Bu odayı görenler, cenneteyim sanırlar. Yerlerde ipek halılar, üzerinde kuş tüyü yastıklar. Allı morlu atlaslar, zümrüt yakut elmaslar, saçılmış odanın dört bir yanına.

Babası da görmemişti henüz odayı, aldı kızını geldi, birlikte girdiler kapıdan. Gözlerine inanamadılar, böyle bir yerde tek eksik, olsa olsa küçük meleklerin çırpınan kanatlarıydı.

Başlarını kaldırıncaya yukarıya, hayretten açık kaldı ağızları. Odada bir pencere olmayacaktı, ustalar bunu nasıl anlamadı? İyi de olmuş dediler ve sevindiler. Çünkü pencere dışarıya değil, gökyüzüne bakıyordu. Uçan bir insanoğlu gelmedikçe, pencerenin bir zararı olmazdı. Nazlı nazlı akıyordu içeriye güneş ışığı, odayı cennet yapan bu altın ışıklardı. Adam çağırdı ustayı, sordu nedenini pencerenin. Usta başını eğip “acıdım kızcağıza,” dedi “bari görsün uçan kuşları”

İşte böyle başladı kızın mahpusluğu. Başta güzeldi her şey, eğleniyordu kendince. Hizmetçileri yaren tutuyor, gülüşüp eğleniyordu gönlünce. Yazık ki bir gün geldi, sıkıldı kız hizmetçilerden. Gerçek bir arkadaş isterim dediği sıra, bir kuş çıkageldi pencereden. Kız emir verdi hizmetçilere, açıldı pencerenin billur kanatları. Ürkekçe bakınan kuş, odaya baktı ve içeriye kanat çırpıttı.

Kız kuşa hayran olmuştu. Işıklar güvercinin tüylerinde dans ediyordu. Bir öpücük kondurdu gagasına, kuş böylece sordu kızın hatırlarını:

*Ah sultanım ne güzelsiniz.
Sizin ellerinizde can vermek gerek.
Eğer öleceksem şuracıkta,
İsterim sizinle olabilmek.
Ama bir derdiniz var sanki,
Gözleriniz dağladı yüreğimi.
Çıkmaz mısınız kafesinizden?
Dolaşsak sizinle tepeleri.*

Bunu duyan kız başladı ağlamaya. Tutmuştu o güne dek kendini, ve kandırmıştı mahpus yüreğini. Billur sesiyle anlatınca derdini, acısı kuşu divane etti. Göğsüne yaklaştı kızın, kucağına bıraktı kendini. Baş eğik kızın gözyaşları ıslattı kuşun tüylerini.

İşte o an oluverdi her şey. Güvercin bir silkindi, tam kıza yaraşır bir genç haline geliverdi. Kıza hayretle bakınca, delikanlı anlattı her şeyi.

*Bu pencereyi yapan ustadır benim babam.
Yani oğluna acıyıp derdime derman olan.
Büyücü sandığınız acuze ise
Senin varmadığın çirkin bir adamdır.
Kendini acuze yapıp girdi evinize,
Babanın aklını çelip koydurttu seni bu kafese.
Ama bilemedi kadere boyun eğilmez.
Büyüyle bizi birbirimizden edemez.
Ben sana âşık bir genç idim.
Elbet yoktu benden haberin.
Çirkin aşığın benden haber alınca
Anladı ki kaybetti seni.
Ben yakışıklıydım, alırdım seni.
Ama onun yoktu şansı
Şeytana uyup yaptı bir büyü,
Beni güvercin, seni mahpus eyledi.
Fakat gözyaşlarının ilacım olduğunu
Maalesef akıl edemedi.
Şimdi söyle bana sultanım,
İster misin beni?
Kaçıp gidelim uzaklara,
Kimse bulamasın bizi.*

Kız delikanlıya âşık olmuştu bile. Yüreği küt küt çarpmaktaydı. Boynuna ip geçireyim dese, tamam diyecekti gence. Bir an babası geldi aklına. Kavuşmuştu hayatının aşkına ama, nasıl anlatırdı bunu yaşlı adama. “Yüreği dayanmaz” dedi gence, “bunu anlatamam ben ona.”

Genç düşünüp taşındı, aklına gelen fikri kıza da söyledi. Kız sevinçle ellerini çırpı. Sonunda her şey istediği gibi olacaktı.

Babası görünce kızının yanında delikanlıyı, önce şaşkına döndü, sonra avazı çıktığı kadar bağırdı. Güçlü kuvvetli yardımcıları, adamın imdadına koşular. Kız gitti

sarıldı babasına, anlattı olanları bir bir ona. Sonra akla gelen çareyi söylediler, kızını kaybetmekten korkan adamı sevindirdiler.

Gençler evlendi, çok uzağa yerleştiler. Babasını da birlikte götürdüler. Gencin fikrine uyarak kızın yüzüne bacadan is sürüp yeni evlerine yerleştiler. Baba oğul bir de sıcak memleketli hizmetçi oldular dışarıda, evlerinde karı koca.

Kızı isteyip de kendine alamayan çirkin adam

Lanetlendi ve acuze olarak kaldı.

Yolu altın kafesli evin yakınına düşenler

Gördüler onun sokaklarda hala ağladığını...

Çöplük Böceği

Ayten Kaya Görgün, 1973 doğumlu. İlk yazısı 1997 de Pazartesi Gazetesi'nde yayınlandı. Arkasından Sanat Eylemi, Üçüncü Öyküler, Leman, Öküz, Hayvan, Radikal2... geldi. Uçan Süpürge'nin 2001 de "Gülmesini de biliriz" 2006'da "Ayna Ayna söyle Bana..." konulu kısa film öykü yarışmalarında Jüriyi aşarak atölye çalışmalarına katılma şansını yakaladı.

Şehir, koca bir insandı, binlerce kolu bacağı olan, yiyen içen, eğlenip gülen, hazdan inleyen...

Ben, şehrin kışına en yakın tarafındaydım. Kışından çıkardığı idim. Çöplük Böceği!

Tepemde binlerce karakarga, serçe, ayağımın altında, elimin değdiği yerde binlerce böcek... Hiçbirimiz korkmazdık diğerinden, karga serçeden, serçe böcekten, böcek benden. Toprak yolun başından kalkan toz bulutları, direksiyonunda Fırtına'nın oturduğu kamyonun yaklaştığını bağıırıyordu. Hem bakmayın Fırtına dediğime, adını nereden bileyim? Hiç göz göze gelmedik ki. Yalnız sesini duymuşluğum, ilk ondan işittiğim küfürleri yemişliğim var. Zaten bu adı da ben verdim ona. Bir seferinde Çakal Memet'le gelmiştik çöplerin başına. Fırtına'nın geldiğini fark edemedik, kovaladı bizi, bastı küfrü " ... çocukları, bir gün çöplerin altında geberip gideceksiniz. ... Dirinizin değeri yok, geberince kıymete binersiniz."

Bu kez o yaklaştığında ben de kargalarla birlikte havalandım, hiç fark etmedi beni. Kamyonun kasası boşalıp gittiğinde çıktım saklandığım yerden. Annem, beni okulda biliyor. Okuyunca kurtaracakmışım kendimi, onlara benzemeyecekmişim.

Kitapların sayfasını çevirmek, bilmediğin dünyalara, sana bırakılan bu aralıktan bakmak hiç bana göre değildi. Çöpleri karıştırmak; binlerce naylon poşeti delik deşik etmek, içlerinden ne çıkacak diye meraklanmak, birçok şeyle ilk kez çöpte karşılaşmak, evirip çevirip ne olduğunu anlamak, kurcalamak... İşte buydu beni eli cetvelli hocadan, iki cevizle beş cevizi toplamaktan daha çok çeken şey. Azıcık sabırlı olursan, burada cevizin gerçeğiyle karşılaşma ihtimalin bile var.

Bazen bir rüzgâr çıkar, çöplüğün kokusunu önüne katıp uçuşan perdelerin arasından yer soframıza dek bırakıp giderdi. Rüzgârın bıraktığı koku aynı anda

hepimizin yüzünü ekşitirdi. Tecrübeyle öğrenmiştim; çöplüğün, pisliğin ne kadar ortasındaysan koku sana o denli uzaktı.

Eve döndüğümde üstümdeki kokudan, kılığımdan, kıyafetimden annem anlarda ne haltlar ettiğimi. Bağırmaya başlayıp üstüme yürüdüğü anda onun için seçtiklerimi önüne koyardım. Birdenbire radyonun istasyonunu değiştiren bir el, annemin gözünü, dudağını, ellerini değiştirdi. Gözündeki öfke, dilindeki küfür, yüzüme, gözüme inmeye hazır eli başka bir makama geçirdi. Onun için getirdiğim beyaz naylon tabağı, kırmızı çantayı, şemsiyeyi alır hemen temizlemeye koyulurdu.

Çöplüğün, gecekonduarın üstünden çok rüzgâr esip geçti, çok kar yağdı eridi. Benden başka nicesi çocukluğunu; kullanılmış kâğıtlar, artık yemekler, pet şişeleri, tenekelerin ve farelerin ayak izleri arasında bıraktı. Annemin umutları da çöpe düştü, okumadım ya da okuyamadım, ne değişir, ne?

Kırk derece güneşin altında, derisi kara, çok ayaklı bir böcek gibiyim. Susuzluktan ağzını kapatamayan, can havliyle oradan oraya koşan, gördüğünde herkesin midesini bulandıran bir böcek, Çöplük Böceği!

Sıcaktan mıdır yorgunluktan mı, bugün şeytan kulağımın dibinden hiç gitmiyor. *"Kiremidi de, olukları da onların olsun. Sana da yazık, can yok mu senin içinde? Kışındaki dona kadar ter içinde kaldın. Bırak işi, varsın yarım bıraktı desin düzrüler... Sipaları gördün mü, seni güneşin altında terk edip gittiler. Salaklık sende oğlum, yevmiyelerini bıraksaydın içerde; bak o zaman kaçarlarmı?"* Şeytanın dedikleri aklıma yatmıyor değil ama tam şeytana uyacağım yere attığım atleti alıp arkama bakmadan kaçacağım, karşı binanın çatısından birileri bana sesleniyor. Ellerimle siper yapıyorum gözlerime, ancak o zaman seçebiliyorum Dilara'mın, Özgür'ümün yüzlerini. Bir kayboluyorlar bir el sallıyorlar, "Babaaa!" biye bağıyorlar. Ben de abartılı el sallıyorum onlara. Sanki el salladıkça koltuk altlarımdan birileri bedenime güç veriyor, gayretleniyorum, kurumuş ağzımdan koca bir tükürük savuruyorum kırık kiremitlerin üstüne. Şeytanı kovalayıveriyorum kulağımın dibinden. Sağlam kiremitlere sarılırken, şeytanın dönüp dolaşıp gelmemesi için avazım çıktığıınca türküler söylüyorum. Güneş kızardıkça tepede, şeytana uyacağım diye korkuyorum.

Kendime verdiğim gazla epey bir kiremidin yerini değiştirdim. Kuzeydeki bacanın yanına geldiğimde türküyü bıraktım. Dudaklarım, anasının memesini arayan çocuklar gibi aradı sigarayı. Gözlerimi kapadım, dilimle sigaranın tadıyla oynadım. *"Oh be!"* dedim. *"Oh!"* Hiç acele etmeden, sigarayı sonuna kadar emdim. Gözlerimi açıp izmariti ayağımın altına aldığımda, sanki gökyüzü değişmişti. Biri, eline fırçayı alıp o koca

parlak mavinin üstüne, gelişi güzel bulutlar yapıvermişti. Bulutlara bakmak başımı döndürdü, sırtımda bir ağı vardı. Kendimi çimento torbasıymışım gibi bacaya yasladım. Bacanın karanlığından sesler geldi, “*Aha, şeytan yine geliyor*” dedim, doğruldum. Ses yine vurdu kulağıma, bacanın ağzına kafamı soktum. Karanlık kuyunun dibinde bir çift göz bana bakıyordu. Göz göze gelince ürktüm, kafamı bacadan hemen çıkartıverdim. Ses, yine beni çağırıyordu. Yumruklarımın gözlerimi ovdum, tekrar baktım. Çöplerin arasından bir çocuk el sallıyordu, bendim kuyunun dibinde, Çöplük Böceği.

Kimse Gitmesin

Banu Katipoğlu, 1973 yılında Sakarya'da doğdu. 1991 yılından bu yana İstanbul'da yaşıyor. İTÜ Mimarlık mezunu. Bir eğitim kurumunda inşaat emlak yöneticisi olarak çalışıyor. Çocukluğundan bu yana yazıyor. Amatör yarışmalardan, şiir ve öykü ödülleri var.

Teyzesinin balkonu, bir kavşaktır; bütün ulaşım ağlarının kesiştiği noktada ve ne uzak onlara, ne de çok yakın.

Demiryolu, E-5 karayolu, deniz ve havayolu...

Hangisini daha çok sever?

Trenler güçlüdür, ağırdır; yakından hantal olsalar da, çelik, çevik bir yılan da sayılabilirler.

Her vagonun camlarına başka başka hayatların yüzü yapışır birbirinden habersiz.

Trenin gücü yüzünden hepsini mutlu zanneder o da. Hepsi iyi bir yere yolcudur sanki. Arkasında oturanı bilmese de insanlar, yine de beraberdir ve cazibesi onlara özel oluşundaki raylarda hızla giderler.

Birkaç kez binmiş ve sevinmiş olsa da, seyretmek hep daha güzeldir. Uzaktan da olsa tabelalarının renginden, vagonların eskiliği ya da yeniliğinden nereye gittiklerini bilir az çok.

Trenler gelmez zaten, giderler.

İstasyonu, çaprazdaki apartman kapattığından, tamamen durduklarını görmez, görmek de istemez. İyi ki ordadır apartman.

Duraklarda gerçek hayat çıkar ortaya. Hâlbuki yolcuyken başkaları olabilir insan. O da, giderken hayal ettikleri, bekledikleri ya da kaçtıkları her ne ise yolcuların; onu düşünmek ister.

Kompartımanların yanındaki dar koridordan geçerken, yüzlerce o an fotoğrafını çeken kondüktör sanır kendini. Uzun uzun seyretmekten çok daha kalabalık ve tılsımlıdır bu çekimler. Bir iki saniye gördüğün bir yüz ya da bir kımıldanış yıllarca oynar beyninde, kendi seçtikleri zamanda çıkmak üzere. Hayattaki en serseri şeydir o anlar. Başına buyruk dolaşır, isimleri gereği bir an çarpıp giderler.

Çok sonraları pazarda domates seçen bir kadın, o gün kuru köfte kabını açmak üzereyken gördüğün iştahıyla çıkar karşına.

Uykulu uykulu, ellerinin mor, patlamış damarlarına bakan ihtiyarın, mezarının uzaklarından geçip gidersin sonra.

Gördüğü her şeye ilk kez heyecanıyla bakan turist bir aile, Pamukkale ekspresindeki fotoğraflarının çerçevesinin tozunu alıyordur şimdi. Belki...

Bütün trenlerin kondüktörü O 'dur. Çekimlerin hepsi bu balkonda depolanır. Herkes geçip gider, eskir, ölür, doğar; kondüktörler değişmez.

Bir de ona şeftali, kiraz getiren teyzesi... Sapanca'daki bahçelerinden toplanan lokum gibi şeftalilerden kilolarca yer.

Teyzesi, onun görev başında olduğunu bilir sanki gizliden. Soyar, dilimler, bir iki lokmalık hale getirip koyar önüne.

Demiryolu şeftali kokar nerdeyse.

Mide fesadından mıdır nedir, gözünü ayırdığı o kısa sürede ani bir fren sesi duyulur. Ani olmayan bir fren vardır sanki. Trenle rayların arasından kıvılcımlar çıkar, delirmiş bir çelik sesi, çapraz apartmanın köşesinden sekip kulaklarını ısıtır.

Aklından geçirmeye ödünün koptuğu sözler de bu aniliği beklemişlerdir sinsice.

“Kimse gitmesin. Kimse gitmesiiiiiiin.”

Camdan dışarısını seyreden bir sürü göz kana bulanmıştır. Burunlar kopmuş, eller kırılmıştır.

Hayır, ne olmuştur yani, sadece birkaç dakika ayırmıştır gözlerini raylardan.

Şeftalilere kızıp kenara koyar. Fazla “A” vitamini gözleri bozar.

Yolcuları bir sonraki anlarına atlatıp, yolu açar.

Bir gemi düdüğü ilan eder kendini açıklardan. En uygun zamanda...

Hiç binmediği için belki, açıklarda gitmeleri gibi mesafeli görünürler hep. Onları merak etmekten çekinir biraz. Sorularının küçümseneceğinden korkar. Seyrettiği filmler kadar bilir içlerini.

İdeal sayılsa da, ufuğu yakında hayatların insanları geçer onlarda. Düğün salonları gibi ışıl ışıl parlasalar da geceleri, denizin karanlığında kaybolurlar.

Ve istediği kadar ayırsa da gözlerini, fren sesi duyamaz. Oyununu bozar sessizlikleri.

Yolculuklarının keyfi gelişi de keyfini.

Bir sürü parçanın bütünlüğünü sevdiğini anlar bundan, koca bir bütünü değil. Onu hayatlara bölmek zor gelir. Bütün yolcuları bir salonda buluşturup yemek yedirmek, dansettirmek hoşuna gitmez.

Hâlbuki trenin yemek vagonu bile diğerleri gibi paramparçadır.

Güneş batmış olsa da dışarı bakar yüzler, geçtiğini tahmin ettikleri başka başka şeylere.

Hep de soluktur ışıkları, kendini beğenmişçe aydınlatmazlar.

Tren Türk'tür, gemiyse sarı saçlı ecnebi belki...

Güvertede içi ürperen bir kız hayal etmeye çalışır. İçi kesin ürperiyordur. Arkada kalan veya varacağı yoktur çünkü. Dört bir yanı denizdir. O kadar kopukken, kopuk olmaktan nasıl zevk alır insan...

Gemilere bakarken umursamadan yer şeftaliyi.

Eniştesi gelirse yanına, onun her gün noktasını, virgülünü değiştirmeden tekrarladığı sözlerine kulak asar biraz da. O, niye pek konuşmadığını umursamaz, konuşmaya da zorlamaz.

O kadar sever ki kendi anlattığı şeyleri, balkon demirlerine kollarını dayayıp;

“Güzel manzara değil mi ama Yiğit. Kaaaç sene önce yaptık burayı, şu apartmanların temeli atılmamıştı daha.” diye başlayıp, nelerde nasıl kazanç ettiğini anlattıkça da keyiflenir.

Yemekten sonra içeceği en az on bardak çayın keyfi sarar sonra çenesini. Düşükçe düşer, konuştuğu, balkon demirlerine kadar ulaşır çene.

Eniştesini de trenlerden birine koyar. O da oraya yakışır.

Hava kararmaya başladıkça, hepten yabancısı olduğu uçaklardan yakalar. Nadiren... Orada bir göz ziyafeti de yoktur zaten. Boşluk, sadece biraz önce uçağın geçtiği bir boşluk olur. O kadar uzağa henüz yetişemez, içini dolduramaz. Onların kazalarında kurtulma ihtimali neredeyse sıfırdır ya... Birçoğunun aksine bu keskin keskinlik, hoşuna gider.

Belki de hiç binmeyecektir birine.

Gemi sarı saçlı ecnebiyse, uçak uzaylıdır o zaman.

Yaz havası da olsa, güneş battıktan sonra ürpertir biraz. Teyzesinin içerdeki işlerinin arasında bir yerde, omuzlarına ince bir hırka bırakmak da vardır.

Hırkadan sonraki son saatin geri sayımı başlamıştır. Üzeri naneli, zeytinyağı damlatılmış cacık kokusu kıvrıla kıvrıla gelir.

Büyük oğlan da işten gelir, en büyük boy çikolata ve fındık fıstıkla.

Yağlı vücudunun hırıltılı yürüyüşü mutfağa girer, teyzesi söylenir aldıklarına. O yine de yemekten önce paketi mideye gönderir. Çikolatalı dişleriyle de “Yav anne n’oldu yav, biraz yedim yav” der. Hep...

Teyzenin merhametli şişman vücudu da, kırkına yakın oğluna kızmayı beceremez. Bebekken geçirdiği havale yüzünden zekâ gerisi olduğuna inandığı çocuğu hiç büyüyemez.

Onu da trene bindirir teyzeyle beraber.

Gözleri hep sona saklar, en yakında duran karayolunu. O işi hiç bitmeyendir.

Trafik bir nedenden sıkışmamışsa, uçaktan hızlı geçer arabalar.

Evet, onlar da bölük pörçüktür. Bir sürü andır sadece. En iyi bildiğidir bir de...

Her yer deniz olsa da toprak çeker insanları, giderken de gelirken de. Trenler gibi değil, gelirler de giderler de...

Balkon için hepsi oyuncaktır da, arabaların kumandası akıllı esriklidir yine de... Aceleye boyun eğer gözükürken hepsi, aralarından birkaç tanesi gitmek istemez. Kiminin de gücü yetmez, karayolundan eskidir neredeyse fabrikadan çıkışları.

Arka koltuktan diğer arabalara dil çıkaran çocukların olduğu anlar birincidir fotoğraflarında. Çünkü onların içinde kendisi ve kardeşi de vardır.

Başka birileri için nasıl bir iz bıraktıklarını düşünür, hüzünlenir.

İzler, anlar, gitmek deyince kim hüzünlenmez ki zaten...

Arkadan gelen arabaların sürücülere o zaman zannettiği gibi kızmamışlardır herhalde.

Kendilerini koca insan sansalar da, çocukturlar neticede.

Hiçbir şey için de aceleleri yoktur.

Yolun kıyası uzunluğundan, zamanları da...

Hava kararsa da dil çıkarıp saklanma oyunu bildiği yolda gider. Kamyon şoförleri hariç, kimseye acımazlar. Onlar kızarsa, dişe diş bir hesaplaşma olamayacağını, çocuk olsalar da bilirler.

Arabalar, boylarına postlarına bakmadan, büyük köpeklere havlayan küçük köpekler gibi trenle, gemiyle yarışır. İşin garibi kazanırlar.

Trene el sallamayan çocuk, sanki çocuk olmamıştır.

Bir gün babaları araba alır, bir tek bu yüzden sevinir biraz.

Afyon’da oturan anneannelerine yataklı trenle gitmek varken her yaz...

Vagon vagon gezerken kardeşiyle, geri de yürüseler, trenin gidişlerinin tersine gidişinden büyülenirler.

Bu yüzden trenler gider işte.

Başka çocukların gitmeye kalmaya bu denli kafayı takıp takmadığını merak etmeyecek kadar çocuktur o zamanlar.

Bütün küçük erkekler gibi de oyuncak arabaları durur, hem geniş hem dar sayılacak hayatının merkezinde.

E-5 yoktur, karayolu kelimesi bile çok uzaktır.

Evin halısız koridorlarından mükemmel bir yol da olamaz. Koridordan sıkılsa, tencere kapağıyla odalarda koşturur.

Tencere kapaklı direksiyonlu arabaları dizerken yola, teyzesi yemeğe çağırır.

Arabasının kolunu çevirir usulca. Hiçbir ulaşım yolunda yeri, yönü belirlenmemiş tekerlekli sandalyesi hareket eder.

Bu kez bir sürü fren sesi duyulur. Yanık lastik kokuları seker çapraz apartmandan önce.

Tuz buz olmuş camlar, hurda bile olamayacak metal yığınları dolar yol.

Hayır, ne olmuştur yani, bir an çevirmişti gözünü yoldan babası.

Dönüp bakmaz bu sefer. Yolcuları bir sonraki ana atlatamaz çünkü.

Ne güzel trenle gideceklerdir anneannesine.

Bütün gemiler, uçaklar, arabalar güzel ihtimaller olarak kalacaktır.

Annesi, babası, kardeşi...

O anı bekleyen sözler iter yine, tekerlekli sandalyesini.

“Kimse gitmesin. Kimse gitmesiiiiin.”

Kim Yolcu, Kim Hancı

Binnur Akhun, 1970 Ankara doğumlu. “Taze Ekmekler Sıcak Öyküler” adlı kitabı İnkılâp Kitabevi tarafından 2006 yılında yayımlandı.

Cam üzerine damlalar çapraz çapraz çarpıyor. Her bir şıkırtıda bir tutam daha saç yere düşüyor. Yağmur yeni başladı. Fakat kız yarım saatten beri burada. Önce sol ayağı sağ ayağının üzerindeydi. Buna bacak bacak üstüne atmak denir. Hem de ne! Topukluların üstünde (ve gazete kâğıtlarının altında) daha bir ceylan bacağı gibi gözüken sol bacağını salladı durdu. Minik çanların süslediği ve ortama iç gıcıklayıcı bir ses sunan gümüş halhal işte bu sol bacağa takılı. Hikmet bakmamaya çalıştı. Zor! Kız güzel... Makas çekmeceye girdi fön makinesi meydana çıktı. Hikmet az sonra düğüne gideceği belli yaşlı karının çevresinde dolanıp duruyor. Esas iş Ragıp Usta'da... Hikmet'e düşen, ustasının saç doladığı rulo fırçayı fön makinesinin sıcaklığıyla takip etmek. Hızlı olacaksın, bekletmeyeceksin ustanı! Süpürge otu gibi yoluk saçlar ne hale geldiler. Dışa dışa dalga verdi usta saç. İki hafta evvel yine geliyordu bu kadın. Böyle dibinden dibinden nasılda hırsla fırlamıştı beyazlar. “Açık yap diyorum şu saçları hep koyu boyuyorsun,” diye söylenmişti kadın giderken hani. Usta da her zamanki dediğini dedi: Beyazların çok, kapatmak zor oluyor. Bu saç en iyi bu renk kapatır!

Ragıp Usta ojeli gibi gözüken tırnakları ve karı gibi (havalı) taranmış saçlarına tezat son derece erkeksi bir tavırla aynayı aldı. Ragıp Usta bu işe “ayna çekmek” der. Fırçaların bulunduğu dolapla duvar arasında duran aynayı öyle bir ustalıkla çekeceksin ki kadınlar hayran kalacak. Ragıp Usta bu hareketi çok erkeksi buluyor. Kadınlar? Bilmiyor Hikmet... Hikmet kadınları da bilmiyor zaten. Henüz 17 yaşında Hikmet. Sıralarını beklerken ayaklar yüksek topuklar üstünde, bacaksa bacak üstünde (dalgın dalgın) sallanan, o sırada akıl deryalarından okudukları gazetenin magazin güzellerine ait gemiler geçen yaratıklar, kadınlar Hikmet'e göre. Aslında bu kadarla sınırlı değil. Kadınlar az sonra Ragıp Usta'nın ellerine teslim edecekleri başlarını Hikmet'in önünde “lavobovari” bir çirkinliğe koyan yaratıklar. Onlar hep “ay çok soğuk olmasın” derler ya da “çok sıcak!” Hikmet, suyun ayarını iyi yapar. Kırmızı düğmesi olan vanayı 45 derece sağa, mavi düğmesi olanı ise 30 derece sola çevirir. Sonra şampuanı alır eline, başlar okşamaya. Köpükler coşar sonra. Kadının saçları ile Hikmet'in elleri, köpükler altında

birleşir, önce sohbet eder sonra sanki hasret giderir. Orada öyle yüz yıl kal deseler kalır Hikmet. Tek taraflı aşk gibi... Ama yüzlercesine. Babası orta ikiden alıp Ragıp'ın yanına verdi vereli 3 mü 4 mü yıl oldu. Ne yüzlercesi, binlercesi geçti Hikmet'in elinin altından. Binlerce kadını sevdi Hikmet... Okşadı öptü parmaklarıyla ve hep saçlarından, tüm vücutları namına...

“Yeter oğlum! Sar artık hocamın başına havluyu...” der sonra Ragıp Usta. Zanneder ki Hikmet biraz hülyalı bir oğlan. Eee, genç işte. Hikmet yine de bu lafı sık dedirtmemeye çalışır ustasına. Usta bu, belli mi olur, bir anda parlayıverir. Bir keresinde 3 numaralı fön fırçasını Arap Cihan'ın başına savurduydu; Ha bir de kışına da tekme. İyi kötü para gelir bu mahalle kuaföründen Hikmet'e... Taksitler prangalıyor Hikmet'i buraya. Baharda dizi yırtık, uylukları taşlanmış, “anasını sattığınının modası” eskitilmiş kot pantolonun taksiti vardı. Yazın kameralı cep telefonunun taksiti başladı. O bitti kendisinin spor, anasının lastik dediği ayakkabıların haracı başladı. Biri bitmeden diğeri başlar. Bir de üzerine ayda tam 30 paket sigaraya verilecek paralar var. Hikmet mahalleden Recep'in arada otlandığı ucuz sigarasını bir türlü sevemedi. Bir ayda en az 90 papel para bayılıyor kendi içtiği Amerikan sigarasına. Kimi zaman köprü altında bir araya gelip hergelelerle bira da içiyorlar, eh bir de otlakçılar da var. 100 papel, 120 papel kadınsız kızsız zevklere akıyor işte.

Hal hallı kız saçında bir yığın folyo kağıdı, deli karının teki gibi oturmakta diğer masada. Hal hal belli belirsiz şingirdiyor her harekette. Ragıp Usta çok güveniyor Bıçkın İbrahim'e. İbrahim Hikmet'ten 7 yaş büyük sadece. Ama salonun ortağı gibi rahat... Eli de işe yatkın namussuzun. Balyaj işini hep o yapar; Usta'nın eli doluysa. Ha bir de müşteri ille de Ragıp Bey yapacak saçımı demezse. İbrahim yakışıklı çocuk! Kimi müşteri İbrahim'i özellikle ister. Anası haklı Hikmet'in, şeytan tüyü lazım insana! İbrahim işi yapa yapa da öğrendi. Yakışıklı diye kimi kadınlar ses etmediler çırağın yapmasını saçlarını. Yaptı yaptı pişti İbrahim. Şimdi para biriktiriyor, kendi dükkânını açacakmış. Ragıp Usta biliyor bilmesine de ses etmiyor. Kolay mı dükkân açmak, daha çok bekler İbrahim. Boyasıydı, dekoruydu, depozitiydi, kirasıydı. Kadınların eline tutuşturduğu üç otuz parayla zor birikir sermaye... Yine de şanslı herif şu İbrahim. Deminden beri hal hallı kızla muhabbet ederek işini yapıyor. Karşılıklı aynalardan sonsuz kere tekrarlanan gülüşü yansıyor kızın.

“Hocam sizi buraya alayım!” diyor Ragıp Usta, Hikmet aynalardan, aynalarda çoğalan gülüşlerden sıyrılıyor. Beyaz dolaba koşup parlak siyah yakalılık örtüyü alması lazım şimdi! Kadın kıkırdıyor. Ay nerden çıkardınız hoca olduğumu, ben sekreterim...

Kadın öğretmene benzetildiği için çok mutlu oldu. Kadının ağzının köşesinden mutluluk salyası aktı gibi.

Ragıp Usta tüm müşterilerine “hocam” der. Mahalle arası kuaförü dedikse de kalburüstü müşteri düşmez demedik. Köşedeki apartmanın 3. katta oturan haminnesi ne yapmış ne etmiş kızını zamanında ODTÜ’de okutabilmiş. O zamanlar da zormuş şehir dışında çocuk okutmak ama adı büyük bu okula girmek şimdiki kadar zor değilmiş. Orta yaşın sınırlarını zorlayan bu evlat ne zaman memleketinin sınırlarına düşse mahalle kuaföründe alır soluğu. Der ki, “Ragıp Usta senin gibi kesen boyayan yok koskoca Ankara’da!” Ragıp Usta mest!

Usta işte o kadından öğrendi “hocam” demeyi herkese... Bir keresinde kadın dedi ki Ragıp’a “Ay ne o öyle herkese hanım hanım diye kıvranıyorsun, ‘Hocam’ de gitsin. Bizim okulda böyleydi, tüm Ankara’da da böyle!”

Havalı buluyor Ragıp usta bu seslenişi. Ay ben hoca değilim diyenlere de (durumuna ve kişisine göre) iki şey söylüyor: Ya “herkes bir şeyin hocasıdır ve zorlu hayat yolunda bir şeyin ustası,” ya da “pek bir öğretmen havanız var, çok güngörmüş gözüküyorsunuz ondan!”

Bu ikincisi daha çok yeni gelen sazanlara yapılan bir iltifat. Ve her nedense bu ikincilerin çoğunluğu ev kadını.

Ragıp Usta’nın kim sadece evde, kim hem evde hem de dış dünyada çalışmış anlamada üstüne yok. Sanki Ragıp Usta bir köpek, ev kadınları da kemik, alıveriyor işte adam kokusunu evde oturmuş kadınların...

Kadınlar doluşup doluşup boşaltıyorlar dükkânı. Her bir şıkırtıda bir tutam saç düşüyor yere, her bir hışırtıda bir tutam saç paketleniyor folyoda. Fön makinesi uğul uğul... Çay karıştırıyor kadınlar şingır şingır. Çayı Necibe pişirdi, dün gibi, bugün de... Ve yarın da o pişirecek tavşankanı çayı. Alçak mı alçak taburesinin üzerinde sırtı kamburlaşmış oturmadığı, dizine küçük havluyu sermediği, o havluya kadınların ayaklarından tekini koydurmadığı, o ayaklardaki batır tırnakları kesmediği, kestiği tırnakları törpüleyip boyamadığı zamanlarda demleyecek çayı Necibe.

Necibe 20 yaşında. Ne arar buralarda? Hikmet kendisinden çok Necibe’nin şansını sorguluyor. Diğer kızlar gibi evinde dantel öreydi ya, reva mı el karılarının ayaklarını kucağına almak Necibe’ye. Kader işte. Dilekler gerçek olsa Necibe yine bir kuaför köşesinde kalır ama. Boş yere üzülyorsun oğlum Hikmet. Sen kendi derdine yan. Necibe yan keskiye benzeyen o tuhaf makas ile kadınların tırnak kenarı ölü etlerini yontarken yan gözle İbrahim’e bakmayı ihmal etmez. Necibe’nin dileği belli. İbrahim

dükkân açsın, Necibe'yi de karı alsın kendine. Tüm manikürler Necibe'den. Paralar karı koca ortak dükkânın kasasına aksın. Ah İbrahim. Bak bir bu tarafa. O hal hallı şıllık dükkândan çıktığı anda seni unuttur, ama ya Necibe? Tabi bunlar Necibe'nin düşünceleri. Hikmet'e kalsa bu Çerkez güzeli daha iyisini hak ediyor. İbrahim bakmaz ya bu kıza, o da daha iyisini bulacağına dair zannından, farz et ki baktı, aldı kadın etti kendine, sonra kuaför köşelerinde çürüttü gitti. Bu kadar basit işte... Necibe daha iyisine layık! Kurtarılmalı buralardan, bu boya kokusundan, aseton kokusundan, oje kokusundan, yanık saç kokusundan...

Hikmet'in gözü ister istemez tekrar karşılıklı aynalarda çoğalan gülüşe takıldı. Hal hallı kızın balyajları açılmış saçı yıkanmış fönü tutuluyordu artık. Daha bir başka daha bir güzel olmuştu hal hallı. Öncesinde kendinin olmayan kızıl saçların arasına yine kendinin olmayan soğan kabuğu tutamlar yerleşmişti. Cıstak cıstak bir müzik sesi geldi kızın çantasından. Telefon! "Tamam canım, bitiyor işim. Beş on dakika içinde gel al beni!"

İbrahim fırçaların bulunduğu dolapla duvar arasında duran aynayı tere yağdan kıl çeker gibi çekti. Bu çekiş Ragıp Usta'ya boynuz kulağı geçer değişini hatırlatmış olmalıydı. Kızın ardında ve yanında avının çevresinde dönen bir kaplan zarafetinde döndü İbrahim, elinde ayna. Hal hallı şen bir sesle şakıdı. "Harika olmuş be İbrahim!"

Kapıda dat dat öttü korna. Hal hallı elini kırmızı çantasına attı, beşlikler çıkardı birkaç tane. Belli ki önceden hazır edilmiş paralardı bunlar. Beşlik verecek kapasitede olabilir ama mecburiyetten onluk dağıtacak değil ya! Onunla ilgilenen elemanların cebine, paçalarından üstünlük akan bir tavırla, sıkıştırdı kâğıt paraları hal hallı. Hikmet sevindi onlardan olmadığına. Hani onla ilgilendi diye şanslı saydığı İbrahim de şanslı değildi artık gözünde. Bir beş kâğıt ile tüm havası sönmüştü nasılsa. Orada öylece elinde ayna dikilen İbrahim'i de saymazsak aynalar boş kaldılar. Kız dükkân kapısındaki çingırağı çingırdatıp gitti. Kapının önünde birkaç dakikadır duran arabadan inen boylu bir adam ile birleşti yanakları.

Hikmet Necibe'ye baktı. Necibe dudağını ısırmaktaydı. Sabah erken saatte evden çıkmadan önce televizyonda gördüğü kadını hatırladı Hikmet. Kıvırcık sarı saçları deli bakışlarını örten bu kadın, yıldızların bugünlerde gökyüzündeki konumlarından bahsetmekteydi ve elbet bu konumların terazilere, koçlara, aslanlara, yaylara vs. önümüzdeki günlerde nasıl etki edeceğinden... Hikmet belli belirsiz bir iç çekti. Kimin bu salonun yolcusu, kimin de hancısı olacağı kim bilir gökyüzündeki hangi yıldızla ve (kıvırcık kadının deyişiyle) o yıldızla aç yapan başka yıldızlara bağlıdır diye

düşündü. Düşünürken yukarı doğru devirdiği gözlerini neden sonra yere indirdi. Yıldızlar bir anda aklından siliniverdi. Yerdeki saç kırpıkları öbek olmuş çöpe gitmek için Hikmet'i beklemekteydiler. Hikmet uzun saplı fırçayla farası eline aldığıında Ragıp Usta tam da söylenmek üzereydi.

Kaza

Cem Emrullah, 1979 yılında Gaziantep'te doğdu. İlk, orta ve liseyi bu şehirde okudu. Üniversiteyi yine bu şehirde okuyarak Gaziantep Üniversitesi Makine Mühendisliği bölümünü bitirdi. Halen bir şirkette satış ve pazarlama üzerine çalışmaktadır. 2008 yılında Murat Gülsoy'un Yaratıcı Yazarlık Kursuna katıldı.

Köprüden aşağı uçuyorum, bir keresinde bungee jumping yapmıştım, ayağıma bir ip bağlıydı ve boşlukta uçarken, kendimi o ipin sağlam olduğuna inandırmaya çalışıyordum. Bu sefer sağlamlığından şüphelenebileceğim bir ip yok. Rüzgâr alnıma vuruyor ve omuzlarımı geriye itiyor. Çarpmanın ilk etkilerini hesaplamaya çalışıyorum. Bu kadar yüksekten düşen biri için; yumuşacık su beton etkisi yapacak ve baş aşağı uçtuğum için muhtemel ölüm sebebim boyun kırılması ya da omurilik çatlaması olacak. Çarparken tok bir ses duyacağım, kulaklarıma su dolacak, derinlere doğru kapkaranlık ilerleyeceğim. Tüm hayatım kare kare gözümün önünden geçerken, mesafe bitiyor ve ben suya çarpıyorum.

Beklediğim o tok ses ve kulağıma dolan sular yerine, gergin bir kâğıda atılan taş sesine benzer bir hışırtı duyuyorum. Toparlanıp doğrulduğumda, suya hiç batmamış olduğumu fark ediyorum. Etrafıma bakıyorum. Bir ucu Karadeniz'de, bir ucu Marmara'da biten beyaz bir kâğıdın üzerindeyim. Üzerinde yazılar var. Bu benim hikâyem! Kendi hikâyemin tam ortasına düşmüş bulunuyorum. Kalın parşömenden yapılma kâğıt hızla parçalanıp suya batmaya başlıyor. Bu çok korkunç ve acımasızca! Ne olacak biliyorum. Kurguyla gerçek arasındaki bu belirsiz düzlemde boğularak öleceğim ve ruhum bu iki düzlem arasında sonsuza kadar sıkışıp kalacak. Buna izin veremem.

Koşmaya başlıyorum. Ne yapacağımı biliyorum. Hikâyeyi değiştirmeliyim. Koşarken, ıslanan kâğıdın üzerinde kayıp düşüyorum. Nefes nefese doğrulup, suya bata çıka, hikâyede kaldığım yeri bulmaya çalışıyorum. Ayakkabılarıma su doluyor. Bir yerde durup okumaya başlıyorum;

Köprüye doğru yaklaşıyorum. Giriş kısmı, sanki geçemeyeceğim kadar dar görünüyor buradan. Motosiklet gazı yedikçe bağırmaya başlıyor. Vitesi yükseltiyorum,

biraz rahatlıyor sonra yine bağırıma başlıyor ve yine yükseltiyorum vitesi. Biraz daha rahatlıyor. Son sürat köprü girişinden geçiyorum. Yandaki bariyerlere gözüm takılıyor. Motosiklet kullanmaya ilk başladığımda okuduğum kitaptaki deyiş geliyor aklıma. “Nereye bakarsan oraya gider”. Nereye bakarsan oraya gider diye tekrarlıyorum ve gözümü bariyerlerden alamıyorum. Bariyerlerden sonra dört, bilemedin beş metrelik bir bölüm var. Acaba çarpmanın etkisiyle oluşacak itme gücü beni bu bölümden aşırıp, köprüden aşağı uçurur mu? İki teker üzerinde giderken, esnek inşa edilmiş olan köprünün tüm sallanmalarını hissediyorum ve korkuyorum. Buradan kurtulmalıyım diye düşünüyorum ve gözümü alamadığım bariyerlere hızla yaklaşıyorum. Elimden hiçbir şey gelmiyor. Aniden, hızla çarpıyorum.

Burası değil. Biraz daha aşağı doğru koşmalıyım. Çok yakınım düşme anına, biliyorum. Kulaklarıma bir uğultu geliyor. Başımı kaldırıp baktığımda yaklaşan motosikleti görüyorum. Turuncu montlu, kırmızı kask takmış bir adam benim motosikletin aynısıyla köprüye yaklaşıyor. Aman Tanrım bu benim!

Ayaklarımın altındaki kâğıt iyice parçalanıp suya batıyor. Koşmaya başlıyorum. Fazla koşmuş olmalıyım ki hikâyenin sonlarına geliyorum ve “siyah kuku” kelimeleri gözüme çarpıyor. Burası da değil ve tekrar yukarı doğru koşuyorum;

Köprüden aşağı uçuyorum, bir keresinde bungee jumping yapmıştım, ayağıma bir ip bağlıydı ve boşlukta uçarken, kendimi o ipin sağlam olduğuna inandırmaya çalışıyordum. Bu sefer sağlamlığından şüphelenebileceğim bir ip yok.

İşte tam burası! İyi de nasıl yazmalı bu kadar büyük bir kâğıda? Kafamı kaldırıp bakıyorum ve motosiklet meşum çarpışma noktasına doğru hızla yaklaşıyor ve aniden parçalanmış kâğıdın kenarına takılmış mürekkep balığını fark ediyorum. Elimle tutup denizden çıkarıyorum. Mürekkep salgılamaya başlıyor. “Ayağına ip bağlıdır” diye ekliyorum. Motosiklet bariyerlere büyük bir gürültüyle çarpıyor.

Kendimi beyaz kâğıdın üzerinden havalanıp, köprüden aşağı uçarken buluyorum. Bu sefer yere düşmeden, sertçe gerilen ipin sesini duyuyorum. Bir ipe bağlı olarak köprüden aşağı, bir sağa bir sola sallanıyorum. İpe tırmanıp kendimi yukarı çekiyorum. Motosikletimi yerde, üzerinde dumanlar tüter vaziyette buluyorum. Gecenin bu saatinde polisle ya da gazetecilerle uğraşmak istemediğim için hızla uzaklaşmam gerekiyor. Birkaç başarısız denemeden sonra ayak marşıyla çalıştırıyorum. Bir U dönüşü yapıyorum. Köprüden geriye dönüp tekrar çevre yoluna giriyorum. Hikâyede kaldığım yeri bulmaya çalışırken gözüme çarpan ‘siyah kuku’ kelimeleri aklıma geliyor. Siyah kuku kimde olur? Zenci bir kadında olur ancak. Gecenin bu saatinde İstanbul’da

zenci bir hayat kadını görme ihtimalim nedir acaba? Ya da belki şöyle bir senaryo daha uygun olur; eve ulaşırım, kapıdan girer, yorgun argın kanepeye uzanırım. Kapı çalınır. Yandaki üniversitede İngilizce hocası olarak göreve başlamış olan Jamaikalı genç bir kadın üst kata taşınmıştır ve der ki; “Şey pardon bir fincan kahve rica edecektim”

Kurduğum hayallere ve zavallılığımın gülüp iç geçiriyorum ve çevre yolundan çıkma zamanı geliyor. Eve yaklaşmış bulunuyorum. Sağa sinyal verip, yeni yapılmakta olan metro inşaatının yanından dönüyorum, sonra tekrar sağa ve sola. Bahçe kapısından geçip her zamanki park yerime doğru ilerliyorum. Motosiklet can çekişir gibi son bir hırıltıyla stop ediyor. İniyorum. Sürerek yerine park ediyorum ve sehpayı aldıktan sonra iki adım geriye çekilip bakıyorum. Yakıt tankı yamyassı olmuş, motordan sızan yağ jantlara sıçramış, geri kalan parçalar ise çamur ve kir içinde. Hurdaya dönmüş. Bu kazadan sağ kurtulduğuma şaşırıp, kaderle oyun oynayıp, kazandığımı düşünerek, aklımda zenci kadın hayaliyle dış kapının merdivenlerini çıkıyorum.

Elimi sağ cebime atıyorum. Anahtar yok. Köprüden aşağı uçarken düşmüş olmasın! Göğüs ceplerimi yokluyorum. Hay Allah! Sol cebe neden bakmadım? Çıkarıp deliğe sokacakken, omzuma bir el dokunuyor, arkamı dönüyorum ve döner dönmez dehşetle sıçrayarak, arkamda kalan kapıya yapışıyorum. Ellerim kapıda, kaçacak hiçbir yerim yok ve karşımda onu görüyorum. Ay ışığı omzundaki tırpana vurup gözlerime yansıyor ve bir merhamet işareti görmek umuduyla, yüzü olması gereken yere bakıyorum. Siyah kukuletanın içi bomboş.

Sağ eliyle sus der gibi işaret ediyor ve “Bu sefer ucuz kurtuldun. Gelecek sefer öyle olmayacak.” diyor. Boş yüzünü yüzüme yaklaştırıyor. O an; hiç doğmamış olmayı diliyorum. Burnuma ölümün çürük kokusu geliyor. Arkasını dönüp yavaşça iki adım atıyor ve ben yapıştığım kapıdan aşağı doğru kayıp, ayağımın altındaki ıslaklığa oturuyorum. Gitti zannederken, hızla geri dönüp, üzerime doğru eğiliyor. “Yazmaya devam et, sana zaman kazandırır.” diyor ve kayboluyor...

Meraklı Ağaç ve Deli Kuş

Ceyda Zeynep Koyuncu, 1980 yılında Bursa'da doğdu. Ortaöğrenimini Bursa'da tamamladı. İTÜ Kimya Mühendisliği'nden mezun oldu. Halen bu alanda çalışmaktadır.

“Bir masal bir taş ağırlığında olabilir mi?
olurmuş meğer. Birlikte bir masala inanmak istedim
ben seninle, sadece bu.”
Birhan Keskin

Yakın zamanların birinde çok da uzak olmayan bir memlekette, kök salmış diğerlerine benzemez bir ağaç. Kendini bilmez rüzgârlar mı, işgüzar kanatlılar mı taşımış bilinmez tohumunu, buluvermiş kendini kendine ters bir iklimde. Devler ülkesinde bir cüce olduğunu anlayıncaya kadar beklemiş ha uzadım ha uzayacağım diye, güller ülkesinde bir diken olduğunu anlayıncaya kadar her gün bir umutmuş ha açtım ha açacağım diye. Ama büyümemiş, ama açamamış. Kapanmış usulca içine. Oysa ne bir dev alaycı seslenmiş arkasından cüce diye, ne de bir gül kıyaslamış kendini dikeniyile.

Gel gör ki savaş bir kuruntuymuş ya zihnin zihni uyanık tutmak için uydurduğu, uyursam ölürüm sanmış bizimki. Bir an olsun yummamak için gözlerini, gülleri top devleri tüfek yapıvermiş kendince. Sonra örmüş duvarlarını, kazmış siperlerini, oturmuş bilemiş dikenlerini. Zamanla günler geçmiş mevsimler değişmiş; yağmurlar yağmış, güneşler açmış, şimşekler çakmış, meltemler esmiş. Bir baharlar gelmiş bir kışlar, bir baharlar gitmiş bir kışlar. Bizimki anlamış ki yok aslında kendinden başka düşmanı. Öyle çok utanmış ki düşüncesinden, birden kızarıvermiş yaprakları.

Atınca yüreğinden gereksiz tüm kalabalığı, yıkıp kürüyünce duvarlarını, rahatlayınca beyni ve başlayınca düşünmeye özgürce, aslında bambaşka biri varmış görmüş içinde. Öylesine aç dolmaya, öylesine meraklı ve yakalamak için kaçırdığı zamanı, salmış sorularını evrene; Neden gündüzleri güneş açarmış da geceleri ay çıkarmış? Neden her ağacın böceği farklıymış? Neden kışları çetin geçiyormuş da bu yerin, baharları tadımlıkmış? Ne kadarmış mesela en uzun ağacın boyu? Daha da uzar mıymış? Gülleri kokutan neymiş? Ya yıldızları söndüren?

Sordukça soruları ve buldukça cevapları, sevmeye başlamış, ayı güneşi, devleri ve gülleri, geceyi ve gündüzü. Ama bir taraftan da beyni şöyle diyormuş; Tüm bunları bir

seviyorsa üç sevmeliymiş kendini. Öyle olmalıymiş çünkü tekmiş, bir başınaymış, böyle gelmiş böyle gidecekmiş. Kimselere göstermemeliymiş ürkek atan yüreğini, duygulanınca dalgalanıveren gözlerini. Güçlü olmalıymiş, sağlam durmalıymiş. Zira kırılmazken taşlar yırtılmış yufkalar!

Sorularını sormaya, cevaplarını almaya, daha ama daha çok sevmeye her şeyi ve kapılmamak için hislerine, yufkaları yermeye, taşları övmeye devam ederken, günlerden bir gün bir kuş gelmiş ürkek, konmuş dallarından birine. Belli ki yorgunmuş kuş uçmaktan ama konacak bir dal bulamamaktan ve bilinmez neden, bizimkinin dikenli dallarını seçmiş kendine onlarca güllü dal varken kokuları ta uzaktan duyulan. Ağaç öğrendiklerini anlatmaya başlamış kuşa, kuş gördüklerini ağaca. Öyle değişik ve güzelmış ki anlattıkları ağacın, kuş her gün gelir olmuş ve öyle farklıymış ki ötüşü kuşun, ağaç her gün bekler olmuş. Ağaç ve kuş gülmeye başlamışlar birlikte, eğlenmeye, dertleşmeye. Dağlara başlamışlar, ovalara, göklere. Onları bırakıp denizlere geçmişler, ırmaklara, nehirlerle. Onları bırakıp insanlara geçmişler, dünyalara, evrene.

Günler geçtikçe, kuş geçip yüzeyindeki dikenleri, görmüş ağacın derinindeki gülleri ve sevmeye başlamış onun merakını, mücadelesini. Ağaç da memnun gözüküyormuş bu birliktelikten. Nereye döküleceğini bilmeden akıp giderken zaman, bir gün bir teklifle çıkagelmiş ağaç. Kuştan kanatlarını ödünç almak istiyormuş köklerini vermek karşılığında. Zira ne kendi öğrendikleri ne de kuşun anlattıkları yetiyormuş artık ona. Daha fazlasını görmek, öğrenmek, bilmek istiyormuş. Daha güçlü, daha sağlam olarmış tek isteği. Kuşun da ağacın da bildiği bir şey varmış bu takas olayında. Ağaç verse de köklerini kuşa, istediği zaman tekrar kök salabilirmiş dallarından birini kırıp da koyduğu zaman suya ama kuşun dönüşü yokmuş, kanatlanamazmış bir daha. Bunu bile bile kabul etmiş kuş, ağacın teklifini. Ama bir şartım var demiş çekingen. “Ben isterim her gün, ama olmazsa haftada bir, o da olmazsa on beşte bir uğrayacaksın bana. Anlatacağın yaşadıklarını, gördüklerini, öğrendiklerini.” Kabul etmiş ağaç. Vermiş köklerini kuşa ve almış kanatlarını kuştan ama görememiş kuşun aslında neden, ne için vazgeçtiğini.

Takıp kanatlarını uzaklaşmış ağaç ve kuş o gittiği için mutsuz, onu mutlu ettiği için mutlu, usulca kök salmış toprağa. Bir gün, iki gün, üç gün, bir hafta, on beş gün, bir ay beklemiş kuş. Özlem öyle fenaymış ki, söküp köklerini gidip bulmak istemiş onu ama yapamamış. Günler birbirinden farksız gün olarak, aylar ay, yıllar yıl, olarak geçmeye başlamış. İsimsiz! Ağaç bir kez olsun gelmemiş, kuş bir an olsun beklemekten

vazgeçmemiş. Ve gözlerken ağacın yolunu, güneşe dönmeyi unutmuş kuş yüzünü. Yavaş yavaş solduğundan habersiz, bir sabah kurumuş kalmış toprağında.

Ağaçsa deli kanatlarıyla öyle yükseklerle çıkmış, öyle şeyler görmüş, öğrenmiş ki...Ve mutluluksa eğer istenilen başarıysa, ona göre işte buymuş. İnsan düşer mi kendi kurduğu tuzağa? Düşmüş meraklı ağaç. Mutluluk ne demekmiş? Kendisi tanımlamış ve ulaşmış ona. Başarı ne demekmiş? Kendisi tanımlamış ve ulaşmış ona. Ama işte ne olduysa bu sırada olmuş. Bir gece ansızın daha evvel gördüklerine hiç benzemeyen, öğrendiklerine hiç uymayan ve tanımını yapamadığı bir şey aklını başından alıvermiş. Bir böcek sokmuş gibi, kaşınır gibi, kaşydıkça kaşınır gibi, kanar gibi, batar gibi, acır gibi, üşür gibi, yanar gibi olmuş içinde bir şey. O saatten sonra içindeki şey her neyse sadece o gece değil her gece, her gün, her an orada olduğunu bağırarak durmuş. Duymamak ne kadar imkansızsa, meraklı ağaç için duyduğunu itiraf etmek de o kadar imkansızmış. Aslında artık, itirafa, pişmanlığa, çareye zaman kalmadığının farkındaymış tüm ağaçlar, kuşlar, okyanuslar, kim varsa gören meraklı ağaçtan geriye kalanı. Oysa zor değilmiş, ağaç da yüksekleri bırakıp inebilseymiş biraz olsun enginlere, bir okyanus üzerinde, bir deniz kenarında, bir su birikintisinin başında bir an olsun baksaymış kendisine, görecekmış görmekten kaçtığı şeyi. Bir şeyin kendisini usul usul yiyip bitirdiğini. Uzunca bir süreden beri gövdesinin neredeyse bir çift kanattan ibaret olduğunu.

Meraklı ağaç ne zaman fark etmiş başına geleni, ya da fark etmiş mi? Bu masal ne zaman başlamış, ne zaman bitmiş? ...Bilinmez... Bir tek denir ki, bu defa biterken masal elma yerine, gökten bir çift kanat düşmüş yere. Bir çift deli kanat! Anlayana, görene...

“Harlem Shuffle”

Deniz Arslan, 1979'da Uşak'ta doğdu. Liseyi bitirene dek Uşak'ta yaşadı. 2001 yılında Bilkent Üniversitesi iktisat bölümünü bitirdi. 2003'te ABD'deki New Hampshire Üniversitesi'nde iktisat üzerine yüksek lisans çalışması yaptı. 2004-2006 yılları arasında Truva ve Timaş Yayınları'nda çevirmen olarak çalıştı. 2006-2008 yılları arasında uluslararası bir futbol haber sitesi olan Goal.com'un Türkçe sayfalarının genel yayın yönetmenliğini yaptı. Hâlen Berlin merkezli bir sivil-toplum örgütü olan Türk-Alman Merkezi'nde araştırmacı olarak çalışan Arslan, 2005 yılından beri Berlin'de yaşamaktadır.

Kulağımda Rolling Stones'un “Harlem Shuffle”ıyla geçiyorum Harlem'in içinden, büyük düştten arta kalmış paçavraları taşıyan o pas renkli, gam kokulu sürekliliğin yorgun tazılarına tahsis edilmiş dört tekerin içinde. Harlem'e girmemizle birlikte, yanımdaki omzu peşkirli, başı eğik, kaşı kalkık zencinin hiç aydınlanmayan yüzünde bir ışıma görür belki diye görevlendirdiğim yan gözüm de eli boş dönüyor; hayatı filmlerden ve romanlardan öğrenen bir kuşak daha göz göre göre heba olurken, varillerde yanan tek tek ateşler, yalnızca yol arkadaşımın engebeli bir haritaya benzeyen yüzünü değil kısa zamanda bütün bir Amsterdam Bulvarı'nı aydınlatacak diye korkuyorum. Korku dağları değil, yolları bekliyor Harlem'de ve cümle Amerikan vilayetinde; yolları, dar sokakları, geniş caddeleri, kel ağaçlı bulvarları ve her bir şeridi Harlemlili yol arkadaşımın midesinde pusu kurmuş bekleyen azgın otobanları bekliyor tam da geçtiğini sandığınız anda kötü bir şaka gibi birdenbire ensenizde bitiveren korku. Birazdan bu dört teker, indirerek içindeki korkusunun üstüne giden yabancıları ve korktuğunu bilememekten korkan yerlileri; sokulacak ona uygun görülen bir oyuğa, ta ki dünyanın en heybetli korku tüneline, seyyar bir korku tüneli olarak ilerleyeceği bir dahaki seferine kadar. Birazdan ben, bütün o korkuları koyarak cebime; kim bilir hangi Bangladeş'in dibinden çıkıp gelmiş, başı sarıklı taksicinin kara koltuklu dört tekerinde yol alıyor olacağım şehrin kalbinde beni bekleyen kalbin şehrine.

Tam da sonuçsuz kalan yan göz girişiminin muhasebesine kalkışacakken, tam da “Harlem Shuffle”ın son notalarını duyacakken, tam da ateşli variller kasabasını

geride bırakacakken; koca bulvarı inleyen bir fren sesiyle irkiliyoruz, korku bu kez ete kemiğe bürünüyor. Yere ayak basmamızla birlikte, asfaltın amansız bozgunculuğunda yumuşayıp, cıvıklaşıyor sanki endişem de. Yol boyu, omzu peşkirilimle karşılıklı edilecek bir kelimeyi bile çok görmüşken birbirimize; şimdi sürücüyle meraklı yolcuların arasından bulduğumuz boşluklardan seyrine bakmaya çalışıyoruz kanlara bulanmış yaşlı kadının, omuz omuza. Bir şeyler konuşuluyor, dehşete düşülüyor, ağlayıp sızlayan, boş gözlerle bakan, hiç ilgilenmeyen, otobüsten inmeye tenezzül bile etmeyenler oluyor. Varillerde yanan tek tek ateşlerin ısıtamadıkları, gece vardiyasını şaşırان uyurgezerler, apartman önlerinin volta memurları birikiyorlar; neme lâzım, geri kalmamalı ‘olay yeri’ şehvetini yudumlamaktan. Her kafadan bir ses yerine, her kafadan bir düşünce balonu uçuşuyor. Helyumu az gelmiş, sünepe balonlar yolluyoruz Harlem’in gökyüzüne; rahatlatıcı bir ev hayalinin ancak ışığa tutunca görünen sureti seçiliyor balonların ekserisinde. Harlem’de kartlar yeniden dağıtılıyor, benim payıma da omzu peşkirli bir maça valesi düşüyor; atsan atılmaz, satsan satılmaz!

Amsterdam Bulvarı’nı kesen apartmanı fazla gelmiş sokak irileri, karanlığın böğründe bıçak gibi parlamakta. Serkeş, kendini bilmez dumanlar yükseliyor her birinden; cesurların ve boş vermişlerin göremediği. Maça valem önde ben arkada, işgâl toprağında harabe teftişine çıkmış muzaffer ordu komutanları gibi yürüyoruz aydınlatmayan sokak lambalarının altından, az gelişmiş çete üyelerinin çöreklediği kapı eşiklerinin önünden ve sönük ışıktaki terk edilmiş bir pavyonu andıran basketbol sahalarının yanı başından. Bangladeş’in dibinden Harlem’e bir ömürlük misafirliğe gelmiş başı sarıklı taksicimle Amsterdam Bulvarı’nda birbirimizi bulabileceğimize dair saf bir inanç beslesem de, omzunun peşkirini şimdi çantasına tikiştirmiş valem korkuya kesmiş çekiciliği baskın çıkıyor. Şu peşkirli yorgun tazı mı götürecekti beni Harlem’in arka sokaklarında, yolunu kaybetmiş yabancılara ve yoldan çıkmış yerlilere hizmet veren “Last Stop” taksi durağına. Buna, yıllar var ki Harlem’in gökyüzüne boykot uygulayan kargalar bile gülerdi, gönül indirip iki kanat çırpısalarda tepemizde, sünepe düşünce balonlarımızı gagalayıp patlatıverseler. Ama burada sokakların muntazam geometrisine inat, felek şaşırtan bir yamukluk var; Pisagor gelse içinden çıkamayacak belki. Kartlar birer birer eksiliyor Harlem’de ve maça valemle ben, bir veda hüznünü çok görerek birbirimize, yol alıyoruz “Son Durak” taksi durağına doğru.

Köşelerin bombelere evrildiği bir kesitinde iç Harlem’in, köşelerden bir köşe beğeniyor dilini midesinden güçlkle çıkarabilen mihmandarım; öyle bir gizlenmiş ki on beş metre kareye hayatını sığdıran Julio’nun bakkal dükkânı, hani bulanlara birer çelenk

takacak sanıyorsunuz Julio, boş sigara ve bira kartonlarından yaptığı. Peşkirin esbab-ı mucibesi, peşkirinin alnını Julio'nun tasarruflu ampulüne tutunca anlaşıyor. Höpür höpür içtiği kara sular, şıpır şıpır akıyor maça valemın tasarruflu ampulün bile aydınlatamadığı yüzünden aşağı. Elde tütün-duvarda vergi levhası-taburede yancı üçlemesini 'şimdi İspanyolca sözlü hafif müzik dinleyeceksiniz'li radyosuyla bütünleyen, Harlem'in en sırma bıyıklı esnafı Julio, mihmendarımın ricasını kırmayıp altılık sarı suyu, teklik kara suyu ve Allahlık sandviç eskisini verecek vermesine de; alnından şelale geçen maça valemın arka cebindeki cüzdana erişmesiyle, kara pistolun mide kaldıran kabzasını görmem bir oluyor. Pencere açılıyor Julio oğlan, piştov patlamasa bari!

Julio oğlanın bıyıklarından, hiç gitmediğim Kırşehir'in büyük çarşısının ta dibindeki ayakkabı tamircisiyle farkında olmadan kurduğu belli belirsiz kader ortaklığından, o ortaklığı ele veren elektrikli sobada ısıttığı ellerinin hareketinden bir rahatlama peydah olacak ama; Julio'nun tabureyle bütünleşmiş yancısının naçiz vücudumu delip geçerek, East River'ın dibindeki toksik sazanları avlamaya teşne bakışlarını ne yapacağız. Yoksa son eli mi oynuyoruz iç Harlem'in en gizli saklı bakkalının içinde; kartlar yeniden dağıtılmayacak mı?

Çıkabilirsek eğer, iç Harlem'den çıkmışız, sazlı sözlü bir merasimi andıracak, pistolun terli kabzasına işlenmiş bu. Ama yine de, dünyanın en gürültülü adasının en ıssız sokağına giren, en davetsiz misafir olmak; korkunun da kep gibi inişe geçen bir grafiğe mütemayil olduğunu muştuluyor bana. Çöp torbalarının, ıssız park yerlerinin, döküntü Amerikan arabalarının ve alnı çizgili kapı önlerinin arasından geçerken; beş dakika önce ilkokulda Andımız'ı okutan muhteris fırlama duruşumla saydırmaya hazırlandığım Fâtîha'nın notaları maça valemın havlusunda buhar olup havaya karışıyor. Yarım saat önce bin bir itinâyla gökyüzüne saldıığımız düşünce balonlarını umursamayan havaya.

Meğer Harlem, gecenin bir saatinden sonra, kimselerin uğramadığı, raflarında bokun püsürün medeniyetler kurup dağıttığı, devasa bir kayıp eşya bürosu haline geliyormuş, nöbetçi memur olarak da Bay Ayemefreyt çalışıyormuş sektirmeden. Kayıp eşyaysak, bizim de bir onurumuz var, hâlâ ilerlemeye çalışıyoruz nemden sıırıslıklam olmuş büronun nehir kokulu raflarında, kendimize akacak ya da kil olup çökecek bir yatak buluruz diye. Tam da bu sırada, adını İskenderiye'deki büyük dedesinden kalan bir mirasmışçasına usul usul bahşeden maça valem, sokak lambasının otuz ikiden sıçrayan yansımasını armağan ediyor bana, günün en rahatlatıcı ânı bu olsa gerek.

Her bir rahatlama hissi, öncekinden daha sersemletici bir diyet olarak yazılıyor Harlem Ömer Seyfettin Lisesi'nin şeref defterlerine. Varillerde yanan ateşlerin ısıtamadığı Seyidömer kömürü ellerinde, semiz beyzbol sopalarıyla birdenbire karşımıza çıkıveren genç irilerinin en sıksası, karanlıkta deniz feneri gibi parlayan gözleriyle Kırşehir çarşısında rehin verdiğim kalbime kast ediyor, ister istemez yavaşlıyoruz algın Cemalim'le. Harlem'in bu köşesinin, değme linguistin nüfuz edemediği, fıldır fıldır bir lehçesi var; zamanla sokakların şeklini alan bomboş gözlerimle takip etmeye çalışıyorum, beyzbol sporuna gönül vermiş Harlem İdman Yurdu sakinlerinin kulağa hoş gelmeyen hoşbeşini. Gözüm boşlukta, kulağım Kırşehirli ayakkabı tamircisinin çekiç sesinde kalmış olabilir ama; tedavülden henüz kalkmamış olan yarım aklımla, eli sopalıların bizim omzu peşkirliye beni sorduklarını anlayabiliyorum. Onun, peşkirden taşan istifini hiç bozmadan verdiği yanıtı da: "Onun tapusu bende!" Kısa ömrümde tapu-kadastro gerçeğiyle ilk kez yüz yüze gelişim böylelikle, iç Harlem'in en bayındır beyzbol sahasının kervan uğramayan bir nahiyesinde gerçekleşiyor; bunun karşısında, gözü gibi baktığı tarlasının en kıyak parselini tapu-kadastrocuların işvesine kurban eden muhterem pederim bile dehşete düşerdi herhalde.

Beyzbol sahasını biraz da, elde sopa efelenebildikleri yegâne yer olduğu için mesken belleyen Olimpiyat artıkları çetesinin üyeleri; bir süre daha sorguya çekiyorlar Cemalim'i. Ama o öyle sakin, öyle vurdumduymaz, öyle boşvermiş görünüyor ki; ben olsam oracıkta yere sererim sıksa bedenini, yıllar önce ziftine kardeşliğimizi gömdüğümüz asfaltın orta yerine hem de.

Sorgu takipsizlikle, beyzbol sopalarının havadaki yolculuğu ise cılız bir infilakla sonuçlanıyor. Bir vartayı daha atlatıyoruz ömründe Varto'ya uğramamış olan Cemalim'le. Tam da o anda, çantamdaki diskçaları çıkarıp, "Harlem Shuffle"a kaldığım yerden devam etmek isteği peydahlanıyor içimde; bu sonsuz yürüyüşe, bu maratoncu sabrına, bu sümüklü çocuk aldırılmazlığına bir fon müziği yakıştırıyorum, hayra ya da şerre değil, çoğunlukla boş işlere çalışan kafamda. Ben böyle bir kabalığı nasıl maruz göreceğimi düşünürken Harlem'in en Vartolu Cemali'ne; o kabalığın henüz bir gösterge olarak bile devreye girmediği bir ara sokağa sapıyor. Harlem'in bu modernlik öncesi mıntıkasında, uzaktan uzağa korkutucu otomobil sesleri duyuluyor ormanın mutlak sessizliğini yerle bir eden ağustos böceklerinin cırıltısını andıran, hatta onları aratan.

Her şey öyle sünmüş, öyle vıcık vıcık bir hâle bürünmüş ki birimi ter olan Harlem zamanında; kalbin şehri bekliyor olmasa dört sigara, iki cinayet, beş iç çekişi uzakta,

bütün bu yürüyüşün amacını ve sebebini de, helyumla doldurup Harlem'in bulutsuz gökyüzüne salacağım ve belki o zaman karşılıklı pişti olacağız bizim maça valesiyle.

Boston-New York seferini yapan Greyhound otobüsünde tanıştığım Harlemlî Jamal'la olan yoldaşlığımız, birdenbire daldığımız o ara sokağın orta yerinde son buluyor. Jamal bana, sokağın ana caddeye açılan köşesindeki sarı taksiyi işaret edip 'iyi geceler' diyor, ben de ona teşekkür ediyorum. İç Harlem'in iç sokaklarında, yalnızca yabancıların sezebildiği o oyuncul korkuyla renklenmiş 10 dakikalık yolculuğumuz sona ererken; yol arkadaşım Jamal, evde dört gözle onu bekleyen iki küçük kızına, ben başka bir evde dört gözle beni bekleyen bir büyük kızıma, gökyüzüne saldıığımızı helyumu eksik düşünce balonları ise sonsuzluğa yol alıyor. Harlem'de kartlar yeniden dağıtılmıyor...

Kırmızı Bıyıklı Adam

Derya Karaboğa Akın, 1978 Kırşehir doğumlu. 2001 yılında Marmara Üniversitesi İngilizce İşletme Bölümü'nden mezun oldu. Şu an özel bir şirkette satış departmanında çalışmakta. 2005 Ekim ve 2006 Haziran ayları arasında Murat Gülsoy'un düzenlediği 'Yaratıcı Yazarlık' konulu atölye çalışmalarına katıldı.

Bir hafta önce babamı kaybettim. Ölümünün şokunu henüz üzerimden atamasam da tek çocuğu olarak cenaze işlemleriyle ilgilenmek, taziyeleri kabul etmek bana düştü. Şimdi de onun eşyalarını toplamam gerekiyor. Böyle bir anda insan ister istemez geçmişi düşünmeden edemiyor. O zamanlar sıradan bir aileydik. Babam olması gerekenin bu olduğunu düşündüğü için sert bir insandı. Eşe gösterilecek ilgi, baba şefkati sözlüğünde yer almazdı. Annemin özenle hazırladığı yemekleri yedikten sonra bir kez bile “Ellerine sağlık, güzel olmuş.” dediğini hatırlamıyorum ya da annemi herhangi bir davranışı için takdir ettiğini. Bana karşı da her zaman mesafeliydi. Kucağına alıp başımı okşamazdı hiç. Yıllarca o sert bakışlarının ardında yumuşak bir kalp olabilir mi diye arayıp durdum ama bugüne kadar bulmayı başaramadım.

Annem ise babamın aksine kendi hâlinde, sessiz bir kadındı. Arkadaşlarımın annelerinden farklıydı. Komşular ısrar ettiği hâlde günlere katılmazdı. Oturduğumuz ev iki katlıydı. Alttakinde biz, üsttekinde ise Necla hala yaşırdı. Necla hala aslında babamın halasıydı. Babaannem ve dedem erken yaşta ölünce yeğenlerini o büyüttü. Annem, babam işe gittikten sonra sabah kahvesini Necla hala ile içer, birkaç dakika oturup alelacele ev işlerini yapmak için aşağıya inerdi. Amacı babam gelmeden önce kitap okuyabilmek için zaman yaratmaktı. Okuduğu romanlar gibi duygusaldı. Hiçbir filmi ağlamadan izlediğini hatırlamam. Hatta komedi filmlerinde bile üzülecek bir sahne bulurdu mutlaka. İçten içe böyle anlarda babamın omzuna yaslanmayı istediğini hissederdim ya da elini tutmasını beklediğini. Dayanacak bir yer aradığını o küçük gözlerimle ben bile görürdüm. Oysa babam onun bu duygusallığını zayıflık olarak algılardı. Ona bu yüzden o kadar sert davranırdı. Yaşamda güçlü olmaktan daha önemli bir şey yoktu onun için. Hayata dair o kadar çok genellemesi vardı ki bazen onun gerçekten de bilge bir insan olduğuna inanırdım. Aslında yaptığı tek

şey tüm olayları doğru ve yanlış olarak sınıflandırmaktı. Bu yüzden çocukluğumu düşündüğümde siyah beyaz bir film gibi hayal ederim hep. Renkli ekrana alışkın gözlerinizle baktıkça konu ne kadar güzel olsa, oyuncular ne kadar iyi oynasa da bir eksiklik hissedersiniz. Bu filmi renklendiren tek bir kişi vardı: Kırmızı bıyıklı adam. Ona bu ismi taktığımda henüz konuşmaya yeni başladığımı söylerdi annem.

Babamın kendinden yedi yaş küçük kardeşi idi. Ama ona hiç amca dediğimi hatırlamam. Amca demek babam ve babamın arkadaşları gibi durgun insanlar demektir benim için. O ise öylesine hayat dolu bir insandı ki... Uzak bir şehirde öğretmenlik yapıyordu. Tatillerde mutlaka bir fırsatını bulup ziyarete gelirdi. Evin içine adımını atar atmaz artık o sıradan yaşamımızdan kurtulurduk sanki. Bazen bana “Getirdiğim hediyeler yüzünden mi beni bu kadar çok seviyorsun?” diye takılırdı ama onun varlığından daha büyük bir hediye olamazdı. “Hayır, kırmızı bıyıkların yüzünden seni çok seviyorum.” deyip kızıla çalan kahverengi bıyıklarını çekerdim. Saatlerce hiç sıkılmadan benimle oyunlar oynar, farklı taklitlerle beni güldürürdü. Hatta babam bile o geldiğinde değişirdi. Hayatı boyunca tek şefkat gösterdiği insandı. Bize küçük yaşta nasıl da onun velisi olmak zorunda kalışının hikâyesini anlatırken neşelenirdi. Necla hala okuma yazma bilmediği için çekinir, gitmek istemezmiş toplantılara. “İş bize kaldı.” derken gururlanırdı. Ortaokulda müdürden izin alıp amcamın veli toplantısına gittiğinde öğretmenle nasıl bir yetişkin gibi konuştuğunu anlatırdı. Amcam toplantıyı takip eden günlerde babamın onun için belirlediği disiplinli çalışma düzenini tarif ederken babam kızarmış gibi yapardı. “Sonra bir baktık ki bizden daha iyi okuyor.” derken bir hüznü görürdüm gözlerinde. Büyüttüğü ilk çocuk ben değildim anlaşılan.

Amcam da iyi bir evlat misali minnettarlığını gizlemezdi. Babam bazen ona karşı da katılaştığında bizim gibi korkudan değil ama saygıdan susardı. Neden uzak bir şehrin küçük bir köyünde öğretmenlik yapmaya devam ettiğini bir türlü babama anlatamazdı. Oradaki çocukların ona ihtiyacı olduğunu, başka bir yere tayin isterse yerine gelmek isteyen birisinin zor bulunacağını söylerdi. Babam anlarmış gibi bir süre dinler sonra da “İdealistim diyorsun yani.” diyerek küçümserdi. Anlaşamadıkları bir diğer konu ise amcamın evlenmemiş olmasıydı. Amcam her defasında evlilik için henüz erken olduğunu ve kafaca anlaşacağı bir kadın olmadığı sürece de evlenmeyeceğini söylerdi. Babamın cevabı hazırды: “Yoksa köyün muhtarının kızına vuruldun da bize mi söylemiyorsun? Oralarda başlık isterler. Başlık biriktirmek için mi bekliyorsun?” Bencilceydi ama amcamın o başlığı asla biriktirmemesi için dua ederdim. Onu kimseyle

paylaşmak istemiyordum. Çocukluk zaten bencilliğin hoş görüldüğü tek zaman değil midir?

Onun gelmediği yılbaşlarında evde derin bir sessizlik olurdu. Üst katımızda oturan Necla hala ve bazen birkaç tanıdık gelse bile her zamanki neşemiz olmazdı. Babam sadece yılın o gününde içtiği içkisini alır, dolaptan iki kadeh çıkarırdı. “Birini de Kenan için içiyorum.” derken zoraki gülümsemeye çalışırdı. Gecenin sonuna doğru hüznü öfkeye dönüşürdü: “Ne işi var o uzak memlekette, sanki burada okul mu yok?” Okullar kapanıp da yaz tatili geldiğinde onun yolunu gözlemeye başladılar. Amcam her zamanki gibi önce ziyaret tarihini bildiren bir kart gönderirdi. Sonra da söylediği günden birkaç gün önce çıkar gelirdi. “Asla ne zaman hayatına gireceğimi tahmin edemeyeceksin. Beni beklemeni seviyorum.” derdi bana. Amcamın gönderdiği kartları yıllarca biriktirdim. Tuttuğum günlükler zaman içerisinde değişti ama o kartlar her zaman yeni günlüğümün arasında saklanacak bir yer buldu. Ona en çok kızdığım anlarda getirdiği hediyelerin çoğunu attım ama onlara kıyamadım.

Yaz tatillerinde amcam bizde kalırken babam gibi annem de değişirdi. Hüznünün giderek azaldığını hissederdim. Ev işleri yaparken söylendiğini hiç duymamıştım ama o varken yemekleri daha bir özenerek hazırlar, babamın kabalıklarını görmezden gelmeye çabalırdı. Bu o kadar da kolay değildi. Babam iş yerinde kötü bir gün geçirdiyse mutlaka sinirini annemden çıkarırdı. Yaptığı yemeği, evin temizliğini, beni yetiştiriş şeklini ya da bunun gibi akla gelebilecek her türlü bahaneyle onu kırarak bir yol bulurdu. “Bir türlü doğru düzgün yaşamasını öğrenemeyeceksin. Bu işi bile beceremiyorsun. Eminim tüm gün elinde romanların keyif çatmaktan ev işlerine zaman bulamıyorsundur.” sözleri evin içini kaplardı. Ertesi gün amcam bizi neşelendirmek için mutlaka bir çare bulurdu. Babamın hatalarını örtmek sanki onun göreviydi. Annem başlarda nazlanırdı. “Siz Özlem ile çıkın, benim evde işim var.” sözleri amcamın ısrarı karşısında işe yaramaz, birkaç dakika sonra kendimizi bir parkta, ya da bir dondurmacıda bulurduk. O zaman annem bir genç kız gibi gelirdi bana. Daha bir güzel olur, mutluluğu yüzüne yansırdı âdetâ. Her çocuk annesini daha mutlu görmek istemez mi? Bir de karne aldığım günlerde gözleri parlardı annemin. Sınavı kazandığı hâlde ailesinin onu üniversiteye göndermemesi içinde öyle derin bir yara açmıştı ki... Benim okulda kazandığım başarılar bu yarayı bir nebze olsun kapatıyordu. “Evlenmek aklımda yoktu.” demişti bir gün. “Tek istediğim edebiyat öğretmeni olmaktı.” Şimdi düşünüyorum da her ne kadar babamın sert tavırları birlikte mutlu olmamaları için yeterli bir sebep olsa da tek sebep değildi. Annem için de evlilik üniversiteyle başlayacak olan farklı bir

dünya hayalinin sona ermesi demekti. Belki de babam hep bu yüzden kendini eksik hissetti. Eksikliği bir süre sonra öfkeye dönüştü.

Ben ilkokula başladıktan sonra amcamla oynadığımız oyunlara bir yenisi daha eklendi. Her şey bana çok kalın bir defter hediye etmesiyle başladı. İlk sayfaya “Kırmızı bıyıklı adamdan Özlem’e...” yazmıştı. Sonraki sayfaları şiirler doldurmaya başladı. Sevdiği şairlere ait dizeleri yazar ama arada birkaç kelimelik boşluklar bırakırdı. Sonra da o boşluklara hangi kelimelerin gelebileceğini tahmin etmemi isterdi. Doğru kelimeyi bulabilmek için günlerce düşündüğüm olurdu. Ne kadar ısrar etsem de bir türlü söylemezdi. Yardım almak için anneme gittiğimde “Amcan öyle dediyse bir bildiği vardır.” diyerek onun tarafını tutardı. Şiirin güzelliğini ve doğru sözcükleri bulmanın zorluğunu bana böyle öğretmeyi seçmişti. Yıllar sonra o deftere yazdığım şiirleri görebilmeyi eminim çok isterdi.

Yaz tatilinin sonuna yaklaştıkça annemin hüznü bana da geçerdi sanki. Yakında beni bırakıp başka çocuklara gideceğini düşündükçe içimi kıskançlık kaplardı. Çocuk aklımla gizlemeye çalıştığım öfkemi görmezden gelir, beni avutmak için çabalardı. Babam da benden çok farklı olmazdı. Ama onun üzüntüsünü ifade etme şekli annemi kırmaktı. Yine amcamın gitmesine birkaç gün kalan bir yaz sonunu hatırlıyorum. Babam nihayet aylardır istediğimiz renkli televizyonu almıştı. Sanki televizyonu ödüllendirmek istermiş gibi bir de televizyon sehpası. Annem üst kata koşup Necla halayı çağırmıştı. Hepimiz karşısına geçmeden televizyonu çalıştırmamıştık. Evde âdeta bir tören havası vardı. Annem o güne özel cevizli börek yapmıştı. Amcam ona “Ne oluyor, akşama ağır misafir mi var?” diye takılmıştı tüm gün. Nihayet börek tabakları elimizde televizyonun karşısına geçip babamın düğmeye basmasını beklerken Necla hala “Kızım börekleri iyi akıl etmişsin de nereden bu garibanın dantel örtüsü? Çıplak mı duracak böyle?” diye sorunca hepimiz kahkahalara boğulmuştuk. Tabi ki babam hariç. Annemi incitmek için bir bahane daha geçmişti eline: “Hala ne dantelinden bahsediyorsun? Evlenirken çeyiz diye sandık dolusu kitap getirmişti hatırlamıyorsun galiba. O senin bildiğin kadınlardan değil.” dediğinde kimsenin neşesi kalmamıştı artık. Halam sebep olduğu huzursuzluktan biraz utanarak “Aman canım, istese onu da yapar. Ne yapalım biz de güzel ciltli bir kitap koyarız üzerine.” diyerek neşemizi geri getirmeye çabalamıştı.

Amcam ziyaretinin son gününde defterime her zamankinden uzun bir şiir yazar ve çok daha fazla kelimeyi eksik bırakırdı. “Bir dahaki görüşmemize kadar beni unutmaman için yapıyorum.” derdi. Oysa yokluğunda onu özlemek için hiçbir oyuna ihtiyacım yoktu. Yıllarca içimde bıraktığı boşluğu dolduracak tek bir kelime

bulamayacaktım. Sözlükteki tüm kelimeleri denesem bile hiçbirine tam olarak oturmayacaktı.

İlkokulu bitirdiğim yazdı. Bir yandan ortaokula başlamanın bir yandan da kırmızı bıyıklı adamın ziyaretinin heyecanı vardı. Amcamın gönderdiği kartı alınca büyük anın çok yaklaştığını anlamıştım. Kartın geldiği gün anne ve babamın büyük bir kavgaya başladıkları gündü aynı zamanda. Neler olduğunu anlayamadan birkaç gün Necla halada kalmam gerektiğini söylediler. Babam evde bulunmamı istemedikleri için geç saatlere kadar sokakta oynamama bile kızmıyordu. Gerçekten kötü bir şeyler olduğunun farkındaydım. Bu daha önce yaptıkları kavgalardan çok farklıydı. Ne kadar sert olsa da küfür ettiğini hiç görmediğim babam ağza alınmayacak sözler ediyor, annem ise sürekli olarak “Yemin ediyorum yanlış anlıyorsun, yok öyle bir şey!” diyordu. Ve nihayetinde amcam geldi. Kapının önünde oynarken onun geldiğini fark edip koşarak kucağına atlamıştım. Yanaklarımı öpücüklerle ıslattıktan sonra “Nasılmış benim yeğenim?” diye sormasıyla ağlamam bir oldu. Evde olup bitenleri anlatmaya çabalıyordum. Ama ağlamaktan sözcükleri arka arkaya sıralayamıyordum bile.

Amcamla kapıdan içeriye girmemizle birlikte her şey değişti. Düşünüyorum da o anda zaman dursaydı bambaşka bir yaşamım olabilirdi. Babam günlerdir anneme yönlendirdiği öfkeyi bir anda amcamın üzerine kustu. Yumruklarına “O senin yengen. Bana bunu nasıl yaparsın?” sözleri dolanıyordu. Başımı yukarıya kaldırdığımda onlarca beyaz kâğıdın havada uçuştüğünü gördüm. Kışın yağan kar taneleri gibiydi. Islaklıklarını yanaklarımda hissettim. O an babama inandım mı bilmiyorum. Amcam ve annem gizli bir birliktelikleri olduğunu inkâr ederken neden amcama nefretle baktığımı da. Yakın olduğunuz kişileri bağışlamak çok daha zordur. Bu yüzden babamın yanında yer aldım. Yere düşen kâğıtları aldım. O kargaşanın içerisinde bir kâğıdı fark ettim. Amcamın bana yazdığı ama kelimeleri eksik şiirlerden biri üzerinde tam hâliyle duruyordu. O an babam mı ben mi daha fazla aldatılmışlık duygusunu yaşıyorduk acaba?

Babam annemi hiç affetmedi. Necla halanın ayrılımlarını engelleme çabaları sonuç vermedi. Annem aralarındakinin sadece dostluk olduğunu söylese de onu inandıramadı. Belki de babam da benim gibi zaten bu dostluğu kıskanmıştı. Asla sahip olamayacağı bir şeyi paylaşıyor olmaları diğer olasılıktan daha kötüydü.

Sonrasında ne mi oldu? Annem ve babam ayrıldılar. Ben babam ile kaldım. Necla hala yeğenlerinden sonra beni de büyüttü. Elinde tutunacak hiçbir şeyi kalmayan babamın velayetimi almak için diretmesinden daha doğal ne olabilirdi? Necla hala ne

kadar çabalasa da mutlu bir çocuk olmamı sağlayamadı. Sebebi yanlış kişinin, annemin yerini doldurmaya çabalamasıydı. Annemle aramız bir daha eskisi gibi olmadı. Başlarda babamın dolduruşları yüzünden ben ona mesafeli davrandım sanırım. Gerçekten haksızlığa mı uğramıştı? Ama o zaman onu anlayamayacak kadar kendi hâlime üzülmeyle meşguldüm. Ne kadar tartışalar da anne ve babasının bir arada olmasını isteyen, birlikte olmadıklarını gördüğünde de onları suçlamaktan kendini alamayan küçük bir çocuktum sadece. Babamla birlikte yaşamak daha kolaydı. Onun benden bir beklentisi yoktu. Annem ise gittikçe içine daha çok kapandı. Böyle bir sebepten baba evine geri dönmek oldukça ağırdı anlaşılan. Evlenmesine anne ve babası karar vermişti, ayrılmalarına ise babam. Güçlü bir kadın olmaktı isteği. Ailesinden ve babamdan göremediği desteği amcamda aramış ama bu hayatını altüst etmişti. Yıllar sonra edebiyat fakültesi diplomamı ona gösterdiğimde gerçekten mutlu olduğunu gördüm. İçindeki yara kapanmıştı sanki: “Şimdi oldu.” dedi bana sarılarak. O anda edebiyat bölümünü annemin idealini gerçekleştirmek için mi yoksa amcamın sevdiği şiirlere daha yakın olmak için mi seçtiğime karar veremedim.

Amcam mı? O günden sonra onu sadece bir gün gördüm. Her zamankinin aksine bu sefer okulun açık olduğu bir zamanda geldi. Ortaokuldaki ilk ayımdı. Teneffüste arkadaşlarımla dolaşırken bahçeyi çevreleyen parmaklıkların arkasındaydı. Önce yanına koşup yine kucağına atlamayı düşünmedim değil. Ama sonra, neden bilmiyorum, ya kıskançlığım henüz geçmemişti ya da yaşamımda meydana getirdiği son değişiklikler incittiği için ayaklarım ona gitmedi. Ne kadar süre orada durdu emin değilim. Ders zili çaldığında sınıfa girerken hâlâ bakışlarını üzerimde hissediyordum. Bu onu son görüşümdü.

Aradan geçen on beş yılda boşluğunu kimse dolduramadı. Hiçbir sevgilime olan aşkım ona karşı beslediğim duygularım kadar derin değildi. Belki bir şeyler yarıda kalıp yaşanmadığı için belki de büyüdükçe asla bir çocuk gibi birisine bağlanmak mümkün olmadığından. Onun odasındayım şimdi. Yıllardır kilitli duran çekmecelerini karıştırmak için ilk defa içimde dayanılmaz bir merak duyuyorum. Amacım sağlığında anlayamadığım babamı ölümünden sonra çözebilmek. Oysa çekmecedan çıkanlar bambaşka bir bilinmezin cevapları olacak gibi görünüyor. On bir yaşında bana kartaneleri gibi gelen mektuplar elimde şimdi. Onları okuduğumda ne değişecek bilmiyorum. Okumaya başlamadan önce kırmızı bıyıklı adamın gelip bu sefer ben tahmin etmeden içimdeki boşlukları doldurmasını bekliyorum.

Âdemoğlan

Devrim Çakır, 17 Nisan 1980, Kastamonu doğumlu. Marmara Üniversitesi İletişim Fakültesi Gazetecilik Bölümü'nü bitirdi. 2006'ya kadar, çeşitli dergilerde muhabir ve editör olarak çalıştı. 2006'dan beri, bir yayınevinde metin yazarlığı yapıyor.

“Mührelere Özgürlük: Av hilesi yapmak için kullanılan 21 yeşilbaş ördek, Doğa Koruma ve Milli Park Şube Müdürlüğü'ndeki 1.5 aylık tedavinin ardından doğaya salındı. Mühre denilen ördekler, kanatları kesildikten sonra bağırıp diğer ördekleri çekmeleri için sulak alanlara atılıyor.”¹

Duydum: Bahçe yandı, diyorlar... Ama yorma canını, serin tut içini sen: Cennet dedikleri, şimdi bir yerlerde küçük kuşları okşayıp duran sağ elinde, avcunun çizgilerinde... Yum gözünü, aç elini Âdemoğlan! İşte bu, bizim hikâyemiz:

Senin adın ne abla?

Yaşlı gözlere, kırık kalplere! Bebelere, babalara, ablalara! Koy cebine bi tane zorda kalma! Elli kuruşa bi mendil, elli kuruşa! Buyur amca... bu da paranın üstü, eyvallah amca! Mendiller elli kuruşa! Abla! Bi mendil alır mısın abla? Hadi be abla! Vereyim mi bi tane? Lâzım olur bak, valla! Al, al bak lâzım... hoop, yavaş abla! N'oldu? Hastalandın mı abla?

Yok, hastalanmamıştım; sadece... hamileydim, dünden beri yemek yememiştim ve kafam karıştı biraz. Günler uzuyordu, zaman geçiyordu, bir karar vermem gerekiyordu: Hani şu, pek inanmadığın, ne zaman sözünü etsem kocaman gözlerini yukarılarda bir yere dikip kimbilir ne acayip şekillerde hayal ettiğin leylek var ya, onu düşünüyordum: Hazır yol yakinken çantasındakiyle geri mi dönseydi, yoksa hızını almışken, yükünü tutmuşken, herkes ve her şey en

¹

11 Mart 2008 tarihli Radikal gazetesinin haberi.

azından şimdilik yerli yerindeyken kapıma dayanıp... İşte, böyleyken böyleydi; zaman dolmuştu, zamanım yoktu ve bir karar vermem gerekiyordu (Çünkü elli kuruşa sadece bi mendil alabilir insan, di mi abla, diye sormuştun sonradan... hatırlıyorum); masallardan bir masal, prenslerden bir prens beğenmem gerekiyordu. Çünkü böyle olmuyordu: Küçük sularda güvenle ve huzurla yıkanıp büyük ateşlerde hazla ve huzursuzlukla ısınyordum; gidip geliyordum, gelip gidiyordum; yollarda yalnızlığı düşünüyordum, hayır, düşünmüyordum, bir köprüden geçiyordum belki ve aşağıya bakmıyordum, hayır, gizli gizli haritalara bakıyordum, uzaklar başımı döndürüyordu (Elli kuruşa bi mendil ya da bi sakız alabileceksen parayı denize atmak gibi mi abla, diye sormuştun sonradan, bunu da hatırlıyorum); gözlerimi açamıyordum, atlas yorganların altında uykulara kaçıyordum; hamileydim de ondan, hayır, bilmiyordum da ondan: Şimdi kiminle peki, artık hangisiyle, diye durmadan düşündüğüm, ya boğulur ya kavrulur ama zaten hiç yaşamaz mı insan diye diye yürüdüğüm yorulduğum solduğum o bahar akşamüstü kaldırımında yığılıp kaldığım senin küçük tezgâhınmış meğer...

Dur abla, dur... gel şöyle yanıma otur. N'oldu abla sana? Doktora gidelim mi? Ha? A, dur ağlama! Neden ağlıyorsun ki şimdi bak... Hah, al şunu bakıyım; al al, temizdir, merak etme! Bi su getireyim mi sana? Bi koşu şu büfeden... istemezsin, tamam. Ama sen neden dertlendin ki böyle abla? Kim bozdu kafanı? Güzel ablamı üzeni ben... N'oldu? Ne baktın öyle? Yapamam mı yani, ha? Çocuk mu sandın sen beni abla ya!

Çocuk mu? Yok canım, nerdee! Belki bir gün, büyüdüğünde, tabii o da ancak şansı yâver gider de biraz rahata ererse çocuk olmaya hak kazanabilecek, küçük kara bir adamdın sen! Konuşurken tıraşsız başını sağa sola savurup duruyordun; deli bir orman gibiydi gür, kıvrıkcık saçların; birazdan kuşlar havalanacaktı başından neredeyse! Bir çizgi filminden çıkıp gelmiş gibiydin. İnsanın açıklamaya cesaret edemeyeceği, zaten açıklamayı beceremeyeceği tuhaf bir ışıkla parlıyordu kocaman gözlerin. Bunca sözü nereden derleyip sürüyordun önüme, nerelerden çağırıp getiriyordun? (Lafebesi neyi sobeler peki abla, diye sormuştun sonradan, hatırlıyorum) Sol elini dizime koymuş, o pek özendiğin

büyükler'in kelimeleriyle ve soğukkanlı tavrıyla konuşurken, telaşını ve kaygını saklaman gerektiğini ne zaman öğrenmiştin? Bilmiş bilmiş konuşurken kaşlarını nasıl kaldırabiliyordun öyle? Ve nasıl gülümseyebiliyordun böyle... böyle, hem de o an sadece benim için, üstelik hiç tanımadığın birine? Orada, karşımda, hayır hayır, bütün dünyanın karşısında, devasa bir kalp gibi atıp duruyordun, inadına çarpıyordun: Dersine çalışmış bir öğrenci gibi kaygısız, o ilk elma kadar bilge, her şeye rağmen gibi güçlü, her şeyden habersiz gibi saf ve bir zeytin çekirdeği gibi tamdın. Sağ yanından eksilmiştin, tamam (Benim yazım hep böyle kötü mü olacak peki abla, diye sormuştun sonradan; kalemini ısıırıyordun, düşünceliydin biraz, hatırlıyorum); biliyorum, bakmamaya çalıştıkça oraya takılıyordu o akşamüstü gözlerim, biliyorum... ama sen tamdın işte; nasıl anlatılır ki bu? İnanabileceğim kadar gerçektin.

Hah, sen öyle san! Bak, hani süpermen'de vardı ya, şöyle bi uçarım... bi yumruk sağdan, bi yumruk soldan! Çocuk oyuncağı be abla! Yani şey... ben çocuğum da ondan değil ha! Kolay yani, o yüzden! Niye gülüyorsun öyle ya? Sen biliyo musun, tam sekiz yaşıdayım ben! Hem, elim çok ağırdır ha! Yani işte bu elim. Öteki, sol... hayır sağ, evet sağ elim yok! E kolum olmayınca elim nasıl olsun, di mi abla? A... ne güzel gülmüştün demin be abla, bak şimdi yine... dur, üzülme hemen ya! Ya abla, böyle bakarlar da bi şey demezler, başka tarafa bakar gibi yaparlar ya hemen... çok kızarım o zaman abla. Sorsalar anlatırım... ne var, ayıp mıyım sanki ben? Ama yok; bazısı üzülür, bazısı acır, bazısı inanmaz! A... yoksa sen de şey mi sandıydın, hani bunu böyle yalandan kıvrıveriyolar ya, hani öyle daha acılı gibi oluyo ya abla... Bak bak, dokun bak... valla yalandan değil, sahiden yok, bak! Kesildi bu kolum benim, acımadı ama, hani bayılıyorlar ya amilyat yaparken... Şey olmuştu da abla, babam... yani sahici babam değil de annemim kocası babam, demişti ki, bi şey olmaz demişti, sıyrır geçer; sarhoştı biraz... Artık yemiyomuş kimse bu kaldırımda ders çalışan önlüklü çocuk şeyini... hani böyle yalandan yapıyolar ya abla... ağlamayana meme yok oğlum, dedi; artık başka bi numara yapıcaz, başka türlü avlanıcaz, dedi. Sarhoştı, gülüyodu bana, ben de ona güldüm, komik gibiydi de biraz... Sonra bunun bi de tabancası vardı abla; gel gel bi şey olmaz, şöyle bi sıyrır geçer, dedi; erkek değil misin lan sen, korkuyo musun yoksa, dedi. Hayır gibisinden başımı salladım ben. Sonra annem geldi içerden sesine, dur anam babam, şeytan doldurur, yapma, dedi; ağlamaya başladı... Küçücük

çocukla böyle oyun olur mu, dedi... bunu, ben korkmıyım diye dedi abla ama ben biraz korktum; sarhoş ya şimdi, ya şeytan girerse falan derken... annem atlayıverince önüme, önce annemi, sonra kolumu... A, n'oldu yine abla? Miden mi bulandı? Bi koşu şu kaveden nane limon yaptırayım mı sana, ha? Annem içirirdi bana... ister misin? Ama rengin soldu bak, hayalet gibi oldun abla... Hastaneye gidelim mi abla?

Emin misin, diye soruyor; kaygılı... Bir hastanede de test yaptırdım bu sabah, diyorum... sonuç aynı, pozitif işte. Peki şimdi n'olacak? Sorusunun ağırlığını kendisi de taşıyamıyor; karşımdaki koltuğa yığılıyor. Dudaklarıma bakıyor, ben karnımda kenetlediğim ellerime bakıyorum. Düşünüyorum, hayır, düşünmüyorum, çünkü sorusunu duymuyorum, yorgunum, uyumak istiyorum, kaçıp kurtulmak istiyorum, gözlerimi kapatıyorum, dalıyorum... hayır, cevap veriyorum galiba: Bilmiyorum. Artık bilmelisin ama, diyor; bu, bir işarettir belki de... artık bu şekilde yaşayamayacağımızı gösteren bir işaret (Senin iki tane mi kocan vardı yani abla, diye sormuştun sonradan; kara gözlerin, resmini bir türlü çizemediğin bu acayip bilginin ışığıyla parlıyordu... düşündüğün gibi değil, demiştim; hatırlıyorum). Bakmıyorum ama biliyorum; başını eğmiş gözlerimi arıyor; öyle değil mi, diyor bulamayınca. Bütün o haz ve huzursuzluk zamanları boyunca, günlerce ve gecelerce kalbime kardeş olan sesini tanıyamıyorum. Konuştuğumda kendi sesimin de bana böyle yabancı gelmesinden, ben'den bana uzanabilecek o mesafeden korkuyorum. Bir şey demem lâzım ama; böyledir çünkü, bir şey dersin... topu taca atacak, tehlikeyi savuşturacak, durumu kurtaracak bir şey... Ama hayır, diyemiyorum. Kabahatini bilen, cezasının kesilmesini bekleyen yaramaz çocuklar gibi dudaklarımı uzatmış oturuyorum: Hem suçlu hem güçlüyüm, dağlara çoktan küsmüşüm, haberi olmasın dağların ya da ne olacaksa olsun diye düşünüyorum. Sessizlik parmağını uzatmış beni gösteriyor, herkes bana bakıyor, köşeye sıkışıyorum, insanlar bir cevap bekliyor, bir çare bulmak gerekiyor, huzur ve güven ortamını yeniden tesis edip... Ona da söyledin mi, diye soruyor birden; evet, diyorum başımı kaldırmadan; sessizlik kolunu yavaşça indiriyor, saygıyla bir kenara çekiliyor. O ne diyor peki? İçini çekiyor sıkıntıyla, bir sigara yakıyor. Koltuğundan kalkıp pencereye doğru yürüyor; gözlerimden umudu kesti, dışarıya bakıyor. Aklında, cevabını artık benim de sonsuza

kadar veremeyeceğim başka bir soru var oysa, merak ettiği onediyorpeki değil (Şu senin leyleği hangisi göndermiş peki abla, diye sormuştun sonradan; gülümseyip yanağını okşamakla yetinince ben, yanlışlıkla ayağıma basmış gibi mahcup, başını eğmiştin, hatırlıyorum). O da senin gibi düşünüyor, diyorum; yorgunum, detaylara girmiyorum: Delilik bu yaşadığımız'lara, sağlıklı değil bütün bunlar'a, artık seni paylaşmak istemiyorum'lara, buna nasıl katlandığıma inanamıyorum'lara, sevgim giderek öfkeye dönüşüyor'lara, üstelik onu da kaybettim dostumdu o benim'lere, aylardır ikimize de haksızlık ediyorsun'lara, seçim yapmaktan korktuğun için bu delilikle yaşamaya alıştığının farkında mısın'lara, seni istiyorum ama buna ortak olmak istemiyorum artık'lara, cesur ol biraz, bir karar ver'lere ve nihayet, eğer sen de istersen'lere, yani eğer bu bebek bizimse... Bu, birkaç saat önce, başka bir evde karşımda oturan, konuşurken arada bir uzanıp ellerimi tutan, ben sustukça eteğindeki taşları daha bir hırsla döken, öfkesine rağmen, canımı yakmayacak kelimeleri özenle seçebilen ve leyleklerle ilgili işaretlere pek inanmayan adam... Küçük sular hani, sessiz, sakın, güvenli... bu, Ali işte. Ve şu, şimdi karşımda, pencerenin önünde bir yorgunluk anıtı gibi duran; sonunda gözlerimi bulabilmenin cılız umuduyla, sen ne düşünüyorsun, diye soran da Sinan (Üzülme abla, demiştin sonradan; napıcaksın... babamı hiç görmedim gerçi ama annen mi baban mı, deseler, ben de cevap veremezdim; üzülme... Dudaklarına bulaşan çikolatalı dondurmayı dilinle temizleyemeye çalışırken, birdenbire kaşlarını kaldırıp büyüyüvermiştin! Anneni hiç sormamıştım sana, anlatmazdın hiç sen de, ağzına yakışmazdı ki ölüm). Yanıma oturup başını omzuma bırakıyor; yorgunluğunu, saçlarının kokusuyla birlikte içime çekiyorum. İşte, bütün bunlara ben sebep oluyorum, her şeyi durdurmak istiyorum, buna bir son vermek istiyorum, yeniden başlamak istiyorum, en başa dönmek istiyorum... Konuşmayacak mısın, diyor; konuşacak bir şey yok, diyorum içimden, gözlerimi kapatıyorum.

İyi misin şimdi abla? Bak, dedim sana, nane limon iyi geldi! Biraz daha dinlen de sonra hastaneye gidelim. Yok yok, ben de gelicem... tek başına bırakır mıyım seni oralarda abla! Hem, belki bir şey lâzım olur, di mi? Hastaneyi biliyorum ben, valla... Hani kolum kesildi, demiştin ya, işte o zaman hep

hastanede kaldım abla. Aslında geç kalmışız da biz... yani, şey, annemin kocası babama böyle söyledi o sinirli doktor, azarladı da bi güzel! Böyle mosmor olmuştu kolum abla, sonra da şişmişti, çok hastalanmıştım sonra, hep yatıyodum, hiç hâlim yoktu... İşte, sonra n'oldu bu çocuğun koluna falan diye sordu doktor; annemim kocası, şey beyim bi kaza oldu da diye gevelemeye başlayınca, demirin üstüne düştüm diyiverdim ben de... evet evet, yalan yaptım biraz ama napıyım, kötü kötü bakıyordu annemin kocası bana! Demirlik iş değil bu, dedi doktor koluma bakıp, doğru söyle, n'oldu, diye sordu bi kere daha. Doğrudur beyim, çocuk işte, yerinde durmaz ki, diye atladı bu sefer; temizledik, sardık sarmaladık da ama böyle şişiverdi birden, dedi. Doktor yine kızdı tabi abla; bağırdı çağırdı, şimdiye kadar nerdeydin be adam, neden getirmedi, dedi; bu çocuk böyle nasıl durdu, ateşi bilmemkaçı fırlamış, dedi! Bu kol gitmiş artık, almamız lâzım, dedi... şey, mikrop girmiş galiba abla. Ben biraz korktum tabi; çok acıyodu kolum zaten, ya şimdi alırlarken daha çok acırsa diye doktora soracaktım ki, bi baktım, pantolonumun önü ıslak abla! Çoraplarım, ayakkabılarım filan da... Ya, bak, kimseye söyleme abla, tamam mı? Napıyım, biraz korkunca işte... Sonra doktor yanıma gedip yanağıma dokundu şöyle; korkma ama erkek adam korkar mı hiç, dedi. Annemin kocası da böyle demişti ya, ben daha çok korktum abla! Sonra işte ertesi gün amilyat oldum. Doktor yalan yapmamış, hiç acımadı valla! Hastaneden çıktıktan sonra da biraz sarılı kaldı kolum, yani sahiden de biraz acılı gibi oldum abla! Memet amca bi gün beni hastaneye, konturole götürürken, sen çok iş yaparsın böyle, dedi, hatta... ama şaka olarak dedi tabi; sonra üzüldü zaten, sen bana bakma oğlum, dedi; yaşlılık işte, yaşlanınca insanın çenesi düşer, dedi. Yani sahiden çenesi yere düşmek gibi değil, çok konuşmak gibi. Bu Memet amca benim en iyi arkadaşımdır abla; bi görsen sen de çok seversin, valla! Birlikte kalıyoruz biz Memet amcayla, barakası var, deniz kenarında, balıkçıların orda. Annemim kocası ben hastanedeyken hapise girdi de abla... Hani şey yapmıştı ya annemi... işte bu tabanca işlerinden filan heralde, neyse... Memet amcayla da şu parkta tanıştık; eskici şeyler satar o, evlerden filan atıyolar ya, işte onları satar. Biliyo musun, satış yaparken kafiyele bağırmasını öğretti bana Memet amca! Eskiden şiyir yazarmış o, gazetelerde filan basılırmış yazdıkları, bu işleri iyi bilirim ben, der hep. Kafiyele bağırınca daha güzel oluyo abla, hani böyle komik gibi oluyo ya, ondan. Söylediğin şeylerin son harfi aynı olunca kafiye

oluyomuş; o söyledi, ben ezberledim. Şimdi de okuma yazma öğretiyi bana; solla güzel yazman zaman alır, dedi; ben göremem zaten, ömrüm yetmez, şurda kaç günüm kaldı, dedi... O da görsün diye çok çalışıyorum ben de abla ama daha hava kararmadan uyuklamaya başlıyo o! Okuma yazmayı iyice öğrenince bağırmama gerek kalmayacak abla! Bağırduğım komik şeyleri kocaman kâğıtlara yazıp tezgâhın yanına koyucam; böyle senin gibi üzülen ablalar okuyup gülücek, belki bi de mendil alacak! Memet amcaya dedim ki, bağırıklarımı kâğıda yazarsam, bana değil kâğıda bakarlar, dedim; o zaman da gömleğimin sağ kolu boş diye yalan yapıyorum sanmazlar, dedim. Ne iyi fikir, di mi abla? A, sen de amma acayipsin ya! Dilini mi yuttun, bi şey desene be abla? Ya sen hiç çocuk görmedin mi? Bak, benim adım Âdem, senin adın ne abla?

Benim adım Ümit

Merhaba Âdem! Hatırladın mı beni? O küçük kara oğlanı ve Ümit Abla'sını hatırladın mı? Çok zaman oldu, evet; koca bir on yıl geçti... Bütün bu yıllar boyunca, bu soğuk kuzey ülkesinde, o şehirden binlerce kilometre uzakta, seni düşünmeden geçen bir günüm bile olmadı Âdem...

Başına gelenleri, birkaç hafta önce, bir araştırma için bizim gazetelerin web sayfalarında dolaşırken birdenbire karşıma çıkan o haberdan öğrendim. Fotoğrafını görür görmez tanıdım seni: İki yanında iki polis, adliyeden çıkarılıyordun; sağ tarafındaki polis, gömleğinin ucunu eline dolamıştı; arkadaki ve önündeki birkaç polis de, binanın önündeki kalabalığı senden uzak tutmaya çalışıyordu... Ama ben seni biliyordum Âdem; sevgiyle parlayan gözlerini kalbimde saklıyordum bunca yıldır ve orada, objektife bakan o gözlerde utanç dışında her şey vardı; hayal kırıklığı, şaşkınlık, öfke, acı...

Dehşet saçan tineri genç linç edilmekten son anda kurtuldu: Okudum okudum okudum... elbette inanmadım Âdem. Mutlaka bir açıklaması vardır, başına bir iş gelmiştir, diye düşündüm. Barodaki bir arkadaşımı aradım hemen; hangi cezaevine gönderildiğini, avukatının telefonunu öğrendim; aslında ne olduğunu da ondan dinledim zaten: Hâlâ Memet Amca'nın barakasinda yaşadığını; artık boyacılık yaptığını; sigara bile içmediğini, *demek tiner bu işe de yarıyomuş ne acayip şey dediğini*; önüne sürülen ayakkabılardan fırsat buldukça eline geçen her şeyi okuduğunu ve barakanda bir kitaplık bulunduğunu; sol elinin artık iyice güzelleşen yazısıyla kafiyesiz şiirler yazdığını; beslediğin güvercinlerle kedilerin her nasılsa arkadaş olduğunu; komşun esnafın protez kol için kendi aralarında

yardım toplamaya başladığını öğrenince, henüz pek az olan birikmiş parayı binbir inatla ele geçirip Memet Amca'ya bir mezar taşı yaptırdığını; parka gelip giden çocuk bakıcısı bir kıza tutulduğunu; en büyük hayalinin, bu kızla evlenip odaları yüksek yüksek kitaplıklarla dolu, kaloriferli bir evde oturmak olduğunu... ve sonra işte bir gece, sen kimbilir hangi rüyalardayken barakana dalan, bıçaklarını boğazına dayayıp pantolonunu indiren o iki adama nasıl yalvardığını, ağladığını, bağırıldığını, çırpındığını, sesini kimsenin duymadığını ve sonra kalbini Âdem... kalbindeki o güzel resmi orta yerinden yırttıklarını ve o zaman acıyla haykırdığını ve bütün gücünle üzerlerine abanıp kendi bıçaklarıyla onların canını... canının yandığını, kendini kaybetmiş bir halde, sol elin ve kolun kan içinde, en yakın karakola gidip kendini, var oluşunu sandığın adaletin kollarına bıraktığını ama derdini kimseye anlatamadığını, dilinin tutulduğunu korkudan ve altına işediğini nezarete; biraz hava almak için sahilde dolaşmaya çıkan iş gücü sahibi evli barklı çoluklu çocuklu iki erkeği bıçak zoruyla barakana çekmek suretiyle soymaya kalkıp öldürmekle suçlandığını duyduğunda, olanları avukata ilk ve son kez anlatıp orta yerinden yırtılan o güzel resmi... hani o bahçeyi Âdem, ateşe verdiğini, artık konuşmak istemediğini, dudaklarını mühürlediğini... her şeyi öğrendim Âdem, merak etme, her şeyi.

Öğrendim ve biliyordum, dedim; yoksa, o bunu nasıl yapar, dedim; canım Âdem, dedim; bütün bu hengâmenin içinde kimbilir nasıl yalnız ve çaresiz kaldın, dedim; şimdi sen, bütün bu yaralarla, nasıl dedim; böyle olmayabilirdi, dedim; terk etmeseydim, arayıp sorsaydım dedim... ama bilmiyor ki, dedim: O soğuk ülkeye onu da götürüleceğimi söylediğimde, aslında ne yaptığımı bilmediğimi; haritalarla yatıp kalkıp *yaşasın uçağa binicem* diye sevindikçe onu nasıl kaygıyla izlediğimi; yolculuk yaklaştıkça neden o kadar endişelendiğimi; içimin söz dinlemeyen canavarlarını, gömleğinin sağ kolundaki boşlukla avladığımı, evet işte, *yalan yaptığımı*; karmakarışık renkleriyle solgun ömrümü, onun beyazlardan daha beyaz ömründe temize çektiğimi; bunu daha fazla sürdüremeyeceğimi çünkü giderek kendimden nefret edeceğimi... ve evet, yine, bir karar verdiğimi; yolculuk günü, o kimbilir kimlere veda etmekle meşgulken, çok uzaklara götürmek için hazırladığımız bavulunu gidip Memet Amca'ya bıraktığımı; sana emanet Memet Amca, iyi bak ona, derken, en azından birkaç ayı karşılayacağını düşündüğüm parayı eline sıkıştırdığımı; Memet Amca'nın gözlerini kaçırarak, iyi değil bu yaptığın kızım, ne derim ben şimdi ona, diye

söylenip durduğunu... bir ağacın arkasına saklanıp onu beklediğimi; yarım saat kadar sonra, güle oynaya parka gelişini, barakanın önünde oturan Memet Amca'ya sarılıp sol elini savura savura bir şeyler anlatışını ve sonra onu dinlerken yüzünün yavaş yavaş soluşunu, ayakkabısının ucuyla çimenlere görünmez daireler çizerken, elini birden Memet Amca'nın dudaklarına koyup belli belirsiz gülümseyişini, barakadan aldığı tezgâhı ve mendil torbasını kolunun altına koyup çarşıya doğru yürüyüp gidişini izlediğimi bilmiyor ki, dedim... Acının ve özlemin yıllar geçtikçe çoğaldığını; vicdan azabının, sanılanın aksine, bütün dönüş yollarını kendiliğinden kapattığını bilmiyor ki, dedim... Ama belki şimdi anlatabilirim; belki şimdi bir çıkış yolu bulunur, dedim; küçücük bir adamken bile neleri neleri anlar da komiklik olsun diye anlamazdan gelirdi o, dedim; artık geri dönmenin zamanı gelmedi mi, dedim; hadi, dedim... ve uçak rezervasyonumu yaptırdıktan sonra, sana yazmaya kara verdim. Sen bunları okurken dönmüş olacağım; hemen ziyaretine geleceğim, her şeyi anlatacağım sana ve seni oradan çıkarmak için elimden gelen her şeyi Âdem, ömrümü... ömrüme el veren o ömrünü geri alacağım. Yeter ki, konuş benimle.

Kafanda pek çok soru var seni bırakıp gidişimle ilgili, biliyorum; kırgınsın, kızgınsın belki de... ama unutmuş olamazsın Âdem; güzel kalbin hatıraları yok sayıyor olmaz, değil mi? O zamanlar sana enine boyuna anlatamadığım dertler de içinde, kendi dilimden ve senin cıvı cıvı sesinden yazdım işte bendeki Âdem'i, okudun biraz önce sen de: Aslında kim olduğunu, ne olduğunu hatırla istedim; seninle ne olduğumu, nerelerden nerelere yürüdüğümü hiç unutmadım çünkü... Kederlere battığım o gün, bana neler neler armağan ettiğini anlatabilmenin bir yolu olsaydı keşke! Küçük tezgâhının arkasında seninle oturup seyrettiğim dünya, kendim, herkes, her şey... öyle basit görünmüştü ki gözüme; hastaneye doğru yürürken, bir karar vermek için çırpınıp durduğum onca zaman boyunca, bu üçüncü seçeneği düşünmekten neden o kadar korktuğumu hatırlayamamıştım bile. Sekiz yaşında bir bacaksız, kıvrıcık başını sallaya sallaya, kaşlarını kaldıra kaldıra, otuz beş yaşında bir kadına hayatının dersini vermişti, düşünsene!

Caddeden el ayak çekilirken nihayet dilim çözüldüğünde, şimdi hastaneye gitmem lâzım, yarın aynı saatte burada buluşuruz, tamam mı, diye ayağa kalkıverince; tezgâhını bir çırpıda toplayıp peşime takılıvermiştin, hatırlıyor musun? Yol boyunca da bir türlü ikna edememiştin seni geri dönmeye. Sonra

işte, hastanenin kapısında bir-iki saat beklemişsin beni; hemşireler yukarı, yanıma göndermeyince, girişteki sandalyelere kıvrılıp, mendil torban başının altında, öylece uyumuşsun. Hastabakıcı uyarmasa, sabah çıkarken geçip gidecektim yanından. O uykulu bakışlarını; *çıkarmadılar yanına yoksa gelip bakıcaktım sana abla*, diye yana yakıla söylenişini; *amilyattan sonra yatmak gerekir hadi gel bakıyım seni evine bırakıyım*, diyerek koluma girişini... takside, beni güldürmek için anlattığın saçma sapan hikâyeleri, ben ağlarken yüzünün solduğunu, uzanıp elimi tuttuğunu; üzülmeyleydim diye, neler olup bittiğini ancak günler sonra -o da çekine çekine- sorduğunu; çocukçaya tercüme ederek anlatmaya çalıştığım her şeyi benden bile iyi anlayıp *öyle mi abla böyle mi abla*, diye üsteleyle üsteleyle kucağıma bıraktığın yeni soruları; *amilya'nın* aslını astarını öğrenince, üzüntümü sezdiğin halde, sırf komiklik olsun diye, *demek bebekler geldikleri yere geri gönderilebiliyo ne acayip şey*, diyerek sözümona gülmekten kırılışını... sonra işte evde, senin nezaretinde, büyük bir ciddiyetle elimi yüzümü yıkayıp yatağıma yattığımı; buzdolabından bulup getirdiğin peyniri bana ellerinle yedirdiğini; *sen uyuyana kadar burada oturucam sonra gidicem Ümit abla*, deyip birkaç dakika sonra yatağın yanındaki o sandalyede uyuyakaldığını... Bütün bunları nasıl unutabilirim Âdem?

İlyiliğinle ve sevginle, birkaç ayda nasıl kendime geldiğimi; birlikte dondurma yaparken, sol elle yazma talimi yaparken, Memet Amca'ya yemek götürürken; gezip dolaşırken... sonra Küçük Prens'in hangi gezegenden gelmiş olabileceğini tartışırken; o pek ilgilendiğin adaşının kovulduğu bahçenin nasıl bir yer olduğu ve oraya nasıl gidilebileceği hakkında ciddi ciddi fikir yürütürken; bitip tükenmeyen sorularına cevap yetiştirmeye çalışırken; hakaretlerin, suçlamaların, kavgaların, gözyaşlarının, soğuk ve sıcak savaşların ve son sevişmelerin ardından, *Ali Abi'ye de Sinan Abi'ye de hoşçakal* deyip mecburi iş saatleri dışında, artık gecemi gündüzümü sana adanmışken... sonra birlikte geçirdiğimiz o ilk ve son yazın tadını çıkarırken; sen inanılmaz bir hızla ve hevesle her şeyi öğrenirken; senin için okul alışverişi yaparken; *yook Memet amca'yı hayatta bırakmam ben*, diye inat ettiğin halde, evde sana ait bir oda hazırlarken; çizgi romanınla yüzünü kapamış yanımda huzurla uyurken, sağ kolunun çarşafın altındaki yokluğuna masallar anlatırken ve annen değil, ablan da değil, arkadaşın olmaya çalışırken, hayatımda ilk kez gerçekten bir işe yaradığımı hissettim Âdem! Bunun ne demek olduğunu biliyor musun?

Gerçekten kim olduğunu biliyor musun? Ne olursa olsun, ne olmuş olursa olsun, Âdem'i kaybetmeyeceğini, onu senden alamayacaklarını, onunla daha çok yollar yürüyeceğini biliyor musun?

Yeniden başlayacaksın Âdem; yeni bir bahçe yaratacaksın; cennetten daha güzel bir bahçe.

Âdem Yılmaz! Ziyaretçin var!

Çöküş

Emre Akay,1978 ankara doğumlu. Bu öykü yazarın ilk denemesidir.

- 1 -

Çöküş zamanında yaşıyor olmanın gülle gibi ağır gururunu taşıyorum, hafif yüreğimde. Roma'nın sütunları ekmek kırıntısı gibi ufalarak çatlayıp yıkılıyor. Asfalt eriyor, zemin titriyor, taban yarıyor. Selviler tutuşuyor, alevler hırlıyor, ceylanlar yaylanarak kıvılcımlardan kaçıyor. Uçurumun eşiğinde yapmacık *bi* rüzgâr göğsümü tokatlıyor. Uçurum beni çağırıyor. Saçlarım terden alnıma yapışmış.

Burası 21'inci yüzyıl adamım. Burası sana göre değil. Çık git buradan.

Büyük patlamalar. Böbürlenen dalgalar suya atılmış taşın gevşeyen halkaları gibi şişip, üç boyutlu bir simite dönüşüyor. Tenimde hissediyorum. Cıvıldaayan şımarık ışıklarla beraber.

Bir de sahte, soğuk rüzgârla.

Sonsuzluğa uzayan bir hava yastığı gibi. Yer bırakmıyor. Havamı çalıyor. Nefessiz kılıyor. Nefes kafesime bastırıyor. Kafes örüyor.

Yanımdaki uzun, muntazam bacaklı zürafalar sivri topuklularının parmak uçlarında bağıyor. Anıran kahkahaları midelerinden yükseliyor.

-Burası yıkılıyor!

Yıkılmasına yıkılıyor. Baslar kalbimde atıyor, eski duvarlar zonkluyor. Kuşkafesinin içindeki döner başlıklı, kaprisli pervane ışığa ayak uydurduğu anlarda parlayan yanaklarıma doğru soğuk öpücükler üflüyor. Sonra küsüp başını öbür yana çeviriyor.

Tuvalet barın öbür ucunda. Güruhu yarmak lazım. Herkes pek bir havalı, herkes pek bir güzel. Tepinmeleri çok özel. Gürültüyü çoktan unutmuşlar.

Şimdi Brezilya'dan kavhe çekirdeği getiren, bir zamanlar önemli yabancı otomotiv firmaları için danışmanlık yapan bir arkadaşım anlatmıştı. İş, şirket doktorluğu. Kötü giden firmaları muayene edip, teşhis koyup, işlerin düzelmesi için bir iki finansal ilaç yazıp, bilançoyu düzeltmek. Şu birimi kapatın, bu ürünü iptal edin. Reçeteyi harfiyen uygulayın. Yan ektilere takmayın.

Hayatının dönüm noktası, istifa sebebi vaka: defolu yeni bir araba modeli. Tespit: her 10,000 arabadan birinde hava yastığı kusurlu.

Ölenlerin yakınlarının açacakları gizil davaların maliyetiyle, hatalı modelleri geri çağırıp değişiklik yapmanın mali yükünün karşılaştırılması isteniyor. Karar vermek için. İstatistik uygarlığı. Uygarlık.

Viva la vida. İnsan, hayatın anlamını ve değerini sorgulamaya başladığı andan itibaren hastadır. Geçen asrın dahilerindenmiş, o demiş bu lafı, ben değil. Ben hep tersini düşünmüştüm. Sorgulamayı bıraktığımız an hasta oluyoruz sanki. Emniyetsiz, hissiz, vurdumduymaz, insanlık dışı. Dışkı.

Ama tabi kimim ki ben? Ben bir hiçim. Ve Bay Sigmund'un tanımına göre hastayım.

Şimdi ama tabi, bu lafın iki anlamı olabilir.

Ya hepimiz hastayız. Hepimiz çürük. Sonra da çıkıp hepimiz meydana, hepimiz, hepimiz, diye bağıryoruz. Hepimiz dost, hepimiz arkadaş... Ama hepimiz çürük.

Ya da, dünya'nın diğer ucunda, veya bu ucunda, hâlâ diğer ucu olan bu yuvarlak dünyada, hayatın anlamını sorgulamadan yaşayabilenler var.

Pirinç ekip ekmediklerini, yeşil otlarda biriken nemle yıkanıp, hasır şapkayla gezip gezmediklerini bilmiyorum. Böcek yemek zorunda da değiller. Toprak tenli ruhlarını neyle parlatıyorlar hiç bilmiyorum. Işıldayan gümüş kavanozlarında ne saklıyorlar bilmiyorum.

Boş kavanozlar.

Transit yolcular.

Burada, dünyanın bu ucunda, bazı kadınlar gümüşü parlatmak için birkaç patatesi kaynattıkları suyu kullanıyorlar...mış. Barmen'in yalancısıyım. Bu da bir atasözü doğurmuş.

"Gümüşün bile patatese ihtiyacı var."

Hangi durumlarda kullanıyorsunuz bu deymi diye sordum. Gümüş parlatan bir kadın gördüğümüzde dedi. Olsun. Yine de, patatessiz bir dünyada gümüşün değerinden olacağını varsayabilmek biraz olsun güven veriyor.

Zaten, vakti zamanında, kızılderili reis de söylemiş, kültürel mirası artık çiş kokan Beyoğlu barlarının tuvalet kapısındaki posterlerde olan kahraman:

"Ancak son ağaç kesildikten sonra, ancak son nehir zehirlendikten sonra, ancak son balık yakalandığında, ancak o zaman anlarsınız paranın yenmez olduğunu."

-Tamam mı dostum... Hey dostum...

Sonra ama, eminim gidip baksanız, bir internet sitesinde bir sayfa bulursunuz: "aslında öyle bir laf söylenmedi, 2004'de bir reklamcı tarafından uyduruldu..."

Herşeyi yarım bilmenin dayanılmaz hafifliği. Hiç bir zaman bilemeyecek olmanın getirdiği tuhaf rahatlık duygusu. Şu komik başlıklı ama içi beyaz sayfalarla dolu kitaplar gibi. “Kadınlar hakkında bildiğim herşey” veya “Alman mizahının tarihçesi” gibi. “Bu dünyaya gelip de anlayabildiklerim”... Çünkü dünyamızın öbür ucunda başka türlü bilen biri var. Yani gerçekten bilen kalmadı. Buyrun buradan yakın, sizi orta çağa alalım.

Biz buralarda böyle bilmiyoruz. Biz de biliyoruz, ama öyle bilmiyoruz. Her kafadan bir ses. Daha da güzeli, istediğiniz zaman fikrinizi değiştirebilirsiniz.

Tatile çıkıp, şöyle bir yüzüp “Ben geri geldim ve artık değiştim” diyebilirsiniz. Fikrinizi yeterince sık değiştirirseniz buna tutarlılık bile diyebilirler.

Fermuarımı açıp çişimin gelmesini bekliyorum.

Annem beni amerikan mamalarıyla beslemiş. Demişler yıllarca ona, köyde yetiştirilmiş yumurtaları yemeyin, sebzelerin vitamin değerleri düşük, falan, filan. İkna olmuş. Şimdi oğluna diyorlar ki dediklerimizi unut, köydekiler iyiydi, öbürleri öldürüyor, kanser ediyor. Kurtlu, siyah lekeli, eciş bücüş olan güzeldir.

Acaba uygarlığın güzellik kavramı da yavaş yavaş emvrimleşir mi böylece? Bu kadar bio-doğal bir toplum aynı zamanda kendi şahsi ve sahte estetiğine bu kadar önem vermeye devam eder mi? Kusurlarını örtmeye, modelini güncellemeye devam eder mi? Yoksa yıllar sonra kadınların da bio olanı mı makbul olacak? Sonra da estetik ameliyatla benler, bereler, küçük hasarlar mı eklenecek? Mükemmellik sadece Allah’a mahsustur zıvalıkları doruğa mı tırmanacak? Peki mükemmel Allah nasıl bu kadar içine sığılmış bir dünya yaratıyor ya da neden göz yumuyor diye soracaklar mı?

Ağaçları büyüteceklermiş, ev şeklinde. Karbon nötr evler. Tabiyat anam benim. Analar neler doğuruyor.

İdrar lekeli tuvaletin fayansına yaslanmış, yağlı saçlı, kara sakallı, pisuar sırasındaki gencin çatlak sesi bir daha sordu, ispanyolca.

-Tamam mı dostum?

On parmağında yarımşar marifetli, diğcey, temizlikçi ve müzik sorumlusu elemanın ancak yarısını kazıyabildiği, yokolmaya mahkum, bireysel, bağımsız, sanatsal ve toplumsal girişimlerin reklâm amaçlı cılız yapışkanları, tanıtım haykırışları, rengarenk minik şelaleler, yırtıldıkları yerde oluşmuş sivri dişleriyle çiş desenli çinilere tutunuyor. Aralarda platonik sevgililere yazılmış edebiyat, intikam notları, ilkel çuk resimleri ve futbol rekabetinin kültürel izdüşümü. Ananın kutsallığı ve çok ayıp.

Alıp eski daireme koysam kolaj sanatında devrim derlerdi bizim enteller.

...ama Roma'lılarda bile varmış. Piramitlerde de. Kelt kabilelerinde, agoralarda ve arenalarda.... Binlerce yıllık grafitiler buldular. Romulus buradaydı. Bunu yazan lejyoner, okuyanı siker. Hepimiz duvaryazısı delisiyiz. Hangimiz bir okul sırasına ya da ağaç kabuğuna, duvara ya da parktaki banka bişeyler karalamamışızdır. Hepimiz biriz.

Hepimiz aynı. Hepimiz. Valla. Yeter ki dışarıya pozitif enerji yayalım. Nedir Allahım bu enerji, bu sevgi patlaması. Nedir? Yoksa sen misin tanrım? Sanki yaydığımız kokular, mikroplar, kurduğumuz çarpık iktidarlar, virüsler yetmezmiş gibi, bir de enerjimizi mi kollayacağız artık? Bir alet icat edecekler mi ölçmek için nabzımızdaki iyimserliğin oranını?

Bir de asıl... asıl nedir bu iz bırakma takıntısı?

İnsan tuvalete bile iz bırakır mı?

Hayat şu naftalin toplarını işeyerek pisuar deliklerine sokmaya çalışmak kadar taktiksel ve ahmakça. İklim tropik de olsa, hayaller kırılabilir. Deniz, güneş ve kum da olsa. Dünyanın öbür ucuna gelip aynı kepezellikle karşılaşmak umutları, yeniden başlama rüyalarını şarapnel yapıyor.

Hangi kepezelik mi? Esas kepezelik. Tek kepezelik. *The* kepezelik. Başında büyük harf olan cinsinden. İnsan Kepazeliği.

Çıkarken gözüm aynaya takılıyor. Aynada kendime yeterince uzun bir süre bakınca, öbür tarafta gibi hissedebiliyorum kendimi. Öbür taraftakinin gözünden kendimi görür gibi oluyorum. Küçükken de bu oyunu oynardım. Büyüdükçe daha iyi olmaya başladım. Sonraları azaldı ama bugünlerde daha sık oynuyorum. Sanki sonunda gerçekten öbür tarafa geçermişim gibi.

Zaten öbür tarafa geçmeye çalışmak gibi bir şey getirmedi mi beni buraya?

-Tamam mı dostum?

E yeter ama. İzmarit kokulu metalci. Aynadan koptum, sıvıştım. Geldiğim gibi gittim. Rüzgâr gibi geçtim. Tuvalete işemek için değil sığınmak için gelmişim. Zürafalar üstüme gelmişti. Kaçmak için de çıktım. Gelirken lafım bitmişti. Mola istemiştim. Hakeme doğru elleriyle T harfi yapan, yanaklarına kan pompalanmış, barut fıçısı basketbol antrenörü gibi.

Mola hocam, benden bu kadar.

Size söyleyeceklerim bu kadar.

Hem de ellerimi yıkamadan çıktım. Böyle yerlerde el yıkama mantığını anlamıyorum. Çıkarken tuttuğum kapı kulbunda, yaslandığım barda, dudağıma götürdüğüm bardakta, söyleyecek ilginç birşey bulamadığı için sigaramı elimden kapıp

bir nefes çeken zürafanın parmaklarında aynı bok yok mu zaten? O parmaklar kimbilir daha önce nerdeydi? Ha? Bilen var mı ki? O bardaklar neyle yıkandı?

Sonra gelip derler, bu tırnaklarım-hep-uzuyor-niye-keseyim mantığına benziyor...

Hayır efendim benzemiyor.

Bu, yağın yağmurda yeri kurulamaya benziyor.

Yine yanıma geldi. Ne istiyor benden? Dudağının kenarından, bungee atlayışı yapıp, incelerek uzayan salyadan misinayı, ucundaki tükürük balığıyla beraber çevik bir dil manevrasıyla geri çekti, yağlı saçlı *Che*. Sayıklamaya devam etti, barın orada bu sefer.

-Tamam mı dostum?

Bozuk plağım. Bana takıldı nedense. Etrafta şunlar olmasa, yakalanmayacağımı bilsem, ya da kimsecikler görmese, bir de bu kadar iri yarı olmasa meyve tabağının kenarındaki çatalı alıp saplardım boynuna. İğrenmezdim, vicdanım sızlamazdı. Saplayıp çevirirdim. Kasla deriyi , lifle damarları karıştırırdım. Ama benim beynimin bile bir yerlerinde bir sübap var. Önce emniyet, sonra hareket. Sorun, birşey hissedemiyor olmam. Çatallar da saplasam hissedemiyorum.

Böyle artık işte. Öbür tarafta işler böyle.

Evet burada da meyve tabakları var. Meyveler değişik ama.

Barın öbür ucuna yaslanıyorum. Dünyanın öbür ucu. Laflarımı tüketen iki zürafadan ve salyalı küçük devrimciden uzağa. Aslında alıp veremediğim yok. Bulaşmak istemiyorum o kadar.

Onbin yıllık uygarlık, düşünce tarihi, insan dehası, bu küçük mavi gezegeni açıklamak, yönetmek, derlemek için bula bula alış-veriş kavramını bulmuş. Al, ver. Ticaret, ilişkileri geliştirir. Kültürel zenginlik sağlar, barışı muhafazza eder.... Bu değiş tokuşa da gelişme, sonra küreselleşme denmiş. *Melting pot. Salad bowl*. Yok yaa. Külahıma anlatın. Kaynayan çorba. *Boiling soup*. İşkembe çorbası. İşkence çorbası. Savaşların engellenmesini ve dünya huzurunu ticarete havale etmişsek... çatalı saplasam ne olur.

Herşeyin bedeli var. Herşeye bir fiyat etiketi iliştirebilirsiniz. Yapılan iyiliğe de kötülüğe de. İnce zarif lastiklerin ucunda, seri üretilmiş, toplu kesilmiş, V-yakalı, parlak, beyaz, kartvizit tipli etiketler.

Dekolte içinde pörtleyen zürafalar da gözlerine başkasını kestirmiş. Püro kokulu, yüksek yakalı, parlak kumaşlı mavi bir gömlek. Birleşik ayak dansları. Belden aşağı vuruşlar, belden yukarı danslar, atımsı kahkahalar. Evet bunlardan burada da var.

Bir mojito daha lütfen. *Por favor.*

Barmen üzülüyor. Omuzlar düşüyor. Kamburu çıkıp, gözkapakları iniyor. Dönüp bıçağa uzanmadan önce. Yeşil limonun memesini doğrayarak başlıyor. Surat asık.

O zaman koyma menüye arkadaşım.

Harf devrimi edasıyla arkadaki karatahtaya yazma.

O zaman bana bulaşma koçum, tamam mı?!?

Bana bulaşma!

Zaten asabım bozuk.

Bu krokodil Amazonlar'da mı yaşamış? Orada mı ölmüş? Bu krokodil bizi terketmeden iz bırakabilmiş mi dünyaya? Krokodilin ağzı açık, içi boş, gözleri dolu. Arka arkaya dizilmiş altın gözlü Plastik kartlarla dolu. Biliyor muydu bu krokodil öldükten sonra katlanıp arka cebime gireceğini? Gözlerine kart sokulacağını?

Dipten kesilmiş tırnakları mor ojeli ama yine de cazibeli olabilecek el, nane yapraklı bahçeyi önüme itiyor, içindeki buzlar şakırdıyor. Diğer elinde sallayarak gösterdiği kartım, tavandan inen yeşil ışık huzmesini bir anlığına yakalayıp gözüme saplıyor. Soruyor bu arada koca memeli, tüketim teşvikçisi, soru işaretiyle bitmeyen bir cümleyle.

-Hesaba ekliyorum.

-Ekle güzelim.

Bunların hepsi tabi İspanyolca. Ayıptır söylemesi dillere çok yatkınım. 4-5 günde Cervantes'in dilini söktüm. Fransızca'nın da yardımı oldu. Sonuna "o" ya da "a" ekleyince İspanyolca oluyor. Bunu onlara söyleyince kızıyorlar ama. Beş kağıdı tezgahta itiyorum. Verdiğim bahşişin barın arkasındaki kızın benimle yatmasını bir gıdım daha muhtemelleştirdiğini sanıyorum. Bütün kadınlar orospu ya... ondan. O zaman bütün erkekler de müşteri.

Haydi boşver, içelim güzelleşelim. Danslar edelim, ceketimizi başımızın üstünde derviş eyleyelim. Takside kusmamak için önce meydana yürüyelim, ya da başka bir bardaki koltuğa yığılalım. Oradaki kadınlar bazen daha güzel.

Gece henüz genç bebeğim. Takıl benimle.

Gözlerimle söylemeye çalışıyorum. Ters bir bakış alıyorum.

Ellerimle ne yapacağımı bilmediğim için ceplerimi yokluyorum. Bir şey arar gibi yapıyorum, odun gibi durmamak için. Aklımdan “Anahtar? Cüzdan? Kalem?” değil “Sol cep, sağ cep, iç cep” geçiyor. Numara yapıyorum. Sonra duruyorum. Kendime soruyorum. Hâlâ numara mı yapıyorsun? Hâlâ bu oyunları mı oynuyorsun?

Böyle mi olacaktı?

Burada da mı böyle olacaktı?

Bu tarafta da...?

Rahat ol.

Gevşe.

Hiç birşey kaybolmaz. Hiçbirşey yokolmaz, hiçbirşey yoktan varolmaz, herşey şekil değiştirir. Bunu da ben demedim. Biz bir şey demeyiz zaten, boynumuz bükük, sırtımız yere gelmiş, kığımız çatlamış.

Kan ağlıyoruz.

Her şey el değiştirir. Şekil değiştirir. Cenab'ı hakkın yarattığı kan, göz yaşı olarak geri gelir, musluk suyu olarak gider. Sonra yağmur olur. Yağmur toprağı besler. Tohumlar fidana, fidanlar ağaca, ağaçlar ormana. Ormanlar kentsel dönüşüm projesine, ihaleye. Binalar, katlar, yatlar. Yetmiyor, yetmiyor, yetmiyor.

Pamuk eller her yerde pamuk. Gezegende pamuk bitse de. Burada da. Güzel yurdunda da.

Olsun. Yine de her şey değişir.

Tek değişmez değişimdir.

Sizi gömerken de hatırlatırlar. Derler, artık toprak oldu cancağızımız.

Hepimiz toprak olacağız.

Asıl çıkın da bunu bağırın meydanlarda.

Hepimiz toprak olacağız.

Eski toprak.

Gübre.

- 2 -

İyi mojito'yla kötü mojito arasındaki fark içindeki yeşil, tropikal limonun tadına bağlıdır. İster en iyi rom'u kullanın, ister sulandırılmış vodka. Bacardi gitsin istediğı kadar ağlasın, reklam bütçesini aşsın, harcasın, damıtsın.

Lime iyi değilse, mojitonu at çöpe.

Buzlar göbek atıyor ama misketlerde iş yokmuş.

Buzları çiğniyorum.

Çocukluğumdan beri buzlu içecek içip, buzları çiğnerim.

Hep bir buzul görmek istemişimdir. Belki petrolcü babam bizi hep sıcak yerlerde büyüttüğü içindir. Veya belki daha şimdiden genlerimde ölen buzkütlerinin nostaljisi mevcuttur, bir minik kod şeklinde. Her şey birbirine bağlı ya hani... ondan.

Biz, siz, insanlar, hayvanlar, bitkiler, kayalar. Hepimiz birbirimize bağlıyız. Bu güzel dünyadaki herşey birbirine bağlı. Yeter ki enerjilerimiz pozitif olsun. Yeter ki manolyalar Mozart dinlesin.

Nasıl geldim buraya?

Başımı çevirince farkediyorum, yastık ıslak. Artık daha çok terliyorum, ve daha çok kokuyorum. Buradaki tropikal iklimle alakası olduğunu sanmıyorum. İçim pis, ruhum çürümüş gibi metaforik anlamlar da çıkarmıyorum. Sadece daha çok terliyorum. Özellikle de geceleri, yatarken.

Bir de huzursuz bacak sendromu var. Uyumama engel. Terden soğumuş çarşaflarda kor gibi cızırdıyorum. Belki küresel ısınmadandır.

Bu otelde, duvarda bir resim var. Resimde eski bir kalıntı. Bitmiş bir uygarlığın tapınağı. Sonsuz hayatın simgesi, kuyruğundan başlayarak kendini yiyen bir yılan.

Yani, önce kendini hazmet mi?

Önce kendin ol.

Sonra kendini ye.

Işıkları hiç yakma. Perdeleri aralama. Vampir gibi yaşa. Yatağa gömül.

Ayakkabıları fırlat.

Nefes al, sabahı bekle.

Açık pencereden sızan deniz kokulu hava başağrısına iyi gelir.

Yoruldu, uyu.

Yarın çok güzel olacak.

Korkma.

- 3 -

Geriye bakma.

İleriye gör.

Baylar bayanlar, benim adım floriton locq. Büyük harf kullanmıyorum. Takma ad kullanıyorum. Çöken imparatorlukta işler böyle. Gerçek adıma da söylemeyi düşünmüyorum. Türk'üm. Bütün dünyayı gezdim. Babam petrol tüccarıydı.

Dün akşam yazdıklarına bakmayın, sarhoştum.

İki ay önce basit bir hata yaptım. Şimdi içiyorum. Bir dostuma mail gönderdim. Uyarmıştı, şirket adresine yollanan maillerin ortağına da gittiğini. Ben unutmuştum. Bana ne zaten. O zaman o adresi bana verme.

Her neyse, mailimde kurmaya çalıştığı şirket için isim önerisi vermiştim. Konuyu daha önce konuştuğumuzdan, başka hiç bir açıklama yapmadım, maile sadece ismi yazdım. « *Legenda* ». Adam bana herşeyi bırakıp bir yayınevi kurmak istediğini söylemişti. Hem efsane kelimesinin kökü hem de latince « okunması gereken şey » demek, *Legenda*. Şimdi bile çok da fena bir isim olmadığını düşünüyorum.

Meğer bu adamın ortağı kirli işler çeviriyormuş, Rusya'da *Legenda* kod adında bir bağlantısı varmış. Bağlantı herşeyin ortaya çıktığını sanmış, benim adama tehditler. Sen polis misin ? Nereden aldın bilgiyi ? Muhbirlerin kim? Adam konuşuyor ama ikna edemiyor. İnanır mısınız birkaç hafta sonra ölü bulunuyor. İşkence yapılmış, parmaklarını kesip, kızartıp yedirmişler, sonra da canlı canlı gömmüşler. Çeçen işiymiş diye yazdılar. Hummalı bir temizlik ve örtbas çalışması başlamış. Fakslar çekilmiş, belgeler silinmiş, dosyalar yakılmış. Binalar terkedilmiş, şüpheliler temizlenmiş. Benim evime geceyarısı anlamadığım telefonlar, posta kutumda mermiler, kapımda ölü fareler. Bu hareketlilik ama, onları ele veren şey olmuş. Telefon ve e-mail trafiği polisin gözetiminde olduğundan şirketler zinciri basılmış, Budapeşte'de, Çeçenistan'da ve Moskova'da baskınlar. Benim de evim basıldı. İfadem alındı, inanılmadı. Davam hâla devam etmekte. İşin komiği ellerinde hakkımda hiçbir şey olmadığından, beni daha da büyük bir suçlu sanıyorlar. Herhalde şebekelerin en tepesinde diyorlar. Babası da petrol tüccarıymış...

Hayatta olsa da ona sorsalar. O anlatırdı nasıl bir beceriksiz olduğumu. Bir ara aklımdan bir bakkal falan soymak geldi, belki o zaman basit bir suçlu olduğumu sanıp salıverirler.

Sanırım en üzücü şey insanoğlu'nun iyilik yapmak için hep bir bahaneye ihtiyacı olması. Allah mutlu olsun diye, budha sevin sin diye, gübre olduktan sonra cennete gideyim diye. Sonradan iyilik görürüm diye. Bir gün işime yarar diye. Yoksa ayıp diye.

Cenneti çok iyi pazarlıyorlar. Malzeme de iyi tabi. Ama gerçek değerinin üstünde satıyorlar.

Sırf iyilik için iyilik yapmak neden mümkün değil?

Sırf kötülük için kötülük yapmak neden bu kadar kolay?

Hep kendini tutarak mı yaşar insan?

Hep korku içinde. Hep aşamadığı duvarların içinde. Hep güdülerinin üstünde. Bir prezervatifin içinde. Meşruten tahliye.

Hayatını bir proje gibi yaşa adamım. (Ben bir proje adamıyım)

Öyle derler. Hayatını tasarla.

Tasarlanmaz ki.

Ancak taslanır, en fazla.

Mış gibi yapılır.

Kontrol bende.

Dağıldım, pardon.

- 4 -

Bayanlar baylar, yalan söyledim. Takma adım falan yok. İmparatorluk da yok. Tek bir dünya var, hepimiz biriz. Sadece kafam karışık biraz. Bir de içiyorum.

Arada sırada böyle şakalar yapabilirim. Haberiniz olsun.

Neden böyle yapıyorum bilmiyorum. Yalan söyleyince, herşeyle taşak geçince insan daha bir sanatçı oluyor sanki.

Küratörüm. Küratördüm ya da. Karaköy'de ofisim. Hâlâ orada. Baba parasıyla açtım. Çalışanım yok. Apartman dairesinde sergiler düzenliyorum. Asma katta uyuyorum. Geri kalanına kapıcı bakıyor. Çağdaş sanat. Performans. Enstalasyon. Video art. Normal sanat dallarının tembel halleriyle uğraşıyorum. Mesuliyetsiz müessesemizin adı Legenda. Mafyalar yok, ölü fareler yok.

Valla yok.

Dünya güzel. Bu güç hepimizde var. Hepimiz birbirimize bağlıyız. Pozitif olalım.

Yoran şey ne biliyor musunuz? Olmadığım birşeyi olmaya çalışmak. Sabah erken kalkmaya çalışmak. Fazla içmemek. Terbiyeli davranmak. Aklına eseni söylememek. İçinde tutmak. Kendini tutmak. Tutunmak. Bu yoruyor işte. Keşke salıverebilsem kendimi. Ama o zaman da istemediğim biri olmaktan korkuyorum.

Tamam.

Tamam.

Yeter.

Derin nefes alıyorum, ve itiraf ediyorum.

- 5 -

Ben bir katilim.

Birini öldürdüm.

Oh be!

Çok rahatladım. Söylemek ne güzelmiş.

Birini öldürdüm.

Sırf öldürmek için öldürdüm. Öbür tarafa geçmek için. Nasıl olduğunu bilmek için. İnsan söylemek istiyor. Hava atmak istiyor. Ve insan öldürmeden bilmiyor. Artık biliyorum. Herşeyi biliyorum.

Ve siz bilmiyorsunuz. Bilemezsiniz ki.

Bir sanatçıyı öldürdüm.

Üstüme geldi.

Ofisteydik. Kimse yoktu.

Karşımdaydı zibidi. Saçları örülü, sakalı örülü, üstünde kenevirden örülmüş rengarenk bir panço. Aşağıda işlerinden birini sergiliyorduk. Yerde dört tane Lenin büstü ve bir televizyon ekranı. Ekranda dvd'den Lenin'in bir konuşması. Yanıbaşında bir fotokopi makinasında kopyalanan Lenin resmi.

Bu birşey değil, biliyorsunuz sanat diye köpekleri de aç bırakıp sergiliyorlar.

Sorun basit. Dvd bittiğinde baştan tekrarlanıyor. Ama bir daha başlamadan önce, 10-15 saniye kadar mavi ekran görünüyor. Sanatçımız bu maviden hiç hoşnut değil. Aralarında hüsumet var. Saat gecenin 11'i.

Anlatıyor. Burada imgenin sonsuza doğru tekrarlanması ve tekrarlanarak silinmesinden bahsediyoruz. Aradaki mavi bu ebediyet fikrini mahvediyormuş. Muhakkak düzeltilmeliymiş. (Oysa mavi sonsuzluğu temsil eder demek istiyorum.)

Sanata saygı. Yerdeki Lenin'ler niye diye sormak geldi içimden. Anlatamazsın. Kavramsal sanatın sadece kavramsal olmadığını, bir de sanat olduğunu anlatamazsın.

Anlattı durdu. Amerikalıydı. Buraya yerleşmişti. Buraya yerleşen yabancılara hep şüpheyile bakarım. (artık oraya demek gerek aslında) Kendi yurdunda rekabet fazla mı geldi koçum? Orada bir hiçtin de burada mı deneyeyeim dedin?

Hayır, yemekler çok lezzetli, insanlar sempatik, hava güzel.

İnsan yemek için ülke değiştirir mi?

İstanbul kadar insanların aşık olduğunu söyleyip de aslında yaşamaktan nefret ettikleri bir şehir bilmiyorum. İnanın çok şehir gezdim, çok öldürdüm. Amerikalıyı da öldürdüğüm gibi.

Çıkarken yerdeki Lenin heykeliyle kafasını patlattım.

Kimse yoktu.

Sergi salonunun spot ışıkları kanında yıldızdı. Atatürk olsa gurur duyardı. Onu orada bıraktım. Üstüne fotokopi makinesinden suretler yağıyordu. Önüne “lütfe dokunmayın” panosu koydum.

Odama çıktım. Bir metin yazdım. Sergilenen yapıtın her gün yenilendiğini, biraz daha çürütüldüğünü, havalandırmadan özel tasarlanmış yapay çürüme kokuları yayıldığını yazdım. Lenin’in intkâmı dedim. Kanın üzerine kırmızı boya döktüm. Lekeyi gerçeküstü boyutlara büyüttüm, neredeyse tüm sergi alanına yaydım.

Kapıcıma kapıyı her akşam 6’da kilitleyip çıkmasını söyledim.

Aradan 21 gün geçti. İnternet’den okuduğum kadarıyla sergi rekorlar kırmaktaymış. Görenler bir daha görüyormuş. Amerikalı nihayet voley vurdu mu dersiniz?

Kuyruklar, sıralar. Geceleri kapıda bekleyip nasıl yapıldığını anlamaya çalışanlar.

Amerikalıdan beri dünyayı geziyorum. Özellikle sıcak yerleri. Havanın hep güzel olduğu, tenlerin hep bronz olduğu sahil kentlerini geziyorum. Biriktirdiğim miller sağolsun.

Şu anda yine sıcak bir sahilde mojito’mu yudumluyorum. Hafif akşamdan kalmayım.

Yeşil limonlar aslında burada yetişiyor, ama en iyileri Avrupa’ya ihraç ediliyor.

Plajda bir bakır beşlisi tanıdık bir pop şarkısını üflüyor.

Turistlere yönelik, ama yeterince neşeli.

Barda, sarı bikinili ve pembe-yeşil papağanlı pareosuyla, güzel bir esmer hizmet veriyor.

Bahşisi gözlerine bakarak kaydırıyorum.

İlk defa bunlardan birinin bana gülümsediğini görüyorum.

Güneş parlak. Hava ılık.

Ama huzursuzum.

Burada da huzursuzum.

Aşk Hayatın Sürprizidir

Esra Birkan, 1969 İstanbul doğumlu. Kadıköy Anadolu Lisesi ve Boğaziçi Üniversitesi Mütercim-Tercümanlık bölümünü bitirdi. Çevirisini yaptığı Vladimir Nabokov, *Maşenka* 1990 yılında Telos yayınevi; Lou Reed şarkı sözleri ise 1995’de Korsan yayınevi tarafından yayımlandı.

“Baştan dört sıra boş bırakın bayan.”

“Dört mü, üç mü?”

“Dört dedim ya bayan.”

“Ama bir dakika, bir dakika bakar mısınız? Burada sadece bir kişilik yer var. Benim yanıma bir kişi daha gelecek. Bilet onda.”

Yer gösterici bıkkın bir ifadeyle elindeki feneri bu kez boş olması gereken koltukta oturan kadına doğrulttu. “Sizin numaranız kaç bayan?”

Kadın bir süre çantasında biletini arandıktan sonra, üzerindeki numarayı okudu. “On. Koltuğun numarasına bakmıştım. Orada da on yazıyor.”

Yer gösterici iyice sabırsızlanarak ve kendisine sorulmadan oturulmasının hıncını çıkarırcasına, “Hanfendi sıra no’su farklı. Siz arka koltuğa geçeceksiniz,” dedi.

Kadının, dizlerinin üzerinde duran düzgünce katlanmış ceketini, çantasını, ayağının dibinde duran torbalarını toparlayıp kalkmasını ayakta bekliyordu. Rahatsız ettiği için biraz tedirgin olmuştu. Kadın eli kolu dolu bir halde yanından geçerken, “Kusura bakmayın,” diyecek oluyorsa da yüzüne hiç bakmaması cesaretini kırdı. Bunun için onu suçlayamazdı, ne de olsa sıkışık koltuk aralarında çoktan yerlerine yerleşmiş kişilerin önünden geçerken az öncekine benzer bir sıkıntı daha yaşayacaktı.

Ama şu anda bunu fazla dert edemeyecek kadar heyecanlıydı? Heyecandan eli ayağına dolaşır diye onu fuayede beklememiş hemen salona girmişti. Salonda – hatta o sırada kararmış olsa daha iyi olurdu – otururken karşılaşmak kendisi için daha rahat olacaktı. Az önceki küçük olay da yaşanmamış olsa, herşey normal seyrinde gitmiş sayılırdı. Kimbilir o kadın, yer gösterici ve diğer insanlar neler düşünmüştü. Ne vardı yani bu kadar olay çıkaracak, gelen kişi de nasıl olsa bir yer bulur, otururdu. Onun yerine bir başkası gelecek olsa, kendisi de böyle düşünürdü herhalde. Zaten o zaman hemen salona kaçmak yerine fuayede buluşurdu. Bu düşüncesiyle çevresindekilerden

biraz utanır gibi oldu, omuzlarını içeri çekip biraz daha büzüldü koltuğunda. Aslında tekrar çıksa mıydı dışarı? Burada beklemek belki de hiç iyi bir fikir değildi. Geldiğinde başka yere oturturlarsa ya? Ya hiç karşılaşmazlarsa? Sonradan konuşulur mu bu? “Geldin mi?” diye sorulur mu? Ne kadar küçük düşürücü. Kalkacak gibi oldu. Yok, artık daha neler? Sen önce ortalığı ayağa kaldır, sonra da salonu terket. Terlemişti, tabi ya, daha ceketini bile çıkarmamıştı. Ceketini çıkardıktan sonra kimseye hissettirmeden burnunu koltukaltlarına yaklaştırdı. Kokuyor muydu? Toz, rutubet, hatta tuvalet, patlamış mısır, başka insanların parfüm, ter ve diğer vücut kokularının birbirine karıştığı bir ortamda kendi kokusunu almak zordu. Bunu önemsememeye çalıştı.

Nihayet salon kararmıştı. Reklâmlar başladı. Festivalde reklâmlar on beş dakika sürüyordu. Reklâmların sırasını bile ezberlemişti neredeyse. Ama şimdi bildiği bütün o reklâmları daha başka bir gözle izliyordu galiba. Buna pek izlemek de denemezdi aslında. Zihni gördüğü bazı imgelerin peşinden gidiyor, hatırlıyordu, unuttuklarını, unutmak istediklerini. *Her şeyin doğrusunu bilmediğimiz masum zamanların anısı*. Bir sigorta şirketinin reklâmındaki oyuncak tren. Onun da böyle bir treni vardı çocukken. Treni saatlerce sıkılmadan izlerken neler neler hayal ederdi. Geçtiği yerleri, içindeki görünmez yolcuların kimler olduğunu. Hatta konuştururdu onları. O trendeki aileler, çocuklar, yaşlılar, sevgililer devamlı birbirleriyle konuşurlar, gülüşürlerdi. Anne babaların başları birbirine dönük, koltuklarına yaslanmış, yumuşak ses tonlarıyla birbirleriyle konuşur, bazen de bıcı bıcı seslerle oyun oynayan çocuklarından birinin söylediği komik bir şeye beraberce gülerken öne eğilip çocuğun saçlarını karıştırırlardı. Aslında daha geçen gün, deniz otobüsünü beklerken böyle bir aile görmüştü; genç bir anne-baba, bir kız bir oğlan çocuğu. Kitap okuyormuş gibi yapıp konuşmalarını hiç utanmadan dinlemiş, hatta kendi aralarında yaptıkları esprilere gülerken sanki kitapta okuduğu bir şeye gülüyormuş gibi yapmıştı.

Oyuncaklar ve oyunlarla gerçek dünyayı taklit eden çocukluk dünyası. Herşeyin çocuğun kontrolünde olduğu bir dünya. Çocuk gerçek dünyayı taklit ederken aslında kendine ait biricik bir dünya yaratmaktadır. Bu dünyada beraber oyun oynayacak bir kardeş, bir arkadaş, birbirleriyle iyi geçinen bir anne baba vardır. *Eve arkadaş çağırmak yasak. Gürültü patırtı oluyormuş. Babası rahatsız olur sonra*. Genzi yandı, gıdıklanır gibi oldu. Böyle bir zavallı gibi kendine acımak da nereden çıkmıştı, babası gibi... Eskinin o sert acımasız adamını şimdi durduk yerde dudakları titrerken gördükçe sinir oluyordu.

Sıra aralarında yer göstericinin peşinden ilerleyen ya da yerlerini arayanları taradı gözleri. Ama şimdi, salonun ışıkları karartıldığı için seçmek zordu. Hayır, seçmek

zordu, çünkü gözlüklerini takmamıştı. Ne salaklık! O, gözünün bozuk olduğunu biliyordu, gözlük takmadığını görse ne düşünürdü? Ne yani, sinemaya gelmiş, kendini beğendirmek için gözlük mü takmıyor? Ne kadar aptalca! Sahi neden takmamıştı gözlüğünü? Telaşla çantasında gözlüklerini aramaya koyuldu, çantanın içi dipsiz kuyu gibiydi, çıkardığı telaşlı hışırtılarla çevresindekileri rahatsız ediyor olmalıydı. Neyse bulmuştu. Hemen çabucak çevresine bakındı. Sinema salonunun figüranları bildik rollerini oynamak üzere yerlerini almıştı, kendisi ise demirbaş, ebedi izleyici. Sol yanındaki koltuk zaten boştu, az önce kadını kaldırdığı koltuk, onun yanındaki şişman adam kese kâğıdının dibinde kalan patlamış mısırları avucuna döküyordu, sağ yanındaki genç çiftin dünya umurunda değildi. Konuşmalarını dinleyecek oldu, sonra vazgeçti. Ya da biraz dinlese miydi? Bir meseleleri vardı, kız fısıltılı seslerle bir şeylerden yakınıyordu, oğlanın yüzünde sıkıntılı bir ifade vardı – “büzme öyle dudaklarını dedim sana, bak fena olacak...”, bu bir tehdit miydi, yoksa seksi bir ima mı anlayamadı. Ön sırada hepsi birbiriyle arkadaş bir grup genç oturuyordu. Lise öğrencisi filan olmalıydılar. Birbirlerine sesleniyor, devamlı kalkıp oturuyor, yer değiştiriyor, kolalarının dibinde kalanı pipetten gürk gürk çekiyor, i-phone, i-pod ve isimlerini bilmediği başka elektronik aletlerle oynuyorlardı. Birbirlerine karşı davranışlarında vurdumduymazlık vardı, ama bir yandan da kendilerine güvenleri ne kadar eksikti. Sıkıntı kapladı içini. Dans edenlerin her hareketinin seksi çağrıştırdığı kalabalık bir parti, galiba bir bira reklâmıydı. Kızların göğüslerine bacaklarına, erkeklerin terli kaslarına zumlanan çekimler... Bir otistiğin vizyonu olmalı bu, bedeni parçalarının bütünü olarak değil de, bütünün ayrı ayrı parçaları olarak görebilen birinin. Onun seksten anladığı neydi peki? Mısır patlağı kokusundan midesi bulandı. Peki ya aşk? Çalan bir telefonun hızla boğuklaştırılan sesi dikkatini dağıttı.

Evet, kadın âşık olur. Ya da kadın âşık olduğunu kendi kendine itiraf eder. “Seni seviyorum.” Bunu kendi kendine yüksek sesle söylediği ilk anda bu duygu gerçeklik kazanır, duyduğu, bu gerçeği yüzüne çarpan kendi sesidir. Yüzüne ateş basar, kalp atışları hızlanır. Hayır, tam da bu değildi, gerçekte olan. Kendi kendisiyle ilk yüzleşme anı böyle değildi. Arka fondaki hışırtı, patırtı ve fısıltılarla salonun dört bir yanından gelen dijital sesler zihninin gerisinde devamlı çalışan bir makinenin uğultusuna dönmüştü şimdi. Dinginlikti hissettiği, çaresizlik kabullenmeye dönüşmüştü, huzur dolmuştu içine. Bunun için bir ümidinin olması gerekir. Yoksa niye âşık olsun? Karşı taraftan gelen sinyaller. *Kendime bir aşk yarattım.* Aşkımın nesnesi de o. Ama bunun hiçbir önemi yok. Onun ne hissettiğini hiç bilmiyorsun. Ne aradığını, ne istediğini. Belki kendisi de

bilmiyor. Belki hiçbir şey istemiyor senden. Belki de herşeyi kafanda kendin kuruyorsun. Bu durumda, bu duygu iki kişiyi ilgilendirmiyor artık. Tamamen sana ait, sadece seni bağıyor. Trenin içinde sadece o ve ben varız şimdi. Arkadakinin bacakları koltuğuna çarpınca özenle kuracağı tren hayalini kaybetmekten korktu bir an için. Önce pistonların sesi duyuluyor. Hatta buhar da çıkıyor ve tren yavaş yavaş hareket ediyor. Eski filmlerden etkilenmiş bir görüntü olsa gerek. Kiraz ağaçlarının arasında gidiyoruz. Trenin penceresinden bakınca gördüklerimiz, kesik kesik görüntülerin üst üste bindirildiği bir film sahnesi gibi. Kiraz ağacını hayatında hiç görmemiş biri bile onu hemen renginden tanır. Aşkı bilmeyen onu görse tanır mı? Öyle bir şarkı vardı, *ben aşkı yüz metreden tanırım*.

Rüyamda bir kiraz ağacının yanında gördüm seni. Bu denli samimi, özel, hatta mahrem denebilecek bir konuşma ilk kez geçiyordu aralarında. *Ağaç çıplak, meyvesiz ve çiçeksizdi ama kızıl gövdesinin tonu vuruyordu yüzüne.* Bu kadar söylemişti. O da birşey sormadı. Bu kadarını hatırlıyordu herhalde ya da gerisi yoktu. Herkes herkesi rüyasında görebilir. Ama rüyayı gören o olunca, hem de kendisini görünce...

Baştaki boş iki koltuğun sahipleri gelip, yerlerine yerleşince dalgınlığından sıyrılıp bakışlarını yine kapıya çevirdi. Şimdi tek boş koltuk onunkisiydi, az önce kadının kalktığı. İnsanlar gelmeye devam ediyordu hâlâ. Eski bir tanıdığı gördü. Üniversiteden. Onun şimdiki hayatını hiç bilmeyen biri. Yanında birini görse, ne düşünür? Hiç. Arkadaşı, sevgilisi, kocası. Kocasını tanımıyor nasıl olsa. Başka tanıdıklar da var mıdır acaba? Biraz paniğe kapılır gibi oldu. Ne yapıyorum ben burada? Fazla tanımadığım ama âşık olduğum bir adamı heyecan içinde bekliyorum. Üstelik davet eden de benim. Aslında bir davet bile denemez buna. Eline bir bilet tutuşturdum o kadar. Hiçbir şey söylemeden. Ne kadar da acemi bir aşığım. Gelecek mi acaba? Bunu ilk kez düşündüğüne hayret etti. Gelir de yanlış yere oturursa diye düşünmüştü de, niye hiç gelmezse diye düşünmemişti. Baştan beri nasıl olup da bu kadar emin olabilmişti geleceğinden. Arkadaki bu kez dizlerini koltuğunun arkasına dayayınca dönüp ona ters ters baktı. Uzun boylu uzun bacaklı genç çocuk bunu fark etmedi bile. Ona âşık olduğundan nasıl bu kadar emin olabiliyordu? *Ben aşkı yüz metreden tanırım.* Onu çok iyi tanımıyor ama eş ruhu olduğunu hissediyor, diyelim. Hani puzzle bitinceye kadar hep bir parçanın eksik olduğunu düşünür ya insan. O benim eksik parçam sanki, onunla bütünlüğe kavuşacağımı hissediyorum. Bazen gözleri aynı anda çevriliyor birbirine, çekiliyor demek daha doğru olur. Gülümsüyorlar, sadece gülümsüyorlar. Naif, çekingen bir gülümseme. Soru işaretleriyle dolu. Ama aynı zamanda bütün sorulara verilebilecek

tek bir cevabı içinde barındırıyor. Bu kadar geç olmadan çıksaydı karşıma, ne olurdu? Çıkabilirdi de. Hiç farketmeden geçip gidebilirdik birbirimizin yanından. Belki de öyle olmuştur. Ama şimdi? Her ne kadar beraber gitmemişlerse de, belli ki hep paralel yollardan yürümüşler ve aynı yere varmışlardı.

Kesintisiz bir zaman diliminde biraraya gelebilseler hiç durmadan konuşacaklarını hayal ediyor. Onunla konuşmanın beraber düşünmek olacağını biliyor. Onu gözümde çok mu büyütüyorum? Sonuçta o da bir insan. Herkes gibi. Zaafları, kötücül tarafları, karşısındakini sinir edebilecek alışkanlıkları, takıntıları olabileceğini kestiriyorum. Ama kendimi sever gibi seviyorum onu. İnsan kendine kızabilir ama kendinden kurtulamaz. Altan alır kendini, hoş görür, göz yumar. Bilemezdim ki başlangıçta böyle olacağını. Bir iş arkadaşılığının sonucunda kendi içimde bu noktalara varacağımı. İşe ilk başladığı gün, yedi-sekiz ay önce, öğlen topluca yemeğe çıkılmıştı. Soğuk bir fıkra anlatmıştı. Fazlaca hoşlanmamıştı ondan. Fıkra anlatan tipleri sevmezdi. Oysa şimdi biliyordu, canı sıkılınca bile bile saçmaladığını. Bu onu gözünde çok daha sevimli kılıyordu. Kendisi de böyle değil miydi? Kocasına ona “saçmalıyorsun” derdi, “kes şu saçmalamayı.” Neden susması gerekiyordu? *Asıl saçmalayan sensin. Bir kere bak yüzüme de anla neden böyle davrandığımı. Bir kerecik de sen anlamaya çalış beni.* Susma genleri annemden geçmiş herhalde. Masasında bir kadınla iki küçük çocuğun fotoğrafını görmüştü. Kendi çocuğu yoktu. Bilemezdi. Kadın eğilmiş, iki çocuğa birden sarılmıştı. Saçları uçuşuyordu. Hepsisi de gülüyorlardı. Karısı ve çocukları olduğunu tahmin etti. Masasına aile fotoğraflarını koyanlardan hoşlanmazdı. Nasıldı acaba ilişkileri? Sıcak, sevecen, anlayışlı, esprili? Sahte miydi yoksa? Yaz başında uçakta yan sırasında oturan aile gibi. Jimnastik salonundan hiç çıkmadıkları uzun gergin kol ve bacak kaslarından belli, orta yaşlarındaki bir anne baba. Tenleri solaryumdan çamura dönmüş bir bronzlukta değil, belli ki bilinçli bir şekilde güneşten korunmuş bal renginde. Üzerlerinde beyazlı lacivertli iyi kesimli rahat giysiler var, çocukların da öyle. Aralarında şakalaşıyorlar, bütün replikler Amerikan komedi dizilerinden alınmış gibi, çeviri, sahte. *Süper diyor baba oğluna, çak!* Sevmiyordu bu aile şablonlarını. Bu sahte kadınları, çocukları, erkekleri. Hayır, onun öyle biri olduğunu hiç sanmıyordu.

Böyle bir adam mutlaka aşk evliliği yapar diye ne zaman düşünmüştü? Fotoğrafı gördüğü gün mü? Hayır, zannetmiyordu. Sonraları, daha sonraları. Kendisinin de aşk evliliği vardı. Aşk uçucudur. *Aşk budur* çıkletleri vardı eskiden, onları ben yazmalıymışım. Sevgi, güven ve benzeri sağlam duygular yerinde duruyor da aşk neden uçup gidiyor? Ne zaman oldu bu? Bedenimde güldür güldür akan bir sıvının buharlaşıp havaya

karışması yani? Nasıl farketirmeden geldiyse öyle de gitti işte, şimdi bunu sorgulamanın bir âlemi var mı? Benim yaşımdaki bir kadına ortakalanlar yeter de artar bile. Ben niye böyleyim? Bağımlı mıyım? Adrenalin bağımlısı filan gibi? Aşk hormonları bağımlısı. Bu düşüncelerle kendini avutamayacağı açıktı. Asice bir çıkış yaptı. Neden kocama âşık olduğumdaki gibi özgürce, sorgulamadan, yeniden âşık olamayacak mışım? *O böyle bir çıkış yapmadan önce birileri çıkıp bu kadına “Bu da geçici olmayacak mı?” gibilerinden bir şeyler söylemeliydi. Ama onun bunlara aldıracak hali yoktu.* Oldum mu? Yoksa bu bir yanılsama mı? Mutluluk yanılsaması gibi. Bazen bir rüya görürsün. Mutluluk içinde uyanırsın ama rüyayı hatırlayamazsın. Seni mutlu eden şeyi bulamazsın. Bilincinin ihtiyacı olanı bilinçaltın sana vermiştir. Hepsi bu. Yoksa âşık filan değil miyim? Öyleyse ne işim var elalemin adamıyla sinemalarda? Ne kadar kontrolsüz bir kadını ben!

Filmin jeneriği akmaya başlamıştı bile. Yeniden kapıya baktı. Gelmeyecekti, hayır gelmeyecekti. Neyse ki, kendisinin yitirdiği sağduyu onda hala mevcuttu. Bu aptal oyunu ben kurmuştum. Makaralar, düğmeler, iskambil kâğıtları, bez parçalarıyla yaptığı evin içine kâğıt bebeklerini yerleştiren, kulaklarını hep tıkayan, *geçecek... geçecek...* alçak sesle kendi kendine konuşan o istenmeyen yalnız kız çocuğu yine bir oyun kurmuştu. İyi ki de oynamıyor benimle. Oynasaydı ne olacaktı? Ne olacaktı yani? Sinemadan çıkıp bir kafeye gidecekler, biraz filmi konuşacaklar, sonra hayatta sevdikleri sevmedikleri şeyleri, beğenilerini, neleri yapmaktan hoşlandıklarını, korkularını, sıkıntılarını, hayallerini birbirlerine anlatıp, birbirlerini gülümseyerek sevecenlikle dinleyeceklerdi. Gözü farkında olmadan yanındaki çifte takılmıştı galiba, kendisine bakıyorlardı. Ayıplama, aşağılama mı vardı yüzlerinde? Deli mi bu kadın? Neden bize bakıyor? Anlayamadı, yüzünde çarpık bir gülümsemeyle başını sahneye çevirdi hemen. Adam dar bir orman yolunda araba sürüyor, ağlıyordu. Ne güzel ağlıyordu! Birileri görür korkusuyla ikisi de tedirgin olacak, kendilerini tamamen birbirlerine veremeyecek, devamlı çevreyi kolaçan edeceklerdi belki. O bir şey anlatırken karısından, çocuklarından bahsedecek olsa, gaf yapmış gibi mahcup olacaktı belki. Ya da o doğallıkla bahsedecek kendisi tedirgin olacaktı. Yok mu sayacaklardı onları? Bir aşk ilişkisi mi başlayacaktı aralarında? Yoksa dosdoğru sinemadan çıkıp sevişecekler miydi? Nasıl bir sevişme olacaktı bu? Bir kereliğine mi? Pişmanlıkla mı dolacaktı içleri? Onun hayatındaki yeri ne olacaktı? Kendisiyle nasıl hesaplaşacaktı? Nasıl affedecekti kendini? *Hep hayal, fantezi peşindesin.* Kocasının sesi kulaklarında

çınıyor, içindeki panik duygusu yükseldikçe yükseliyordu. Çantasının sapını çektiştirken beynini prizden çekip bu düşüncelerden kurtulmak ister gibiydi.

İkisinin de sevdiği bir yönetmenin filmiydi. Öyleyse bu saçmalığa bir son verip filmin tadını çıkarmalı ve neden olduğu şu tatsız durumun sonuçları için kendini sonra yemeliydi. Tutkulu ama hüznü sevişme sahnesine baktı. Hüzün kadınla adamın yüzlerinden okunuyor. Filmdeki adamla kadının yerine onunla kendisini koyduğunu farketti. Tutkudan farklı birşey bu. Bedenler aracılığıyla ruha yakınlaşma çabası. Birlikte çıkılan bir yolculuk. Kiraz ağaçlarının arasından gidilen bir tren yolculuğu. Ruhun penceresi gözler. Üzerinde hiç düşünmeden sarfettiğimiz klişeler bazen ne kadar anlamlı gelebiliyor. Sadece gözlerinin içine bakacak sevişirken. Gülümseyecekler birbirlerine. Kaçamak bakışmalarında gülümsedikleri gibi. Aşk böyle masum bir gülümsemedir. İşte *aşk budur* serisinden bir inci daha. Gizlenmeli midir? Bir yerden patlak verirse, açığa çıkarsa günaha çağrı mıdır? Masum kalabilir misin? Aşkın masumiyeti seni koruyabilir mi? Tanrı bizi üzerimize yağan bu soruların gazabından korusun. Amen.

Koridorda bir hareket oldu. İki karaltı. Bu tarafa doğru geliyorlar. Kalbi yerinden çıkacakmış gibi gümbürdemeye başladı yine. Gözlerini hemen sahneye sabitledi. El fenerinin ışığı yanındaki boş koltuğu aydınlattı. Gözleri sahneye çivilenmiş gibi. Cesaret edip de sıranın önünden özür dileyerek geçen adama doğru çeviremiyor bir türlü. Adam yanına oturdu. Bu o. Kendini soğukkanlı olmaya davet ederek, yüzünde bir gülümsemeyle “Merhaba” demeye hazırlanarak başını ona çevirdi. O da gayri-ihiyari dönünce gözgöze geldiler. Bu o değildi ve her kimse, yanında oturan bu kadının kendisine neden sırtarak baktığını merak ediyor olmalıydı ama yine de nezaketen gülümsemeyi ihmal etmedi.

İşte hikâye bu kadardı. Ne ummuştu, ne beklemişti ki zaten? Yenilginin başarı kadar rahatlatabilen o duygusu, *her şey bitti artık* diyebilmenin rahatlığı. Fazla uzun sürmedi. Başka bir şey aklını kurcalıyordu şimdi. Yer gösterici bu adamı buraya rastgele mi oturttu? Film başlamışken neden herkesi rahatsız etmek yerine kapıya daha yakın bir yeri tercih etmedi. Yoksa adamın bileti onunki miydi? Hadi şimdi bir de adamdan biletini çıkarıp göstermesini iste. Saplantılı kadın, kafayı bilet numaralarıyla bozmuş desinler. Neyse ne, gelmedi işte. Peki, eğer bileti bu adama veriyse ne zaman verdi? Daha önce mi? Niye? Yoksa kendisini dışarıda göremeyince mi? Yani, buraya kadar geldi mi? Ve korkaklığı yüzünden kaçıp buraya saklandığı için mi onu göremedi?

İlk sahnedeki kadınla adam şimdi uzunca bir diyaloga girişmişlerdi. *Sen benim için hep bugün burada yanımda yatan melek olarak kalacaksın.* Ne başını biliyordu, ne de sonunu görecekti. Kaçıp kurtulmak istiyordu bu karanlık, nemli, yapışkan örümcek ağından. Çantasını ve ceketini kaptığı gibi insanların ayaklarına basa basa özür bile dilemeden hızla dışarı attı kendini. Bir an önce günışığına kavuşmak istiyordu. Işığa çok yaklaşmışken bir el dirseğinden tutup durdurdu onu. Arkasını döndüğünde elin sahibi hınzırca gülüyordu.

“Neden beni davet edip, sonra da başka bir kadını ısrarla yanıma oturttuğunu ve şimdi de neden sinemayı terkettiğini anlayamadım doğrusu. Bu ikimizin de en sevdiği yönetmen değil miydi? Filmi beğenmedin mi yoksa?”

Bast-ı Zaman

Evrin Yağbasan, 1976 Sivas doğumlu. İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi İşletme Bölümü'nden 1997'de mezun oldu. Yedi sene üniversite tiyatrosunda yer aldı. Özel bir şirkette satış asistanı olarak çalışmakta. Yaklaşık bir senedir öykü yazıyor. 2007-2008 döneminde Murat Gülsoy Yaratıcı Yazarlık Atölyesi'ne katıldı

Mahkemeden çıkıp adliyenin serin, nefesimin yankılandığı, tavanların yüksekliğine rağmen boğazıma yapışan havasından kurtulup hızla kendimi dışarı atıyorum. Koşar adımlarla yürüyüp Sultanahmet'te At Meydanı'nı çevreleyen banklarından birine oturuyorum. Hava bulutlu. Birkaç güvercin, turistlerin avucundan yere savrulacak yemleri bekliyor. Köfte, piyaz, üzerine de irmik helvası mı yesem diye düşünürken koltuk altında babadan kalma daktilolarıyla yürüyen arzuhalciler görüyorum, hala olabildiklerine inanamayarak. Sonra unuttuğuma şaşıyorum. Defterimi çıkarıp listeme ekliyorum. 3512-Arzuhalci. Listenin en üstünde ilkokulda öğretmenimiz hamile kalınca sınıfımıza bir ay geçici öğretmenlik yapan Sabahat Hanım var. Ortalarda bir yerde divit ucu, 1,5 numara. Öncemde ve sonramda beni zerre kadar etkilemeyi beceremeyen tüm nesneleri yazıyorum. Aklımdan teğet geçen eşya ve kişileri. Rüyama girdiklerinde şaşırmak istemiyorum. Biraz önce mahkemede sorgu sual sonrası boşandığım eski karımı ve sevgilisini de listeye ilerde eklemeyi umuyorum. Eski karımın adliyeden arkasına bakmadan çıkışını, omuzlarındaki yükü bir hamleyle fırlatabileceğini düşünürken yavaş yavaş, parça parça sökmek zorunda kalacağının farkına varıp, adımlarını içe doğru atmasını da listede numaralamak istiyorum. Evlenirken sadece bir kelime ve imza isteyen devlet-i tealanın boşanırken sorduğu soruların aslında başlangıçta yanıtlanması gerektiğini düşünüyorum. Sondaki "Neden boşanmak istiyorsunuz" yerine "Neden evlenmek istiyorsunuz" diye sormalı nikah memuru. Yürüyorum. Tramvay yolundan Çemberlitaş'a doğru ilerliyorum. Sokak aralarına dalıyorum. 3513-Kendi şiir kitaplarını satan, uzun saçlı, uzun sakallı büyük gözlü adam. İşten izinliyim. Eşimi hastaneye götürmem gerekiyor bahanesiyle izin aldığım laboratuvarın beyaz fayanslarından hafta içi uzaklaşmak dengemi bozuyor. Nereye dönsem beyaz. Sağda bulduğum bir kafenin kapısını açıyorum.

İçerde üç kişi var. Bir hikayenin içine girer gibi adım atıyorum Kafeye. Girer girmez oyunum için çok uygun bir mekan olduğunu düşünüyorum. Oyunum insanlarla, ama haberleri olmadan oynanıyor. Belleğimi yitirmiş taklidi yapıyorum kendime. Hoş, bellek yitimine rağmen tüm bunları kurmak için belli bir bakış açım olmalı diye düşünüyorum her seferinde. Kendimi kandırmak çok kolay olmuyor. Bu yüzden kendimi de oynamak zorunda kalıyorum. Geçmişimi unutmam gerekiyor. Sadece şu anda içinde bulunduğum durum, şu anda oturduğum kahverengiye boyanmış, oturma yeri ızgaralı oldukça rahatsız, tahtadan sandalye, şu anda takındığım ifadesiz surat ve donan zaman var. Hareket edebilen tek canlı benim. Kafenin gri kedisi sağ patisini temizlerken dili dışarıda donmuş. Tüylerinin parlaklığı gölgelerle dalgalanarak ona gizemli bir hava veriyor. Cins olmasa bile öyle hissettirmeye çalışıyor. Üzerimde egemenliğini kurduktan sonra benimle ilgilenmiyor. Oralarda bir yerlerde olduğunu fark ettiğimi biliyor. Ona bakmadığım zamanlarda beni kiskacına alıyor. Tüm bunların nedeni onun yerine oturmuş olmam. Fakat şu anda kendisiyle meşgul, etrafındaki her cismi kontrol altına almanın verdiği huzurla yalanıyor. Yine de antipatik olduğunu ve onsuz burada daha rahat edebileceğimi düşünüyorum.

Patisinin dibinden başlayan ayakkabılara bakıyorum. Ayakların kime ait olduğunu biliyorum ama bu bir oyun ve kural gereği bunu unutmalıyım. Ona, bu kafenin saat 12.44 itibari ile donmuş zamanının içinde, sıkıştırılmış, geçmişsiz ve geleceksiz bakmalıyım. Bu köhne, kafe sahibinin semtlerindeki resim kursunda yaptığı, sergilenmiş ancak satılamamış, en sonunda duvarların dökülen sıvasını kapamakta kullanılarak işe yarar hale getirilen, keşfedilme arzusunu sol alt köşedeki imzasıyla çaresizce fısıldayan biçimsiz tabloların arasındayım. Uçları, ilkokul öğrencilerinin koluyla zaptetmeye çalışıp beceremediği defter kenarları gibi kıvrılmış mönünün üzerinde, kargacık burgacık yazılmış süslü yemek isimlerine rağmen, hiçbir albenisi olmayan bu yerde. İleride kapatılıp yerine açılacak filanca “Cafe” zincirlerine şimdiden yenilmiş. Gurursuz. Sandalyeleri ahenksiz. Kahverengisi de var çivit mavisi de. 3514-Çivit mavisi. Kollusu da var kolsuzu da. Birazdan olacıklardan habersiz, kendini sahibinin tablolarından çok, gri kedinin patilerinin tahta zemin üzerindeki ağırlığına bırakmış. Tezgahın arkasındaki, çerçeveleri eskitilmiş altın sarısı aynanın üzerindeki çatlak, donan zamanı sızdırmaya çalışsa da her şey benim kontrolümün altında. Birazdan olacıklardansa, evet, tamamıyla ben sorumluyum. Henüz oyundaki yerim belirsiz.

Ayakkabılarda kalmıştık. Düz tabanlı yeşil iskarpinler rahat etmeyi seven ama aynı zamanda modayla içli dışlı biri olduğunun habercisi. Bilek kemikleri çıkık, zayıf ince

bacaklarından yukarı çıkarken dışarı doğru ve buruşuk dizlerine ulaşıyorsunuz. Gördüğünüzden hoşlanmayıp yukarı devam ederken sağ baldırındaki morluktan sakar biri olduğunu düşünüyorsunuz. Yeşil siyah pileli eteği dizinin tam dört parmak üzerinden başlıyor. Üzerinde v yaka siyah bir tişört ve oldukça kaslı ince kolları yüzündeki çocuksu ifadeye rağmen çalışkan biri olduğunu gösteriyor. Asık suratlı bir garson bu. Saçları küt ve müşterilerin yüzüne bile bakmayacak kadar canı sıkkın. Birine benzetiyorum ama kim olduğunu çıkaramıyorum. Başka bir yerde olmalıymış gibi bir ifadesi var. Onu anlıyorum. Hiçbir yere ait değil. Bu düşünce onu kibirli de yapıyor aynı zamanda ama farkında değil. Küstahça konuşabiliyor. Bir yandan buna bozuluyorum diğer yandan kıskanıyorum. Asla iltifat etmiyorum. Sonrasında beni hatırlayamayacağını bildiğim o kahverengi gözlerinin benliğimi sıradanlaştırması ihtimalinden dehşet duyuyorum. Hizmet etmekten dolayı yaşına göre kalınlaşan parmaklarının arasından parmaklarını geçirip dans etmek istiyorum. Kesinlikle oyunuma dahil. Oyunda bana eşlik edebilen tek şey müzik ve o da sürekli kendini tekrar ediyor. Sadece bir şarkı. Bu seferki de kafamda çalıyor. “Across the Universe.”

Şimdi bana bir bilinmezlik gerek. Bu bilinmezliği çözmeden zaman tekrar akmayacak. İşte güzel garsonun masasından boş çay fincanını aldığı yetmiş yaşlarındaki gösterişli kadın. Dudaklarının üstü dişlerini yaptırmış olmasına rağmen buruşuk. Boyanmamış bembeyaz saçlarıyla yaşlılığını kabullenmiş ama ölümü henüz beklemiyor. Zamanı gelince Azrail’e kendi ayaklarıyla gidecek kadar güçlü. Buna kendisi karar vermeli. Hata yapmaktan korkmuyor. Yaşlılar haftasına karşı. İnsan cinsi olarak görülmek istiyor, kategorize edilmek istemiyor. Organlarının sürekli yaşını hatırlatması ona yetiyor da artıyor. Bildiği şeylerin ona tekrar söylenmesinden bunalmış. İnsanların gözlerine bakıp düşündüklerini okuyabiliyor. Onun karşısında saatlerce tek kelime etmeden oturup rahatlamış olarak geride kalan hayatınıza devam edebilirsiniz. Sizi anlayacağını zamanla sivrilen burnundan hissedebilirsiniz. Kokuları ilerlemiş yaşına rağmen iyi ayırt ediyor. Hatta ayırt ettiği kokuları tekrar karıştırıp farklı esanslar elde edebiliyor. Kimi zaman bu karışımlar öyle korkunç kokuyor ki, kaybedebilmek için ölüm kokusunu duyana kadar nefesini tutabiliyor. Yüzü kıpkırmızı kesip, nefes alma refleksi kendine gelince kurtuluyor. En çok da kötü anı kokularını duyunca yapıyor. Önceleri berbat hatıraları düzeltmek için kendi kendine konuşup cevap verip zihninde saklamaya çalışıyor ve başarıyor ancak kokular hep gölgesi oluyor. Bu yüzden konuşmanın gereksizliğine iyiden iyiye inanıyor. Ancak karşısındaki konuşursa konuşuyor. Kim bilir daha önce kaç kere aynı konuyla ilgili aynı cümleler kurduğunu bir yandan düşünüp

ağzından çıkan sözcükleri duymuyor. İlerde hangi konu hakkında ne yorum yapacağını da bildiği için kendine ezberlenmiş anılar yaratıyor. Bu anıları mutlaka gelecekte kullanıp bir filmde gördüğünü, bir kitapta okuduğunu ya da rüyasına girdiğini yani o anı yaşamış olduğunu düşünüyor. Bu denli hesapçı olduğunu kendisi de bilmiyor. Ellerinindeki lekeler saçları döküldükçe artmış ve dökülen saçlarının yerine tenine işlemiş. Her biri bir yaşını temsil ediyor. Tıpkı ağaçlardaki halkalar gibi onları sayarak yaşını öğrenebilirsiniz. 3515-Ağaç Halkası. Kendini bu kadar ele vermekten hoşlanmadığı için ellerini belli aralıklarla hareket ettirerek lekelerin sayılmasını engelliyor. Tüm zayıflıklarının farkında ve ömrü boyunca onlarla dalga geçmiş. Hatta onlara isim bile vermiş. Hem diğerleri farkında olmadığını düşünmesinler hem de yüzüne vurmasınlar diye. Yargılayan da o savunan da. Diğerleriyle öyle rahat dalga geçiyor ki yanında konuşmaktan çekiniyorsunuz. Böylece kendi huzursuzluğunu örtüyor. Bu huzursuzluğunu anladığınızı yüzünüzde görürse büyük hayal kırıklığına uğruyor. Alıngan. Sorduğu sorular nedeniyle yüzünde yerleşik kocaman soru işareti gulse de sinirlense de uyusa da diğer mimiklerini bastırıyor. Yalnızlığının farkına vardığından beri -ki bu dudağının kenarındaki dördüncü kırışığı fark ettiği zamana denk gelir- kimseye yardım etmiyor. Dilencilere para vermiyor. Teselli etmiyor. Bu onu kötü bir insan yapmıyor ama iyi olayım diye zorlamıyor. Tüm zıtlıklar gibi onlar da birbirinin içinde. İnaniyor. Sigarayı bırakmış. Sağlığı için endişelendiğinden değil. Zevk almamaya başlamış. Et de yese çay da içse mutlaka kürdanla dişlerini karıştırıyor. Teker teker, sabırla kaşıyor. Tanrı'dan beklentisi yok. Genel görüşün aksine yaşlandıkça Tanrı'yla yakınlaşacağına ondan uzaklaşmış, hasım bile olmamış. Ama Azrail'e inaniyor. Ona imreniyorum. O boş beyaz çay fincanıyla garson kıza bir sır vermeyi umar gibi bakıyor. Sırrı bir tek o biliyor. Oyunda bulunma sebebi bu. Bunu söylemeye degecek birini arıyor. Yani dünyanın en mutsuz gözlerini. Sırrı bilen bir daha mutlu olamıyor. Fakat garson kızdaki etkisi hafif bir meltem gibi vücudunu şöyle bir okşayıp geçecek, kafasında cevap arayan sorular yerine oturacak ve ardından çay bardağını alıp tezgahın üzerine koyarak boşalan masaların üstünü temizleyecek. Ömrünün geri kalanında nerde olmak isteyeceğini bulacak, zamanla yarışma telaşından uzak, yine mutsuz yürüyecek. Yaşlı kadın fincanı garson kızın masasından almasına izin vermeden kendisi uzatmış. Gözlerine dikkatlice bakıp yaklaş der gibi sol elinin işaret parmağını yukarı kaldırarak kulağını yaklaştırmasını söylüyor gibi. Son görevi bu. Sırrı söylemek için seçilmiş olmamaktan dolayı derin bir kıskançlık duyuyorum. Yeterince mutsuz bile olamayacak kadar sıradanım. Sıradanlığımı yüzüme bir başkasının

suretinde vuran garson kıza hissettiğim öfke ona daha çok bağlanmama neden oluyor. Bu gizemli ikiliyi ayırmak istiyorum. Tek yolu var. Kız aşık olmalı. Birinin içinde yok olmalı, erimeli. Yaşından büyük sırlar ona yakışmaz, baharı yeniden keşfetmeli. Zihnini bırakmalı, kontrolünü kaybetmeli, ayakları yerden kesilmeli, yeşil ayakkabıları ayağından çıkmalı. Yaşlı kadının sırrı ona söylemesine engel olmazsam oyunun içine hapsolma tehlikesiyle karşı karşıya kalırım. Oyundaki diğer kişiler baş karakteri yani beni asla ikinci plana atamaz. Oyunu ele geçirme ihtimallerine karşılık durum değiştirmekten başka çarem yok. Kontrolden çıkmalarına izin veremem.

İşte diğer karakterim, Birinci Adam. Sol çaprazda, sigarası ağzında donmuş. Kendinden başkası umurunda değil. Böyle bir sırrın kendisinden başkasına söylenebileceği ihtimali ona göre yok. Sırların varlığına da inanmıyor. Her ne kadar maceracı gibi görünse de küçük düşürülme riskini göze alamaz. Onu ikna etmek zaman alır. Oyunun bitmesini engelleyebilir. Gene de masanın üzerine koyup okuduğu gazete haberinin üçüncü satırında kilitli kaldığını görüyorum. Dikkati dağılmış. Daha çok kedinin bacağına sürünme ihtimalinden. Biraz da garson kızın alışıklığını yadırgıyor. Kız sakarlığına ve kedinin olanca kabadayılığına rağmen kediyle karşılaşmıyor. Kabulleniş görünmezliği de beraberinde getirmiş. Belki bedenlerinin içinden bile geçebilirler. Denemedikleri için bilemezler. Öğle yemeğini burada yiyor. Bitişikteki dükkanda sattığı halıları indirip kaldırmaktan sırtında oluşan kamburu, boynundaki gümüş kolye ve parmaklarındaki süslü yüzüklerle saklamaya çalışıyor. Gazeteleri, masa örtülerini ve deforme edebileceği diğer nesneleri farkında olmadan rulo şeklinde kıvrıyor. Obur. Saçları dökülmeyecek cinsten. Sık ve kıvrıcık. Heyecanlıyken anlaşılmasın diye parmaklarını çıtlatıyor. Çalıştığı yılların hesabını yapıyor ama emekli olma hayalleri ile değil, kendiyle gurur duymak için. Onun için durumlar önemli, alt metinleri sevmiyor. Futbolu sevmesine rağmen maçın ertesinde yapılan yorumlara sırf bu yüzden katılmıyor. Yadırganmasın diye sessiz kalıyor. Kız arkadaşının “Ne demek istiyorsun?” lafından oldukça sıkılmış. Evlenirse bu soruyu her gün duyacağından endişe ediyor. Ağzı iyi laf yapıyor. Uçan halı diye fahiş fiyata sattığı halıları alanların arkasından dalga geçiyor. 3516-Aleaddin’in lambasının üzerindeki toz. Japon'lara Bruce Lee'den, Almanlar'a Bayern Münich'ten bahsediyor. Hergün farklı ülkelere seyahat etmekten yorgun görünüyor fakat bu kelime onun lügatinde yer almıyor. Bu yüzden de garson kızın halinden hoşlanıyor. Yüzündeki mutsuzluk onun umurunda bile değil. O herkesi güldürebilir. Mutsuzluk normal. Yüzeyde yaşıyor, boğulma ihtimali yok. Bunu bilmesi sinirlerimi bozuyor. Halıların desenlerinin kafasını karıştırmasına izin vermiyor. Onu da

birine benzetiyorum ama çıkaramıyorum. Yaşlı kadının potansiyel Anglo-Sakson bir turist olduğuna emin. Garson kızın dilini bilmediğine de. Tetikte. Kulağı kadında, söyleyeceğini çevirerek garson kızı etkilemeyi planlıyor. Böylece birinci adam kızı hem kendine aşık edecek hem de sırrı öğrenecek. Tamamen oyunun dışına atıldım. Oysa ben sırrın peşindeyim ve ona ulaşmalıyım. Sırrı bilen yaşlı kadına da, söyleyeceği kıza da, çevirecek birinci adama da ihtiyacım var. Her şey kontrolüm dışında. Sürükleniyorum.

Birdenbire yaşlı kadın oyunun kurallarından birini ihlal ederek kafasını bana çeviriyor. Mavisi solmuş gözleriyle bakıp

-Sırrı öğrenmeye degecek biri olmadığını biliyorsun. Tek şartım var. Defterini bana verirsen ben de sana sırrı veririm.

-Defteri mi? Neden?

-Bunun cevabını sırrı öğrendiğinde alacaksın.

Sonra tekrar başını çeviriyor. Kafam her zamankinden daha karışık. Kurban olduğumu düşünmeye başlıyorum. Kıza hesapsız vereceği sırrı bana gelince defterimle değiş tokuş etmeye çalışması bir ödül değil, ceza. Günahlarımın bedelini ödetmeye çalışıyor. Onunla oynadığıma öfkeleni belli ki. Ufalıyorum. Gözlerimi kapatıp ağrısına dayanamayınca kadar sıkıyorum. Defterime yazdıklarımı okumadan hatırlamaya çalışıyorum. Yaşlı kadını ilgilendirebilecek herhangi bir madde. 3515-Ağaç Halkası. Onu kendisinden çaldığımı düşünüyor. Karşılığında da defterimi istiyor. Sırrın önemi birdenbire belleğimde yitiyor. Kedi miyavlıyor. Oyunu bitiriyorum. Saat 12.45'e doğru ilerlerken Birinci Adam hesabı istiyor. Yaşlı Kadın Garson Kızın kulağına bir şeyler fısıldıyor, o da başını sallıyor. Biraz daha oturup kalkıyorum. Tramvay durağına ilerliyorum. 3517-Haşlanmış mısır yerken, yüzük parmağıyla orta parmağın arasından sızan ılık su damlası.

Sevgili Gül

Fatih Debbağ, 1972 Mersin doğumlu. 1992-1996 yılları arasında Manisa, Celal Bayar Üniversitesi Demirci Eğitim Fakültesi'nde Sınıf Öğretmenliği bölümünde okudu. Aynı yıl İstanbul'da bir devlet okulunda sınıf öğretmeni olarak göreve başladı. Halen bir özel okulda sınıf öğretmeni olarak çalışmaktadır.

Yağmur sonrası bir akşam
Soluğumu istedim ağaçlardan
Gül ve toprak kokusu verdiler
Adnan YÜCEL

Yağmur yağıyordu. Baktı yağmura küfreder gibi, baktı ölümü düşler gibi. Yaktı yağmurun bütün gözlerini ve bütün ellerini yaktı. Ateşten bir topa dönüşmemişken daha ve düşünmemişken “SINDIRELLA” nın kim olduğunu billboardın önünde öylece duruyordu. Bütün gözleri süzerek delip geçti. Bir şeyler mırıldandı, ihtimal sövüp saydı. Sonra çevirip başını güçlükle okudu: sin-dır-el-le-a. Kırmızı güller konfeti olmuş dökülüyordu beyazlar içindeki genç kızın üzerine. Sindirella. Büyülü bir sözcük gibiydi. Sanki üç defa tekrarlasa canlanıverecek, billboarddan inecek ve çocuğun acıları bitecekti. Sindirella. Akı yitmiş gözlerine dokunsa sanki ışıyacaktı. Sindirella. Okşasaydı yüzünü eğer, keçe gibi olmuş alnı, patlamış dudakları, çürük bir elmayı andıran çenesi, pörsümüş yanakları ve ağzının çevresi yeniden bir çocuğun yüzüne dönecekti. Sindirella. Bir tutsaydı ellerini, böyle sümüklü böcek gibi akıp gitmeyecekti parmakları, keman çalamasa bile belki de bir topacı çevirebilecekti.

Adı Salih'ti. Evden kaçmıştı. Üç ay olmuş ya da olmamıştı. On beş yaşındaydı, yani çocuktı. Evsizdi. Hırsızdı. Pislik içindeydi. Üstelik kötü kokuyordu dahası açtı. Yalnızdı. Çaresizdi. Korkuyordu. Çok korkuyordu, üşüyordu da. Yağmur kar soluğu taşıırken bir sigara çıkardı.

Beyhude sokaktan çıkıp İstiklâl Caddesi'ne saptığında henüz yağmur yağmıyordu. Ve henüz son tramvay geçmemişti. Aznavur Pasajı'nın önündeki piyangocunun anlattığına

göre keskin bir tiner kokusu yayılıyordu. “Sanki caddeden tiner kutuları geçiyordu ya da Topkapı sırtlarındaki eski boya atölyelerinden biri Beyoğlu civarına taşınmıştı,” dedi, “Taksim’deki bütün tinerci çocukları bir araya toplasanız hepsinden aynı anda böyle koku çıkmaz,” demeyi de ihmal etmedi. Ağır bir tiner kokusunun üzerine sindiği hatta bu kokunun gelip geçenleri fazlasıyla rahatsız ettiği gerçektir. Ama piyangocu da abartmıyor değildi. Salih’i tamı tamına tarif etmesine bakılırsa aralarında na hoş bir şeyler geçmişti. Sonra: “Çiçek Pasajı’na girdiğini gördüm, o bayıltan sarhoş eden koku ancak yağmurla hafifledi,” diyerek, içindeki öfkeyi yansıttı.

Hava soğuktu. Buz gibiydi. Sabahki lodos akşama doğru etkisini yitirmiş, nereden geldiği bilinmeyen bir poyraz bıçak olup ağzını dayamıştı. 14 Şubat’tı kırmızı güller ortalıkta dolaşıp duruyordu. Çoğu sahipsizdi; sahibini bekliyordu. Salih açlığını gidermekten başka hiçbir şey düşünmüyordu. Elindeki telis parçasını burnuna götürüp tineri aşkla içine çekerken, kırmızı gülü koklayan sevgiliyi bile kışkırtırdı. Gül bile iğreti kaldı. O an Salih’le göz göze gelen sevgili, kırmızı güle bakıp, bütün kırmızılardan ölümü çağırıyordu düşündü. Salihse balık pazarı girişinde rastladığı sevgililerden çok, kırmızı güllerle ilgilendi; o gülleri tuz ekelemekten yiyebileceğini aklına getirdiyse de bu fikrinden çok çabuk vazgeçip yoluna devam etti ve o güller, solacağı zamanı beklemeye başladı.

Salih’i en son balık pazarında görmüşlerdi. Hatta Nevizâde Sokağı önünde özel güvenlikçiler tarafından itilip kakıldığını, temizinden dayak yediğini söyleyenler de oldu. Küçük bir kızcağızın bir iki hamsiyi ekmek arasına yapıp uzatmasına annesi çok sert tepki vermiş; kızı bağırp durmuş, “Gün geçtikçe çoğalıyorlar, veba gibi yayılıyorlar kentlere,” diyerek, kızına bir güzel nasihat çekmiş, Salihse üç beş dakika daha orada oyalanmış, hamsileri yiyebilmeyi ummuş ama o balıkları alamadan ayrılmıştı. Büyük bir ihtimalle İstiklâl Caddesi’ne dönmüş, oradan Taksim Meydanı’na çıkmıştı.

Son tramvayın vatmanı Salih’i tanıdığını, ama her akşam yaptığı gibi tramvaya asılmadığını o gün onu görmediğini söyledi. İlginçtir o akşam sokak çocuklarından hiçbiri tramvayın peşine takılmamışlardı. Vatman, “14 Şubat’ı unutamam,” dedi, “Tünel’den meydana kadar böyle rahat gitmemiştim.” Oysa ne zabıtalardan ne de polisler o gün sokak çocuklarını toplama gereği duymuşlardı. Hâlbuki özel günlerde sıkı çalıştıkları söylenebilirdi. Ancak onları aradıklarına dair herhangi bir belirti de yoktu. Çiçek Pasajı’ndan meydana kadar geçen sürede Salih nerelere takıldı, o kısacık zaman diliminde neler yaptı, neler yaşadı bilinmiyordu. Yalnızca meydana çıkmış, oradan

Atatürk Kültür Merkezi'ne kadar yürümüş ve o korkunç olay başına gelmişti. Delikanlı, "Sigarayı ben vermiştim," dedi, "sonrasını bilmiyorum."

Salih belirli bir yerde kalmıyordu. Sıklıkla Karaköy'deki balıkçı barınaklarında yatıp kalkıyordu. 14 Şubat sabahı Karaköy'e uğramıştı ama öncesinde neredeydi bilen yoktu. Yalnız o günün sabahı yetmişlik bir rakı şişesiyle çıkagelmişti. Şişe ağzına kadar tiner doluydu. Salih dolu değildi tabii. Ayakta durabiliyordu. En azından konuşuyordu, söyledikleri anlaşılıyordu. Çocukları gürültüyle uyandırmış, şişenin bir kısmını kafasından aşağı boca etmiş, küfürler savurup kahkahayla gülmüştü. Çocuklar, Salih'in üzerine çullanmışlar ellerindeki telis parçalarıyla yüzüne, saçlarına banıp paçavralarını tinerle ıslatmaya çalışmışlardı. Salih, o zaman beter gülmüş sonra da çocuklardan birkaçını savurup yerde tekmelemiş; "N'apıyonuz lan orospu çocukları," demiş, "at sinekleri gibi tepeme üşüştünüz, fasulye suyu mu sandınız, daha bunlardan çok var" deyip kalanı da onların üzerine boşaltmış. Bu lafı duyan çocuklar, Salih'in etrafında pervane olmuşlar. Salih: "Akşamı bekleyin," demiş, "gece yarısı meydanda olun." Daha fazla durmamış hırdavatçılar çarşısına doğru yürümüş, öğleden sonra Galata'dan Eminönü yönüne geçtiğini görmüşler.

Piyangocu, "Böyle bir yüz olamaz," dedi, "üzerindeki koku kadar iğrenç, berbat bir yüz. Gözlerinin ferî gitmiş, elmacık kemikleri burnundan daha ileride zaten burnu ve ağzının çeperi yarıklarla dolu, kanlı iltihaplı yarıklar, çene altından boynuna kadar uzanıyordu. Tineri her çektiğinde önce o yarıklara doluyordu." Piyangocunun anlattıklarına güvenmekten başka çıkar yol yoktu. Belirsiz de olsa balık pazarı esnafından bir kaç da benzer şeyler söylemişti. Salih'e sigara veren genç de "henüz yağmur yoktu ama ıslaktı," dedi. Yüzüne dikkat etmemiş, kız arkadaşıyla meşgulmüş; tiner kokusuna gelince: "Evet galiba kokuyordu" demekle yetindi.

Neon ışıklı reklâm panosuna baktığında Salih, mor harflerin, ekranın ortasında teker teker göz kırptığını fark etti. "BEKLEYİN" diyordu mordan turuncuya dönüşen harfler. Sonra kıpkırmızı oldu ekran ve renk cümbüşüyle dört bir köşeden taşıp donuklaştılar. Sarı: B, mavi: E, yeşil: K, siyah:L, (lacivert de olabilir) E, maviydi; turuncu: Y, beyaz: İ, eflatun: N, birleşip morardılar yine. "BEKLEYİN!" Bekledi Salih. Bekleyişin dayanılmaz sancısıyla kaç zamandır bu işi yapıyordu zaten. Bilmeden bekliyordu. Bütün gün açlığının dinmesini beklemişti. Dün de öyle önceki gün de. Daha da bekleyeceğe benziyordu. Açlık beklemekle geçmiyordu. Beklenen bir türlü gelmiyordu. Meydanda, kendine göre sol yanına düşen insanlara baktı. Çoğu otobüs bekliyordu. Lanet havadan kurtarıp sıcacık yataklarına kavuşturacak otobüsleri. Simitçiler, simitlerinin bitip

tükenmesini beklemiyorlarsa da hiç olmazsa biraz daha satmayı diliyorlardı ve dondurucu soğuğa rağmen bekliyorlardı tezgâhlarının başında.

Gidecek bir yeri yoktu Salih'in. Adamakıllı beklememişti hiçbir şeyi. Tasarlamamıştı bile bekleyişi; ta ki yanıp sönen, renkten renge bürünen: sarıya, kırmızıya, mora, turuncuya kesen, o göz kırpan, göz alan neon ışıklı reklâma kadar düşünmemişti ya. Şimdi neyi bekliyordu? Bekleyeni var mıydı buğulu camlar ardında bilmiyordu. Çalabileceği bir kapıyı düşündü de çoktan unutulup gittiğini anımsadı. Kendi seçimi değildi bu hayat, yazık ki hiçbir şeyi kendisi seçmemişti. Tıpkı köyünden koparılışında olduğu gibi.

Köy yerinde saatlerce beklerdi keklikleri. Yakaladığı kekliğin ihanet etmesini beklerdi kendi soyuna. Bildircinların, kurduğu kapana düşmesini beklerdi. Sonra gece çökerdi köye. Annesi sabahı beklerdi. Salih bilirdi annesinin beklediğini; ama neyi beklerdi bilmezdi. Beklenen sabah mı gelirdi, şafakla beraber sükün mü ederdi, yoksa gece beklenmeyi mi sokardı köye pek düşünmemişti. Sessizlik soluk alırdı geceleri. Bir tırtılın adımlarını taşırdı. Baykuş geceye konar korkuyu çağırırdı. Korku beklenirdi. Beklenen bir türlü gelmezdi de korku Hızır olur yetiştirirdi. Nemli, kokuşmuş, ılık nefesi duyulurdu ense kökünde. Annesi dul kalmaktan korkar çocuklarının babasını beklerdi. Bekleyiş uzadıkça işkence çoğalırdı, işkence bir kez başladı mı bekleyiş umut olmaktan çıkardı.

Bir çocuk ne beklerdi yaşamdan. Yaşam ne sunabilirdi ki bir çocuğa. Salih'e sorulsaydı eğer ekmek ve tiner derdi. Başka bir şey istemezdi.

Fakat şubatın on dördünde onu böyle meydanda bekleten neydi? Bekleyin demeseydi neon ışıklar, beklemeyecek miydi? Billboardın önünde gözünü seğırtmeden bakıp durduğu "Sindirella" ne kadar benzeyebilirdi Salih'e "ONLAR SINDIRELLA'YI OKUMADILAR" ilanlarıyla donatılmış bir kentin meydanında kendilerinden bahsedildiğinden habersizdi. Sindirella'dan daha gerçek üstelik peri kızından mahrum yaşamlarıyla da birçoklarına yabancıydılar. Hiçbir şey masallardaki gibi değildi elbet ve sihirli değnek sadece bir değnekten ibaretti, gerçekte hükmü yoktu.

Yalpalaya yalpalaya caddeyi geçerken çalınan klaksonlara küfürlerle karşılık verdi. Sokak çocuklarının bildik tepkileriyle kendisini taciz eden araçların üzerine yürüdü. Yolu yarılayıp durdu. Trafiğin akışını yönlendiren polisler gibi el kol hareketleri yaptı. Bir cüzamlıya ne kadar yanaşılsa işte öyle uzak ara geçtiler yanından. The Marmara'nın önüne geldiğinde rüküş kadınlara laf attı, bavulların altında ezilen belboylara sataşım güldü.

Gümüşsuyu'na çıkan yolun başına vardığında durup bekledi. Bu kez daha emindi. Kendi kendisine üstlendiği erketelik görevini yerine getiriyor gibiydi. Bir süre hiç istifini bozmadı. Gelip geçenlere bulaşmak şöyle dursun kimseye görünmek dahi istemiyordu; bu yüzden yaslandığı trafik levhasının şeklini almıştı. The Marmara otelinin dormen'i onu uzun süre izlediğini, yarım saat kadar hareketsiz durduktan sonra yolun karşı tarafına, Atatürk Kültür Merkezi yönüne, geçip gözden yittiğini söylemişti. Saat gece yarısından önceydi on bir filandı demişti. Ortadan kaybolup tekrar Atatürk Kültür Merkezi'nin avlusunda belirdiği kırk beş dakikalık bir zaman vardı ki o ara Salih'i gören olmamıştı.

Olaylar öyle hızlı gelişmişti ki yaşananları tesadüflerle açıklamak yetmiyordu. Hiçbir tesadüf böyle art arda ustalıkla dizilmezdi. Önceden planlanmış, her ayrıntı tek tek gözden geçirilmiş ve satranç taşları gibi görevler dağıtılmıştı sanki. Kimileri sokak çocuklarının bu tertipte yalnızca piyon olduğunu söylüyordu. Bağımsız sokak çocukları derneklerinin yöneticileri aynı akşamın sabahına kadar süren operasyonlarla gözaltına alınmış olsalar da, bazı sol fraksiyonların bu olaylarda parmağı olduğu dillendirilmiyor değildi. Ama gerçekte her şey birer tesadüftü. Zincirin halkaları tesadüflerle birleşti. Salih o akşam ki tek gerçeklikti; olayların biricik öznesiydi. Onlarca sokak çocuğu Salih'in adını veriyordu, fakat adından başka bir şey de söylemiyorlardı. Onların böylesine örgütlü hareket edebileceğini düşünmek saçmalıktan öteydi. Hepsi ağız birliği etmişçesine: "Gece yarısı meydanda olacaktık; Salih, öyle demişti," diyorlardı. İşte Kazancı Yokuşu'ndan, Gümüşsuyu'ndan ve kısmen Sıraselviler'den meydana akan kalabalık Salih'in vaat ettiği tinere geliyorlardı. Salih, Karaköy'de yaptığı gibi birçok yerde çocukları tinerle sulamış ve bunlardan daha var demişti. "Akşama meydanda olun."

Günler öncesinden yürütülen bir kampanyaydı bu: "14 ŞUBAT SEVGİLİMİZ SOKAK ÇOCUKLARI" Her şey en başında planlandığı şekilde devam ediyordu. Final Atatürk Kültür Merkezi'nde olacak, ülkenin en seçkin davetlilerinin katılacağı bir sonuç bildirgesiyle o güne kadar yapılanlar duyurulacaktı.

Sanatçıların, iş adamlarının, bürokratların, siyaset adamlarının içinde yer aldığı komite, anlı şanlı kampanyaları hakkında hemen her gün gazetelere, televizyonlara konuşuyorlardı. Bilmem nerede verdikleri yemeklerden, giydirdikleri çocuklardan, açtıkları barınaklardan bahsediyorlardı. Hele bakanlığa baskı yaparak okullarda yasaklattırdıkları yapıştırıcı türü maddeler yok muydu; tam da evlere şenlikti. En çok da

el işi öğretmenlerinin tepkisini çekmişlerdi. Belki de bu düzencede el işi öğretmenlerinin parmağı vardı. Sahi bu kadar sokak çocuğu kurtarılmışken bunlar da nereden çıkmıştı. Çok sonra televizyonlarda bir emniyet görevlisinin açıklamalarını izlemiştim. Özel güvenlik önlemlerinin alındığı o gece Salih'in Atatürk Kültür Merkezi çevresinde dolanmasına neden göz yumulduğunu anlatıyordu. Tinerici çocukların laftan anlamayan birer sokak serserisi olduğunu, haşareler gibi olur olmaz yerlerde bittiğini söylüyor, ne yapacağı kestirilemediğinden basına da yok yere malzeme vermek istemediklerini belirtiyordu. Atatürk Kültür Merkezi'nin avlusuna nasıl girdiğine gelince işte orası tam bir muammaydı. Bir gazetecinin işgüzarlığı ya da devleti zaafa uğratmak isteyenlerin oynadıkları oyundu.

Boğaza meydan okurcasına yükselmişti. Klomatik camları dışarıdan içerisini göstermiyordu. Dev bir fanusu andırıyordu. Soğuktu. Besbelli sıkıntılı duruyordu, her an boğaza kayacakmış gibi. Anlaşılmazdı. Kendi de dahil herkes yadırgıyordu yerini. Kız Kulesi oradan güzel görünürdü. Güçlü bir teleskopla adaları bile yakın ederdi. Ama oradan öyle değildi, bilinirdi. Ne Beyazıt'ın yaptırdığı surlara benzerdi ne de Sinan'ın ihtişamıyla uyuşurdu. Yalnızca yüksekti. Hem de çok.

Çevre düzenlemesi ve yağlı boya işleri yapılıyordu. Salih tineri oradan temin etmişti. Bir yol bulup girmişti. Ama yine de kendisine bu kadar cömert davranan inşaatı sevmemişti. O akşam Salih, değil inşaatı girmek, yaklaşamadı bile. En az bina kadar çirkin üç tane doberman saydı. Ya da bir taneydi de o üç gördü. Uzun bir süre fırsat kolladıysa da bir türlü giremedi. Taş oldu. Ağaç oldu, hatta onlar gibi davranıp aralarına girmeyi düşündüyse de o mendebur hayvanları kandıramadı. Sonra bütün gün sebil ettiği tinerlere üzüldü. Kahır çekip durdu. Son kalan tineri köpeklerle inat başından aşağı döktü. Boşunu da hayvanlara hışımla fırlattı. Çılgınca bağrıışmaları arasında oradan kaçıp uzaklaştı. Soluk soluğa kalarak Atatürk Kültür Merkezi önüne çıktı. Etraftaki kalabalığı ve caddeye özenle park edilmiş son model lüks arabaları görünce biraz meraktan biraz da dayanılmaz açlığının hükmettiği güdüleriyle içeriye girmeye karar verdi. Avluyu çevreleyen büyük taş çiçekliklerinin altından kemiksiz kupkuru bedeniyle bir solucan gibi kıvrılarak geçti.

Salih, bir anda billboardın önünde bitivermişti. Sindirella'yı güç bela heceleyerek okuduğunda en mahrem yerlerini ağzına alıp sövüp durmuştu belki. Gözleri sihirli değneğin pırlıltısına takıldığında gülebildiğini fark etmedi bile. Yalnızca gerilen ağzının kenarından koyu kahverengi bir irin kanla beraber akıverdi. Eğer gülebildiğini görseydi, her ağladığında gözlerinden boşalan yaşlar misali; gülümsemesindeki koyu kahve kanı

da tıpkı göz yaşları gibi doğal karşılayabilirdi. Kim bilir belki de göz yaşlarını acılı gülümsemesine yeğ tutardı. İşte bu yüzden elinin tersiyle ağzını silerken durduk yere akan kana bir anlam veremedi. Eline bulaşan kan ve deri tabakasını karnının üstünde temizledi ve yine aynı şekilde elinden bir parçayı da bıraktı. Elleri neredeyse akıp gidecekti. Suyu değen şeker gibi her dokunuşta birazını kaptırıyordu. Lime lime olmuş siyah bir eldivenin örttüğü sol eli muhtemel diğerinden daha kötüydü. Görülebilen parmak uçlarından bazıları – ki parmak uçları da yoktu – saçaklanmış eldivenin uçlarını tamamlıyordu. Neyse ki tiner kokusu vardı; yoksa çürümüş et hele canlı bir bedende tüylü küçük kemirgen yaratıkların leşinden bin beter kokardı. İlgile izlediği Sindirella afişinden gözlerini alıp etrafı süzdüğünde bir peri kızına rastlamayı beklemiyordu. Ama dişleri arasında kanırtacağı küçük bir lokma dahi belki de şiddeti gittikçe artan karın ağrılarını hafifletecek ve belki de kaçamak dövüşen kramplarını bir nebze olsun dindirecekti. Kalabalığın arasından geçip giderken labirentteki fare gibi peynirini aradı, ama bir sigarayla yetinmek zorunda kaldı. Yağmur hafiften çiseliyordu. Oysa bütün gün kar tahminleri yapmıştı. Elini güçlkle soktuğu ceplerinde gezdirdi, kibritini çıkarıp yaktı. Mavi bir şule parıldayıp turuncuya dönüştü.

Yine böyle soğuk bir kıştı. Yağmur fena bastırmıştı. Yer yer çinkoyla örtülü çatıyı kırbaçlıyor, evin içinde korku olup çoğalıyordu. Geceydi. Bütün beklentiler umutsuz bir gün doğumuna sancılanmıştı. Köy diken üstünde uyur gibi tedirgindi. Sanki davetsiz bir misafir bekliyorlardı. Hiç gelmeme ihtimalini düşünemiyorlardı. Ölüme benzeyen bir şeydi bu; ne kadar geç gelirse o kadar iyiydi. Nasıl ki; *“her ölüm erken ölümse”* istenmeyen şeylerin gelişi de erken olacaktı. İşte o gece köy bir ucundan tutuşmuştu. Zaten tavşan uykusundaydılar bombalar patlamadan doğrulmuşlardı yataklarında. Ses etmediler. “Başa gelen çekilir” misali kaderlerine razıydılar, yalnızca ne olacaksa olsun ve bu bekleyiş işkencesi bitsin istiyorlardı. Apar topar kalkıp köy meydanında toplandılar. Çünkü sesler bunu emrediyordu. Bazı evlerin içinden dışarı doğru silahlar sıkılırken, dışarıdakilerin cevabı daha sert oluyordu. O evler roketatarlarla havaya uçuruluyor bir çıra gibi yanıyordu. Köy yangın yeri idi. Yağmurun gücü yetmiyordu ateşe. “Kendi halkınıza ihanet etmeyin,” dedi bir ses, “bırakın koruculuğu çocuklarınıza silah sıkmayın! Bu şerefsizliktir! Onurlu olun yoksa...” sonra isimler okudular. Salih’in babası da vardı içlerinde. Suçlarını saydılar birer birer. Sustuklarında silahları konuştu. Köyün erkekleri koca çınarlar gibi düşerken yere karanlığa karışıp geldikleri yöne çekip gittiler. Artık köy yerinde durulmazdı. Baharı beklemediler bile. Kekikle yoncayla besledikleri hayvanlarını üç kuruşa sattılar, yem fiyatına hayvan pazarında. Sütü ilaç, eti

şeker baldan lezzetli: kuzular, koçlar, semiz inekler. Memelerinden taşan süt bütün çiçeklerin kokusundan almış tadını. Arı olsa beceremez, inemez özüne; kuş olsa anlamaz. Üç kuruşa sattılar sanki kendi etlerini. Kaçarcasına göçtüler; İstanbul'a bu vıcık vıcık olmuş fahişenin koynuna girdiler. Ve bir gün Salih de kaçtı evden...

Yaktığı kibriti sigarasına götürdü, ancak parmaklarına kadar ulaşmıştı ateş. Saçaklanmış eldivenin uçları alev aldı. Telaşla karnının üzerinde silmek istedi, karnı tutuştu. Soluğuyla söndürmeye çalışıp ağzına tuttu elini, yüzü parladı birden. Yağmur sağanak olup yağmaya başlamıştı. Salih ateşten bir topa dönüşmek üzereydi. Bir kez olsun bağırmadı, çığlık attığını duyan olmadı. Sert rüzgârlara dayanamayan gelincikler gibi eğip başını düştü. Şimdi bütün bedeni yanıyordu. Korkak tedirgin yüzler ne yapacağını bilmeden koşuştururken, o uzun zamandır ilk defa üşümediğini hissetti. Sıcacık bir evde sıcaklık düşlerdeydi şimdi. Yün bir yorganın altında tok ve huzurluydu. Sulu sepken atıştırırken susuzluğunu da giderdi. Gözleri erimeden ağladı; ama gülmeyi becerebilseydi dahası dudakları karşı koyabilseydi ateşe gülerdi de. Ağladı. Mutluluğunu da bu şekilde gösterdiğinden yaptı bunu.

Atatürk Kültür Merkezi'nin önünde son perde muhteşem bir finalle inmekteydi. İçerde büyük sahnede yapmacık hareketlerle süren oyun, yabancılığını pervasızca gösteriyordu. Dışarıda kar yağarken bütün kenti hak etmediği masumluğa büründürüyordu...

Uzağa Yaklaşan Adam

Gökhan Sarı, Ocak 1992 doğumlu dördüncü sınıftan beri yazınla uğraşmakta. Sakarya Anadolu Lisesi'nde okuyor ve şu sıralar bir roman projesi üzerinde çalışıyor.

Bir gün uyandım ve hayatımda hiçbir şey değişmedi. Yine uyandım ve yine... Bir şeylerin değişmesini umut ederek her gözlerimi açışında her şeyi bıraktığım yerde bularak sabaha başlıyordum. Özel dikim takım elbiselerimden birini giyiyor, televizyondan gelen pop müziğin tekrarlı sesi eşliğinde masaya oturuyor, kepekli ekmeğimi yiyor, kahvemi yudumluyor ve ekonomiyle spor sayfasını inceleyerek gazeteyi bir kenara fırlatıyordum. Yalnızdım. Spontane espriler yapmaya alışık olmayan monoton bir beyne sahiptim. Çenem düşüktü, hatta öyle ki müşteri kurduğum üç cümleden ikisinin aynı anlama geldiğini fark etmez; kelimeler tükürük gibi ağızımdan çıkıp müşterinin 'ikna olmazlık' gardını yavaşça indirirdi. Saygın bir uluslar arası şirkette çalışıyordum. Aylık maaşım yemeğe götürdüğüm kadına şarabı püskürttürebilirdi. Sanki dünyayı döndüren kuvvettim ben. Estetiğin en yüce yansıması, her şeyi satın alabilecek adamdım.

Bir gün uyandım ve kendimi Fiat Unomun üzerinde yatarken buldum. Bu en farklı uyanışımın gerçekleşmesi için birbirinin aynı yaklaşık sekiz bin uyanış gerçekleşmesi gerekmişti. İssizlığın ortasında çukurlarla dolu yolun kenarına park etmiş bir araba, ışınları açıkta kalan derime fütursuzca zuhur eden bir güneş ve kırk dereceye yakın sıcaklık, sineklerin vızıltısı ve insana burnunun işlevini unutturacak hiç kokusu.

Nerede olduğumu bilmiyorum, beş saat boyunca tabelalara bakmadan sürdüm; arabamın anca beş – altı kilometre daha yetecek kadar benzini kaldı. Saatlerce uyuyabilirim burada, ne çalar saatin sesi ne de 'işe gitmeliyim' şartlanmışlığı rahatsız edebilir beni. Ama yattığım yer iyicene ısındı, dayanılmaz oldu. Benzin bitene kadar kalacak bir yer bulmalı, orada yatmaya devam etmeliyim.

Beş dakika içinde bir insan nasıl kariyerini çöpe atar ki? Neden atar? O gökdelenlerde kendilerine ait ofislerinde gece gidecekleri restoranı düşünen insanlar bu yaptığımı duysalar... Duysalar kendi eylemime ait bir atasözüm olabilirdi. Kısa ve öz, birçok alana uygulanabilirliği var: Yumruk elle tokalaşma!

Ceketim mendil satan bir adamı ısıtıyor¹. Cep telefonum, yüklü miktarda para, sigara tablamları... Hepsi ceketimin cebindeydi. Kravatımı arabamın dikiz aynasına bağladım. Pantolonumun, ütöletirmeyi unuttuğumda iş öncesi depresyonuna girdiğim pantolonumun paçaları dizlerime kadar kıvrık.

Gömleğimle yüzümü örtmüştüm. Sıcaktan eriyip asfalta akmak, buhar olup gökyüzüne karışarak döngüye ortak olmak istiyordum. “Şimdi ne olacak?” Diye sormadım kendime. Bunu sorarsam bir dahaki uyanışında kendimi sıcak yatağımda bulacağımı biliyordum. Ama bulmak istemiyordum, tüm alışkanlıklarımı bir araya toplayarak onları yakıp küllerini ibret olsun diye boş sigara paketimin içinde, yanımda taşımak istiyordum.

İş hayatına atılmadan önce tek bir hayalim vardı: En uzağa yakınlaşmak. Belki bir karavanla ya da *Harley*. Altımdaki aracı yolun nereye vardığını umursamadan sürmek... Bir yerden uzaklaşırken başka bir yere yakınlaşmak. Ama işin can alıcı noktası ‘başka bir yer’in belli bir yer olmamasıydı. Aracını sürerken gülümsemeliydin, dertlerini tasalarını ardında bırakmış olmalıydın; aksi halde yolun bir yerinde aracını durdurur, gerisingeri dönerdin. Tabelalara bakmayacaktın, şuraya kaç kilometre kalmış falan umurunda olmayacaktı. Tam anlamıyla yola vuracaktın kendini. Haritasız ve yeni yerler görme hevesiyle kaybolmayı göze alan biri olmalıydın. Ve en önemlisi yola vurma eylemi bir anda gerçekleşmeliydi. Kahvaltını bitirmeden elinde ısırılmış bir ekmek dilimiyle ya da yataktan yeni kalkmış, iç çamaşırlarınla, yatağa uzanmış düşünürken başının tepesinde beliren afili ünlem işaretinin etkisiyle ya da öyle bir şey işte. Kısacası bir anda olmalıydı; sanki tek kişi için geçerli olan bir vahiy gelmiş gibi. Benim vahiyim aniden gelişen takım elbiseli adam isyanıydı.

Üç yıl önce yirmi yedi yaşımdaydım; beş yıl önce, yani yirmi beş yaşımdaysa daha yeni işe girmiştım. İzninizle size yirmi yedi ve otuz arasını anlatayım. Kendimi *Wall Street*’de bir şirkette çalışıyormuş gibi hissettiğim o zamanlar...

Göğü delercesine yükselen yapıda çalışmaya başladığımda ilk işim deri koltuğumda ellinci kattan şehrin panoramasını seyretmek oldu. Üniversiteyi kazandığımda kendimi yaşadığım yerden kurtarmıştım, annem hep öyle derdi hep: “Kurtar kendini buradan, oku da adam ol.” Dört yıl sonra kep atarken yanımda yoktu, yanımda olamazdı artık. Mezarına gidip “oğlun adam oldu,” dedim. Kendini kurtaran

¹ Kahramanımız burada geleceği düşünerek ‘ısıtıyor’ diyor. Yoksa o gün yaz mevsiminin en sıcak günlerinden biriydi.

oğul olarak arayışa girmiştim: İş arayışı. Küçük bir şirkette çalışmaya başladım. Şirket battı ben de özenle ütülediğim takım elbiselerimi dolaba kaldırdım. Üç sevgili, giymekten aşınan depresyon hırkası, iki günde biten sigara paketleri ve her defasında sigarayı bırakmaya karar vermeler, Uzayan sakallar ve kısalan saçlar, İş görüşmeleri ve Yuppi!

Deri koltuğumda otururken rahatıma diyecek yoktu. Para güzel, ofis güzel ve parama bakarak söyleyebilirim ki kızlar güzel. Para – Ofis – Kız. Paranın satın alabileceği her şey gerçeğe dönüşmüştü benim için. Ben dönüşmüştüm.

Lisedeyken medeniyet yuları olarak görürdüm kravattı. Şimdiyse kendime şirkettekilerin tavsiye ettiği mağazadan kravat seçiyordum. Bu çok renkli, bunun desenlerini sevmedim, bu da çok mat, şu lacivert olan iyiymiş. Uzaklaşıyorum. Yeni takım elbiseler, koltuklar, okumadığım ve okumayacağım kitaplar aldıkça, banka hesabımda para birikmeye devam ettikçe uzaklaşıyorum. Kendimden, babamdan, yirmi kat aşağıda yürüyen insanlardan. Cebimde eskiden bozuk paralar olurdu, şimdiyse bütünüyle kâğıt. Uzaklaşıyorum halk otobüslerinden, tartısıyla para kazanmaya çalışan yaşlı amcadan, bir kısa Winston'dan. Faust'a dönüşmekten korkuyorum.

Üç dil bilen, planlanmış espriler yapan biriyim. Askerlik anısı namına anlatacaklarım yok denecek kadar az, gündemi takip ederim ama yorumlarım kahvehane siyaseti seviyesindedir. Evimdeki tavana yükselen kitapların hiçbirini okumadım, ilk dört sıradaki kitaplar anneme ait. Son iki sıradaki kitapları da özellikle beş yüz sayfa üzeri olan akademik ağırlıklı kitaplardan seçtim, kocaman bir yatağım var ve zaman bulabilirseniz tavandaki yapay geceyi izleyebilirsiniz, Yirmi altı yaşındayım ve tek gecelik ilişki arıyorum. Para gerçektir, para gerçektir. Gerçeği yaşıyorum. Bu arada kravatım gittikçe sıkıyor boynumu. Kravat sıkıkça sıkıyor, bense onu gevşetmeye çalışmıyorum bile.

Şirketten iyi gün dostlarıyla iki tek atıyoruz Serencam Meyhanesinde. Kadınlardan konuşuyoruz, işten, kazandığımız paradan. Ne hale geldim böyle? Şunların abartılı kahkahalarına bakar mısınız? Rakı bardağını tutmayı bile bilmiyorlar. Anlattıklarında ancak parayla yaşanacak yapay olaylar var. Çoğunu yaşadıklarından bile emin değilim. Ben ne yapıyorum? Yapılan espriyi anlamasam bile şartlanmışlıkla gülüyorum. Terden sıırılsıklam oldum, burada babam anılarını anlatırdı eskiden.² Kahkahalarla gülerdim onlara, eve gidince genelde beni abuk sabuk nedenlerden

² Babası anılarını anlatırken hikayemizin kahramanının onunla birlikte rakı içtiğini sanmamanız için bu noktada bir müdahale şart. Kola içiyordu o.

azarlasa da burada bambaşka biri oluyordu. Hayat onu da dönüştürmüştü, evde anneme ve bana bağıırırdı, işteyken kalfaya; buraya geldiğinde dediğim gibi bambaşka biri olur çıkar. Bir hafta bağıırır çağıırır ve ter kokusuyla boğulan bu gürültülü mekânda yüzü kızarmış halde bana geçmişten hikâyeler anlatırdı. Şimdi o da yok. En azından onun gerçek kimliğini gösterdiği bir yeri vardı. Var olduğu bir mekânı, kendini bulduğu, ‘gerçek kendi’ni ifade edebildiği bir mekânı... Bense her yerde kariyer peşinde koşan takım elbiseli adam kılığındaydım. Her ortama uyum sağlayan mekanik yüz ifademden kurtulamamış, takım elbiselerimden sıyrılıp penyenin, kot pantolonun tadına varamamıştım. Para gerçek değildi, para uyku haliydi. Uyu, türlü hayaller gör, öyle hayaller olsun ki bunlar, bir daha uyanmak isteme. İşe girdiğimde istihareye yatmıştım, uyku durumumsa şimdi devam ediyordu. İşim hep şimdilerle. Konformist³ biriyim ben, ders alacak ya da hatırlanacak bir geçmiş, hatıralarım yok. Dert edecek bir geleceğim, evlenmek için ya da ilerde olacak çocuklarım için birikimim yok, bankadaki param tarafımdan her an harcanabilir. Keyfim bilir. Keyfim sen her şeyi bilirsin.

Boğazı gören iki katlı bir evim var. Kiralık. Mavi boyalı. Dış cephe, iç cephe hepsi mavi boyalı. Ben maviden nefret ederdim hâlbuki. Mavi gerçekleri ustaca örtbas eden bu dünyaya göre fazla mutlu bir renkti. Kafanı kaldırırsın gökyüzü mavi, uzayın uçsuz bucaksız korkunçluğuna karşı yeryüzüne branda çekmiştir. Denizlere bakarsın gökyüzü yansır oraya da, nelerin yaşadığını bilmeden, merak etmeden dalarsın denize. Velhasıl kelam mavi mutlu bir renktir ve sorunları ve gerçekleri örtbas etmek için kullanılır. Benim yaptığım neydi? Her yeri maviye boyamak. Kravatımı çıkarıp diğerlerinin yanına asarken kravat deryasında mavinin ağırlıklı olduğunu fark ediyorum. Yatak örtüm mavi, salondaki koltuklar mavi, yine salondaki anlamsız uğraşlar dediğim reproduksiyon tablolar mavi ağırlıklı. Eriyik saatler akıyorlar tablonun tekinde. Hiçbir özelliğini göremiyorum tablonun. Güllerin arasından yürüyüp çardağa varıyor, kahvemden yudumlarken dosyaları inceliyorum. Günlerim hep böyle geçiyor, tekdüze, çoktan ele geçirilmiş. Kazandım sanırken kaybettiğimi anlıyordum; sıkılıyordum bunlardan, ne projelerim vardı bir bilseniz. Özgürlük dilediğince hayal kurmaktı; işin içine para girmesiyse annenin bugün okul olduğunu hatırlatmasına benziyordu. Liseden, mahalleden arkadaşlarım bıraktığım yerde değiller artık, babam da öyle. Geçmişe manasız bir özlem duyuyorum içimde. Manasız ve uzun zamandır başıma

3

Amaaan boşverci, yatayım kalkmayımcı, rahata tapan.

gelmeyen bir duygu. Kalk ve git oraya, kalk ve git oraya! Uzak çok uzak diyordum sonra. Hatıralarım çok uzakta, tanıdıklarım çok uzakta.

Yalnızlığın öteki adıydı kariyer. Tek tip bir hayat tarzında sıkışıp kalmak, koca bir dünya varken hep aynı şehirde tıklı kalmaktı. Mezarımı kendim kazıyordum, yavaş yavaş. İşten atıldığımda ya doğrudan içine atlayacaktım ya da üzerinden atlayacaktım.

İbre dibe vuruyor, araba öksürerek yavaşlıyor, ıssızlığın ortasına çekilmiş dümdüz giden siyah-gri bir şeride benzeyen yolda duruyor. Arabadan çıkıp kapıyı çarparak kapatıyorum. Tekmeliyorum kapıyı, en son Beşiktaş'ın yıllar önceki maçında ettiğim küfürleri tekrarlıyorum. Cebime doldurduğum fındık – kuru üzümü karışımından⁴ yiye yiye yakıcı caydırıcı sıcakta, mesafe konusunda kandırıcı yolda yürümeye başlıyorum.

Yürüdükçe tanıdık gelmeye başlıyor buralar bana. Gömleğimle terimi silerek yoluma devam ediyorum. Bitkin düşmüş, susuz kalmıştım. Arabamı bırakmış, sonu nereye gider bilinmez yolda yürümeye karar vermiştim. Öyle hızlı düşünüyordum ki düşündüğüm şeyin saçmalığını kavramam ancak o düşünceyi eyleme dönüştürdükten sonra mümkün oluyordu. Şimdi yürü yürüyebilirsen!

Birileriyle konuşmayalı o kadar çok olmuştu ki... Dışarıdan bakıldığında sorunları olmayan zengin bir gençtim ben, gelip de evimin duvarlarının rengine bakmadılar ki! Gelip de bir kahvemi bile içmediler. Babamı özledim, bana bağırmasını. Üstlerim yerine onun bağırmasını istiyordum. “Tarla!” Diye bağırdım. “Ayçiçeği tarlaları.”

Sonra ardımda bir homurtu duydum. Şehirlerde pek duyulmayan, taşraya ait bir homurtu. Kurtuluş homurtusu. Bir traktör yanıma geldi ve durdu. Benim yaşlarımda bir adam kullanıyordu traktörü. “Selamun aleyküm,” dedi bana. Selam – merhaba – aleyküm selam. ‘Aleyküm selam,’ diye yanıt veriyorum. “Nereye yürüyorsun hemşerim, bu sıcakta ölür gidersin, boşuna ölümünle Allah’ı mutsuz edersin, gel götürüyüm seni,” dedi. Hızlı konuşuyordu, kelimelerin bazı heceleri ağzında yuvarlanıp kayboluyordu ama içtendi. “Arabamı görmüşsündür yolun kenarında, benzin lazım bana,” diyorum. “Atla,” diyor, “Köyde benzin buluruz sana.”

Çukurlarla dolu yolda sallana sallana köye varıyoruz. Boynu bükük tabelada beyaz puntolarla Kirazca Köyü yazıyor. Altmış araçlık köy meydanı bir cami bir

⁴ Kahramanımızın çocukluk tutkusudur. Her pazara gidişlerinde merhum annesine fındık – kuru üzüm alırlardı. Niye fındık – kuru üzüm diye sormadı bir kere bile; çünkü bu soru alışkanlığı terk etmek için atılacak en önemli adımdı.

kahvehane bir de muhtarlıkla çevrili. Rüzgâr uğulduyor, tozlar yükseliyor, rüzgâr uğulduyor tozlar yükseliyor ve uzaktan beyhude bir köpek havlaması duyuluyor. Western filmlerindeki aylak çalılarından da olsaydı, köyün ıssızlığı sizi depresyona sokabilir, içinizde kimse yok mu –u harfi uzatılacak- diye bağırma isteği uyandırabilirdi. Neyse ki kahvehaneye uğruyoruz ki bir iki yaşayanla karşılaşıyoruz. Barmen yerine çaycı, Rus revüsü yerine kral tv, kanatlı kapılar yerine gıcırdayan çürük ahşap bir kapı, madenciler yerine çiftçiler var. Sessizce kahvehaneye süzölüp çaycı bana bir viski diye bağırırsam gözler merakla mı yoksa hiddetle mi bana döner acaba? Traktördeki adam beni kahvehanenin önünde bırakmış, içerdekilere selam verdikten sonra bana benzin bulmaya gitmişti. Çay istiyorum. Paçalarım kıvrık hala, terli gömleğimi üzerime geçirmişim. Çayın tadına varmaya çalışırken muhtar geçiyor karşıma. Altmış yaşlarında, su yatağı gibi her adımında sallanan bir göbeği var. Klasik köstekli saatinin zinciri yeleğinin cebine uzanıyordu. Elleri buruş buruş olmuş, yanakları sarkmıştı. Selam verdi, aldım; nasılsın, dedi, cevap verdim. Arabamın benzininin bittiğini söyledim, ağırbaşlılıkla başını aşığı yukarı sallayıp sustu.

Paltosunu koluna asmış bond çantalı bir adam çıkıyor asansörden. Yüz ifademi asansörden çıkmadan önce ayarlamıştım. Belli belirsiz bir sırıtış, hafif kısık gözler ve her selama karşılık vermek üzere sallanacak esnek bir baş. Ayağım takılsa... Düşsem, çantam fırlasa elimden, yüzü düşüş esnasında saçma sapan bir şekil alsın ve bir saniye önce pekiştirmekle meşgul olduğum saygımı yine bir saniye içinde kaybediversem. Bana sinirlendiklerinde aralarında alay konusu olsam bu olaydan sonra. Düşmüyorum, kendimi odama atıp derin bir nefes aldıktan sonra kendime viski dolduruyorum. Altı saatten daha az bir süre sonra burada, Kirazca'nın tek kahvehanesinde çayımı içiyorum. Çay bardağını kırsam ya da bir şekilde düşürsem kimsenin bana gülmeyeceğine, gülseler bile gülüşlerinin 'bir şey yok merak etme' havasında olacağından eminim.

Traktör geri geliyor, içi benzin dolu kola şişesiyle kapıda beliriyor adam. Yüzündeki gülümseme bana gereksiz geliyor ama o gülümsemeye devam ediyor. Ben de gülüyorum, sonuçta benzin bulmuştu bana. Benzin dolu şişeyi masaya koyduğunda ister istemez elimi cebime atıyorum. Kolumu yakalıyor, "Lafı olmaz," diyor. Nasıl lafı olmaz? Para veriyordum almıyordu, almıyordu ama... Sustum, fesat düşüncelerimi hapsettim. Kendine çay söylerken, "nereye böyle?" dedi. Ne cevap versem bilemedim. İlk aklıma geleni söyledim: "Bilmiyorum." Garip garip baktı bana. İlk defa amaçsız bir insan görüyordu sanırım. İnsan yola çıkıyorsa hedefi olmalıydı. Benim yoktu.

Kahvehaneden ayrılıyoruz onunla, beni arabama geri bırakacak ve sonra işine geri dönecek.

Odamdan çıkıyorum. Sekreterim müşterilerin geldiğini söylüyor. Araplar. İşin ayrıntılarına girmiyorum. Yanlarına giderken aklımda kuracağım cümleleri planlıyorum. İş kesin.

Traktörün gürültüsünde bana köyün kısa tarihini anlatıyor. Kirazca yirmilerde kurulmuş. Köyün tamamı muhacirlerden oluşuyormuş. Köy ahalisi açılan ilk bakkalı sevinçle karşılamış; çünkü böylece ekmek için şehre inmelerine gerek kalmayacaktı. Bir bakkal daha açılmış sonra... Bir bakkal daha. İrili ufaklı bakkallar, bir zaman gelmiş köyün sokaklarına ortalama üç bakkal düşer olmuş. Ne delilik ama! Köyde ihtilaf çıkmış. Bir sabah muhtar efendi iki yıl içinde bakkalcı oluveren otuz kadar kişiye ders olsun diye oğluna köyü ikiye bölen bir çizgi çektirmiş. Bembeyaz bir çizgi... Çizgi çitleri, duvarları, ahırları hatta hayvanları bile tırmanıp köyü ikiye bölüyormuş. Köyün bir tarafına Yukarı Kirazca, bir tarafına Aşağı Kirazca tabelası diktirmiş. Eeee... Muhtar demiş ki: “Eviniz ne taraftaysa ordan alışveriş edeceksiniz, acil meseleler harici çizginin öbür tarafına geçmek yok. Kimse de bu kuralı bozmayacak.” Sonra ne oldu diye sorduğumda, “Nolcak?” Dedi bana. “Bir ay geçmeden kuralı bozdular bile. İnsanlar birbirlerini özlüyorlar.”

Uno şaha kalktı, traktör arkada kaldı. Araba tepeyi tırmadı. Babamın fırlattığı anahtarlar havada yuvarlanıp avucuma konuverdiler. Şoför koltuğuna ben oturuyorum bu sefer. Oto pazarından alınmış olabilirdi, hasarlı ve yakın çevrelerce kız otomobili muamelesi görüyor olabilirdi ama bu araba aldığım en güzel doğum günü hediyesiydi. Ve babam tarafından bana doğum gününde alınan ilk hediye. Çiko koydum ismini. Anahtarı çevirirken yanımda babam gevrek gevrek gülüyordu. Besbelli eğleniyordu, benle birlikte gençliğine dönmüştü. Saçları dökülmüş, yüzü çökmüş adam benle birlikte eğleniyordu. Aracı park ederken başka bir araca çarparken dahi gülüyordu. Anneme araba çarptığını öğrendiğimizde gülmedik. Zaten babam bir daha hiç gülmedi. İşten eve dönüşlerinde bazı zamanlar karısına çiçek almak isteyip de bir türlü alamamış adamdı o, şimdi alamadığı çiçeklerin hepsini haftada bir mezarlığa uğrayarak eşinin mezarına koyuyordu. Sert adam şimdi neler yapıyordu acaba?

Bomboş yolda rahatça düşüncelere dalmış, gidiyordum. Aklımda geçmişim var. Hesabını sormaktan korktuğum, yüzleşmeyi erteledim ve muhtemelen ölmeden önceki o ana –y kişisini yanıma çağırın ve bizi yalnız bırakın anına- kadar ertelemeye devam edeceğim geçmişimi düşünüyorum. Kaçıyorum. Şimdilik. Radyoyu açmaya çalışıyorum. *Zaman zaman* şarkısı çalınıyor kulağıma. Frene abanıyorum, gıcirtı, sarsıntı ve eylemsizlik isteği. Arabanın kaputuna ellerini koymuş, gözleriyle beni kurtar diye yalvaran bir gelin düşünün. Bir köyün içinden geçmekte olduğumun ayırtına varıyorum. Korkum biraz olsun geçiyor, karşıma çıkan gelin Sır Kapısı gelinlerinden değil. Capcanlı. O giysi içinde zar zor arabaya sığıyor. Bas gaza ağabey, diyor. Bas gaza! Saçma sapan bir gün yaşıyorum.

Simsiyah saçları var, dalgalı dalgalı. Gözleri kapkara kızın, çaresizlik tümörü gözbebeklerini zift gibi kaplamış. Makyajı fazla olmuş. Kız en fazla yirmi yaşında. Titriyor, ara sıra birilerinin peşlerine takılıp takılmadığını kontrol etmek için arkasına bakıyor. Sür, diyor. “Beni bekliyor. Gece gelmediğine göre bir işi çıkmıştır, şimdi kesin beni bekliyordur orada.”

Köyden çıkıyoruz. Koyunların yoldan geçmesini beklerken çoban görüyor bizi, gelini tanıyor. Devam ediyoruz. Bir çeşmeye varıyoruz. Köyden iki kilometre kadar uzaklaştık. Kız titriyor, gözleri fıldır fıldır sevdiğinin izini arıyor. Peki, ben ne yapmalıydım? Bak sevdiğin gelmemiş, vazgeçmiş senden. Git şimdi sevmediğinle evlenip onu sevmeye çalış mı diyeyim? Kız arabadan dışarı çıkıyor, bir o yana bir yana koşuyor. Sevdiğinin bir anda orada belirmesini bekliyor belki de. Belirmeyecekti. Sevdiği ondan vazgeçmişti, korkmuştu. Salt korkunun sonucu tepkisiz kalmayı seçmişti. Kız... Kız hala umutluydu. Hala gelmesini bekliyordu. Kıza binmesi için kapıyı açıyorum. Onu orada bırakıp gidemezdim. Adını bile bilmediğim bir kızı dert ediyordum kendime şimdi. Uzun zaman önce gerçekten sevdiğim bir kızı üniversite uğruna terk eden ben şimdi ağlak bir köylü kızına acıyordum. Atla! Diye bağıriyorum. Küçük dilim üzerine bin yumruk inen kum torbası gibi titriyor. Atla, gelmeyecek. Gelseydi dün gece gelirdi seni kaçırmak için. Abuk sabuk bir gün geçiriyorum.

Kız biniyor. Romeo’n öldü, diyorum. Geceleri pencerenden eksik olmayan Romeo’n öldü. Başka köyden birini sevmek senin neyine? Amcanın oğluyla evlenmek için doğdun sen. Sakat çocuklar yetiştirmek, kocana hizmet etmek ve zamanının sonunda gözlerine nihayet beyaz ışık yansırken artık kurtuluyorum diyerekten kendini teselli etmek için doğdun. Köylü kızı kaderine isyan senin neyine?

Uno atılıyor. Mıcırılı yollarda sallana sallana ilerliyor. Hikâyeme olmadık şekilde dâhil olan gelin yanımda oturuyor. Önce elindeki duvağa sonra da dümdüz giden yola bakıyor. Gözleri koruluğu, tepeleri aşıyor, hayallerine varıyordur kim bilir. Duvağı camdan atıyor. Bunu yaparak kendi hikayesine metaforik bir derinlik kazandırıyor. Ya da hikâyesinde yeni bölüme geçiyor. Benim yeni bölüme geçişim: Adamı tarumar eden bir yumruk.⁵

Birleşik Arap Emirliklerinden gelen kahve tenli müşterilerim beni görünce rahatlarını bozup ayağa kalkıyorlar. *Selamun aleyküm* diyorum adama. Aklımda o an Selamun aleykümünden başka bir şey yoktu. Nasılsınız? Diyorum göz temasını ihmal etmemeye çalışarak. Çevirmen hemen çeviriyor söylediğimi. Birden elini uzatıyor adam, dört tane Arap var odada. Elimi uzatır gibi oluyorum. Kol yükseliyor, yükselirken dört parmak avuç içine yatıya kalan başparmağın üzerine kapanıyor, başparmağı boğmak istercesine sıkıca kenetleniyorlar. Zaman yavaşlıyor. Yumruk kafayı bir kukla misali ittiriyor, adamın gözü yumruk inmeden önce refleksle kapanıyor. Masamın üzerinde bir küstüm çiçeği var. Boynunu büktüğüne göre bu herifler oynamışlar onunla. Yavaşlatılmış zamanda, kaşlarım çatılıyor, gözlerim kısılıyor. Ve zaman tekrar hızlanıyor. Adam düşüyor, diğerleri kısa süreli bir şaşkınlık anının ardından üzerime çullanmak için atılıyorlar. Ayağımı aniden, köpek kovarcasına –kovarcasına- yere vuruyorum. Duraksıyorlar ve ben de o arada sıvışıyorum. Koşuyorum. Aşağıya inerken merdivenleri kullanıyorum.

Otoparkta Unom bekliyor beni. Diğer arabam bakımda olduğu için işe bununla gelmiş; arabayı gizlice otoparka sokmayı başaramıyordum. İşe girdiğimden beri Unoyu küçümsemiş, ona Çika der olmuştum. Nasıl olsa kullanmıyordum ya, Çika desem ne çıkardı. Çikoydu ama o. Doğum günü hediyem. Otoparktan fırlayarak çıkarken aklımda bembeyaz bir sayfa vardı. Tarafımdan doldurulmayı bekliyordu. Arabayı uygun bir yerde durdurup *boynumdakini* soldaki dikiz aynaya bağlıyorum. Ceketimi mendil satmaya çalışan benim yaşlarımdaki adama veriyorum.

⁵ Çılgınca hayaller kurup kıkır kıkır gülmeyiniz. Kahramanımız gelinin yeni Romeosu falan değil. Sonrasında neler olduğunu anlatmaksa benim haddime değil.

Ne ırkçıyım ne de şiddet yanlısı bir insanımdır. Tek derdim özgürlüğü iyicene ütopikleştirmekti. Yumruğunu kaldırmak da güzel ama bazen o yumruğun bir yerlere inmesi lazım.⁶ Ben indirdim. Aniden.

⁶ ‘Aniden’ denemeden önce bir kez düşünüp derin nefes alın. Çünkü sonrasında yumruk atmayı bilmeyen biri olarak eliniz acıyacaktır.

Tortu

Gülden Hasret Oygür, 1982, İstanbul doğumlu. Marmara Üniversitesi, Teknik Eğitim Fakültesi son sınıf oğrencisi. Aynı zamanda bir Tekstil firmasında Müşteri Temsilcisi olarak alışıyor.

“Sonunda bir yığın yarım yamalak biçimler bırakacaksınız. Belki başkaları sever tamamlar.”

Turgut Uyar

Ben, toparlıyorum kendimi. Rutubet kokulu dar sokaklardan, tek sakini kuşlar olan parklardan, akşamladığım anlamsız gevezeliklerden, sabahladığım kocaman suskunluklardan dirhem dirhem çekip koparıyorum. Anlamak değiştiriyor her şeyi. Bir an başım dönmüştü diyelim. Olmaz ya, ayağım kaydı, yuvarlanmaya başladım ve ben düşmek zorundaydım diyelim; nedenini hiç karıştırmadan. Hiç ummadığın bir anda - mesela şimdi- bir hikâye anlatmaya başlıyorum sana: Senden, benden ve ilişkimizden bahsedem. Çok mu anlamsız geliyor sana? Hâlbuki benim dşmem gibi bir zorunluluk ilişkimiz: Tutunmaya alıştığım kayalar ellerimde bir iz bırakmalıydı diyeyim anla, bu duygu bir şeye dnşmeliydi.

Hiç bitmeyecek bir mayıs akşamı bu. Sen günü batarken görüyorsun. Aklın kızıyla, maviyle, camgbeğiyle karışmış. Bense güneşin bulduğu her oyuğa bir nakkaş gibi işlediği gitme vakti sancısını görüyorum yalnız. İçimde bir inilti, incecik bir duman; maviye, griye, beyaza alarak dağılıyor önümde.

Gitmek, benden uzak. Bu yüzden kolumda durup durup sızlayan yaraya gidememek diyorum. Gidememek oluyor bütün derdim: Yolculuk niyetini hiç taşımamak da oluyor, yollara düşürecek bir ağrı bulamamak da oluyor, can sıkıntısını tepemde dönüp dönüp de hep aynı yere konan koca bir kuş gibi taşımak da oluyor. Benim hayatım dediğim şey oluyor yani.

Gidememenin, benim hayatım dediğim şeyle, her şey arasına koca bir duvar ördüğünü, bu tuhaf uzaklık kavramıyla yaşamaya alıştığımı hatta onu kanıksadığımı bilmez gibi birden, çok uzakta olduğunu fark ediyorum. Silinmeyen, silemeyeceğimiz bir

uzaklıktı bu. Sanki farklı renklerde oyuna sürülmüş birer taş parçasıyız. Biz küçük oyunumuzu sürdürdüğümüzü, sürdüreceğimizi sanırken, zaman incecik bir hesap yapmış, bu mayıs akşamını beklemiş yerlerimizi değiştirmek için.

Kuşlarla dolu bir meydanı koşarak geçen bir çocuğun adımları var bakışlarında. Kuşlardan korkuyorsun. Duruşları, bakışları, havalanan hatta her an uçmaya hazır kanatları ürkütüyor seni. Belki kuşların yere çizdiği bu resmi bozmak sana ağır gelen; belki de zamanın bir kenarından tutup yırtabileceğin bir resim olduğunu öğrendin artık. Bu yüzden kuşlar değil, çocuksu coşkun bu resimden silinen. Bu resimden silinecek daha çok şey var elbette: Tablada dumanı tüten izmarit, gün batımı, yaralı ya da yaralayan bakışlar hatta yüzlerimiz birer birer silinecek bu resimden. Çünkü birbirimizi hiç anlamadığımız kadar iyi anlayacağız yarın. Ben mesela, senin yeni -içinde benim olmadığım- bir hayat kurmanı anlayacağım; yüzümü bir başkasının yüzünden ayıracak bir duruş, bir bakış, bir gülümseme kalmadığında beni unutmanı; hatta yarın bambaşka bir insan olmamı, kalabalıklara girip kaybolmamı, yüzün artık kimsenin yüzüne benzemediğinde seni unutmamı da anlayacağım.

Tabi ki bir hikâyemiz olacak.

Herkesin hayatını üzerine oturttuğu bir kaidesi vardır.

Bir gün batımında başlayıp bitecek bu hikâye: Düşlediğimiz gün bitip, yaşamak zorunda olduğumuz günler başlarken.

Benimki birkaç defa sarsıldı, bazı parçalarım -telafisi mümkün olmayacak şekilde- hasar gördü.

Sahi biz bunca şeyi...

Sendeledim düşecekmişim gibi, hem istedim hem korktum parçalanmaktan

Bir gün batımında yitirmek için mi?

Sandım ki yok olacağım, öğrendim ki böyle yaşıyorum.

diye sormadan hemen önce.

Ne çekiç ne törpü, direnmekti beni ben yapan.

Kor gibi sıcak, ölü evi mi şenlik alanı mı belli değil: öyle uzakta bir sarı ışık.. Aklımda gri, mavi ve beyaz boğumlar. Kendi açtığı oyuklarda yaşam bulan, sonra o oyukların içinden... Yalnızca kendinden ve kendiyile şekillenen sonra küçük bir soluk, hafif bir esintiyle yitiren kendini. Ürkütücü sessizliğinin içinde, bir şeyler anlatmaya çalışıyor sanki. Kollar, bacaklar ve damarlar arasında; etsiz, kemiksiz, kansız. Belki acıması, incinmesi, yaralanması imkansız.. Yaşatmayan bir ölüm, öldürmeyen bir yaşam gibi.. Hep kendi içinde, kendi sandığı bir yığın karmaşanın, ardı olmayan bir

savruluşun içinde. Her solukta farklı acılara tutulan aynı matem, nefes kadar derindeyken, kalp gibi her şey tıkrındayken, ipek gibi bir akış, sicim gibi bir kopuş... Vazgeçilmiş her şey gibi anlık bir bütünlükten sevimsiz bir soluksuzluğa doğru sürüklenirken, avucunda bir dal sigara oldum ben. Göğsümde koca bir boşluk... (yarım kalan bir cümleydin belki. Tamamlayamadım. Tamamlasaydım ne olacaktı, tamamlayamadım da ne olmadı? Göğsümde koca bir boşluk...) "Bir nefes ver" demek istedim sana, diyemedim. Söylenecek her şeyi, geçip giden bir günü uğurlar gibi bırakmışım serin sulara.

Hikâyemiz? Tabi ki bir hikâyemiz olacak. Ama nasıl bir hikâye olacak bu? Bunu şimdiden kestirmek güç.

Sen çok uzakta değilsin, oralarda bir yerdesin. Şehir iki yaşam haritası gibi açıldığında takip etmek zor değil seni. İçinde kıvrandığın sözcükleri, içinde kıvranan sözcükleri, küçük bir kurtçuğun hep aynı oyuğa kırıla kıvrıla girmesi gibi beyninde seni çürüten ne varsa görüyorum buradan. Yine de aşamayacağımız bir engel, aramızda bir duvar gibi yükseliyor deniz. Dünyada ne çok uzaklık var değil mi? Düşlediğin şehirden, seni düşleyen insandan, hayal ettiğin yaşamdan uzakta olmayı kastetmiyorum sadece. Bir çeşit acz, bir çeşit idrak: Ayakların var ama tek bir adım atmamışsın, saçların var ama rüzgar görmemiş, okyanuslar aşmışsın belki ama ellerin suya hiç değmemiş. Suratımda acıdan da olsa bir gülümsemeyle dikiliyorum işte karşında. Beni görüyor musun? Yoksa her gün önünden geçtiğin binalar gibi, hiç oturmadığın bir bank gibi, selamsız geçen binlerce insan gibi sana bir şey ifade etmiyor mu varlığım? Küçük de olsa bir düşüncenin diyelim bir anlam, bir umut, bir soluk bulabiliyor mu bende? Ve ben, neresindeyim bu düşüncenin? Sen bir ırmak görüyorsun diyelim; denize kavuşmak için can atan, belki sakın bir kır manzarasının ardında akıyor bu ırmak, belki de bir ögle üstü uykudasın da, kalbin biliyor ki içinde bir ırmak can atıyor denize kavuşmak için. Bu kadar mı düşündüklerin? Belki bu ırmağın dünya denen canlının damarlarından biri olduğunu da düşüneceksin belki daha da ileri gidip dünya denen canlının bir ruhu olduğunu ve ırmağın o ruhu beslediğini de düşüneceksin. Beni ilgilendiren hayal gücün değil, yalnızca bilmek istiyorum: Bir ırmağa baktığında suyu görebiliyor musun? O, bana baktı. Sertliğiyle, soğukluğuyla, direnci ve kırılğanlığıyla, yaşamı ve ölümsüzlüğüyle, bütün imkânsızlığı ve olanaklarıyla bir taş parçası gördü bende. Yüreğindeki bir tortuya benzetti onu: Sevdi.

Anlatmak ne kadar zor değil mi? Bir hikâye, sahi nedir bir hikâye?

Hikâye? A tabi hikâye: Her gece küçük bir sandal bata çıka yol alır bu denizde. Kaptanı gece boyu kürek çekmekten değil, her seferinde yeniden biçimlenen bu yolu anlamaya çalışmaktan yorgun. Tek başına çıktığı sandal sahnesinden denize; güvertesinde kaptan, ciğerlerine su dolmuş bir kazazede, ağını toplayan denizci, fırtınaya yakalanmış telaşlı kalabalık ya da gözleri karabataklığa tutulmuş gibi denize dalıp çıkan bir aşık gibi bakabilir. Üstelik birinden diğerine geçmek çok da zor değildir onun için. Aşığın ağa takılmış balık gibi bakması, kaptanın fırtınaya tutulmuş telaşlı kalabalığı taşıması ya da denizcinin ağından, ciğerlerine su dolmuş bir kazazede çıkması şaşılacak şey değildir. Ama o, bütün bu hikâyeleri birbirinden ayırmayı bilir. Çünkü onun asıl hikâyesi, kürek çekmektir.

Sanıldığından daha uzundur bu yol: Karşı koyan dalgalar ya da hesap soran gözler yüzünden değil. (Zaten onun kimseye söyleyecek sözü yok, bir inilti var içinde yalnız. Sanki yaralı bir adamla sarhoş bir köpeği götürür karşı kıyıya ya da sarhoş bir adamla yaralı bir köpeği... Bir köpeklik, bir sarhoşluk, bir yara, damar damar işlemiş içine.)

Bir kahraman diyemeyiz belki de ona. Şimdilik ne yüzü var, ne de ismi. İnsanın aklında bir masal beliriyor onu gördükçe: bir devle karşılaşan insan.. İnsan; umutlu, güçlü ve akıllı, sevdiği kız için ölümü göze alan, cesur ve daima kazanan büyük insanlardan biridir elbette. Ama bu masalın kahramanı devdir. Bütün devler gibi dağları aşarak gelir. Aştığı dağ kadar büyük bu dev, cüssesiyle birlikte koca bir yarayı da taşımakta olduğunu bilir. Üstelik ne kadar cesur olursa olsun hiçbir insanın aşamayacağı bir yaradır bu. Dev onu geldiği dağdan, hamurundan almıştır.

Masalların avutuculuğunda, insanların kendine biçtiği garip rollere güler dev. Aç olduğunu, korkunç olduğunu, asla yenilmez olduğunu söyleyenlere güldüğü gibi, ülkesini tehdit ettiğini söyleyen padişaha da, onun sırma saçlı kızına da, elinde yalın kılıcıyla karşısına dikilen insancağıza da güler. İddia ettiği kadar cesur olup olmadığını öğrenmek için bir adım atar ona doğru, eğilip yüzüne bakar. Bir insan değil de, bir insan sureti görür karşısında dikilen taşlaşmış bedende. Güçlü parmaklarını yüzüne sürer. Sanki bir kusur, bir çeşit zaaf arar gibi dolaşır parmakları boynunda. Gözlerinde yaşama dair bir umut, ama gerçek bir umut belirene dek dikilir karşısında. Kader denilen şeye; parmaklarına bakar. Karşısında dikilen bu taş parçasını un ufak edecek, rüzgârda dağılan bir toz yığınının dönüştürecek o şey değil midir artık elleri? Bu, tabi ki mümkün. Peki, bu taş parçasını insan yapacak olan şey nedir? Sadece bir insan da değil, onu bir kahraman, insanlar arasında yaşamaya mahkum ölümsüz bir soluk

yapacak olan şey: Suretin suretini, aslın aslı yapacak olan şey nedir? Dev, kendini zamanla insanlıktan çıkarıp asla anlaşılamamış bir masal kahramanına dönüştüren şeyi görür onda: Aşılmaz denilen şu dağı aştığını hayal eden yüreğini. İnsan, şaşkın bakakalır dönüp dağına giden devin ardından. Devin kendisini öldürmek yerine kılıç tutan koluna bir yara açıp gitmesine anlam veremediği gibi bu yaranın hiç kapanmamasına da anlam veremez. Ta ki ne kadar büyük olursa olsun hiçbir devin bu yarayı açamayacağını, kendi masalında anlaşılamamış bir kahramana dönüştüğünü anlayana kadar.

Kaptanımız denizinde derin bir uykuya dalar gibi rahat yol almakta. Her kürek darbesinde bir yük daha atıyor omzundan. Biraz daha keskinleşiyor gözleri. Artık geceyi kaplayan bu yapışkan örtüyü yırtmaya hazır. Şaşırmaya hazır kocaman gözlerinin içinde anlamaya hazır derin bakışlarıyla yamacıma oturan sarhoş çingene gibi görmekte artık dünyayı. Geceleri tuhaf şarkılar söyler sokaklarda. Meydanda kalabalığın ortasında öylece durup birinin kendisine çarpmasını beklerken de görebilirsiniz onu, elinde asasıyla köpekleri güderken de. Parklarda dalgın dolaşanları izler genelde ya da telaşlı bir koşuşturmanın peşine takılır, yokuşun başında soluksuz kalmışları bulur kendine, hayır diyecek takati olmayanları. Hem sevgiliyle el ele gezenleri hem de yalnız dolaşanları sever. Umutsuz, dalgın bekleyenleri teselli için bazen, bazen de gözü saatinde bekleyişleri oyalamak için, ansızın tutup ellerini avucuna alır. "Bir çift laf edeceğim sana" der onlara, gözlerine bakacak zamanı kazanmak için. "Bak, iyi dinle.." İnsanlar derdi ninesi, falcıya olacakları öğrenmek için değil, öğrenebileceklerine, dünyada bugünü yarına bağlayan o köprüyü görebilecek birilerinin olduğuna inanmak için giderler. Falcı bunu bilir. Bu yüzden küreye bakar, fincana bakar, suya, baklaya, el ayasına bakar. Neden, diye sorardı gözlerini kocaman açarak. Benim orada onların göremeyeceği bir şeyi görmemi isterler. Görürüm de. Bir şey gizlendiyse görülsün diyedir. Bulunmayan hazine olmaz, açığa çıkmayan sır kalmaz. Dağların altında yatan ateş olsa o, bir yolunu bulur, bir damla su olsa hakikat, gelir alnının ortasına düşer. Eğer istersen. Eğer görebiliyorsan bilirsin ki her insan bir aynadır. İçinde ne oluyorsa dışında sürüp giden neyse gösterir, saklayamaz. Bunu istersen avuçlarının içinde görürsün, istersen suda, çünkü asıl baktığın o değildir. Ama o, fala böyle bir merakla bakmaz. Derin bir nefes alıp dibe dalar gibidir gözlere bakışı: yaşama tutunur gibi telaşlı, kaygılı, umutlu. Belki ben böyle bir hisse çok özendiğim içindir bu, ama öyledir.

İnsanların avuçlarında gördüğü uçuşan iplerden başka bir şey değildir oysa. Onları görmek istedikleri küçük rüyalara bağlayan ipler: aşka, güce, şansa, hırsa.. Abartılı bir insansılık kokan her neyse, hayatlarını ne için tüketiyorlarsa işte ona bağlayan ipler.

Bir hayalin, bir sanrının ya da bir görünün çalkalayıp durduğu bu biçimsiz dünya, gönlüne göre bir kabarıp bir ferahlamakta, ardı ardına kapılar açılıp kapanmakta, yollar uzayıp uzayıp iki dudağının arasında son bulmakta. Olanla olabileceklerin aynı kesinlikle yaşandığı hayal denizinde usul usul taşıyor sandalını. Ama nereye? Bu soruyu çoktandır sormuyor. Bir çıkış, bir kıyı ya da bir son aramıyor. Çünkü bu sonsuz gecenin içinde, sonsuz bir hikâyeyi yaşayabileceğini daha tuhafı böyle bir hikayeye dönüşebileceğini öğrendi. Şehrin önüne serdiği bu yaşam fincanında, her şeye yorulabilecek kara bir leke olduğunun farkında.

Donakalmak. Hem de sonsuz bir hareketin içinde. Diyelim ki ayağımın ucu uzanmış sokağa, topuğum beliriyor hevesle yere basan, bir güç bir kasılma gibi dizlerimden baldırlarıma oradan diğer ayağa ve böylece tüm vücuduma yayılıyor gitme fikri. Meydanları doldurup boşaltan bir tapınma biçimi. Bir çeşit zikir gibi kaybediyor insan kendini bu sonsuz hareketin içinde. Var olma mücadelesinin yokluk biçimini aldığı o hal. Damlanın suda kazandığı görünmez biçimi alıyoruz kalabalıkta. Çıplak da olsam görülmez, bağırısam da duyulmaz. Art arda yinelenerek, üst üste tekrarlanarak bir yığın oluşturuyorduk. Binlerce el, kol, yüz çoğaltıyordu duruşları bakışları. İnsana dair bir yeti: etin ve kemiğin yalınlığını, bir yüze, bir karaktere, bir hikayeye tamamlıyorduk boyuna. Çünkü biz binlerce karelik bir görüntü yığınınına benziyorduk bazen. Bir hayal, bir düş gibi donakalıyorduk binlerce karenin birleşip de yüzümüzü oluşturduğu bu filmin içinde. Bize anlam verecek (yolda yürümemize, çay içmemize, bir sigara daha yakmamıza, normalden hızlı atılan ya da kararsızca duraksayıp aniden telaşlanan bir adımımıza) bir hikayeye ihtiyacımız vardı. Anlatmak değil, anlamak için.

Hikaye? Tabi ki bir hikayemiz var. Bir mayıs akşamıydı. Şehir iki kanat gibi açılmıştı önümüzde boylu boyunca. Rutubet kokulu dar sokaklarından, apartman boşluklarından, gün ışığı gibi doldurarak ağaçları kuşlarla, kaldırım taşlarından seke seke, duraklarından iskelelerinden yetiştirme telaşıyla çırpınarak, başıboş bir rüzgar gibi gecelerinden, hafif terli alaca karanlık kokuları çekerek ciğerlerimize, köhne barlarda kadehlerde görerek yüzlerimizi, alkole bulanmış, üstümüzden akıp gidecek bir sıvıymış gibi hayatı tenimizle emmeye çalışarak -binlerce insan gibi biz de- geçip gitmiştik nihayetinde. Sahilde bir çay bahçesinde oturuyorduk karşılıklı. Gün batımını izliyordun

sen. Biten güne dehşetli bir anlam yüklemek ister gibiydi güneş. Varlığıyla aydınlattığı her şeyden birer birer toparlıyordu dokunuşlarını. Bense kırılan bir camın yasındaydım. Ömrüm her şeyi hem avuçlarımın içinde hem de zamanı mekanı belirsiz bir görüntü gibi uzakta gösteren bir küreyi taşımakla geçmişti. Bunu anlatmıştım, biliyordun. Yaşadıklarımızda yaşadığımızdan öte bir şey aramıştım içinde. Kırıkları üzerinde ağır ağır yürüdüğün... Umut sanmıştın onu, kalbimmiş.

Bir bir açılıyordu gecenin gözleri. Sanki hepsi bir biçimde görüyordu bizi. Sen yarın hangisinden bakacaktın bana. Gecenin bir yarısı bir kabustan uyandığında mesela, kim olacaktı yanında? Dizlerimiz birbirine değiyordu, belli belirsiz. Hem ufacık bir sıcaklığa muhtaç hem de korkarak dokunmaya. Küçük bir çocuğu avutur gibi bakıyordun yüzüme. Oysa gideceğini, gitmekte olduğunu biliyordun. Küçük bir sandal sessizce açılıyordu içimden. Bunu da biliyor muydun?

Kaptan, bir adam görüyordu penceresinin pervazına dayanmış. Soluğuyla buğulanan camın ardında aklı darmadağınık: Yokluğa çağıran sis grisi, gökyüzünde kızıl bir bulutun sürüklenişi, denizin camgöbeği çağrısı arasında donakalmış bir adım gibi darmadağınık. Kabuğundan sıyrılmış bir yaranın çıplaklığında adam. Bir kabustan uyanmış gibi dinç bakışları. Şimdi bir yolculuk doyumunda o. Ne dalgalar, fırtınalar kaldı dibe çeken, ne de kayalar kaldı ayağının altında yuvarlanan, kılıç sesleri, yaban çığlıklar sustu. Bir ölüm kalım savaşıydı, nedenini anlayamasa da kazandı.

İçine bir yumru gibi oturmuştu gecenin sancısı. Kimeydi şimdi yaktığı ağıt? İçindeki bu incecik duman kimin içindi? Başını cama dayadı: orada bir yerde olduğunu biliyordu. Binlerce insanın arasında da olsa kaybolamazdı. Kaybolmamalıydı. Mademki kaburgalarının arasındaki bu boşluktan besleniyordu, aralarında bir bağ olmak zorundaydı. Sokaklar, evler, bu dünyada insanlar olduğu sürece o da yaşayacaktı. Karşı apartmanın camlarını o temizliyordu: ayak parmaklarından dizlerine uzanan ve baldırlarında gerçek manasını bulan bir gerginlik olmak zorundaydı. Elinde torbalarla yokuşu tırmandığında nefessiz kalmış bir balık gibi başını yukarı kaldırmak zorundaydı. Karanlık dar sokaklardan geçerken içinde bir ürperti olmak zorundaydı. Sahildeki çay bahçesinde tartışırken gözleri denize dalmak zorundaydı. İşte tanıyordu onu. Küçük bir düştü o. Uyanınca hatırlanmayan sonra bir gün bir şekilde karşısına çıkıp sen beni görmüştün diyen bir düş gibi dikiyordu işte karşısında.

Bana baktı ilkin. Başım lüzumundan fazla dik. Yüzümde acıtan bir gülümseme. (ben, onun bir dostu verilmeyi bekleyen selam gibi durmasını isterdim yüzümde.) Bir yarayı sarmak ister gibi, şefkatle bakıyor yüzüme. Oysa durup durup yüzüme bakmaları

kalmamış. Sertliğiyle, soğukluğuyla, direnci ve kırılğanlığıyla, yaşamı ve ölümsüzlüğüyle bir taş parçasına bakar gibi bakmaları kalmamış. Şimdi karşısındaki bu taş parçasına, yüreğindeki bir tortuya bakar gibi bakıyor. ‘Ben bir zamanlar bu adamı sevmiştim’ diyorum kendime. Sokak ortasında bırakılmışlığımla değil, sevilmişliğimle hatırlamak için onu. Oysa şimdi karşısında dikilen ne kadar benim, ne kadar başkası? Aklındaki binlerce kadın yüzünden törpülenmiş herhangi bir yüz mü bu? Yoksa bu binlerce yüzün birleşip de yüzümü oluşturmaya başka bir anlam yüklemeli miyim? Bilemiyorum. İnsan, etin ve kemiğin yalınlığından kurtulur zamanla. Bir şey bulur kendini ayakta tutan, insanlara dokunmasını sağlayan, taştan duvardan da olsa bir yüz, bir karakter, bir hikaye oluşturur kendine.

Vücuduma dokunuyor. Cam gibi kırılğan, jilet kadar keskin mermer parçaları kanatıyor parmaklarını. Kocaman ellerinde çatlaklar kan içinde. Vücudum dediğim de ne oluyor: ne çekiç darbelerinden ne de şehvetli dokunuşlardan eser kalmış. Binlerce an dağılmıştı sanki o küreyle beraber yere, arta kalan her şeyi topladı. Ne ayağının altında taşlar ufalanacak artık, ne de dibe çekecek dalgalar onu; kılıç sesleri, yaban çığlıklar arasında bir zafer kazandı. Bir ceset gibi serilmiş önümüze parçaladığı o şey: kolum diyebilir miyim bu toz yığına?

Ustam. Ustam, diyorum ben ona. Daha doğru bir kelimem yok onun için kullanabileceğim. Farkında mıydı bilmiyorum ama benim hayatım dediğim bu düşün gören oydu. Sesin, çığlığın silinip bir uğultuya dönüştüğünü, sıcacık yüzlerin hayatın içinde solduğunu izledik beraber. Hayat tırmanmaya çalıştığı bir dağ oluyordu bazen. Ellerindeki sızıyı duyabiliyordum. Tutunmak için bir kaya buluyordu bazen, bir taş ufalanıp duruyordu ayağının altında. Ben onunlaydım. Kafasının içinde, var olmayı bekleyen binlerce düşünceden biriydim. Çıplaklık bir kabustur derdi, tıpkı bir tül gibi, insanın en ham duygularını, korkularını gösterir. Evet, konuşurdu benimle. Fısıldardı kulağıma: Ölüm derdi, her şeyi alabilir elimizden hatta hayat bir anda bozabilir, kurduğumuzu sandığımız bu kuleyi. Ama bunu bizden alamazlar derdi, elimdeki küreyi göstererek. Umut diyelim kısaca ona. Adını koymayız bu umudun. Bu yüzden her zaman belirsizliğini korur umut. Etrafında dönüp dönüp de hiç ulaşamadığın bir ışık da olur, yakıp kül eden bir ateş de olur. Uzun süren bir gecenin sabahı da olur, o sabah bütün ağrılarından kurtulan bir hasta da olur, yüreğinde ne olduğu belirsiz bir parıltı da olur. Taşımak zordur bu umudu. İnsan bazen hiç ulaşamayacağı bir amacın etrafında dönüp durmaktan yorulur. Ben olayım derken bir avuç kül bulur avuçlarında. Uzun sürmüş bir günün ağırlığıdır çöken omuzlara. Ölümü bekleyen yolcular gibi dikilir

insanlar yol kenarlarına. Hem herkes de taşıyamaz yüreğinde ne olduğu belirsiz bir ışık. Bu yüzden sen taşıyacaksın ışığın umudunu, doğan günü sen bekleyeceksin, derdi bana.

Hayatım dediğim bu düşü gören oydu. Bense.. Bense kaybolmuştum. Beni ben yapan her neyse onu, elimden alışı izliyordum sessizce. Kafasındaki kadın yüzleri birer birer siliniyordu yüzüm açığa çıktıkça. Hayattan toplanmış, apaçık olsa da gözlerden saklanmış, yalnızca bizim; yüzlerden, ellerden, duruşlardan damıtıp kendimize kattığımız, güzelliğini düşüncede bulan o şey, yitiyordu yeniden hayata dönerken. Düşüncesi benden yani ben'im ben oluşumdan alınan şey biçimleniyordu onun ölçülerıyla. O kim? Ben o, yani binlerce insandan biri oluyordum yeniden. Artık kaybediyordum içimdeki parıltıyı. Biraz ustaydım, biraz model. Kollarım gittikçe ağlaşıyordu, aralarında gerilip duran bu havayı taşımaktan. Bir elim ustamın biçtiği adsız umudu taşıırken diğeri bir ırmağa uzanır gibiydi. Gitmeye kararlı ayağım bekliyor gibiydi arkada kalan diğeri adımın biçimlenmesini. Bir ayağım sokakta, diğeriye darmadağın bir kaya parçasının içindeydi. Ustam, kararsızca dolanırdı o yığının etrafında. Ustaca bir kaygıydı onunki, henüz biçimlenmemiş bu adım, ayağın yere basma fikrini pekiştirdiği gibi, devrilmememi de sağlıyordu ona göre. Bense, eğer bir şey taşıyacaksam bunun elimdeki ne olduğu belirsiz küre değil, arka ayağımdaki bu biçimlenmemişlik hali olduğunu biliyordum. Beni ayakta tutacak olan şey, bir düşüncüyü, bir yaşamı sürdürecektir olan şey, taşımam gereken umut, bu biçimlenmemişlikte, her şeye yorulabilirlikte, ardı bilinmezlikteydi.

Kafanı mı karıştırıyorum? İnan bunu istemezdim. Bana sorsan, akıntıda sürüklenen bir sandal olmayı, rüzgarda gövdesine hafif meyil veren bir kuş olmayı, hele hele o rüzgarla eğilen bir dal gibi içimde bir sıcaklık duymayı tercih ederdim. Ama olmadı. Bazen parçalansam diyorum, rüzgarın dağıtabileceği bir yığın toz olana kadar parçalansam. Elenen kum gibi kayıp gitsem kendimden. Bir gece yolculuğunda açılıp kayıplara karışsam. Ama olmuyor. Dönüp tebeşir çizgileriyle sınırlanmış gibi duran bu boşluğu yeni öldürülmüş bir ceset gibi doldurmam gerekiyor. Kader mi deniyor buna? Ne kabul etme gücümüz var, ne de direnme.

Her gece iki kanat gibi açılıyor şehir karşımda. Sarı pullarla işlenmiş gibi duran gözlerini diyor üstüme. Bulutların ağırlaşan renkleriyle soluk alıyorum sanki, öyle bir nefes doluyor içime. Uzaklarda yanan bir ışığa bakıyorum. Neden o ışık? Ne ulaşılmazlığından ne de belirsizliğinden, yalnızca onun orada olması, seni mümkün kıldığı için.

Gözüm açık rüyalar görüyorum o ışık için. Bazen yollara düşüyorum. Rutubet kokulu dar sokaklardan geçip, isimsiz parklarda sabahlıyorum. Bazen kuş olup havalanıyorum. Bazen de karartıp gözümü asılıyorum küreklere. Biliyorum, hiç bir zaman ulaşamayacağımı o kıyıya. Alışıyorum zamanla tek başıma çıktığım bu sandal sahnesinden denize; güvertesinde kaptan, ciğerlerine su dolmuş bir kazazede, ağını toplayan bir denizci, fırtınaya yakalanmış telaşlı kalabalık ya da gözleri karabatalığa tutulmuş gibi denize dalıp çıkan bir aşık gibi bakmaya. Üstelik bazen seni de görüyorum. Sana ve oynadığın küçük oyununa, bir kabustan ya da bir başkasıyla çıktığın hafif terli alaca karanlık bir yolculuktan yorulup da başını buğulanan cama yaslamana, pencereni araladığın bu serin mayıs rüzgarına, yaktığın sigarana gülümseyerek duruyorum karşıda. Beni görebiliyor musun? Gün batımına karşı yaktığın sigaranın, daha önce içtiğin binlerce sigaradan bir farkı olduğunu, yarın birbirimizi hiç anlamayacağımız kadar iyi anlayacağımızı düşünüyorum. Yanılıyor muyum?

Her gece bir başkasını, belki de başka yüzlerde aynı insanı, geçip giden bir günü uğurlar gibi bırakıyorum serin sulara. Karanlığa kürek darbelerimle açtığım oyukların kapanmasını izler gibi izliyorum, zamanın yüzlerimizi birer yabancıya çevirmesini. Zaman diyorum, değiştirip dursa da yerlerimizi... Ben hep olduğum yerde, olmam gereken yerdeyim, zaman su gibi örtse de üstünü derinde yani içimde, incecik beyaz bir damar gibi acın saklı kalacak diyorum.

Sahaf Yangınları

Hakan Tağmaç, 1973'de İstanbul'da doğdu. 1991'de Şişli Terakki Lisesi'ni, 1995'de İTÜ Elektronik ve Haberleşme Mühendisliği'ni bitirdi. Yaklaşık on yıldır bilgi teknolojileri ve telekomünikasyon alanında çözümler sunan bir şirkette görev yapmakta. Yaklaşık iki yıl Boğaziçi Üniversitesi Mezunlar Derneği'nde Murat Gülsoy'un "Yaratıcı Yazarlık" atölyelerine devam etti. Aylak, Ünlem ve Kül Öykü dergilerinde öyküleri yayınlandı. altkitap 2007 öykü seçkisinde bir öyküsü yer almıştır.

"Eski Dehlizlerin Ayrıntılı Haritalarını içeren bir kitap arıyorum, sizde bulabilir miyim?" diye fısıldadım.

Şehrin sahaflarını dolaşmaktan ayaklarıma kara sular inmiş ve listeme göre ziyaret edilmesi gereken son kitapçıya varmıştım. Sesimin yağmurdan sıırılsıklam olmuş bir kedi yavrusunu andırdığını fark edip öksürdüm.

Sorumu tekrarlayacaktım ki kitapçıdaki yaşlı kadın, kendinden emin bir sesle, "Tam olarak hangi dehlizlerin?" diye sordu.

O dakikaya kadar her ayrıntıyı düşündüğümü sanıyordum, ama bu büyük âna hazır olmadığımı anlayınca afalladım. Bu seferki bir yanlış anlama değildi de doğru yerde miydim?

Aklımdan kitabın ismini söylemeden tüm rafları inceleyip kendim bulmak geçse de, kadının yeşil gözlerindeki bir pırıltının peşinden gidip, "Eski Kitapçıları Üniversite, Halk ve Ulusal Kütüphanelere Bağlayan Dehlizler," deyiverdim.

Gidip getireceği gibi bir hisse kapılıyordum ki, "Koridoru takip et," deyip rafların arasından sızan loş ışığı işaret etti ve kafasını önündeki kitaba eğdi.

Koridorun başına gelince durdum. Bir sorunun peşinden buraya kadar gelmek için birkaç ay mı yoksa uzun yıllar mı harcadım, diye duraksadım aslında. Bu yaşıma kadar durmadan okumuştum, ama öyle elime ne geçtiyse değil de ince ince planlayarak okuyup durmuştum. Sanki kafamda sormadığım bir soru vardı da, onu sorarsam çorap söküğü gibi gerisi gelecek hissiyle yapmıştım ne yaptıysam.

Soruyu bana bu yazar sorduracak, diye düşünüp peşine takıldığım bir yazarın tüm kitaplarını okurdum ilk önce; sonra verdiği mülakatları, hakkında yazılanları ve en sonunda onun peşine takıldığı yazarların izini sürerdim. Başlangıçta özel olarak edebiyat, tarih, psikoloji falan değildi derdim. Sadece ‘Büyük Soru’yu arıyordum, ama okudukça bırak ona yaklaşmayı, araya bir sürü soru ekleyerek daha da geriye düşüyordum sanki. Her cümlenin, her kelimenin önüne arkasına bakmaktan yorgun düştüğüm anlar bile oldu. Sualler Suali –‘Büyük Soru’ya bu adı takmıştım zaman içinde- tek bir soru değil de tüm soruların toplamıysa, diye düşünüp toparlandım her seferinde.

Bir gün Sualler Suali fikri kafamdan uçup gittiği zamanlarda, edebiyattan aldığım kederli keyfi ayırımsadım. Öyle ki, uygarlık boyunca yazılmış ve yazılacak her edebi metni okuyabilecek bir ölümsüz olmayı düşledim.

Tabii Sualler Suali fikri dönüp dolaşp tekrar düştü aklıma. Emin olduğum bir şey varsa; ona açılacak bir ipucu, bir metnin içine gizlenmişse, yazılmış her kitabı okumanın buna değeceğiydi. Buna ömrüm yetmezdi elbette, ama yine de vazgeçemedim. Bu kumarı, ‘Ömrünü Ver, Belki de Bulursun’ oyununu oynayacaksam, dedim, sokak kitapçılarının tezgâhları başında oyalanmak yerine büyük bir kütüphane seçmeliyim kendime. Küçük bir derenin kenarında beklemek yerine, bütün nehirlerin birleşip aktığı bir delta bulmanın en doğrusu olduğunu düşünmüştüm.

Bu düşünceyle kentin halk kütüphanesini seçtim kendime. Arada üniversitenin kütüphanesine de gidiyordum, ama genelde halk kütüphanesinin kapısında alıyordum soluğu. Yaşlı kütüphane memuruyla açıyorduk her sabah kapıyı, akşam beraber kapıyorduk. Üniversite yaz tatiline girmişti, staj yapıyorum bahanesiyle memlekete dönmemiştım. Bütün yaz durmadan okudum. Sonbahar gelmiş, dersler başlamıştı, ama ben hâlâ okuyordum.

Bir sabah ümidimi kaybetmiş hâlde, eski kent yangınları hakkında bir kitap okurken, yangın geçirmiş sokakların adlarını, daha önceden başka bir kitapta okuduğumu hatırladım. Kitaplar hakkında notlar aldığım defterimi çıkarınca, bu sokakların her birinde birer sahaf olduğunu gördüm. Kim neden yakmak istesindi ki sahafları?

Defterin yapraklarını sondan başa doğru bilinçsizce çevirmeye başladım. Adını not almadığım bir kitaptan geçirdiğim şu cümleye gelince durdum:

... Her bir kütüphane insanlık için evrensel bir bellek oluşturma çabasının parçasıdır...

Sözlerin altına yazdığımı okuyunca irkildim:

Sualler Sualini bir kişi asla sormaz. Son sözü söyleyen bir kişi olsa bile; aslında o, yüzyıllardır taşınan belleğin sorusudur.

Birileri bu soruya yaklaşmamızı bile istemiyordu. Sualler Sualini bulmamamız için kütüphaneleri değil de sahafları yakmışlar diye sesli sesli konuşmaya başlamıştım ki, dereler sahafsa kütüphaneler delta dedi içimden bir ses, derelerin yolu kesilirse deltalar olmaz ki.

İşte bundan sonra, okuma planıma göre ilerlemekten vazgeçip, sahaflarla kütüphaneleri birleştiren yolun izini, sürmeye başladım. Yol, koridor, dehliz gibi bir bağlantıyı andıran tüm sözcüklerin listesini yapıp, başlıklarında bu sözcüklerin geçtiği tüm kitapları dökmesini rica ettim yaşlı memurdan.

Yazıcıdan gidip kâğıtları aldım, oturup hepsini inceledim kitapların. Birinde bir fotoğraf gördüm. Bir sahafın sokaktan çekilmiş fotoğrafıydı bu. Önde duran, kitap dolu masalarla rafların hemen arkasında, belli belirsiz avluya açılan bir koridor seçiliyordu. Sahaflarla ilgili başka hiç bir ayrıntı daha yoktu aralarında ama kaynakçaları tararken gördüğüm, kütüphanede olmayan 1961 basımı bir kitap adı beni şaşkına çevirdi. Kitabın adı, 'Eski Kitapçıları, Üniversite, Halk ve Ulusal Kütüphanelere Bağlayan Dehlizler'di.

Sualler Suali bu kitabın içinde saklı, diye düşünmeye başladım. Defterimde, sokağında yangın çıkmamış sahafları işaretledim ve bugün tek tek ziyaret ettim hepsini. Sonunda kitaba bir kaç adım mesafedeydim. Kitap bana Sualler Sualini sordurtamasa da yaklaştıracığından emin bir hâlde koridora adım attım.

İlerdeki raflar boştu, ama ben ilerledikçe doluyordu. Yanından geçtiğim raflardaki kitapların adlarını okuyordum. Bazen yazar adına göre alfabetik olarak dizilmiş izlenimi veriyordu, bazen de kitap adına göre. Kafamda yan yana koyamadığım bir sürü kitap, kim bilir hangi formülle bir arada toplanmışlardı?

İlerledikçe farklı kitapların binlerce kopyasının her birinde, farklı bir yazar adı görüyordum. Bunlar, diyordum kendi kendime, benim gibi sade okuyucular, kitabı okuyup kendi algılarıyla yeniden yazıp kendi zihinlerine kaldıran okuyucular. Bu sokaktan geçtik diye mi zihnimizden bu dehlize yansımış, okuyup yeniden yazdığımız kitaplar, diye soruyordum ki, Sualler Suali burada, dedi içimdeki ses. Bense, 'Hayatım boyunca olmak istediğim yerdeyim,' hissiyle yürümeye devam ettim.

Derken, rafların arasına sıkışmış 'Sahaf Yangınları' adlı tek kopya bir öykü gördüm.

“Hoş geldin,” diye seslendi yaşlı kadın arkamdan, “Artık aradığını yazarak arıyorsun.”

Hep Televizyon

Kenan Çetinkaya, Eylül 1981 Ankara doğumlu. Şu an bir kafede müdür yardımcılığı yapmaktadır.

Ben kahveden içeri girdiğimde o yine heyecanla öyküsünü anlatıyordu. Neredeyse her hafta masada denk geldiği gençten birisine başlardı anlatmaya istese de istemese de.

-Aman ağalar siz siz olun sakın almayın sakın

-Neyi almayalım Mahmut ağa?

-Ne ağası oğul bizim ağalığımız lafta ama siz ne olursa olsun almayın sakın ha.

-İyi de neyi ağam söyle de bilelim? dedi genç merakla bakarken. Tabi bu sırada diğer kahve sakinleri gülüyordu için için.

-Televizyon ne olacak.

-Aman ağam sen ne diyorsun bizim evde üç tane var zaten.

-Abo deme yav, evli misin yoksa?

-Yok canım neredesene, bir iş bulamadık ki.

-İşi bulursun, ama televizyonu unut gitsin dedi geçirerek ve bir Elhamdülillah çekerek.

-Canım ne alakası var şimdi?

-Aman oğul olur mu, dinle bak diyerek alnındaki terleri sildiği mendilini çıkarıp bıraktı masaya.

-Ben beş yıl önce geldim köyden, önce hamallıkla başladık işe iki yıl çalıştım sağda solda. Tabi arada köye de gidiyom hanım orada kalmıştı. Her gidişimde de bir çocuk veriyor bizim hanım kucağıma. İki yıl önce de iki çocukla bizim hanımı getirdim buraya. O zaman bir hemşeri depo da iş bulmuştu, maaşlı, sikortalı bir işti, o yüzden hanımı, eşyayı alıp geldim buraya. Önce küçük bir gecekonduydu yaptık arkadaşlarla. Şöyle başımızı sokacak kadar, iki oda bir ara canım. Rahata kavuşmuştum. Nerede depodaki o eski kanepesene bizdeeee bizim sıcak hanım. Aradan bir yıl geçti bizim hanım tutturdu televizyon diye, bunu duyan çocuklarda başladılar hadi buba hadi diye, kızdım sövdüm ama ne gelir elden karı sırtını dönmeye başlayınca mecbur kaldık tabi. Bir kaç ay çok iyi gitti

bizim televizyonla aramız, gerçi ayırmıyorlar gözlerini ama o kadar yorgunluğun üzerine bir de çene çekemem diyerekten çıkarmadım sesimi. Ama bizim hanım başladı değişmeye.

-Hayırdır ağam ne oldu?

-Dur oğul dinle. Bir gün eve geldim, yorgunum, akşama kadar yük taşımışım acım. Hanıma hemen hazırla yemeği diyerek bağdaş kurup bekledim, örtü geldi, sini geldi. Ardından küçük kız tabakları getirdi. Onlarda oturdular. Hanım tencereyle girdi içeri, buharı üzerinde belli ki sıcak çorba dedim ama önüme yemyeşil ot koydu hanım.

-Bu ne avrat?

-Bırakoli bey.

-O ney ki?

-Çok yararlı bir sebzeymiş.

-Sen nereden biliyon, köyden mi?

-Yok canım televizyondan öğrendim, çok güzelmiş hem de zekayı açıyormuş.

-Nasıldı ağam tadı? Dedi gençlerden biri merakla.

-Ot evlat.

-Yapma ağam olur mu ben de duydum çok pahalıymış, hem de vitaminli anam söyledi.

-Bak ananı da esir almış. Bildiğin ota o kadar para verilir mi a evlat? Neyse bir aldım iki aldım yok yenecek gibi değil, iyi o zaman sen çocuklara ver okula gidiyorlar akıl lazım onlara diyerek ikisine de paylaştırdım. Bana bir yumurta kır bu günlük dedim. Hanıma bakıyorum o da yemeyecek ama serde keçilik var ses etmiyo.

-Baba ben de yumurta yesem dedi benim oğlan, ardından kızda yemem deyince kalktı senin ki yerinden.

-Aman siz köylü geldiniz köylü gideceğiniz diyerek kalktı gitti mutfığa. Geldiğinde elinde tava ile yumurtayı bıraktı geçti karşıma.

-Hanım gel sen de ye dedim ama inat ya gelmedi. Yatana kadar hiç tık yok ışığı kapatınca canım çekti yanaştım. Önce yaklaşmadı ama sertçe çekip öpmek isteyince baktım ki ağzı zeytin kokuyo.

-O da yememiş ha ağam.

-He ya bak anlatıyom ama sırf ders alasınız diye ha dedi terini silerek.

-Yine böyle bir zaman sonra yemeği yeyip şöyle bir sigara yaktım. Oğlana seslendim kalkta meyve getir de yiyelim diye. Oğlan kalkmıyo gözleri anasında. Oğlum kalksana gitmedin mi hanım pazara?

-Gittim bey dur ben getireyim diyerek mutfağa yani araya gitti. Geldiğinde bir elinde kocaman portakal diğerinde ise toz şeker.

-Hayırdır hanım şeker niye?

-Yav yıllardır buradasın hiç bir şey öğrenemedin.

-Neymiş o diyerek portakallardan birisini aldım başladım soymaya. Hay maşallah kocaman gurban olduğum nimeti diyerek ayırdım iyice bizim hanım gülüyor boyuna. Attım bir dilim ağzıma anam bir acı, bir sulu ki sorma meğer geyfutmuş bu.

-Greyfurt olmasın ağam?

-Ha işte o dediğinden, meğer şekerle yenirmiş, hanım sen bana bizden bir şey getir de yiyem dedim.

-Bu daha vitaminli, güç verir der durmadan ama sorma meğer bizim hanım diğer meyvelere vereceği parayı hepten buna yatırmış.

-Onu da mı televizyondan öğrenmiş ağam yoksa?

-He ya sorma, yine bir şey demedik tabi. Ama televizyon giderek sinirimi bozuyor. Böyle git zaman gel zaman bir sabah erken kalktım bizim hanımı çekti canım bakın bunları ders alarsınız toysunuz diye anlatıyorum ha yoksa diyerek sildi yine terini. Sarıldım çektim kendime.

-Ter kokuyorsun hem ağzın da kokuyor.

-Canım bırak şimdi bunu dedim sarıldım ama itti beni.

-Banyo yap, ağzını yıka sonra demez mi hayda bir sinirlendim sorma. Yapıştım kollarına.

-Bağırırım rezil ederim seni mahalleye.

-Abo deyip bastırdım karnına, açmaz mı ağzını zar zor susturdum imanıma.

-E sonra ne oldu ağam?

-Ne olacak, kalktım banyo yaptım, ağzımı bir güzel yıkadım hatta nane bile yedim. Sonra hanımın yanına girdim, bu kez kalkmaz mı çocukları okula göndereceğim diye. Yav beş dakika deyip sarıldım ama bizim kız kapıya vurarak çağırdı anasını o da kalktı gülerek.

-E sonra ağam ne oldu?

-Ne olacak grip olup üç gün yattım, tabi şu lanet sünüzütte cabası diyerek sildi ensesini mendiliyle.

-Tabi yine bir şey demiyoz, desek ne olur bizim avrat hemen köylü geldin köylü gidecen deyip duruyor. Meğer şu televizyon ne medeniyetmiş. Bir gün geldiğimde verdim komandayı bizim hanıma hadi nerden öğreniyon bunları açta izleyelim dedim. Bir orayı açıyo bir burayı bir ara gözüme bir şey takıldı. Hele aç şunu.

-Hangisini?

-Az önce geçtin ya?

-Hangisi diye dolaşıyo ama bulamadı benim dediğimi. Ver şunu derim vermez zorla aldım elinden ama bayağıda güçlüymüş bizim hanım. Şıp diye buldum kanalı. Bakıyorum tanıdık bir yüz var ama çıkaramıyorum.

-Aha ana bizim gittiğimiz yer demez mi bizim kız.

-Hakkatten o ha. Kadın programımıymış neymiş. Bizim hanım bir oynuyor sorma, yılbaşı dansözlerine taş çıkartır dinime imanıma. Bi hanıma bakıyom bi televizyondaki hanıma çocuklar desen kendilerini görmüş yapıştılar cama.

-Canım mahalleli hep beraber gittik.

-İyi hoş hep beraber gittiniz de ne demeye sadece sen oynuyon?

-Canım Fatmagilin Seycan'da oynadı.

-Bakıyorum ona bulamadım önce, ama bulduğumda da o kenarda el çırpıyor başka bir şey yok. Ulan iki paralık ettin benim namusumu o genç kız, senin boyun kadar beben var diyerek giriştim. Ben vuruyorum ama o da arada sallıyor kollarını.

-Canım ben de insanım deyip duruyor.

-Ben de ben de diyorum sinirden. Çocuklar başladı ağlaşmaya.

-Baba yapma diye tam onlara bakacakken benim apış arama bir tekme yedim ama sormayın, hala aklıma geldikçe sizler Allah'ıma. Diyerek elini apış arasına götürdü.

-Siz siz olun öyle avradınızı sağda solda gezdirmeyin ha, namus bu başka bir şey değil.

-E sonra ağam?

-Bir kaç gün konuşmadı benle, yanaşmadı da. Sonra bir gün anam aradı ertesi gün beni garajdan al diye. İşten çıkar çıkmaz gidip aldım garajdan, tabi hanımın haberi yok. Anam eve baktı kapıdan.

-Aferin oğul hep becerikliydin zaten diyerek baktı bana. Ceylan nasıl iyi mi?

-İyi ana iyi diyorum ama içimden de inşallah garip bir şeyler yapmasa diye dua ediyom. Kapıyı açtım yüzüme bir sıcaklık, bir börek kokusu geldi. Oh dedim içimden. Kız kapıda anama sarıldı. Oğlan koşarak geldi el öptü. Dedim ya ev küçük zati hemen sobanın olduğu odaya soktum anamı, çocuklarda peşimde.

-Ananız nerede çocuklar? Dedi anam bana bakarak.

-Diğer odada börek yaptı ona bakıyor dedi kız gülerek.

-Fırın aldıydık da ana diğer odada dedim.

-Desene iyice şehirli oldunuz?

-Yok anam dememle bir kadın girdi içeri. Hepimiz ona bakıyoruz. Hele anam öyle bir bakıyor ki sormayın. Hayır tanıdık geliyor ama çıkaramıyom bir türlü.

-Anam boya sürdü baba dedi kız ayağa kalkıp zıplayarak. Hanım karşıda bana bakıyor korkuyla. Elinde tepsi öylece kalakaldı. Birden terlemeye başladım, başım döndü. Anam bana bakıp;

-Oğul siz şehirde aşmışınız dedi ya da bana öyle geldi hatırlamıyorum.

-Aman ağam sakın olsaydın keşke, ne yaptın sonra.

Diğeri terini silerek baktı karşıdaki televizyona;

-Ne olacak karıya doğru yürüdüm, o da korkarak tepsiyi fırlattı üzerime ben de doğru televizyona koştum, tabi hanım kendini duvara dayamıştı korkudan. Bütün gücümle bir tekme attım televizyona diyerek kalktı yerinden.

-Aman ağam bitti mi nereye?

-Bitti ya evlat şimdi hanım gelir diyerek topallaya topallaya çıkıyordu kahveden.

-Ağam merak ettim de börek ne böreğiydi? Dedi gençlerden biri.

Diğeri geri dönerken alnındaki terleri sildi tekrar;

-Sıpagetti böreği miymiş neymiş, ama çok güzel tadı var ha. Bizim hanımın üzerine yemek yapan yoktur hani diyerek uzaklaştı topallaya topallaya kahveden.

Koza

Leyla Selin Doğan, 1984 İstanbul doğumlu, İngiliz dili ve edebiyatı bölümünde okumaya başladı ve 1. sınıftayken okula ara verdi. Şu anda serbest tercümanlık yapıyor.

Kızın çağrısı yeraltında yankılanıyordu ve sonunda "O" duydu. Umutsuzca beklerken, "O" karanlık geçitlerden, ateşle ölümden, toz ve dumandan geçerek geldi... Geceler boyu kendi kanını akıtarak, lanetli sözcükler fısıldayarak ve durmadan yakarak yaptığı büyülerden bitkin düşmüş, bedeni ve zihni harap olmuştu. Bütün bunlar birden bire başlamamıştı, zamanla derin bir yalnızlığa düşmüş, gittikçe gerçeklerden soyutlanmıştı.

Üniversiteyi yeni kazanmıştı, aklına estikçe günlük tutuyordu her şey çığırından çıkmadan önce...

"Sabaha kadar masamın başında elimde kalemle oturup, boş boş müzik dinleyerek ve düşüncelerimin içinde boğularak kafamı bulamaç yaptığım gecelerden biri bu. Sana anlatmak istediğim çok şey var, aklımı kaçırmak üzereyim, beynim eriyor. Sana ne anlatarak başlasam ki? Kafamı boşaltmak, biraz rahatlamak, yazıya dökülerek düşüncelerimi belki bir düzene sokabilmek. Ah bu düşünceleri laf salatası yapmadan, oraya buraya savrulmadan aktarabilsem. Şu hale bakın hele doğru düzgün cümleler bile kuramıyorum artık, beynim boşalmış doğru düzgün düşünemiyorum, darmadağın olmuş kafam duygularım. Ben anlatmaya çalışsam bile başkalarının anlayabileceği şekilde yazabilecek miyim? Yazıya döktükçe küçülüyor her şeyin anlamı ve bende maalesef o anlamları küçültmeyi önleyecek kadar söz cambazı, edebiyat ustası değilim.

Her geçen gün kabuğuma biraz daha çekiliyorum ve gerçeklerden uzaklaşıyorum, tek yaptığım oturup düşünmek. Düşüncelerim bir yere de varmıyor artık, bir kısırdöngü halinde yüzüyor kafamda üstelik düşüncelerimin çoğu gerçekleşmesi olanaksız boş hayaller... Geçmişte yaşıyorum, geçmişteki birtakım kişilerin ve olayların üzerine boş hayallerden gökdelenler dikeyim, sonra o gökdelenlerin içini en ince ayrıntısına kadar döşüyorum ve sıkıldıkça yeni bir dekor yapıyorum. Ara sıra aklımın artık verimsizleşmiş topraklarındaki diğer gökdelenlere, terkedilmiş ıssız hayallerime

uğruyorum. Oralarda geziyorum, geziyorum ve geziyorum. Ben bu sonsuz ama kimsesiz toprakları arşınlarken, kayıp gidiyor elimden gerçekler. Bazıları dönmemek üzere, bazıları küserek ayrılıyor benden. Çok geç olmadan, elimi uzatabilecek kadar yakinken ve istersem dokunabileceksen, kolumu bile kıpırdatmadan bu diyarlardan göçüp gitmek istemiyorum, bundan sonra donuklaşmış, bulanıklaşmış rüyalarımın esiri olmak istemiyorum. Belki bu diyarla kendi diyarlarımın arasındaki buzları kıracak titreşimleri yazarak oluşturabilirim.

O kadar bıkmış ve korkmuş bir haldeyim ki yaşamaktan ve yalnız kalmaktan. Eğer şu anda kendime güvenim yerinde olsaydı, kendimi bitik, yitik ve çaresiz hissetmeseydim bir şeyler yapardım. Aylardır kendimi toparlamak istiyorum ama yalnızken ve her şey kötü gidiyorken her silkinişim titreyerek sinişe dönüşüyor. Hani televizyonda kanal ararken çıkan karlı, pürüzlü, sesi cızırtıdan ibaret olan o ekran gibiyim. Böyle bomboş düşüncelerle, bir noktadan sonra düşünce bile olmadan hayatımı bir cızırtı olarak geçirebilirim. İlerlemeye çalışıyorum o çok iyi bildiğimi sandığım yollarda, her şeyi yeniden öğreniyorum bir bebek gibi ama masum değilim artık onlar gibi, ne yazılar yazdım ne kitaplar okudum hepsi uçtu gitti bir toz bulutu gibi. El yordamıyla ilerliyorum hayatta artık, görmüyorum, hissetmiyorum, eski bilgilerin gölgesine sığınıyorum ama kendilerini bulamıyorum. Kayboldum. Unuttum. Kendim değilim artık, kendi dünyamdan kovuldum. Parçalanmış zihnimin dağılan kırıklarını bulamıyorum. Anamlı anlamsız gölgeler, insanlar, düşünceler esiyor kafamdaki karanlık boşluğun içinde. Gözlerimi kapamış, kulaklarımı tıkamış, yoluma devam etmişim son 4 yıldır. Şimdi yol nerde, yol var mı, ben neye dönüştüm böyle, neler yaptım kendime? Bunları düşünmek istemiyorum, kaçmak mı? Evet, kaçıyorum sanırım ama bana ne faydası olacak tüm geçmişle yüzleşmenin? Unutarak varoluşumu devam ettirmedim mi ben? Unutulmasa kökten bir yıkılışa neden olacak, beterin beteri edecek şeyler değil mi bunlar?

Kafasında gezinen bu düşünceler onu meşgul ediyordu. Tam olarak ne olduğunu bilmediği bir şeyleri kendisini kurtarsın diye çağırıp dururken, kadim zamanlardan kalan bir şey çoktan gelmiş çağrısını kabul etmişti. O'nu hiç görmedi, sadece son zamanlarda bu alaycı, kötü varlığı sezinlemeye başladı... Sanki birileri sürekli ona fısıldıyordu içinde bulunduğu kaotik boşluktan sıyrılması için ve ölümün büyüü onu ele geçiriyordu usulca. Sonunda tüm güzelliği ve görkemiyle tıpkı dünyaya geldiği zamanki gibi saf ve duru bir halde kurtuluşa kavuşmak için üzerinden elbiselerini sıyırdı ve gecenin soğuk nefesi çıplak tenini okşarken ürperdi. Islak çimenin üstünde

yürümeye başladığında ürpermesi titremeye dönüştü ve geceyi yırtan martı çığlıkları arasında kendini karanlığın kollarından buz gibi denize bıraktı...

Kelimelerin Peygamberi

Melahat Yıldırım, 1974 Karabük doğumlu. İlk, orta ve lise tahsilimi Karabük'te tamamladı. Selçuk Üniversitesi Eğitim Fakültesi Kimya Bölümü'nü bitirdi. Ankara'da öğretmen olarak çalışıyor.

Bir gece yarısı uyandığımda, tam ortadan ikiye ayrılmış buldum kendimi. Yarım bir gövdenin taşıdığı yarım bir çehrenin, birer kol ve bacakla tamamlandığı iki ayrı siluet yatıyordu pencere kenarına paralel uzanan yatağımın içinde. Önce şaşırdım, dehşete kapıldım. Bunun karanlık bir kâbus olup olmadığını sordum kendi kendime. Sağ gözüm, sol bedenime karanlık ve korku dolu bir bakış fırlattı önce. Sol gözüm tuhaf ve yadırgatıcı görüntülere fazlasıyla alışkın olmalıydı ki; tekrar soğuk ve derin bir uykuya dalmakta herhangi bir sakınca görmedi.

Bir yanımla uyanık, bir yanımla da karanlık ve eksik bir uykudaydım artık. Böyle her şey belki de daha rahat olacaktı. Beynimin bir yarısıyla cinayet romanları okurken, diğer yarısıyla da karmaşık problemler çözebilecektim bir ömür. Adi görüntülerde hayvani içgüdülerimi tatmin ederken sol gözümle, sağ gözüm ulvi mekânların ince çini işlerinde Tanrı'yı arayacaktı. Kalbimin sağ yarısıyla avuç açmışken Allah'a, sol yarısıyla da O'nun varlığına duyduğum en arsız şüpheleri iyice yoğunlaştıracaktım. Dudaklarımın bir yarısıyla en adi kelimelere bel bağlayacak, dilimin bir yarısıyla da ince ince susacaktım. Bir yanımlı susturdukça, diğer yanımlı konuşacaktı tatlı tatlı. Hiç susmayan, hiç uyumayan tarafımla birazcık ölümsüz olacaktım.

Yağmurlu havalarda bir yanımla evde kalıp, bir yanımla ıslanacaktım. Her iki yanımlı aynı anda yaşlanıyor olacaktı ama. Zaman ilerledikçe farklı ömürler tüketmiş her iki siluet, aynı bedene ait de olsalar farklılaşacaktı. Hafızaları birbirine hiç benzemeyecekti mesela. Aynı beynin daralan koridorlarında farklı dünyalara ait hatıralar, birbirlerine ince bir ekrandan bakıyormuşçasına yabancılaşacaktı.

Sağ bacağımla zıplayarak çıktım odamdan. Hava karanlıktı. İn cin top oynuyordu sokaklarda. Ilık bir rüzgâr yönünü şaşırmış, kararsız bir şarkı mırıldanıyordu uzaklarda. Kirli sokak lambalarının etrafında fır dönüyordu pervaneler. Yolun sol tarafında, bıçak darbelerinden lime lime olmuş bir bankta kimsesiz bir adam uyuyordu. Yalnızlığını örtmüştü kirli gövdesinin üstüne. Kahverengi, kırçıl sakalları lambanın ışığı altında teneke sarısı ışıltılar saçıyordu. Ağır bir koku ulaşıyordu dağılmış bulutlara.

Bulutlar rüzgârda yer değiştirip duruyordu. Adamın kirden artık iyice yağırılmış saçlarını usulca dağıtıyordu bu rüzgâr. Adam öylesine derin uyuyordu ki rüyasında bir adamın tam ortadan ikiye ayrılmış bedenini başucunda kendini izlerken görüyordu. Nedense korkmuyordu bu yarım yüzden. Onu yarım bırakıp çekip gittiği bir ömrün doğal bir uzantısı gibi kabulleniveriyordu. Yüz eğildikçe eğiliyordu adamın suratına. Adamın yüzündeki kabuk bağlamış yaraların, hüznün izini sürüyordu. O'na "Hadi uyan artık." diyordu. "Anlat hikâyen, yalnızlığını karıştır yalnızlığıma." Uykusunda bir sağa, bir sola dönüyordu adam. Tatlı bir uykudan kimsesizliğinin içine uyanmak istemiyordu.

Usul usul uzaklaştım adamdan. Bir başka bölünmüşlüğe ulaşmak için iz sürmeye başladım. Gecenin kesif ve edilgin soluklarının iyice belirsizleştiği, alacakaranlık bir caddenin sessiz derinliğinde, her şey uyumaktaydı. Uyku, karanlık kabahatler aramaktaydı; devamlı olarak uzaklaşan, uçup giden bakir hayallerin bir gövde bulamamış sessizliğinde. Aklıma, serince bir odanın dağınık sıkılganlığında bıraktığım gövdemin sol yarısı geliverdi. Geriye dönüp ona sarılmak ve sapsarı bir sülük gibi yapışıp ayrılmama isteği depreşti içimde. Ama aradaki mesafeyi düşünmeden edemedim. Yarılmış ruhumu bir kaldırımda oturup, amansız bir heyecanın tükenmişliğiyle son bir kez teskin edip, bir masalın yalana en uzak ayrıntıları arasında bir balık gibi yavaşçacık süzülüverdim.

Gittim, gittim, kendimden o kadar uzak bir noktaya eriştim ki; orada bütün kelimeler sapsarı saman yığınları gibi dertop olmuş, kendilerinden yeni masallar türetecek yaşlı bir adamı yüzyıllardır bekliyor olmanın yorgunluğuyla esneyip duruyordu. Karşılarında yarım ve gencecik bir beden, sabırsız bakışlarını bulduklarında, içlerinden bazıları elbette küfür bile etmiştir. Ama ben de bekletilmekten artık iyice bayatlamış, bu isteksiz kelimelerin kahve, baygın bakışlarına zerre kadar aldanmayıp istifimi hiç bozmadan en büyük yığının içine avucumu daldırıverdim. Hiç arzulamadıkları bir elin bakir karanlıklarına arsızca uzanması, elbette sinirini bozmuştur bu yapayalnız ve bekletilmiş kelimelerin. Aman dilenmek için attıkları o beyhude çığlıklar elbette uzanmıştır arşıâlâya kadar. Ama ben, onların canhıraş attıkları çığlıklara zerre kadar aldırış etmeyecek kadar zalimdim.

Ben avucumdaki kıpır kıpır o huzursuz kelimelerle hangi anlamlı cümleyi kuracağımı düşünedurayım; kimsesiz adam uyanıverdi birdenbire uykusundan. Hani derin bir uykuda bile olsa, kendini izleyen o yabancı bakışlardan tedirgin olup uyanıverir ya insan. İşte böyle bir rahatsızlıktı adamı şu beş para etmez çark-ı dünyanın, o hep uzak durduğu pis kokan nefesinin mırıldandığı lanetli bir yolculuğun içine uyandıran.

Adam yalnızlığını sıyırıp sessizce doğruldu bankta. Etrafına bakındı titreyen bir köpeğin korkak gözleriyle. Derin ve koyu bir sessizlikten başka kimseler yoktu etrafta. Uzaklardaki ağaçların uğultusunu duyar gibi oldu. Gecenin sessiz güçlerini çağırmak istedi yardıma. Melekleri mesela. Hiçbir zaman duyamamıştı onların kanat şakırtılarını. Adamı hâlâ izliyordu bir tek müstehcen bakış ve bu bakışın bir yönü yoktu, ışığını o taraftan salan. Sanki adam bir bakış sağanağı altında büzüşmüş, hiçbir yere kaçamayan utangaç bir çocuk gibiydi. Burada bu gece ölüp kalırsa, dünyanın hiç eksilmeyeceğini düşündü adam yarım aklıyla. Aklının yarısını, şehrin içinde bir kötülük yumağı gibi acımasızlığa dolanmış o sokaklarda unutmuştu. Tıka basa ağzına kadar doldurulmuş, sineklerin istilasına uğramış çöp bidonlarında, uyuz köpeklerle bir olup, eşelemişti kimsesizliğinin kaderini. Dondurucu soğuklarda mevsimin yaz olduğuna kendini inandırıp hayatta kalabilmişti. Issız türküler söylemişti öznesi hiçbir yüklemle uyuşmayan. Zamana ilişkin hiçbir ipucu taşımayan garip cümleler kurmuştu kayan yıldızların altında. Etrafında dolanan garip gölgelerle bir köçek gibi kıvırtıp dans etmişti. Şaşkın ve acıyan bakışlara aldırmadan pantolonunu indirip, sapsarı bir su dökmüştü kaldırım kenarlarına. Adam sadece bir deliydi.

Gece yarısı bir deliyle karşılaşmak tedirginleştirdi beni. Aklımın yarısını yatağımda unutmuştum. Gövdemin yarısı terk etmişti beni ve ben buna hiç üzülmemiştim. Çünkü oldum olası içimde iki ayrı insan yaşamıştı. Her iki insanın da gittiği yol, aktığı mecra oldukça farklıydı. Bir yanım sussa bir yanım konuşuyor, bir yanım dibe vursa bir yanım kanatlanıyordu. Her ikisini de aynı nefesle emzirmek meşakkatli bir işti. Arza gülümseyen yüzümle uyanık ve karanlıktaydım. Delilere bile tekinsiz geliyordu tek gözlü kör bakışım. Deliler bile arzda bir bütünlük arıyorlardı. Hırsla tekrar daldırdım avucumu kelimelerin arasına. Kelimelerden hıncımı almak istedim.

Günün birinde bana bir delinin ödünü koparacağımı söyleseler katıla katıla gülerdim. Çünkü benim bildiğim deliler korkulara yabancıydı. Cinli, uzak bakışlarıyla, anlamsız bir yörüngenin hikâyesiz bırakılmış gözyaşı kıvamındaki pervaneleriydiler onlar. Deliliğin de dereceleri vardır belki de kim bilir. Kralları, kraliçeleri, aristokratları, avamı. Bu adam bence korkak ve sünepe bir deliydi. Başına her ne gelmişse gözü pekliliğinden gelmişti de çıldırdıktan sonra korkak biri gibi sokaklara çekilmişti. Sokaklar genişti, kaldıramadığı bir acıyı sığdıracak kadar geniş. Ya da bu acı her neyse onu sonsuza bölüp her bir zerresini kimsesiz köpekler misali bir kuytuya gömdürecek kadar güvenli. İnsan delirdiğinde karakteriyle birlikte elbette tanımları da değişir. Ya da bu biçare rüyasında kendini cinler yerine bir ins oğlu insan, üstelik de gövdesi ve başı tam

ortadan ikiye ayrılmış birinsin, hiç de tekin olmayan bakışlarla izlediğini fark edince büsbütün huzursuz olup uykusundan uyanıvermişti. Uyandığında üzerinde yüzünü gözünü yalayan, keçi sakallı, şen şakrak ecinnilerin değil de dünyanın sapsade boşluktan bakışlarını hissedince bir kez daha delirmeye karar vermişti. Delirdikçe hafifliyordu çünkü. Arz o kadar ağırdı ki, onu başka bir yere sürüklemeye gücü kuvveti yetmiyordu.

O dünyayı kafasında eğip büküp kendince düzeltedursun, ben de şu yığınlardaki en vahşi, en cebbar kelimeleri avuçlarımda birleştirip, anlamlı bir söz dizini haline sokmaya çalışıyordum. Sahici bir yaratmak olmasa da, bu da bir nevi yoktan var edişti. Belki de ben de Tanrı'nın tahtında gözü olan o aklını şaşırmışlardan biriydim. Ama bir türlü ehlileştiremediğim, hizaya sokamadığım kelimelerle başım beladaydı benim. Kelimeler bana inanmıyordu. Hâlbuki ben, bütün ömrüm boyunca kelimelerin peygamberi olmak istedim.

Ashabsız peygamber masallarını çok dinlemiştim. Bu masallar vaktiyle zihnimi çok meşgul etmişti ama ne yalan söyleyeyim kitapsız peygamberleri oldum olası küçümsemişimdir. İşte ben de, dünyanın dudaklarından çıkan nasihatlere zerre kadar itimat etmediği, yedi kat semanın en alt tabakasında, kıyametin kopmasını kederden tarumar bir hâlde, yaşlı gözlerle bekleyen gencecik peygamber ölülerini gibiyim. Hatta onlardan daha da beter. Çünkü insanların zayıf noktaları, istikametleri, hissiyatları bir nebze olsun tahmin edilebilir. Ama iş milyonlarca kelimeli bir hikâye oluşturmak üzere bir araya getirmeye gelince, kelimelerin tebliğe insanlardan daha az ihtiyaç duyduklarını itiraf etmeliyim.

Gece yarısı bir deliyi uykusundan uyandırmış olduğuma bin pişman, cadde boyunca zıplayarak ilerledim. Karanlıkta dünyayı tek bir gözle görüp yorumlamak bunaltıcıydı. Üstelik deli de arkamda kalmıştı ve görmüyordu beni. Bakmakla görmenin farklı şeyler olduğunu biliyordum ama bir deli tarafından bile olsa bakılıp görülmemek zoruma gitmişti. Sonra delinin üzerinde ne var ne yoksa soyunup ardından atlı kovalıyormuşçasına benim önüme geçivermesi, zaten iyice gerilmiş sinirlerimden bir teli koparıverdi. Hem acıyor hem de katıla katıla gülüyordum adama. O kadar çok gülmüştüm ki; gülmekten çatlayıp ölmüş ehli keyif iki erkeğin hikâyesi aklıma geliverdi. Çok eski zamanlarda karısının ensesinin kat kat, göbeğinin katmer katmer yağ bağladığı, son derece kâmil, gencecik bir zat-ı muhterem yaşamış. Adam karısını çok seviyormuş ama ne zaman akşam olup yatağına aç bilaç susuzluğunu gidermek için uzansa, karısının apak o dev cüssesi karşısında dehşete kapılıyor, yapması gereken

şeyi bir türlü yapamıyormuş. Adamın karısı bu duruma çok içerliyor; kırılan kadınlık onurunun intikamını almak için zihninden olmadık şeyler geçiriyormuş. Bu ince hesapları kocasının yanında yapmıyormuş tabii. Evin hem mutfak hem de kiler olan en serin köşesine çekiliyor; kurutulmuş domates ve bamyaların içinde hem ağlıyor, hem de iç çekip tıknıyormuş. Eşini aldatabileceği bir erkek de gelmiyormuş aklına. Yeryüzünde bu kadar tombul ve bu kadar etli bir kadını arzulayacak bir erkek yokmuş çünkü. Derken mahalleye kısa boylu, tıknaz bir imam taşınmış bir gün. Üstelik çok da zayıfmış adam. Neredeyse bir kemik yığınıymış üfleseniz uçacak. Kadın adaminkine benzetmiş nedense kaderini. Biri çok zayıf, diğeri ise bir et yığınıymış ve hiç el değmemiş bir hâlde duruyormuş öylece gövdeleri. Zayıf imam, bir gece usulca sokulmuş konağa. Kadını çırılçıplak yatakta kendisini beklerken bulmuş. Bu tombul gövde o kadar komik gelmiş ki adama, adam oracıkta gülmekten çatlayıvermiş. Korkudan dilini yutmuş olan kadın çırılçıplak sokaklara fırlamış ve yüzü gözü kıl yumağı, kapkara bir kadıya itiraf etmiş her şeyi. Kılı kadı, kadını usulen affetmemiş. Kocasına havale etmiş olanları. Karısını çırılçıplak şehir kadısının huzurunda gören adamın beti benzi atmış tabii. Tam karısına “Bu ne hâl? ” deyip çıkışacakken, kılı kadının apış arasının sırlıslıkam, alnının da boncuk boncuk terli olduğunu görünce, kadı madı demeyip bir hışım yüzüne tükürmüş adamın. Kadı adamı zindana attırmış. Tombul kadının da susuzluğunu giderivermiş orada, o saat o dakika. Kadıncağız, kılı kadının hareminin vazgeçilmez gözdesi oluvermiş. Çünkü dev anası gibi de olsa, vücudunun hiçbir yerinde ayva tüyü kıl bile bulunmayan akça pakça kadın, yolunmuş tavuğunkine benzer eti buduyla, kıl yumağı kadının aklını başından alıyormuş. Günaha meyli de olsa kadın, hacetini anası eliyle kabul eden Tanrı’ya şükretmiş. Çünkü çocukken her gece vücudunu karınca yumurtalarıyla ovan annesi sayesinde hem ağda yapma zahmetinden kurtulmuş bir ömür, hem de kılı bir ruh ikizi buluvermiş. O halim selim adam da başına gelen bu bir türlü inanmak istemediği şeylere ağlayacak yerde, sinirleri zayıfladığından mıdır nedir, başlamış durmadan kendi kendine gülmeye. Zindanın kara taşlı koridorlarında, adamın kahkahaları sabaha kadar çınlayıp durmuş. İmsak vakti ses kesilmiş nedense. Sabah, önüne bir kuru somunla bir tas su koymak için demir kapıyı aralayan nöbetçiler, ölüsünü bulmuşlar adamın. Adam kederinden ve utancından güle oynaya nalları diken ilk şahıs olarak tarihe geçivermiş.

Delinin kavşağı dönüp gözden kayboluvmesine bir hayli içerlemiştim. Alışmıştım çünkü O’na. Hem ben delileri oldum olası ziyadesiyle sevmişimdir. Hazin hikâyeler saklıdır delilerin hiç bilinmeyen hayatlarında. İnsanın çözmeye gücünün

yetmediği düğüm noktaları, olmazsa olmaz balans ayarları, bu ayarların alt üst ettiği ince, kırılgan dengeler, dökülmeden kurutulmuş gözyaşları ve histerik zanlar belki de. Çıldirmaya her insan meyillidir. Delirmek, bir nevi hayatta kalabilme refleksi bence. Bu adamın تنها sokaklarda daha ne kadar böyle rahat uyuyabileceğini düşüneyim, adam iki polis memurunu takmış arkasına, direksiyon salları vaziyette, anadan üryan tekrar girdi görüş alanıma. Bir yandan da "Dan dan dan çekilin yoldan Âlim geliyor dan dan dan." diye bağırıp duruyordu. Polis memurları da ellerinde beyaz bir önlük, yüzlerinde arsız, ince bir keyif, terden sırlıklam olmuş bir hâlde soluk soluğaydılar.

Âlim aradaki mesafeyi iyice açıp gözden kayboldu. Memurlar durup sanki rükû eder gibi bir soluk dinlendiler.

"Bu garibanın anası diyaliz hastasıymış." dedi esmer olanı. "Kadına öz anası vermemiş böbreğini. Aylarca çile doldurmuş hastanede kadıncağız. Doktorlar, 'Böbrek nakli olmazsa ölür bu!' demişler. Kadının anası kanlı gözyaşı dökmüş ama vermeye yanaşmamış böbreğini. Eeeee bu devirde 'Anana bile güvenme!' diye boşuna dememişler oğlum." Eeeee diye devam etmesini istedi sarışın olanı. "Eeee'si bu işte oğlum. Kadın fenalaşınca kız kardeşi insafa gelmiş. Ben veririm diye dikilmiş doktorun karşısına. İşte o gün Azrail'le karşılaşmış kadın. Herkes başucunda ağlamaklı. 'La ilahe illallah de kardeşim,' dedikçe kız kardeşi, 'demem' demiş ölecek kadın. 'Benim arkamda beş çocuğum var.' demiş. Demem de demem demiş anlayacağın. ' Benim niye canımı alıyor bu Allah.' İnat etmiş, dememiş kadın. Ahirete destursuz gitmiş anlayacağın. Kendince bir adalet anlayışı varmış. ' Adalet mülkün temelidir.' Can mülkü bu. Sonra bu Âlim de babası yeniden evlenince sokaklara sığınmış tabii. Sonra sokakları biliyorsun işte. Tecavüz eden edene çocuğa. Delirmiş çocuk."

"Deli meli, tazı gibi koşuyor ama. Belki de anasını hastaneye yetiştiriyordur yarım aklınca."

İçim burkuldu bütün bunları duyduğumda. Âlim'i korumayan Tanrı'ya kızdım; O'na tecavüz edenlere değil. Çünkü epeydir, iyilikten çok kötülüğe meyilli olduğuna inanıyorum insanların. Gece ılık ama içim cehennem gibi. Bu yarım yalnızlıktan da bunaldım artık. Gözüm devamlı olarak seğiriyor. Acaba bir şey mi oldu ruh ve gövdemin diğer yarısına?

"Diğer kaçık yok bu gece." dedi gülümseyerek esmer adam. "O da kendini yarım zannediyor."

Benden söz ettiklerini anlamışsınızdır umarım. Ama benim deli olmadığımı doktorum biliyor artık. Gözlerim kararıyor. Tatlı bir uykuda kayboluyor sağ kolum, sağ

bacağım. Yavaşçacık yeryüzünü kucaklıyorum. Sol yarım sarılıyorum. Bir ekran küçük titreşimlerle kapanıyor karanlıkta. Yatağımda bedenimi tamamen terk ediyorum.

Kelimelerin peygamberi nihayet uyumuş, diyor doktor yanındaki intörn kıza. Hayat inanılmaz hikâyelerle dolu. Bu adamın hikâyesini yazmak isterim bir gün. Kelimelere hükmetmeyi öğrenirsem yani. Bu kadar güzel şiirleri olan bir adamın, bu kasvetli odada her gün eriyip gitmesini görmek canımı fena yakıyor. Biz adam olmayız, bu memleket zor düzelir, diyor sıkıntıyla.

“Bak, bir kaç satır karaladım kendimce. Boş bir vaktinde okursun belki.” deyip birkaç kâğıt tutuşturuyor kızın ellerine. Kız sadece başlığı okuyor. “Kelimelerin Peygamberi.” Aşağıdaki sayfayı da aceleyle yere düşürüyor.

KELİMELERİN PEYGAMBERİ'NE,

Sen benim ilk hastamsın. Hasta olmadığını adım gibi bildiğim tek hastam. Belki de hasta biziz. Büyük bir cehennem kazanı gibi kaynayan bu ülke. Bir korku çemberinde herkesten ürken, farklı olan her sese her renge acımasızca ateş açıp sonra perdelerini karanlıktaki ay ışığına, yıldızlara ve sessizliğe kapayan bu güzel ülke. Ve sen bu ülkenin işlediği ilk masum cinayet değilsin elbette ki. Ama benim gördüğüm ilk sahici cinayetsin. Belki de intihar demeliyim. Bu kelime daha doğru olur kendimce. Kelimeler büyücüdür, bazen çıkarılması imkânsız bir lanet bulaştırır insanın kaderine. Seninki de böyle bir lanet işte. Sonradan öğrendiğin bir dille dünyanın en güzel şiirlerini söylediğin bu ülke inanmadı senin samimiyetine. Sözcüklerin lime lime edildi. Bütün yan anlamları, alt anlamları, çağrışımları incelendi. Koskoca bir sıfır, elde var sıfır. Yine de rahat bırakmadılar seni. Suçun sadece bu bereketli ülkenin güney doğusunda doğup, belki de haddini bilmemendi. Şair dediğin kalbini sonsuzluğa bölen ve bu kan sıçramış cam kırıklarından arza yansıyan her bir eksik görüntüyü kelimelerle tamamlayan basit bir adam değil midir? Sen de bu kadar sıradan, basit bir adamdın işte. Yazamamaktan şikâyetçiydin son günlerde. Çünkü hep kaçtığın, kurtulmak istediğin o barut ve kan kokusu, yokluklarıyla sinmişti şiirlerine. Sen belki de bu yüzden çok iyi bir şairdin. Hiç kullanmadığın kelimeler de dizeler arası boşluklarda kimsesiz, duru bir türkü çığıırıyordu. Ay ışığının serinliğinde, semada asılı duran yıldızlara acıdan kavrulmuş, yoksul gözlerle bakan insanların kimsesizliğiydin. Eğer bir insan birilerinin kimsesizliğiyse, kendi de kimsesizdir.

Bu memleket şairlerini pek tanımaz. Çünkü şiir ruhları doyursa da karın doyurmaz. O gece seni, memleketinin serin esen rüzgârına yavaş yavaş taşıyan otobüs, aniden durdurulmuştu. Kırk elli tane alkollü genç, ellerinde bayraklar, dillerinde

sunturlu küfürler seni de indirmişti otobüsten aşağıya. Hava serindi. Gümüşi bir karanlık, korkudan beti benzi atmış insanların yüzünde bir gölge gibi seğiriyordu. İki kişi seçildi indirilenler arasından. Biri sendin. Sonrası karanlık şeyler işte. Ruhunu da tam ortadan ikiye bölecek kadar karanlık. Bir ızdırabı çoğaltmak için değil belki ama içinin bir kısmını kurtarabilmek için kurduğun bir oyundu bu bence. Sonra bir kemik yığını gibi taşındığın bu hastane. Bedeninin sol yarısı yatağında, sağ yarısıyla da şehrin acımasız sokaklarında düşünüp durdun. Vatanı bölmedin; ama bu vatan seni ikiye böldü nihayetinde. Yarım bir siluetin gece yarısı şehrin normal insanlarca terk edilmiş sokaklarında delileri, kimsesizleri, sokak çocuklarını, hayat kadınlarını, transseksüelleri anlattığı romanınla düz yazıda da tescilledin kendini. Ama yazı bile bir araya getiremedi bir daha seni.

Belki şiir kanayan bir ruhun yarısını, çoktan kapanmış yaraların engebeli pürüzsüzlüğünde gezinip duran diğer yarısıyla buluşturabilirdi. Ama şiir yazmak için de tek bir kalbin sonsuza bölünmesi gerek, değil mi?

Not: Kelimelerin Peygamberi bir daha asla şiir yazamadı. Ama sıra dışı insanları anlattığı “Yarım Yüz” romanında anlatılan her şeyin adli tutanaklarda da yer alması ülkenin pozitivist aydınlarınca hâlâ açıklanamamaktadır.

Fahrettin

Melik Saraçoğlu, 1984 yılında İstanbul'da doğdu. Galatasaray Lisesi'ni bitirmesinin ardından, Fransa'nın Lyon kentindeki Lumière Üniversitesi'nde ve Viyana Üniversitesi'nde sinema ve edebiyat lisansı yaptı. Empire Türkiye ve editörü de olduğu Sinema Defteri

(www.sinemadefteri.com) gibi mecralarda sinema eleştirileri yazmanın yanı sıra, bugüne kadar kaleme aldığı kimi öykü ve denemeler Kitap-lık, Monokl, Koara gibi dergilerde; "temrinler.blogspot.org" ve yayın hayatına son veren Otium gibi internet sitelerinde yayınlandı.

Fahri'nin tek derdi kızlar. Kıvrımlarına, göz kaçırmalarına, bir yandan konuşup bir yandan saçlarını toplamalarına, hem dikkat çekmek için kısacık etek giyip hem namuslu kesilerek ellerini siper niyetine kullanma riyakârlıklarına hayran. Herbirini teker teker, aynı anda seviyor. Kumralı kurmalı bebek gibi, sarışını sarmaş dolaş, esmeri rozmeri misali kokup imbat esmeli, kızılıra karşı ayağını denk alacaksın, incesi, balıketlisi, atletliği, histeriği, uzununu, kısası, cep elması, sakini, dalgacısı, dalgası, kıvırcığı, atkuyruklu, kâküllüsü, her türlü...

Aslında Fahri'nin tek derdi kızlar değil; bu bitimsiz, bu büyü albeni oyunu. Karnını aylarca tok tutacak bir sürüye dalıp av beğenemeyen, şuna mı yoksa ötekisine mi saldırısam, diye muallâkta kalmış, ne oldum delisi bir kurt değil o. Fahri bir balıkçı; üstelik kendinden emin, er ya da geç oltasına lüfer vuracağını bilen, işinin ehli bir balıkçı. İlkokuldayken etek açıp don görmeye tenezzül edeceğine, hasta rolündeki kız çocuklarının gelip Doktor Fahri'ye gönül rızasıyla ayıpçı yerlerini göstermelerini yeğlemiş biri. Bakılmak, gizlice bakılmak, istenmek, istediğini itiraf edemeden istenmek, imrenilmek, kıskanılmak, çekilememek, çekiştirilmek, düşünölmek, düşünmek... Evet, Fahri bunlara bayılıyor işte!

Her gün, evden çıkmadan evvel soluğu ayna karşısında alır - bir nevî sabah ritüeli. Kıyafette yamuk yok; okul üniforması deyip geçmemek lazım, anacığının jilet gibi ütölediği şu gömleği kimse onun kadar asil taşıyamaz. Saçları geriye tara, azıcık da limon sık ki gün boyu tek bir tel dahi asilik yapıp kıpırdamasın. Kaşlar da rotring

mübarek! Bugün tıraş olmaya gerek yok. Daha yeni yeni terleyen bıyıkları bir an önce uzasın diye iki-üç günde bir babasının çelik tıraş makinesini kullanıyor, gizlice. Bastıra bastıra kesiyor, yetmiyor, bir de perdah çekiyor üstüne. İkinci en büyük hayâli, klasına yaraşır, kaytan bir bıyık bırakmak; bu arzusunun gerçekleşmesi demek, yem takmasına bile gerek kalmadan oltasını sallayacak kıvama gelmesi demek. Spor için avlanacak artık; yakaladığı kimi balıklara acıyıp onları azat edecek, en beğendikleriniyse kovasına atıp koleksiyonunu zenginleştirecek. Kulakları yanısıra mağrurca ilerleyen şu favorileri de şahane hani! Müdür muavinine her yakalanışında azar ıstımasına değiyorlar; böylesi bir sende var, bir Bee Gees kardeşlerde... Tüm hazırlıklar sona erdiğine göre, her sabahki gibi ritüelin kapanışını yapabilir: Muzurca gülümsüyor, iki elini karşısındaki duvara yaslayıp yüzünü aynaya biraz daha yanaştırıyor ve gözleri içine bakarak repliğini tekrarlıyor:

“Hadi oğlum Fahri, bugün senin günün!”

Hocalarla yıldızı pek barışmasa da liseyi onun kadar seven talebe azdır. İlk ders başlamadan hemen önce girer okula, hemcinslerinin haset, karşıcinslerinin hasret dolu bakışları arasında, salına salına yürür. Assolistlik meşakkatli meslek; mektebe erken varırsa yan sokakları arşınlar, tüm öğrencilerin yerlerini alıp Fahri’yi hazırolda beklemesi için vakit öldürür. İçeridekilere yeterli işkenceyi yaptığınca kanaat getirince de, en nihayetinde, kapıda belirir. Gösteri zamanı! Tüm ışıklar söner, yüksekteki tek bir spot lamba Fahri’yi aydınlatmaktadır. Nefesler tutulmuş, bu gözmıknatısına karşı duramayacağının bilincindeki yüzlerce gözbebeği tek noktaya kilitlenmiştir. Koridorda usulca ilerler, her adımıyla tansiyonu bir dibe, bir tavana vuran kızlar bayılmamak için kendilerini zor tutar; kiminin kahvaltıda simit yanında ayran içmesinin gizil nedeni, sabahları nükseden bu tansiyon problemiyle başedebilmektir. Piyangonun kime vuracağı, Fahri’nin o gün hangi şanslı hanıma selam vereceğiyle bilinmez. Janti bir jest, tatlı bir mimik; şaşırtmayı, en beklenmedik kişiye klark çekip kafa karıştırmayı sever. Bulanık suda balık tutmak daha kolaydır ne de olsa... İlk sahne bitip perde kapandığında sırasına oturur. Sergilediği üstün performansla diğer aktörlerden rol çaldığı için sinirlenen meslektaşlarının kin dolu bakışlarını ensesinde hissetmek keyif verir ona. Alkışa gerek yok, sınıfı inleyen kalp atışlarının tok sesi kâfi.

İlgi çekmek uğruna ağzını açmasına, espriler patlatıp kıvrak zekâsını sergilemesine lüzum yok; Fahri okulun güneşi, o nereye gitse, gezegenleri de onunla hareket ediyor, etrafında pervane oluyorlar. Ara sıra hislerine gem vuramayan, dayanamayıp yörüngeden koparak güneşe sürüklenen bazı göktaşları da çıkmıyor

değil. Hâlbuki nefislere hâkim olmak, aradaki mesafeyi korumak lâzım; çünkü Fahri'ye fazlaca yaklaşan yanıp kül olmaya mahkûm. Okul çıkışı, sınıfından üç kız arkadaşını ayartıp Balkaya Pastanesi'ne dondurma yemeye götürdüğü gün herkese ibret olmalı. Ses hızına meydan okurcasına yayılan bu haber ânında ana-babalara da ulaşmış, üç zavallı kız -romatizma veya menüsküs illeti yüzünden dizlerini dövmeye çekinen- altı ebeveyninden, avuç içi de dışı olmak üzere toplam on iki tokat yemiş, bazı veliler -kız babası olmak zordur- çingar çıkarıp olayı müdüre kadar taşımış, Müdür Bey de Fahri'yi odasına çağırıp Balıkesir mantısına konan tavuk misâli, önce bir haşlayıvermiş, sonra da güzelce ditmişti. Oysa apolet sahibi kimselerin bıkmadan usanmadan düştükleri hataya düşen ebeveynlerin kavrayamadığı yegâne şey, kuvvet kullanarak getirdikleri tüm bu yasakların ters tepeceği ve her "sakın haa"nın Fahri hanesine artı puan olarak yazılacağıydı. Gücüne güç kattılar, albenisine bolca sevbeni, bir parça da öpbeni ilave ettiler.

Yürü be oğlum Fahri, gün senin günün!

Son derslere iştirak etmek hiç âdeti değildir. Teneffüs zili çaldı mı çantasını kapıp tek omzuna atar, koşmak ona yakışmayacağından tırıs gider, okul duvarı Fahri için çocuk oyuncağı, hoop, tamam, dizlerindeki tozu silkeler, istikamet motorcu Abbas. Her gün aynı. Büyük balık öyle kuru ekmek parçasıyla ya da solucanla yakalanmıyor, iğneye küçük, parlak, lezzetli bir balık takacaksın ki semeresini göresin. Abbas'tan bir saatliğine motosiklet kiralar, üzerine kurulur, gaz verince çıkan boğuk ses yağlarını eritir, grumm gromm, bir daha, grummm, tüm harçlığını buraya gömüyor, grummm, Fahri'nin birinci en büyük hayâli, Vidinlisan'ın vitrininde duran o 175 cc'lik 64 model Jawa'ya sahip olmak, groovvvv... Çarşı içinde kısa bir tur, halin önünden Hükümet Binası'na, oradan da liseye doğru. Sona sakladığı en büyük kozunu oynama vakti. Ders biter, okul boşalır; Saat Kulesi'nin yanından yokuş aşağı akan öğrenciler evlerine dağılmak için Anafartalar Caddesi'ne yığılırken, Fahri de dörtnala küheylanını süren bir akıncı misali caddenin ucunda beliriverir. Kızların sohbete ara verdikleri, lafların boğazlarda düğümlendiği, istisnasız her akşamüstü tekrarlanan kutsal an gelip çatmıştır. Rüzgârla dalgalanan siyah okul ceketi sanki pelerin, limonun sımsıkı tuttuğu kara saçlarıysa tolga, cılız güneşe rağmen ateş gibi pırıl pırıl. Sabahki ayran da kızları kurtaramaz ki artık! Fahri yaklaştıkça yaklaşır... Kolonya var mı kolonya? Biraz daha... Erkekler nedense hiç orali değildir; kimisi görmezden gelir, kimisi umursamaz, kimisiye hergün aynı saatte yanlarından geçen, nallar altında asfaltı paramparça eden bu şövalyenin farkına bile varmaz – erkeklerin radarları da karşıcinsinki kadar hassas

olsaydı, dünya nice olurdu. Göz açıp kapayınca dek caddeyi kat eden kahramanımız gözden kaybolmuştur. Kaldırımında kalakalan, hevesi kursağında tazelerin beklediklerinden çok daha kısa sürmüştür film. Kaşlar toplu bir çaresizlik eylemine girişeyazdığındaysa Fahri yittiği yerde tekrar bitiverir. Kaşlar, bu defa, hızla açılan gözkapakları ve irileşen gözbebeklerinin de yardımıyla yeni bir sevinç gösterisine hazırlanırlar. Bu ikinci tur, kara şövalyenin unutkan dimağlara hükümranlığını hatırlattığı, bir tür taç giyme töreni olacaktır. Hasımlarının saygıyla önünde eğilmesi, âşıklarının hülya âlemlerinde yitmesi zamanıdır. Oysa sıra sıra dizilmiş, yıldırım ol da bana düş, diye bekleyen sayısız paratoneri eli boş bırakır Fahri. Hep yükseklerde, şimşek olarak kalmak, buluttan buluta zıplayıp haşince çakmak, önce kör edici bir ışık, ardından gürül gürül bir gökgürlemesiyle akılları baştan almak varken, neden yıldırım olup yeryüzüne insin ki? Anafartalar'ı ikinci kez kat edip yıldırısını sonlandırırken bunları düşünmektedir işte. Sonra çarşıya dönüp motoru Abbas'a teslim eder, paşa paşa bir saatlik kira parasını köklenir, ay sonuysa harçlığı suyunu çektiğinden Abbas Abi'sine yalvar yakar, rica minnet derdini anlatır, on dokuz yaşına basar basmaz evlenmiş, üç çocuk babası, yazları Burhaniye'deki anaevine gitmekten öte bir serüveni olmayan Abbas Abi'si derdini hiç mi hiç anlayamasa da Fahri'yi sevdiğinden borcunu aybaşında ödemesini kabul eder.

Motordan inince, otururken arka cebinden çıkartıp gömlek cebine koyduğu fildişi tarağını tekrar arka cebine sokmayı ihmâl etmez. Dede yâdigârı... Fahri'nin olmazsa olmazları: bu fildişi tarak, henüz -babasından korktuğu için- sigaraya başlamasa da yanında gezdirdiği, bazen çıkarıp oynadığı gümüş kakmalı zipposu ve ağzından düşürmediği çikleti. Sakızı cakasına caka katmak için çiğnediği sanılsa da asıl neden, aklıbol bir arkadaşının boşboğazlılığıdır. Neymiş efendim, çoğu insan yemeği hep bir taraftaki dişleriyle yermiş, bu yüzden de zamanla çene yapısı ona göre şekillenir, yüzü asimetrikleşirmiş... Söylenecek laf mı şimdi bu?! Fahri de ne yapsın, o günden beri hatırına geldikçe, ağzının yemek yerken tercih etmediği tarafında çiklet çiğniyor; simetrik bir surat için gereken dengeyi sağlamış oluyor.

Aslan Fahri, kim tutar oğlum seni!

Denge... Bir defasında dengesi bozulmuştu. Yine böyle son dersten önce okul duvarını aşip motosikletine atladığı, makinayı bağırta bağırta lise önüne sürdüğü bir gün. Onun varlığıyla çılgına dönen ama dönmemiş numarası yapan izleyici kitlesinin az ötesinde yalnızbaşına yürüyen, haftalardır gözüne kestirdiği, bir alt sınıftaki o kumral kızı görünce pek memnun olmuştu. Geçen gece uykuya dalmadan evvel aklına gelen,

sergilemek için can attığı izleti için daha uygun bir seyirci bulamazdı kendine. Gaza abanıp ilk turu tamamlayarak arz-ı endam eyledi. Misinayı bol tut; bırak zokayı yutan balık bir süre hiçbir şey yokmuş gibi yüzün. İyice uzaklaşınca, U dönüşüyle burnunu gene hedefine doğru çevirdi. Güzelce sindirdiğini, iğnenin midesini boyladığını hissettiğin an -ki zanaatını hissederek yapana usta derler- oltana asıl, hiç acıma. Tekrar gaza basıp avdet etti, kızın dibine kadar sokulunca, bir cambaz edasıyla cebinden fildişi tarağını çıkardı, iki elini de gidonlardan çekip saçını tarayarak avına işmar geçti. Genç kızın oracıkta düşüp komaya girmesi işten bile değildi; fakat akrobat şoför, tam o sırada bir tümseğe rastlayacağını bilmiyordu. Tekerlerin zeminle temâsı kesilince Fahri de havalandı, gidonları yakalayasıya kalmadan kendini yere kapaklanmış hâlde buldu. Çamurlanan kıyafetine mi, yoksa bertilen dizine mi yanacağına karar vermeye çalışırken, iğneden kurtulup kaçtığını sandığı körpe telaşla yanına koştu. Tabî ya, Fahri'yi havada süzülürken görüp de etkilenmemesi ne mümkün... Hayır, hiçbir şeyciği yoktu, merak ettiğine bile değmezdi. Derhâl toparlanıp ok gibi doğruldu, motorunu yerden kaldırdı, boyası mı yüzülmüş, aman canım, hiç mühim değil - kurbanın olayım etme eyleme Abbas Abi! Bir yanına motosikleti, diğer yanına misinasını sımsıkı tuttuğu avını alarak yol kenarından yürüdü. İskeledekilere kendini beğendirmek için denize artistik bir dalış yapmak isteyen, ancak başarısız olup suya çakılan delikanlılara has bir hareket vardır; su yüzüne çıktıklarında yukarıdan soranlara hiçbir şeyleri olmadığını söyleyip, yanmış uzuvlarını kimseye belli etmeden su altında ovuştururlar. Fahri de hem kızla sohbet ediyor, hem de başka yöne baktığını fark ettiği anlarda, acıyan dizini gizlice ovuşturuyordu.

Koçum Fahri, var mı senin gibisi be!

Nasıl da sağ gösterip sol vurmuştu ama! En ince detayına kadar hesapladığı planı tıklar tıklar işlemiş, havada iki takla ve bir saltoyla taçlandığı muhteşem cambazlık şovu sayesinde kızı tavlamişti. Yere düşerek avının şefkatini kazanması ve saniyesinde ayağa kalkıp metanetini kanıtlamasıyla da ekmek kadayıfı üzerine bir parça kaymak kondurmuştu. O ne hin, o ne anasının gözüydü o... Haftasonu birlikte dolaşma teklifini hemencecik kabul ettirmişti. Düşmanları, sözde rakipleri çatır çatır çatlasındı. Gerçi biraz dil döktüğü doğrudu; naz oyununu kuralına göre oynamaktan hoşlanırdı, yoksa bunun bir tür danışıklı dövüş olduğunun bilincindeydi. Şehrin dışında, yalnız otobüsle gidebilecekleri Değirmenboğazı'nda gezeceklerdi üstelik. Ustalık buydu işte; kayığından kafasını uzatıp berrak suya bakmış, altından geçen balık sürüsünü inceleyip, ben sadece şu balığı tutacağım, demiş, nitekim dediğini de yapmıştı.

Buluşma gününün sabahı, doğal olarak, ayna önü seansı normalin iki katı sürdü. Dar sayılabilecek ispanyol paça pantolonu, solgun çizgili keten gömleği, tiril tiril baharlık kahverengi ceket, giymediği zamanlarda çabuk yıpranmasın diye içine kalıp koyduğu, önceki gece badem yağıyla parlatmak için az uğraşmadığı rugan ayakkabıları, son olarak da, günün anlam ve ehemmiyetini vurgulayan, göz alıcı madalyonu. Tecrübeli bir balıkçıya basit bir dal parçası, misina ve iğne yetecektir, ama elindeki imkânlardan faydalanmamak, başarıyı garantilememek de maceraperestlikten ziyade aymazlıktır. Püf noktası, Balıkesir Esmen lavanta kolonyası; tıraş sonrası açılan gözeneklerin hakîkî ilacı, beş metreden fazla yaklaşan hanımların esareti. Balıkesir Esmen Kolonyası... Ona kalsa ayna önü eğlencesini yarım saat daha uzatabilirdi, fakat randevusuna gecikip otobüsü kaçırmayı göze alamıyordu. Değirmenboğazi'na birlikte gitmek, otobüste yanyana oturmak yok; zaten şimdiye dek kaç körpeciğin başı yandı, bari bu sefer azıcık temkinli davranmalı, bir gören olursa -ki mutlaka olacaktır- kopması kuvvetle muhtemel kızılca kıyametten herkes sağ çıkamayabilir.

Ulan Fahri, şeytana bile pabucunu ters giydirirsin sen!

Dayısı boşa demiyormuş, bir arıyı bir de karıyı gezdireceksin, diye. Tanıdık gözlerden ırak, piknik yapan birkaç aile dışında kimsenin bulunmadığı böyle sessiz sakin bir mekâna adımını atınca, o mahcup taze gitmiş, yerine el ele tutuşmaktan çekinmeyen, sadece kızaran yanaklarının utancını ihbar ettiği bir dilber gelmişti. Ağaçlar arasında dolanırken Fahri bazen kızın elini bırakıp önden yürüyor, dizginlerin kimde olduğunu, bu kumral için yanıp tutuşmadığını ima ediyordu. Tamam, hoş kız, ama fazla da havalanmamalı, şu İspanyolların altına saklanan, ara sıra burunlarını dışarı çıkartıp sobelenen cânım ruganlar sayesinde koluna takamayacağı kimse yok. Temiz havada balığa çıkmak da bambaşka bir zevkmiş doğrusu... Belli ki kızcağız Fahri'ye kör kütük âşıktı, gece gündüz demeden onu düşünüyor, birlikteliklerinin, hatta izdivaçlarının tahayyülüyle yaşıyordu. Ağır ol bakalım küçük hanım, kartal kafeste ne etsin? Zavallıya hak vermek de lâzımdı aslında; ceket üstüne çıkartıp kıvırdığı şu fiyakalı gömlek yenlerini görüp de tutulmamak ne mümkün! Mantar suya dalıp dalıp çıkıyordu artık, oltayı kavrayıp az daha sabretmeli. Öksüz bıraktığı ayayı tekrar kavrayınca, kızın delice çarpan kalbi de tüm kanı bu talihli ele pompalıyordu. El değil, ütü sanki! Böylesi yüksek sıcaklıklara bile dirençli olan Fahri'nin ağzını bıçak açmıyordu; aklına anlatacak komik bir hikâye ya da ilginç bir olay gelse dahi birçoğunu kendine saklıyor, onu gizemli kılarak karizmasını arttıran sükûnet silahını kullanıyordu. Sonsuz özgüveninin eseri bu dinginliğin altında ezilen tazecikse bir şeyler söyleme ihtiyacı duyuyor, konuştuğu

titreyen sesiyle Fahri'nin boyunduruğu altına giriyordu. O Fahri ki, kolonya kokusu, inci dişleri ve buğulu bakışları sayesinde daha nice eksik eteği esrik kılmıştı.

Yolları dikenlitellerle kesildi. E tabii, yanındakini zaman ve mekân mevhumlarından soyutlama gibi bir becerisi de vardı; dalgınlıkla korunun epey içlerine sokulmuşlardı anlaşılan. Fahri yine tepkisiz kalarak otaklılığını perçinlediğinden, kızcağızın önünde iki seçenek belirdi: ya buraya kadarmış, diyerek piknik alanına dönecek, aşkıyla böyle bir gün geçirdiği, daha doğrusu, böyle bir gün geçirme lütfunda bulunulduğu için kendini şanslı sayacaktı; ya da güneşe daha fazla yaklaşıacak ve eriyen kanatları yüzünden yere çakılma riskini göze alıp, dikenlitellerin ardına geçmeyi kabul edecekti. Fahri geleceği görebilen bir kâhin edasıyla kendinden emin gülümsese de, kızın ikinci tercihte bulunması için bildiği tüm duaları okuyordu. Öte taraftaki kuytu dünyaya girmeleri, en azından, kızı öpeceği anlamına geliyordu çünkü. Misina gerildikçe gerildi... Kız düşünceli düşünceli yutkundu. Az daha sabret... Gözlerini kaçıyordu. Usulca oltayı çekmeye başla... Sonunda bakışlarını kaldırmaya cesaret etti. Avı ürkütmeden, yavaş yavaş... Ağzını açtı. Su yüzeyinde hafif bir dalgalanma... İşte balığın sırtı... Gel, dedi, istersen öbür tarafa geçelim. Fahri ses etmeden, kafasıyla bu makûl öneriyi onayladı. Öbür taraf! Geçelim ya! Havanın kararmasına daha vardı nasıl olsa. Elbette geçelim! Mutlaka geçelim! Hem zaten bugün için yapacak başka bir programı da yoktu. Allah'ım sana şükürler olsun!

Hadi oğlum Fahri, bugün senin günün!

Dikenlitellere yanaştı, bu aralıktan geçmek pek kolay değildi, kıyafeti takılıp yırtılırsa mahvolurdu. Kalitesine yakışanı yapıp, ondan medet uman çaresiz damına öncelik tanıdı, centilmence çömelip bir elini toprağa dayayarak destek aldı, diğer eliyle de dikenlitelleri kaldırıp geçilebilecek kadar geniş bir boşluk yarattı. Tam da elini dayadığı yerde kırık bir şişe dibi bulunduğunu, keskin cam parçasının avucuyla bileği arasına saplandığını neden sonra fark etti – büyük acılar sinsi olur, varlıklarını birkaç saniye sonra hissettirir. Bu sefer de Fahri'nin önünde iki seçenek belirliyordu: ya yandım anam diye çığırıp debelenecek, hayatını adadığı, her gün üzerine yeni bir tuğla koyarak bugünlere getirdiği heybetli cezbkalesini yerle bir edecekti; ya da gözyaşlarını içine akıtıp soğukkanlılığını koruyacak, avına hiçbir şey sezdirmeyecekti. Derin derin nefes aldı. Tan vakti denize açılıp eve eli boş dönmeyi kendine yediremezdi. Her çileye göğüs geren inatçı balıkçılardan olduğunu kanıtlarcasına, hemen kararını verdi; dikenlitelleri tutan kızın da yardımıyla öteki tarafa geçti, gözü kara, tekrar yola koyuldu. Tekinsiz topraklara girdikleri için yavrusuna göz kulak olan, onu kollayan babaç kişi görevini

üstlenmişçesine geriden yürüyordu bu kez; tahammül hudutlarını zorlayan bu acıya ne kadar katlanabileceğinden emin değildi. Önüsıra ilerleyen kız çiçek toplamaya eğilince arkasını ona dönüp dişlerini sıktı, yüzünü ekşitti ve etine saplı cam parçasını çıkardı. Haykırmamak için kendini zor tutuyor, gözpınarlarınıysa kontrol edemiyordu; boğazını tırmalayan çığlıklarını bir şekilde dışavurmak için, tattığı agoniden bihaber kızın söylediği şarkıya mırıldanarak eşlik etti. Düette saklı yakarışın ayırtına varacak kadar hassas bir kulağa sahip olmayan kızın neşesi iyice yerine gelmiş, kavalyesini -neyse ki- sağlam elinden tutup sıklaşan ağaçlara doğru sürüklemişti. Dayanabilirdi, dayanmalıydı. Deneyimli balıkçı fırtınalı havalarda dahi kovasını doldurmasını bilir. O da başaracaktı. Tazenin heyecanla kabarıp inen göğsüne bakılacak olursa az sonra öpüşecekleri kesindi; belli mi olur, belki daha ileri bile gidebilirlerdi... Izdıraba katlanmak bir mesele de, asıl, bileğinden ılık ılık akan kana bir çare bulması şarttı, vereceği en ufak bir falsoda kız durumu fark edip derhâl geri dönmeleri gerektiğini söyler, bir çuval incir berbat olurdu. Sızlayan bileğine mi yoksa kana bulanıp rezil olan gömlek ve cekedine mi yanacağına karar veremeden, yaralı elini cebine soktu. Hiç de fena fikir değildi; patlamaya hazır yanardağa dönmüş hanım arkadaşının aksine, eli cebinde, ne denli rahat olduğunu ilan ediyor, zar zor çaldığı ısıklıkla da bu hâlini pekiştiriyordu. Yaman çocuktu vesselam! Uçan da kaçan da ondan kurtulamazdı. Bir hayli bitkin düşmüşse de bu şekilde idare edebilirdi, yeter ki kendine güvensin. Acı hafiflemiş, kolu karıncalanmaya başlamışken, sınır tanımayan kanının bacağından aşağı süzülmeyle yetinmeyip, bir kat kumaşı daha aşarak pantolonunun cep kısmını kırmızıya boyadığını gördü. Gizlemesine imkân yoktu artık... Bu manzara karşısında yıkılmamak, pes etmemek elde değildi. Heyhat! Onca çaba, onca özveri... Oltadaki ufacık bir titreşim uğruna kızgın güneş altında, engin denizin göbeğinde birbaşına sabırla beklenen günler, geceler... Hepsi boşaymış... Yazık... Çok yazık... Ama o da ne? Kız, kimseciklerin olmadığı bu ıssız yerde anîden durmuş, Fahri'ye dönüp tatlı tatlı gülümsemeye başlamıştı.

Yoksa'larla bezeli kırılğan bir Acaba...

Hatta gülümsemiyor, basbaya gözlerinin içi gülüyordu.

Galiba'larını kuşanmış yiğit bir Evet...

Sıkılğanlıkların en şirini takınarak, Fahri'ye bir adım daha yaklaştı.

Umutun, ne denli fersiz olsa da gözleri kamaştıran o yürek aydınlatıcı ışığı...

Karanlık sulara kaybolan balıkçı adamın ümitlerinin tükeneceği anda, uzaklarda beliren kutlu deniz feneri...

Karmakarışık duyguların girdabında savrulan tazecik tir tir titriyordu.

Fahri bir omzunu düşürüp yan döndü, önüne hafifçe eğdiği kafasını kıza çevirip kaşlarını kaldırarak John Wayne'den olma Humphrey Bogart'tan doğma bir bakış attı. İşte maç sayısı!

Tazeyse, ellerini nereye koyacağını bilemeyen yaramaz bir çocuk gibi alesta, kavalyesinin bitirici hamlesini arzuluyordu.

Fahri'nin yan dönmesindeki yegâne maksat, kanlı uzuvlarını saklama çabası, kalkık kaşlar dakikalardır çektiği çilenin ürünü, düşük omzun nedeniyse, aşırı kan kaybından ötürü vücudunun vermeye başladığı anormal tepkiler de olsa, şimdi bu sıkıcı ayrıntıların hiç mi hiç önemi yoktu.

Kız, her hücrelerini zapt etmiş coşkuyla, Fahri'de atacak ne bet ne beniz kaldığını da, pantolonunun kirli sarıdan bordoya çaldığını da fark edemedi gözlerini yumdu; kendini avcısına teslim etti.

Zafer! Dev kılıçbalığını alt eden genç balıkçının mutlak zaferi!

Geriye sadece bu bal dudakları öpmek kalmıştı. Bir de şu başı dönüp durmasa...

Ha gayret, olacak bu iş!

Azgın dalgalara karşı gelerek alabora olmamak için korkunç bir savaş veriyordu. Bir de şu başı durup dönmese...

Hadi be Fahri, bugün senin günün!

Vücudun en güçlü uzvu gözkapakları. Canları isterse tüm bedene kafa tutup kapanıverirler; karşı gelmek imkânsız...

Hadi oğlum Fahri!

Dermansız vücuduna söz dinletmeye çalışıyordu. Kulaklarda bir uğuldama...

Fahri, oğlum?

Ağaçlar, güneş, çimler, bulutlar, toprak, gökyüzü...

Fahrettin?

Dön baba dönelim, hadi bize gidelim...

Oğlum?

Kuş sesleri...

Labirent

Murat Şener, Şubat 1971'de İstanbul'da doğdu. İstanbul Erkek Lisesi'ni bitirdikten sonra, AFS bursuyla 1 yıl süreyle İngiltere Manchester Eccles College'da eğitim gördü. Üniversite eğitimini İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi İngilizce İktisat Bölümü'nde tamamladı. 1995 yılından başlayarak, reklam ajanslarında, önce reklam yazarı, ardından yaratıcı yönetmen olarak çalıştı. 1998 yılında New York Üniversitesi Sinema Kurslarına katılarak, altı ay süresince New York'ta yaşadı. Çalışmalarıyla Kristal Elma ödülleri kazandı. 2002 yılında kendi işini kurdu. Halen bir arkadaşıyla birlikte ortak yürüttükleri reklam ajansında çalışmaktadır.

Yerdeki su birikintisine basmamak için, zıplayarak geçti üzerinden. Sabahtan başlayan yağmur, şiddetini biraz olsun azaltmamıştı. Son aldığı üç şemsiyeyi de birer hafta arayla kaybettiğinden, inatla yenisini edinmemeye karar vermişti. Gerçi bu kendini cezalandırışın etkisini en çok suratında hissediyordu. Her ne kadar kaldırım kenarlarından, saçak altlarından yürümeye dikkat etse de, gözlüğü otomobil camları gibi ıslanıp buğulanıyordu. Yanında kâğıt mendil taşıma alışkanlığı yoktu hiç. İster istemez arada sırada durup, pardösüsünün kuru bir yeriyle siliyordu camları. Ama yürümeye başladığı anda, tekrar yanaklarına doğru süzülüyordu damlalar. Caddenin koşturan kalabalığına baktı uzun uzun. Sıra dışı herhangi bir şey çarpmıyordu göze. İnsanları iki gruba ayırabileceğini düşündü. Sağ tarafa şemsiyelileri topladı. Korunaklı olmanın verdiği öz güvenle daha bir dingindi adımları. Vitrinlere bakarken telaşsız bir ifadeyle hareket ediyorlardı. Aceleleri yoktu. Fakat çevrelerinde olup bitene karşı çok hassastılar. Yanlarından şemsiyesiz biri geçerken âdeta pür dikkat kesiliyorlardı. Tek santimetrekaresini bile esirgercesine, bezden korunaklarını iyice kendilerine çekiyorlardı. Sınır ihlalini önlemenin verdiği hazla devam ediyorlardı yollarına. Çok yanaşan biri oldu muydu, daima tetikteydiler. Böyle anlarda hiç acımadan, hafifçe yan çeviriyorlardı şemsiyelerini. Eğimin verdiği kuvvet sayesinde, hızla davetsiz misafirin

omzuna ya da başına süzülüyordu sular. Nasılsa yağmurun şiddetinden kimsenin bir şey anladığı yoktu. Kendisiyse, sol tarafta dikilen azınlığın arasındaydı. Yürürken devamlı, sığınabileceği korunaklı alanlar aranıyordu. Ama bu bölgelerde metrekareye düşen insan sayısı, coğrafya kitaplarında dudak uçurtacak cinstendi. Üstelik birbirine hafiften omuz atma, itişirme ve elindeki torbaları sağa sola sallayarak kendine yer açma konularında antrenmanlı olmak gerekiyordu. Israrından vazgeçti. Gruptan ayrılıp, kaldırımın tam ortasına ilerledi. Şemsiyelilerin küçümseyen bakışları altında ıslanmak pahasına da olsa, kimselere ilişmeden bir başına yürümeyi tercih etti. Caddenin başına gelince, kırmızı ışıktaki bekledi. “Ne alırsan bir sterline” konseptli mağazanın köşesinden sağa kıvrıldı. Birkaç kullanışta bozulup elde kalacak onlarca Çin malı ıvır zıvrı bıraktı geride. Tenhalaşan kaldırımın ve böylece kimseyle paylaşmak zorunda olmadığı saçak altlarının kuruluşuyla avundu bir süre. Şehrin arka sokaklarında, insan ve otomobil sayısı hissedilir derecede azalıyordu. Sanki binalar birbirine daha bir yaklaşıyor, gün ışığının yansımaları engelliyordu. Karanlığa tutkun ruh halleri için biçilmiş kaftandı buraları. Henüz öğlen olduğu halde, kapalı havanın da etkisiyle pek çok mağaza gece gibi aydınlatmıştı vitrinlerini. Bir an duraladı. Nereye gideceğini bilmediğinden değil. Yönünü şaşırmıştı. En son geçen yıl, tahminen yine bu zamanlar geçmişti buradan. Sokağın ismini hatırlayamadığından, çevresindeki binalardan medet umdu. Ama sırlarını açığa vurmaya o kadar da gönüllü değildiler. Hepsi de birbirine benzeyen, şehrin kırıyla rengi çoktan siyahlaşmış, gri taştan yapıları bunlar. Derken köşedeki ikinci el giysi mağazasının ismi imdadına yetişti. Dolce Vita’yı geçer geçmez, aradığı sokağa gelmiş olduğunu anladı. Garip bir şekilde her seferinde aynı şeyi yapıyordu. Kapıdan içeri girmeden önce birkaç kez boydan boya sokağı adımlıyordu. Uygun anı kolladığını söylemek mümkündü. Gözlerini giriş kapısından ayırmadan, sanki oradan tesadüfen geçen biriymiş gibi, elleri cebinde yürüyordu. Oysa sol cebinde, birazdan gireceği saunanın giriş parası olan on iki sterlin vardı. Parmaklarının ucuyla hissedebiliyordu kâğıt bir onluk ve iki madeni birliğin soğukluğunu. Buruşmasını diye, avucunun içinde asla sıkıyordu banknotu. Cüzdanını çıkarıp sonra tekrar cebine koyma seremonisine girişmek istemediğinden, önceden hazırlıklıydı. Cep telefonunu çoktan kapatmıştı. İçerde kameralarla devamlı gözetlenen kilitli dolapların varlığına yine de güvenemiyordu. Cüzdanında çok az para bulunduruyor, her türlü çalınma riskine karşı kredi kartını yanında taşııyordu. Pekâlâ biliyordu ki, şehrin pek çok sokağından daha tekindi burası. Fakat olası bir tehlikeye karşı kendince yöntemlerle en az riski taşımak istiyordu. Birden, sokağı üç kez turladığını fark etti. Fazlasıyla haşır neşir

olmuştu kaldırım taşlarıyla. Kırık köşeleri, birbirine denk gelmeyen çizgileri, renk farklılıklarından oluşan alacalı bulacalı görüntüleriyle kayıp gidiyorlardı siyah deri ayakkabılarının altında. Yağmurun şiddeti azalmıştı. Anlaşılan bulutlar dinlenmek için yokluğunu fırsat bilecekti. Soyunurken daha az zaman harcamak amacıyla, pardösüsünün düğmelerini çözdü. İnce uzun parmakları, kendini ele vermeyen bir acelecilikle çalışıyordu. Garipsenmeyeceğini bilse, şu kaldırım kenarında ayakkabısının bağlarını da gevşetip girerdi içeri. Hatta hiç yüksünmeden kemerini dahi çözerdi. Binanın girişinden saunaya inen halı kaplı merdivenler ses çıkarmıyordu yürürken. Oysa en ufak bir gıcırta bile keyfini kaçırabilirdi. Kapının hemen üstündeki güvenlik kamerası gelişinizi haberliyordu. Böylece zile basmanıza gerek kalmadan içerden açılıyordu kapı. Yine de düğmeye bir kez hafiften dokundu. İçeri girdiği anda yoğun bir klor ve çamaşır suyu kokusu yaktı genzini. Bir türlü alışamıyordu bu karışıma. Göğsünü fazla şişirip indirmeden, burnundan değil de, ağzından nefes almaya çalıştı. Banka veznesini andıran gişede oturan görevli, rutin bir “merhaba”yla karşıladı müşterisini. “Üyelik numarası lütfen,” dedi, üstü çıplak adam. Kollarında irili ufaklı pek çok dövme vardı. Ama mümkün olduğunca az göz temasında bulunmak istediğinden, yeterince bakamadı adamın resimlenmiş bölgelerine. Sol kolunun bileğinden başlayan ejderha deseninin, boynuna kadar uzandığını fark edemedi. Üyelik numarası, doğum tarihinizin sırayla gün, ay ve yıl rakamlarının yan yana gelmesinden oluşuyordu. “20041961,” dedi bir sonraki soruya hazırlıklı şekilde. “Baş harfler?” diye sorunca kasadaki adam, hiç tededdüsüz yanıt verdi. “M ve F.” Sıra, bilgisayardaki kayıtn kontrol edilmesindeydi. Adam birkaç tuşa basıp, bekletmeden halletti işini. “On iki sterlin lütfen.” Sabah saat onda açılıyordu sauna. Hafta içi saat dörde kadar giriş ücreti altı sterlini. Bu saatten sonra ve hafta sonu bütün günse on sterlin. Ancak üyelik her yıl yeniliğinden, ilk gelişte alınan ücret on iki oluyordu. “Teşekkürler. Temiz havlular hemen arkadaki sepette,” diyerek, kaybolmaması için el ya da ayak bileğine takılacak şekilde lastik bir halkaya geçirilmiş anahtarı uzattı adam. “Teşekkür ederim,” dedi Matthias soğuk bir ifadeyle. Sarı fosforlu plastik bantın bileğini sıkıp kaşındırmasından hiç hazzetmiyordu. Tahta kapıdan geçip sepetten temiz bir havlu aldı. Havluyu açar açmaz, beline dolamak için yeterince büyük olup olmadığına baktı. Çok da küçük gelmedi gözüne. Yine de yürürken birleşme yerindeki kıvrımın sıkılığını eliyle arada bir yoklamak zorunda kalacağından emindi. Dikdörtgen şeklindeki soyunma odasının üç duvarı da yerden boy hizasına kadar metal dolaplarla kaplıydı. Yüzeylerine yapışmış fırça kıllarından, eskiliğini örtbas etmek için itinayla boyandıkları belli oluyordu. Yüz otuz üç numaralı

dolap, en altta ve odanın tam sağı köşesindeydi. Hemen önünde, küçük bir sandalye ile kirli havluların atıldığı sepet vardı. Rahatça soyunup dolabın kapağını açabilmek için, sepeti ayağının ucuyla ileri doğru itti. Bu sırada, az ötesinde soyunmakta olan altmış yaşlarında bir adamla göz göze geldi. Bakışlarını aceleyle kaçırdığından, ayakkabılarını dolaba yerleştirmekte olan yaşlı adamın gülümsemesini yakalayamadı. Pardösüsünün düğmelerini önceden çözmüş olduğuna içten içe sevindi. Geçen her saniye, daha bir kıymetleniyordu bu gri boşlukta. Hızını kesmeyerek gayet seri hareketlerle pardösü, ayakkabıları ve pantolonunu çıkardı. Çoraplarının ıslanmayışı keyfini biraz yerine getirmişti. Tişörtünü yeleğinin içinde kalacak şekilde, tek hamlede sıyırdı üzerinden. Soyunma odasının düşük sıcaklığında hafifçe ürperdi bedeni. En sona bıraktığı çorabını ve donunu da çıkardıktan sonra, havluyu beline doladı. Tekrar giyinme sırasını düşünerek giysilerini dolaba koydu. Pardösüsünü askıya asmak yerine, katlayıp en üste yerleştirdi. Dolabını kilitledi, anahtarın sağa sola kaç kez döndüğünü kontrol ederek. Yolunu bildiği halde, saunaya girmek için yönlendirme levhalarını takip etti. O andan itibaren, kendini teslim etmiş gibiydi olayların gidişatına. Yaşlı adamsa, hâlâ daha soyunmakla meşguldü. Kendisinden sonra gelenin çabukluğu karşısında, pek beceremediği halde, hızlanmak gereğini duymuştu. Matthias alışkanlığını bozmadı. Kalın lastik halkalı anahtarlığı ayak bileğine değil, sağ eline geçirirdi her zaman. Ayağına taksa, sanki yürürken kayıp düşecek ve hiç fark etmeyecekmiş duygusuna kapılırdı. Anahtarlığın lastiğini bileğine geçirdikten sonra, koşarcasına tekrar dolabının yanına geldi. Kilitli kapağın açılıp açılmadığını yokladı birkaç kez zorlayarak. Gömleğinin düğmelerini çözmeye uğraşan yaşlı adam, dikkatle bakıyordu Matthias'a. Soyunma odasının parlak ışığı altında bembeyaz parlıyordu vücudu. Belinin etrafındaki azıcık fazlalığı saymazsak, tek gram yağ bile yok sayılırdı. Omuzlarının genişliği, sırtından aşağıya inen çizgiyi iyice ortaya çıkarıyordu. Bacak kasları, yıllardır düzenli yapılan sporun kanıtıydı. Matthias, dolap kapağındaki deneme testinin başarısının ardından, derin bir nefes alarak çıktı soyunma odasından. Anahtarın kaybolma ihtimalini göz önünde bulundurarak, içinden birkaç kez tekrarlardı dolabının numarasını. Ne de olsa hiçbir şeyi kolay kolay akışına bırakmazdı hayatında. Suya kapılıp sürüklendiğini hissettiği anda, bir dal ya da kaya parçası aranırdı gözleri. Tutunurken parçalayıp kanatmaktan korkmazdı ellerini. Kırmızının suya karışmasıyla oluşan şekiller, seyrine doyumlanmaz güzellikteydi her zaman. Tek sorun, etkisinin birkaç saniyede dağılıp gitmesiydi. Neyse ki, insanın ruhu çok çabuk kabuk bağlıyordu. Acıya karşı direnci arttıkça, yeni şeyler keşfetmenin hazzına kapılanlardandı Matthias. Farkında olmanın

ayrıcalığına, asla tembellikle ihanet etmiyordu. Soyunma dolaplarının gerisinde uzanan koridorun sonunda duşlar vardı. Cam bir bölmeyle ayrılmışlardı dar geçitten. Havlunuzu kenardaki askıya takarak, gelip geçenlerin meraklı bakışları altında alıyordunuz duşunuzu. Duvardaki sabunluktan avucunuza doldurduğunuz sıvı sabunu vücudunuzda köpürtürken, asla yalnız değildiniz. “İlk bakışta seks,” derdi buna Matthias. Duştaki görüntünüzü beğenenler, az sonra içerde daha farklı yanaşırdı yanınıza. Duşun karşısında iki kapı vardı. İlki buhar odasına açılıyordu. “Dikkat kaygan zemin” işareti, girişinde eksik olmazdı hiç. Yoğun buhardan içeride göz gözü görmezdi. Görüntüsüne fazla güvenemeyenler ya da utangaç yapıda olanlar için, bu küçücük oda biçilmiş kaftandı. Daha çok el kol yordamıyla bulurdunuz oturma yerini. Kaza süsü vererek, pekâlâ birinin kucağına yerleşmeniz de mümkündü. Diğer kapı saunaya giriş içindi. Loş ışıqla aydınlatılmış bu bölmenin kapısı, aşırı sıcağa dayanamayanların etkisiyle her on saniyede bir açılıp kapanırdı. Yuvarlak penceresinden içeriye görmeye çalışanlar sayesinde, kendinizi sırça bir fanusta hissederdiniz. Matthias her ikisine de girmezdi bu odaların. Çünkü bir çift cama mahkumdu. İleri derecede miyop olduğundan, gözlüğünü asla çıkaramazdı. Buhardan devamlı buğulanan camlara ya da saunanın sıcağında ateş gibi kızışan metal çerçeveye tahammülü yoktu. Zaten fazla bir şey kaçırdığı da söylenemezdi. İçeriye girenler daha çok sohbet peşinde olurdu. Yağmurlu havalardan, yaklaşan paskalyadan, vergi yasasındaki indirimden, yeni açılan alışveriş merkezinin trafiği nasıl tıkadığından konuşurdunuz. Yaş ortalaması elli ve üzeri civarındaydı. Normal zamanda, herhangi bir birahenenin masasında fıstıklarını çiğnerken görebileceğiniz bu yaşlı grubu, göbeklerini içlerine çekip omuzlarını dikleştirerek, çıplak görüntülerini bakılır kılmaya çalışıyordu. Yan yana otururken, hafif bir el ve ayak temasıyla başlardı her şey. Önce birkaç saniye bacağınıza yaslanan bir ayağın basıncını hissederdiniz. Kendinizi çekmezseniz, bu “devam et” anlamındaydı. O zaman yanınızdaki biraz daha yanaşırdı size doğru. Az kelimeli sorular ve kısa yanıtlarla başlardı sohbet. Diğerlerinin bu konuşmaya ortak olmaması için, sesinizi neredeyse fısıldaşma düzeyinde tutardınız. Ama bir şekilde buharlaşıp tene temas ederdi kelimeler. Bazen bir bakışın veya dokunuşun başaramadığını, onlardan medet umardınız arsızca. Duştan çıkıp, güzelce kurulandı Matthias. Fazla dikkat çekmek istemediğinden, biraz acele ediyordu. Gereğinden fazla bu bölgede oylanmanız, bazıları için kışkırtıcı bir davet niteliğindeydi. Havluyu dikkatle beline doladı. Bileğindeki anahtarlığı kontrol etti. Görevliler sık sık kuru bezle sildiği halde, nemliydi yerler. Hızlı adımlarla dinlenme odasına ilerledi. Halı kaplı salonda deri koltuklara gömülmüş

erkekler, bardan aldıkları sıcak soğuk içecekleri yudumluyorlardı. Kimisi de duvar kenarında sıralanmış bilgisayarlardan internete bağlanıyordu. Böyle bir ortamda, sanal dünyada sohbet etmenin mantığını anlayamazdı Matthias. Üstelik sadece belli sitelere girebiliyordunuz ekrandaki kutulara tıklayarak. Etrafına şöyle bir bakındı. Oturmaya niyetli değildi. Dinlenme odasından çıktıktan sonra, birkaç basamak inip, ışıklı koridorda yürüdü. Bu alçak tavanlı geçitte, her seferinde başını çarpacakmış gibi hissedirdi kendini. Ardından dar bir merdiveni tırmandı, kirişin üzerinde yazan “dikkat alçak tavan” uyarısına özen göstererek. Her yerde işaretler vardı burada. Yanlışlıkla başınıza bir şey gelmemesi için, en ufak detaylar bile hesaplanmıştı. Bir labirente gibiydiniz. Devamlı bir yerlere girip çıkıp, sağa sola dönerek, bulmaya çalışıyordunuz yolunuzu. Belli bir varış noktası, sonu yoktu bu karmaşık düzenin. İlerledikçe, bir süre sonra yine aynı yerlerden geçtiğinizi fark ediyordunuz. Kaybolmanız imkânsızdı. Matthias, küçük kabinlerin sıralandığı bölüme geldiğinde, karanlığa alışmaya çalıştı yerinde durarak. Film başladıktan sonra girdiğiniz sinema salonu benzeri, ilk anda hiçbir şey seçemiyordunuz etrafınızda. Duvar kenarında sakince birkaç saniye bekledi. Bu sırada yanından geçen Uzakdoğulu genç adam, anlamadığı bir şeyler mırıldanarak hafiften dokundurdu kolunu. Matthias tepkisizdi. Yüzüne bile bakmadı adamın. Duvara asılı plazma televizyonda oynayan porno filme takıldı gözleri. Sırtlarını kalorifer radyatörüne dayamış iki adam, bellerine sarılı havludan içeri ellerini sokmuşlardı. Biri Matthias’a bakarak hızlandırdı öndeki elinin hareketini. Filmi izlemeyi bırakıp, gözlerini ona dikmişti. Kırk beş yaşında olmasına karşın, vücudu gayet zindeydi Matthias’ın. Uzun boyu, ölçülü kilosuna, yapılı kollarıyla taş çatlasa otuz beşinde gösterirdi. Sadece gözlerinin etrafında son zamanlarda beliren kırışıklıklar ele verebilirdi yaşını. Çocukluğundan başlayarak, çok uzun yıllar futbol oynamıştı. Üniversitede yüzme takımındaydı. Sporla geçen bütün bu seneler, bedenini hep zinde tutmuştu. Sağlıklı beslenirdi. Sabahları bir kase yulaf ezmesi ve bir bardak meyve suyuydu kahvaltısı. Kırmızı etten uzak durur, mutlaka sebze ya da salata tüketirdi akşam yemeklerinde. Sigara içmez, ama içkiyi severdi. Şarap onun için sadece yemekle birlikte tüketilen, sıradan bir içkiydi. Konyak, viski gibi alkol oranı yüksek olanları tercih ederdi. Çoğunlukla sarhoş olmadan tamamlamazdı geceyi. Hep bir Alman şarkısı mırıldanırdı böyle zamanlarda. Neredeyse ana dili olduğunu unuttuğu Almancası, en hüznü anlarını yaşardı. Salondaki koltukta sızıp, yatağına gidemediği çok olmuştu. Bu yüzden bir yastıkla battaniyeyi daima hazır tutardı yakınlarında. Şimdiyse labirentin koridorlarında ilerlemeye devam ediyordu Matthias. Geçen yıldan bu yana bazı yeni bölümlerin eklendiğini fark etti. Tavandan yere salıncak

gibi sarkıtılan zincirli deri yatakta, sırtüstü bir adam uzanmıştı. Karanlıktan zaten görünemediği halde, elleriyle yüzünü kapamıştı saklanırcasına. Birkaç sauna ziyaretçisi ayakta duruyordu başında. İçlerinden biri, incecik plastik eldiveni geçirmişti sağ eline. Diğerinin uzattığı kocaman kavanozdan bir parça kremi avuçladı. Önce eldivenli elini güzelce sıvazladı kremle, bileklerine doğru yayarak. Yanındakiler bir şeyler diyorlardı, bu hazırlık esnasında. Söylenenleri başıyla onaylıyordu adam. Koridorda yankılanan müzikten, ne konuştuklarını işitemiyordu Matthias. Ama çok da zor değildi tahmin etmesi. Zincirle havada asılı şekilde yatan adamın kollarını tuttu biri. Cesaret vermekten çok, vazgeçip kaçmasını engellemek isteyen bir hali vardı. Diğer ayaklarına yapıştı sıkıca. Eldivenli adamın sağ kolu kremden parlıyordu. Acı ve zevkle karışık, derinden gelen bir inleme koridora yayılırken, bir başka bölüme geçti Matthias. Her on metrede bir duvarda asılı metal kutular, ağzına kadar prezervatif doluydu. Yanındaki diğer kutuda ise kayganlaştırıcı kremler vardı. Etrafta dolanan onca insanın sürekli tüketmesine rağmen, asla azalmıyor gibiydiler. Bileklerdeki lastik halkaya sıkıştırılan bu malzemeler, hiçbir şey kaçırmak istemeyişin telaşıyla, her an her şeye hazırlıklı olunduğunun işaretiydi. Zaten labirente tepeden kuşbakışı bakmak mümkün olsaydı, ilk dikkatinizi çeken devamlı hareket halindeki noktalar olurdu. Hiç kimse olduğu yerde durmuyordu burada. Sanki bir dakika içinde, koridorları ve kabinleri yepyeni yüzlerin doldurmasına imkân varmış gibi, bu telaşlı topluluk sürekli aranılıyordu. Çok kısa bir zaman önce rastgeldikleri bir bedeni, ilk kez görmüşçesine tekrardan inceliyorlardı. Oysa içerdeki kalabalığa saatte bir ancak birkaç yeni kişi ekleniyordu. Yine de bitmek bilmiyordu bu alengirli kovalamaca. Kaçan ve yakalayan, takip eden, kuytulara sürüklenen belli değildi. Kabinlerin kapıları durmaksızın açılıp kapanıyor, koridorlarda insanlar kazara süsü vererek sürtünüyor, odalara girip çıkarken hararetle birbirlerinin gözlerinin içine bakıyorlardı. Tek bir işaretin peşindeydi herkes. Başınızı bir iki kez hafifçe öne eğerek, evet anlamında karşı tarafı onayladığınız an, daldırıyordunuz elinizi metal kutulara. Yatağı temiz bir kabin buluyordunuz beraber. Kapısını sımsıkı kilitliyordunuz. Eğer kilit bozuksa, belinizdeki havluyu sıkıştırıyordunuz kapıyla pervazın arasına. Bu da kimsenin içeriyi girememesi için yeterli bir uyarıydı. Bazen bir kabinin önünde birkaç erkeğin beklediğini görürdünüz. Sımsıkı kapalı tahta engelin ardından, koridora yayılan et seslerini dinleyerek kendilerinden geçerlerdi. İçeride kesintisiz yapılan müzik yayınının gürültüsü önleyemezdi kuyu köşelerdeki bu sesleri. Duydukları yetmiyormuş gibi, kapının üzerindeki olası herhangi bir delikten içeriyi dikizlemeyi denerlerdi. Sıranın kime geçeceğine dair, sessiz ama ölçülü bir kargaşa yaşanırdı. Kimi

zaman seyredilmeyi kendiliğinden isteyenler olurdu. Hafifçe aralık bırakırlardı kapıyı. İşte o vakit, sauna bir cennete dönüşürdü yaşlılar için. Sarkmış göğüslerini utanarak saklayan, saatlerdir boş yere birilerini bekleyen bu erkekler, hiç olmazsa seyrederek avunurlardı. Bir daha hiç geri gelmeyecek gençliklerine dönerlerdi birkaç dakika boyunca. Ortalıkta ne kadar dolanırlarsa dolansınlar, hiçbir erkeğin ilgisini çekemeyecek olmanın ezikliğiyle, sadece bakabilmek pahasına her türlü zahmete katlanırlardı. Kimse yanına oturmasını istemezdi yaşlı erkeklerin. Koridorda zorlanarak yürürken, birine beğeniyle gülümsediklerinde, tiksinti dolu bir ifadeyle karşılık alırlardı. Sorularına hiçbir surette yanıt bulamazlardı. Sanki pis bir koku yayıyorlarmışçasına, yanlarına yaklaşan olmazdı. Çünkü yaşlanmak demek, çürümek, tükenmek demektir. Beklenen bir sonu vaktinden önce hatırlamayı istemiyordu içerdeki kalabalık. Daha zamanları vardı nasılsa. Henüz omurgaları dik, kasları sert, derileri pörsümemişken; en iyisini bulabilmenin sıkıntısıyla dolap beygiri gibi dolanıyorlardı etrafta. Aslında aradıklarının ne olduğunu kendileri de bilmiyordu. Bir filmde ya da fotoğrafta gördükleri çıplak bir mankenin ya da hiç kavuşamadıkları bir sevgilinin silik gölgesi bile, harekete geçmeye yetiyordu çoğunlukla. Oysa ellerine birer kalem kâğıt verip, hayalindeki çizerseniz, lekesiz bırakıp kirletmezlerdi beyazlığı. Bu akıl oyunlarına yenik düşmenin bezginliğiyle, dar bir alanda paslaşmaya razıydılar. Bazıları zencilerden hoşlanırdı. Bir diğeri kıllı göbekli adamlardan, bir başkası çok genç erkeklerden. Kafalarındaki hayal ne olursa olsun, günün sonunda yine yüreklerinde kocaman bir boşlukla, evlerinin yolunu tutacaklarının farkındaydılar. Kimseyi doyurmuyordu burası. Girdiğiniz gibi, yine aç bir şekilde çıkıyordunuz şu kapıdan. Sadece erteliyordunuz umutlarınızı. Bir başkasının bedeninde erimenin, tek vücut olabilmenin, yarını da birlikte yaşayabilmenin ümidini sonraki sefere bırakıyordunuz. Birkaç sterline, kısa süreliğine avunuyordunuz. Kullanılmış prezervatiflerin, ambalajı yırtılmış kremlerin atıldığı çöp kutularından farksızdı yüreğiniz. Kirlenerek var olmaya çalışıyordu. Sizse hâlâ, masumiyet denen ilk gençliğinize öykünüyordunuz boş yere. Pamuk prensesin yaşlı bir cadıya dönüştüğü acınası masallar dünyasıydı yaşadıklarınız. Bütün replikler satırı satırına ezberlenmiş, sahneler sayısız kez tekrar edilmekten mekanikleşmişti. Parayla satın alınan her düş gibi, birini sevebilme çaresizliğinin bedelini ruhunuzla ödüyordunuz. Matthias da farkındaydı, bir on yıl kadar sonra, vücudunun artık kimseye cazip gelmeyeceğinin. Doğa, kuralını bozmamak adına bir gün nasılsa onu da feda edecekti. O zaman bir eliyle bellerindeki havluyu tutup, nefes nefese yürümeye çalışan şu yaşlı erkeklerin grubuna girecekti gönülsüzce. Yalnızlığın, beğenilmemenin, dışlanmışlığın ve

tiksinilmenin acısını bir tokat gibi hissedecekti yüzünde, kimden ve neden geldiğini çözmeye çalışarak. Yirmili yaşlardaki çok hoş bir adam gülümseyince, bir kez daha anladı yaşadığı zamanın gerçeğini. Şimdiye döndü gelecekteki sıyrılarak. Bembeyazdı adamın teni. Koyu yeşil gözlerini sakınmıyordu Matthiasinkilerden. Sayılarla hesaplaşmayı bir kenara bırakıp gülümsedi genç adama. Durduramıyorsa zamanı, her anını dolu dolu yaşamaktan geçiyordu hayata meydan okumak. Koridorda karşılıklı bakışmaya devam ettiler. Yanlarından geçenler, fazlalıktı artık ikisi için. Genç adam bir eliyle göğsünü sıvazladı. Oradan usulca diğer göğsüne uzandı eli. Yavaş yavaş kaslı karnına doğru indi. Koridorun tenhaliğini fırsat bilen Matthias, belindeki havluyu çözdü. Teklifsizce eğildi genç adam önünde. Eliyle burada olmaz gibisinden bir işaret yaptı Matthias. Hiç konuşmadı. Havlusunu tekrar bağladı beline. İki adım ötesindeki metal kutuya uzandı. Birkaç prezervatifle kayganlaştırıcı kremi sıktı avucunda. Genç adama tekrar baktığında kabinlerden birine girmiş, yatağın kenarında oturduğunu gördü. Matthias daracık odaya doğru ilerledi. Yüreğinde tarifsiz bir duygu taşıyordu. Henüz geç değildi vakit. Oyunun içindeydi. Kimse saha dışındaki yedek kulübesinde oturtmuyordu onu. Gözler üzerindeydi. Seyrediliyordu. Beğeniliyordu. Arzu ediliyordu. Koşabiliyordu istediği yere doğru. Ayağı tökezlemiyordu hiç. Nefesi tıkanmıyordu. Kabinin kapısında genç adamın karşısına dikildi. Yüzündeki o davetkar ifade hiç eksilmeden, başını iki kere öne doğru salladı adam. Âdeta onaylıyordu. Bir süre sonra zamana yenilecek bir bedeni, hayatın içine doğru çekiyordu. Bütün hesaplaşmalardan, pişmanlık ve kaygılardan şimdilik kurtarıyordu. Yavaşça kapıyı çekti Matthias. Menteşenin gıcirtısını kimse duymadı. Kilidin sürgüsü hiç zorlanmadan yuvasını buldu. Koridordaki kalabalıktan birkaç kişi, hemen süzüldü tahtadan engelin gerisine.

Karar

Murat Tosun, 1984, Kırşehir doğumlu. Yıldız Teknik Üniversitesi, Gemi İnşaatı Mühendisliği Bölümü mezunu. 2007-2008 Eğitim-öğretim yılını Floransa Üniversitesi'nde okudu. Üç yıldır fotoğrafçılıkla uğraşıyor. İlk gösterimini ve sergisini, 2007 yılında Yıldız Teknik Üniversitesi Fotoğraf Kulübü'nün düzenlediği 7. Amatör Fotoğraf Günleri kapsamında gerçekleştirdi.

“Sürüklenip gitmek hayatı en basite indirgiyordu, ama asıl acı veren yaşamaktı.”

Martin Eden

Umutsuzluğa öykünen bir sabaha uyandı. Pencereye doğru bıraktı bıkkın, üşengeç vücudunu. Bulutların dağılışı güzel bir sabahı muştuluyordu, bardaktan boşalırcasına yağan yağmurlu bir gecenin ardından. Camın belli belirsiz buğusundan, sokaktaki zindeliği görebiliyordu. Başını hafifçe yana çevirdiğinde, Meryem'in az önce, onun gibi oradan dışarı göz attığını anladı, camın buğusunda müphem konuşan parmaklarının yarattığı dağınık su zerreciklerinden. Bir anlık basiretsizlikle, eli karısının camda bıraktığı parmak izlerine meyletti. Öylece havada asılı kaldı algılarına mağlup eli. Yüzü şimdi pencerenin camından, olmayan bir parmağının boyu kadar ötedeydi. Gözlerini kapadı. Nefesinin, öfkesinin büyüyle camda yeniden dirime dönüştüğünü hissedebiliyordu. Kanın ellerine delicesine aktığını ancak fark edebilmişti. Sol elini, yüzünün hizasına hareket ettirdi tüm bir sakinlikle. Güya, nefesiyle camın buğusunun arasına, her şeyi bir anda değiştiriverecek bir tılsım gizlenmiş, eli bunu sezmişti. Nefesi şimdi eline çarpıyordu. Avucunda gerçeğin soğuk izleri, elinin yüzündeysenefesinin sıcak sanrısı kol geziyordu. Sıcağa kapılıp, karısının parmak izlerinin yerinde, kendi parmaklarını görebiliyordu şimdi. Gözbağı çözülüverdi birden, içesine bir ses yüzünden: “Yeter artık! Oğlum, kes ağlamayı! İsa, biraz da sen ilgilen şu çocukla!”

Elinin, camın soğuğuna yapışmasıyla, gerçeğin tüm akıl almaz o soğuk içyüzü, suya dönüşerek kederle akmaya başladı. Meryem, oğlunun karnını doyurmaya çalışıyordu. İsa, baba oluşuna lanet ediyordu, böyle zamanlarda bu çocuğun ağlayıp zırlarken, neden kız kardeşi gibi dilsiz olmadığını içinden geçirdikten sonra. “Allah belamı versin benim!”

“Ne söyleniyorsun gene?” diye çemkirdi karısı. “Ben dışarı çıkıyorum,” diye cevaplamaya kalmadan, “Çık bakalım! Yine kaç, nereye kaçacaksan sanki!”.

Kapının demir koluna dokunmasıyla buz gibi bir irkinti geçti içinden. Odun sobasının isiyile uyuntu bedeni, rüzgârın sırtladığı soğukla tepeden tırnağa ürperdi. Meryem’in kapı kapanmadan önceki son sözlerini duymazdan gelip, dışarı attı kendini. Hala İstanbul’un bu yelloz havasına alışamadığına söylendi. Toprağım Sivas’ın soğuğu kadar olamaz ama burasındaki de bir başka diye kahrlandı. Nereye gittiğini düşünmeden yürüyordu pervasızca her zamanki gibi. Ama biliyordu. Yine o kahvehaneye gidecek, sağ köşedeki odun sobasının yanındaki masaya yerleşecek, sabahın ilk taze çayını yudumlarken, caddeyi gören sol yanındaki pencereden dışarı bakıp işlerine güçlerine kendilerini kaptırmış insanlara göz atacak, bir de onu bu kahve köşelerine mahpus bırakan karayazısına sövüp duracaktı. Sonra, sanki o kahvehaneye ilk kez gittiği günkü gibi, garipseyecekti safça, neden akranı bir adam eğleşmiyor burada diye. Bir iki bardak çaydan sonra muhabbete, kâğıt oyunlarına dalıp, her şeyi erteleyecekti yine. Oğlunu, karısını, kendisini, geleceklerini... Ta ki geçmişle olan tüm hesabını verene kadar, her şeyi alesta bekleyen bu münferit adam.

Yüzünü göğse kaldırdı, baktı, ayakları bildik yolunda ilerlerken, kurşuni bulutlar güneşi örtmeye direşiyor boyuna. Âdeta, yakasını bırakmayan yazgısının emaresi gibi göründü gözlerine bu aralıksız dönen bulutlar. Düşürdü yüzünü aşağıya, yine bildik yolunda onlar, ayırt edemedi insanları, bulutlardan.

Çocukça bir oyuna kapılmak ister gibi duraksadı ayakları ansızın yadsırcasına yolunu. Yüreğinin ise ondan aşağı kalır yanı yoktu hani. Yer gök birleşseler de güneşimin yalımını kesmeye, ben bulurum yine de, der gibiydiler. Bundan gayrı da, akla ne hacetti karşı koymak. Gömülü bir hazinenin işaretli haritasında yol alır gibi, koşar adımlarla yürüdü. Metro istasyonuna vardı. Hıncahınç, balık istifi gibi dolmuş insanların arasına daldı. Bu ecnebi arabasında zor bela ayakta durabiliyordu, elleri ceplerinde. Tutunmak için birini çıkarsa yuvasından, bir yanındaki biraz endişeli, çoğu meraklı gözlerle seyre dalıyor, diğerini çıkarsa, öbür yanındaki başlıyordu aynı yoklamalara. Nüfuzunu kaybetti apansızın. Vandal yüreğinden sökercesine bağırdı: “Neye bakıyorsun arkadaşım!”

Korktu ve o muzır gözlerini kaçırırverdi adam bir başka cepheye, yeniden bir dikkatle. Sesinin şiddetine hâkim olamamıştı ve şimdiyse herkes -adeta bir adam azmanıymış gibi- kaçamak ve çekingen bakışlarla onu süzmeye çalışıyordu. Kaç yıl geçti aradan ama hala alışamamıştı bu gözlere. Böylesi hallerde zihni erkini kaybediyor,

özölüveriyordu bağları yüreğinin sultasında. Lakin bugün farklı olacaktı diye söylendi o ketum yüreğine. Peşinden, fevri hareketlerle fırdolayı insanlara göz attı. Ve etrafının yavaştan rahatlamaya başladığını fark etti. Yüzüne bir damla tebessüm düştü birdenbire, yüreğinden sağduyusuna cevaben sanki. Kızdı kendine, asıldı yüzü. Haksızlıktı bu diye içlendi. Ardından, tüm o öfkesinin sahibi silik, ruhsuz, sofuluktan yoksun insanlara seyre daldı, ifrit kesilmiş ferli gözlerle.

Zeytinburnu, insanlar iniyor, insanlar biniyor, insanlar bekliyor; Merter, insanlar iniyor, insanlar biniyor; Davutpaşa, insanlar iniyor; Terazidere, insanlar; Esenler, Kartaltepe-Kocatepe, Sağmalcılar Bayrampaşa, Topkapı Fatih derken son durak Aksaray. Meydana çıkar çıkmaz bir sürünün içinde buldu kendini. Bu kalabalığın, bu izdihamın arasında kayboluyor gibiydi. Neden o kahvehanede oturup kalmadım diye hayıflandı. Adımlarının yeniden duraksadığını sezdiğinde, akli ayaklarına çivilenmiş gibi takıldı. Ve yeniden eski ivenessine kavuştu. Akli, yüreği ve ayaklarının arasındaki bağdaşmazlık, bedeninin mecali ile ödeniyordu. Bu yol hiç bitmeyecekmiş gibi bir korku sardı içini. Buradan bir tramvaya daha binmesi gerekiyordu, o deryaların kesiştiği, bu baş döndürücü şehrin kudretinin akıp gittiği sulara varmak için nedensizce. Tramvayı yakaladı, son anda kendini içeri attı. Bu lanet olası araç da tıka basa tepeleme doluydu. Yine benzer bir hadiseye sebebiyet vermemek için, başını kaldırıp gözlerini perdeledi bir reklam tabelasıyla, bakıp da görmeden. Kelimeler muğlâklaşıyor, harfler uçuşup giderken geride sakil bir hava bırakıyordu. Arda kalan sadece, ateşin rengiydi. Yeniden yakalandı, ruhun karanlık o bildik kuytularında. “Aksaray!”.

Dışarısı ateşten siperdi. Haykırışları sönüktü. Kerhen karanlığına sığınmaktan başka yolu yoktu. Sıkışmış, çarnaçar kalmıştı. Ne tarafa yeltense kaçmaya, ateş pençesini sallıyordu kuytularına. Acı mı? En ufak bir sızı dahi hissetmiyordu. Korkuydu onu vuran. Korkuyordu yarım kalmaktan ya da yarım bırakmaktan her şeyi. Ateşin neyden geldiğinden değil, neden onu vurduğundan yanıyordu. Yoksa başkaları da mı vardı bu küçük kıyametin orta yerinde ondan gayrı? Ruhunun nihayetsiz tutsaklığını uzaktan seyrederek gibi acıdı, kavru luşunun çığlıklarından mürekkep. Aralarındaki sır vermez geçit vermez duvarlara rağmen görebiliyordu O’nu. Yaratanın aşkına, bu dirime dönüşmüş kendi çocukluğundan başka bir şey değildi! Çırçıplaktı. Gözleri kara bir kuşakla bağlıydı. Ayaklarında terlik, bastığı zemin tuz buz olmuş cam kırıkları. Her adımında yalın ayaklarını biraz daha kanatıyor, kulaklarını tırmalıyordu sesleri. Kollarını öne uzatmış, arıyordu yolunu, birilerini... Hüküm giymişti bir körebe oyununda. Ama dur! Bu sesler de neyin nesiydi? Başka çocukların kahkahalarla dolu alaylarını her ikisi

de duyuyordu şimdi. Ümitlenmiş, aman bulmuş gibi sevinmişti O. Devinimleri hızlanmış, nereye saldıracağı kestirilemeyen bir boğa gibi kendini yırtarcasına -ama emin adımlarla- bir o yana bir bu yana sekiyordu. Heyhat kimseler yoktu O'ndan gayrı; kendisinin bildiği, O'nun göremediği boşluktu sadece. Ne var ki, göz bağıni çözemeyecek kadar yüreği bağlanmıştı O'nun. "Dur!", "Yapma!", "Kal orda!". Haykırışları O'na varmıyor, destur vermiyordu o kaynayan duvar. Acıdı O'nun garipliğine, bedbahtlığına. Kenetlendi yüreği, sessiz bir çığlık koptu içinde, baktı uzun uzun, sustu. Meşakkatle soyundu sonra, soykasını¹ O'na uzattı ümitsiz. Ellerinden kaydı, süzülürken alev aldı. Anadan üryan kaldı şimdi ikisi de. Oysa O, her şeyden, O'na bakan gözlerden bihaber deviniyordu hala beyhude. Ama O, kendisiydi! Canları birdi! Ha gayret yüreğim, vardır beni O'nun yüreğine diye yakındı. Ama nasıl?

Boğuk bir haykırış koptu epey gerilerden, o iki canın tek hikmetinden: "Aç gözünü oğlum! Gel bana!".

İşte, O da duymuştu bu feryadı. Kalakaldı. Tüm bir sakinlikle elleri gözlerine meyletti. Gözlerindeki kuşağı indirmesiyle, O'nu kendisinin içinde buldu yeniden. Ateş rengi bir karanlıkta, bir uykudan uyanır gibi gözlerini ovuşturdu. Kızılca bir kıyamette her şeyiyle Âdem baba gibi uyandı. Alevler, Dante'nin cehenneminin son halkasındaki, "altı gözüyle birlikte ağlayan, üç çenesine gözyaşları ile kanlı salyalar akan, her ağzında dişleriyle bir günahkâr öğüten, aynı anda üç günahkâra birden işkence yapan bir değirmen"² gibi göründü gözlerine. Oysa tek cezası umutsuzluk olan bir günahkârdı. Hudutsuzca koşmaya başladı, hakkı olanı bulmak için. Yoksaydı, daldı içine "yarı beline dek buzlara gömülü Lucifer"³in. Hayra döndüğünü sandı akıbeti, güneşin ışığına eriştiğinde yeniden. "Kabataş!".

Buz gibi bir irkintiyle, gözünde tomurcuk yaşlarla okudu tabelayı, son durakta. Terden sıırıslıkam olmuş, bitap düşmüştü. Kendini zor bela dışarı sürükledi. Bakındı firdolayı yorgun. İnsanlara baktı. İnsanları gördü. Sonra kendisine baktı. Soykasını gördü.

Yolun karşı tarafına attı kendini pervasızca, umursamadan ışıkları, taşıtları, insanları... Boğazın en güzel deminde bıraktı kendini boş bir banka. Uzandı eli Samsun filtrelisine tüm bir sakinlikle. Yaktı. Seyre daldı bir vapura, ayırmadan sigarasını

¹ Soyka: Halk ağzında ölünün üzerinden çıkan giysi.

² Dante Alighieri, İlahi Komedya, Cehennem, Otuz Dördüncü Kanto.

³ Lucifer: Cennetten kovulmadan önce meleklerin en güzeliydi. (Dante Alighieri, İlahi Komedya, Cehennem, Otuz Dördüncü Kanto)

dudağından. Uzun uzun izledi martıları, dinledi aç ılıklarını. Yaktı bir kez daha. Bir kez daha. Hiçbirinde karşılık vermedi eline, bıraktı kendi haline. Vapurlar martıları, sandallar balıkları, saatler dakikaları sürüklüyordu peşinden. Kurşuni bulutlar rengini daha da karartmış, denizin üzerine çökmüştü, sisler ise karşı yakayı görünmez kılmıştı büsbütün. Serмест olmuştu martıları izlemekten. Gayriihtiyar yerinden kalktı saatler sonra. Sendeledi. Batan güneşin son şulelerini içine çekti. erağ uyandırılmıřtı⁴.

Kıyı boyu yürürken kafasındaki i hesaplasmalarla boğuştu durdu. Yreğ dalgaların tartımında kabardı, duruldu... Gökyüzü tamamen kararmıştı, çok ilerilerden bir yıldız şimdi onu çağırıyor gibi hissetti. iseleyen yağmurun iverenliğ adımlarına da aksetmişti istemeden. Ahmakıslatan başka insanların da hareketlerini abuklaştırmış, sığınacak bir dam bakınıyorlardı. Birinci sınıflıklarına su dokunduramaz salon zavallıları dedi içinden sırılsıklam bir haldeyken. Yrdkce insanlar azalıyor, kaldırımlar genişliyordu. Birinci köprüyü getiğni çok sonra fark etti. Giderayak kafasını arkaya çevirip, boydan boya gazino ışıklarıyla süslenmiş köprüyü gözlerini kısarak szd. Canı çok fena sigara çekmişti, kibritini yokladı, fakat o da bütün yağmur suyunu yüklenmişti. Neyse ki, sigara paketi nasibini almamıştı o kadar.

Yolun karşısında tek başına bir kahvehane görünce adımları kendiliğinden oraya yöneldi. Zaten hadsizce aldığı yollardan, suyu ektikce ağırlaşan ceketinden takati kalmamıştı. Ağır, tahtadan kapısını itti, ellerini ovuşturdu içeriye göz gezdirirken. Odun sobası ve sigara dumanından müşterek bir pus, ortamı daha da ağırlaştırmıştı. Sobanın başına çöreklenmiş iki sakallı -hallerinden evsiz oldukları ayan olan- adama selam eyledi, yanlarındaki boş masaya yerleşirken: “Selamünaleyküm ağalar!”. “Ne ağalığ be yahu? Aha da tek ganimetimiz bu! Bunla da ağa olunursa, ağaların vay haline!” diye karnından konuştu yaşlı olanı, paltosunun i cebinden konyak şişesini göstererek “İster misin bi’yudum, için ısınır?”. “Bak bu kıyağnı geri evirme Bedri Ağabeyimin, bozulur vallahi.” diye yaltaklandı dalkavuğ. Selam verdiğne pişman, ıslak ceketini sobanın yakınındaki iskemleye asarken kurulamaya, “Yok kalsın, ben ağızıma iki sokmam!” diye cevapladı fütursuzca. Nemli paketinden sigaraları çıkartıp sobanın üzerine itinayla dizdikten sonra gözlerini onlara emanet etti. “Ne içersin?” diye sordu halinden bıkkın kahveci. “ay. Demli olsun”. “Sarı! Bi’ay koy! Demli!”. ayı isteyince, bütün gün tek lokma yemediğni hatırladı üç tane sigarasını sayarken. Tekini aldı, sobanın ateşiyle yaktı. Nefesini çekerken yaşlı olanıyla göz göze gelmeden bir an önce, gözlerinin

4

erağ uyandırma: Cem ayinlerinde, güneşin batışıyla erağın yakılması.

nerelerden süzüldüğünü fark etti, ama aldırış etmedi. Ne var ki, “ölümsüz gözyaşı melikesi⁵”nin gözlerini gördü o buz mavisi gözlerinde sakallı yaşlının. Soğuk bir korku sarmaladı yüreğini. Pürtelâş kaçırdı gözlerini yeniden sigaralarına. Bir nefes daha çekti, gözleri yandı, boğazı düğümlendi güya ilk defa içer gibi, verirken dumanını geri. Birden boğazına yapışmak, onu sıkmak şevkiyle doldu yüreği, ta ki gözlerinden kan gelinceye dek. Âdeta onun suretinde kendi aksini görmüş de, kendiyle boğazlaşmak için hiddetlenmişti. Sigarasını söndürmeden bir diğerini alıp yaktı mütemadiyen içmeye. Çayı bıraktı kahveci. Titreyen elleriyle sarmaladı çay bardağını, olanca ısını taşıdı ellerine. Yaşlının suratına acımanın verdiği gizli bir memnuniyet yerleşmiş, tarumar hayatını cazip kılmıştı bir anlık dahi olsa. Bir cüretle o buz mavisi gözlerine dikti gözlerini yeniden ve aslında orada hiç var olmayan bir kâhinin açık bırakılmış mülahazat⁶ hanesini okumaya başladı muhayyel harflerle: “Bir haylidir can çekiştin ama hala perde arkasındasın. Çünkü bir türlü ölemedin; hâlbuki ölüm, asıldı. Ölmedikçe can çekişmen, sona ermez. Merdiven tamamlanmadıkça dama çıkamazsın. Yüz ayak merdivenin iki ayağı noksan olsa dama çıkmak isteyen çıkamaz, dama namahrem kesilir. Yüz kulaç ipin bir kulacı eksik olsa kovaya kuyu suyunun dolmasına imkân yoktur. Bu gemi, yükünden artık olan son batmanı da yüklemese batmaz beyim. Son yüklenen yükü asıl bil, ne iş yaparsa o yapar. Vesvese ve azgınlık gemisini o batırır. Akıl gemisi battı mı insan, bu gök kubbeye güneş kesilir. Ölmediğin için can çekişmen uzadı... Ey akıllı fikirli er, sevgiliyi perdesiz görmek istiyorsan ölümü seç, o perdeyi yırt...⁷”. Görülen âlemin ötesindeki o cereyan koptu, ölüm sükûtunu bozan kuvvetli bir öksürüğüyle yaşlının. Devamını getiremedi ya da riayet edemedi ona. Gözleri düğümlendi, dökülemedi gözyaşı katre katre gamsızca. Cüzdanındaki yarım adam maaşının son bozukluklarını da masaya bıraktı acı bir tebessümle. Bir kez daha o gözlerde hapsolmemek için fevri hareketlerle yerinden kalktı, hala nemli ceketini giydi, son anda son sigarasını hatırlayarak onu da kapıp dışarı attı kendini.

Yağmur dinmişti fakat dışarısı Nazım’ın ağızıyla “tilkilere bakır sıçtıracak” türden bir soğuktu. Yeniden yoluna koyuldu deniz boyunca. Bir ipin üstünde yürüyordu adeta, bir tarafı yalım yalım toprak, öbür tarafı abıhayatı andıran deniz. Su yüzeyinde

⁵ Gözyaşı Melikesi: Cehennem Kraliçesi Persephone. (Dante Alighieri, İlahi Komedyâ, Cehennem, Dokuzuncu Kanto)

⁶ Mülahazat hanesini açık bırakmak: Bir kimse hakkında kesin bir kaniya varamayarak zamanla ortaya çıkacak gelişmeleri beklemek.

yakamozu görüyor ama aynı zamanda derindeki karanlığı hissedebiliyordu. Nafile! Nihai yol ayan beyandı gayrı. İşte şimdi onu usulca çağıran yıldızının tam altındaydı. Etrafta hiç hayat belirtisi kalmamıştı. Olanca her şey tertipli bir oyun gibi göründü. Monolog bir oyunun baş figüranıydı. Terk edilmiş üç sandalın başlarına gelince duraksadı. Refakatçisi hangisi olacaktı peki? Soldaki mavi boyalı “Dalgakıran” mı? Yoksa sağdaki kırmızı boyalı “Sergüzeştçi” mi? Yoo! En mükellefi, içindeki fırtınalı zıtlıkları tek yansıtan, kapkara bir renkle süslenmiş “Mavera⁸” olacaktı. Yol arkadaşını pür dikkat inceledi. Başından kıkına doğru elleriyle yokladı. Sonra son sigarasını da cebinden çıkardı. Ne var ki unutmuştu ateşinin olmadığını, yüreği cayır cayır yanarken. Son bir umutla ıslak kibrit kutusunu çıkardı cebinden, kibriti çaktı, yanmadı, başka tekini çaktı, yine tutuşmadı, yine... Pes etti, fırlattı kutuyu denize. Etrafına firdolayı baktı. Bir başıyordu emanet olacak sandalıyla. Yine de dudağına aldı, bırakmadı son sigarasını her şey gibi. Sandalın ipine yeltendi çözmeye. İtti. Fakat çok güçsüz kalmıştı. Gücünü toplamak için bekledi biraz, bir daha denedi. Başardı bu sefer! Kendini sandalının serkinliğine bıraktı. Kürekleri çekmeye koyuldu sonra. Çetin dalgalar epey güçleştiriyordu işini. Kıydan uzaklaştıkça sislerin içinde kaybolan karayı göremez olmuştu artık. Sade uzaklardan pusların içinde kalmış köprünün ışıklarını seçebiliyordu. Bıraktı kürekleri. Uzun uzun seyretti dalgaların vuruşunu, dinledi son şarkılarını hala ağzındaki tutuşmamış sigarasıyla. Küçük, kara kaplı defterini çıkardı sonra. O da nasibini almıştı yağmurdan ama mühim değildi o kadar. Çevirdi sayfalarını ilgisiz. Yırttı bütün o zehrini döktüğü yaprakları. Küçük parçalara ayırdı, usul usul bıraktı denize. Dalgalar hafiften sakinleşmeye başlamıştı, son dileğini yerine getirircesine. Yandaşını aldı yarım eline, başladı son güncesini tutmaya. Kalemin kırılma vakti gelmişti nihayet: “Şu ölüm yıllardır davulcağızını döver durur da senin kulağın vakitsiz ve yersiz oynar. Fakat can verme çağında ah ölüm dersin. Ölüm şimdi mi seni uyandırdı? Ölümün nara atmadan boğazı yırtıldı, sesi tutuldu; dövüle dövüle davulu patladı! Sense kendini bir şeylere verdin, ince eleyip sık dokudun; ne sesini duydun, ne davulunu! Fakat ölümün ne demek olduğunu şimdi anladın işte!⁹”.

Gereği düşünöldü: Katil ve maktulün, son delilinin yoldaşıyla birlikte olay mahallinin emniyetli bir köşesine bırakılmasına; sonra ayağa kalkarak “Tamamdır!

7 Mevlana, Mesnevi, 6. Cilt, “Ölmeden Önce Ölmek” (...Fakat ölür mezara gidersin hani o ölümü değil. Seni değıştiren nura götüren ölümü seç.)

8 Mavera: Görölen âlemin ötesi.

9 Mevlana, Mesnevi, 6. Cilt, “Ölmeden Önce Ölmek”

Hazırım işte!” diye dalgalara haykırmasına; gözlerini kapayıp, kendisini bırakmasına; bu yaşında hala yüzmeyi bilmediği ve daha önceden herhangi bir sabıkasının bulunmadığı ve mahkemedeki iyi hali göz önünde bulundurularak dalgalarla bir müddet kamçılanmasına; son kertede karanlığın kendisiyle yüzleşip, müebbet karanlık olmasına karar verilmiştir!

16/05/20..

Kâtip: Maveria

Hâkim: İsa M.

Not: İşbu karar zaptı, tutuklunun muhtemel muvaffak ölümünden sonra emsal teşkil edemez. Hükümsüzdür!

Öyle de oldu. Belki de onun indinde hakir gördüğü ellerinin muntazam kullanamasa da, yanından hiç ayırmadığı titrek kaleminden dökülmüştü tüm bu mürekkebi çözülmüş sözler. Bu ne bir babanın oğluna vasiyetiydi, ne de karısına duyamadığı aşkın yanmış fitilinden kalan küllerdi. Bu sade onun son demlerinin hikâyesi, umutsuzluğunun yargılayıcısını yargıladığı bir infaz dosyasıydı, hep imrendiği üçüncü bir gözden görerek bahsettiği.

Sabah açıklarda buldular cesedini. Bense, ıslak pusulasını, boşlukta sallanan onun son tanığı sandalımda buldum.

KAYIKÇI

Pervaz

Nuriye Erdoğan , 1980 Berlin doğumlu. Karadeniz Teknik Üniversitesi Fatih Eğitim Fakültesi Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Bölümü'nden 2002 yılında mezun oldu. 2005 yılında Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi İlköğretim Ana Bilim Dalı Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Yüksek Lisans programını 2007 yılında tamamladı.

Eski Rum evleri kafa kafaya vermişler, Arnavut kaldırımlarından akan yağmur sularının izlerine bakmaktaydılar. Evlerin yeşile tutmuş dar ve kırık merdivenlerinde dağınık ayakkabılar uzak misafirlerin habercisiydi. Ayakkabılar ağır el yordamıyla çevrilmişse karşı evin merdivenine, kesin Almancılar geldi. Hem geliş vakitleriydi de. Yok, eğer sırt sırta ya da burun burunaysa ve hele bir çocuğun terliği sıkışmışsa iki taş arasına anlaşılan sülaledendi bu gelenler. Evlerin bir dağ sırası halinde uzadığı mahallede, sokakların darlığı bir kere görülen gözleri sonrasına tanış çıkarıyordu. Unutulmuyordu azlığından insanları. Bir kız çocuğu, hatıralarını taşıyordu kucağında ve yalın ayaktı. Yanaklarında kirli izler vardı son çığırından arta kalan. Ne de güzeldi gözleri toprağa çalan ve saçları is kokardı darmadağın. Ve bu çukur sokaklara en çok yakışan bir triportörün yaşlı sesiydi. Balkonlardan asılan çamaşırlar kendilerini kurutmayan yağmur mevsimlerine nispetle; sıcaklığına, iplere dolana dolana, adeta havadan bir hamakta keyfine vara vara raks etmekteydiler. Çünkü bu şehrin kuru zamanları enderdi. Bu keyif, bilekleri sarı halkalarla dolu, iri memeli, basma etekli kadınların mandallara asılmasına kadar sürerdi. Mahallede her şey tahmin edilir bir tekrardaydı. Çünkü insanlar evlerine hep aynı yollardan gitmeyi tercih ederdi. Mahalleyi çalışkan gürültülere bağlayan yollar bitince, kapıyı açmak üzereyken fark etti; kaybına rağmen üzülmeyi defterlerinin. Kareli kıvrık kenarlarında özgür gezinen cümleler hariç tabi. Defterler yerine konurdu elbet, ama aynı cümle tekrar kurulur muydu? Şimdi günün ev halindeydi sıra. Bir evin içinde başka bir kimliğe bürünür ya insan, pek âlâ kendi gibi olur, hele de yalnızsa konuşur tüm ayrıntılar bin bir karmaşayla. Çıngar bir sessizliğe hüküm giyer gözler.

Kız, pencereden içeriye akan kokuyu tanıdı; ıhlamur! Az demlenmiş bir beş yıl anısı. Yanında üzeri tereyağı sürülü iki dilim ekmek; bayat. İkidir devam eden bir seyrinde iki ses bükülürdü mevsimin ne'liğinden bağımsız soğuk bir pervaz altına. Bu

anın hatırında kalan konuşmalar, beklenmeyen bir ifadeyle kırılmıştı zihinde; “sakindik kendi halimizdeyken. Her bir espri teneffüs olurdu ‘hayat üzerine düşünceler’ olan pervaz altı konuşmalarımıza.” Cümle, böylece kalakaldı.

İhlamur zamanıydı.

Sarmaş dolaş gezinen otlaklar altından bakınıyor göğ ve tenine değecek damlaları arıyordu toprak. Bu aramalar uzun sürmezdi. Toprak işini bilirdi. Çiçekler, üzerlerinde gezinen arılar ağırlığından taşıyamıyordu uçuk sarı beneklerini. Ve yollar üzerinde gezinen rüzgâr, girmedik ev bırakmıyordu toplaya toplaya renklerin tüm kokularını. Olanca gücüyle gezinse de güneş yokuşların sırtında, yağmur unutturmuyordu kokusunu toprakla anlaşılmışçasına. Akçıl bir örtüye demir atan limanı tartaklıyordu dalgalar ve evler Boztepe’nin sırtında kambur, bakınıyorlardı derme çatma.

Kafatasını yaran saat sesiyle ileride değil, hep gerideydi aralıksız bir uğraşıyla aklı. Doğruldu. Yorgunluğa geldi yirmi dört yıl; şehrin kenarda kalmış bir özgürlükte gezinen çarpık bakışlı mahallesinin en açık alınlı sokağında, duvarlarında yağmur lekelerinin güneşlenmekte olduğu bir binanın dördüncü katında. Aklına gelenlerle ne de sığ kaldı o anda. Bir şeyler kendini hatırlatmanın çabasında, on beş yılın öncesinden bir fotoğraf asıldı aklının duvarlarına; alt kattaki evin Gümüşhane kömesi kokan ölü kadını perdeyi araladı. Yerde seriliydi. Birazdan elbiseleri kesilecek de teneşire serilecekti henüz soğumamış şişman bedeni. Kadınlar kimisi elleri çenesinde, kimisi çocuğunu susturmanın telaşında yan yana dizilmişler mevtanın acısıyla gidilecek yerden her daim kolları bağlı söz ediyorlardı. Eksilen son kişi bu evin kadını olacakmış gibi. Eskitme bir vitrinin içinde sarılı kalan kömelere en son onun elleri dokunmuştu. Ne bilirdi kadın bir sonraki dokunuş, yutulmuş bir boyunla ortalıkta dolaşan kocası Rıza Bey’e ait olacaktı. Kadın bilemedi. Yattığı yerden herkes onu, herkesi de o izledi merdiven boşluğundan. Sonrasında, sayıklayan kelimeler hazır ola geçti; “ölüm işe yarıyor. Adam kadının biefgan gözlerinden, kadınsa adamın abus halinden kurtulmuştu.” Şimdi nereden de çıktı Rıza Bey’le hanımı? Hanımın ismi yok muydu? Vardı elbet ama cevizli kömelerin tadı kalmıştı on beş yıldan geriye. Ardından, “sardunyaları sevmiyorum.” der gibi süzünce saksıdaki çiçeği, “beni anlatırlarmış, sağlam duruşlu çiçeklermiş.” cümlesini mırıldandı fütursuzca. Tekrar bir cümle ifşa olacakken, zihin paldır küldür sustu. Zaman zahir bir karmaşıklığın içindeydi. Öyle ki herkesin zamanı yaşama yeteneği apayrıydı.

Bir adamın sekiz çocuğundan biriydi. Adam bir kelimeyle tahlil edilebilirdi, ancak netameli bir kadın olurdu her halde bir erkek olarak yaratılmasa. Yıllar eskimeden bir

gece, dişledi bir çocuk annesinin karnını. Adam kıstı gözlerini de sırtını döndü. Anne duymazlıktan geldi sızıyı, sakındı her defasında bir rüyanın gerçeğe dirilişinden; “ya dişli bir bebek doğursaydım.” diyerek yedinci çocuğun arefesinde, yürüdü ağdalı bakışlarıyla zamana bedeni. Avuçlarına aldığı yedinin kokusunda bir terslik vardı. Kokuların sırt sırta uyuduğu bir zamanlar, odalarında yer yataklarından yürünmeyen geceler yaşanırdı bu evin. Şimdi ve öncesi kızın teni mermer kokardı, odalarsa boşluk. Anne evin en ucunda yaşardı, baba bir diğer uç ve geriye kalan tüm yerler, pervaz altındaki seslerden biri eksildiğinden beri bir boşluğa bakardı, bir de bu kıza.

Farklıydı. Gece, sıfatsız bir geceydi. Faydasızlıktan düşmüş gözler, pencerenin karşısındaki tepeyi ağırladı ister istemez odaya. Ana tanık bulamıyordu, aramamıştı da. Önceki gecenin ikisinde çıktığı evden bir ev diye söz edememesine haklı nedenler sunmaya çalıştı. Çünkü “ev” kelimesini harflerinin fakirliğine rağmen zengin bir koşuşturmayla dolduran, geçmişte kalan duygulardı; hayatı hazırlayan. Pervazın altında duvara dayamıştı sırtını. Uzun uzadıya oturdu, alt katın Gümüşhane kömesi kokan ölü kadınından, yağ kutularına dikilmiş sardunyalara kadar ve altı yıldır yaşanan zamanın, alâkasız kaldığı önceki tüm anlara. Durdu orada zaman ve kokladı pervazları. Tek odasının kömür isiyile yıkandığı o evde kimindi bu kısıtlanmış satırlar? Pek ala okurdu istese.

Uzun, dar ve bilindik adresli bir mektup zarfına düğümlenince gözleri, dişlerini sıkmaya başladı ve on yıl ileri yürüdü yüzündeki çizgiler. Sonra kuruldu sorular diz dize. “Okumalı mıyım?”, “ne yapmalıyım, ne anlamı var ki?”... Dilinin hesaplaşması için bir engel yarattı düşünce; sustu önce. Bilemedi harfler nerede? Oydu. Karnı dişlenen kadının gerçeği idi. Sonra dokundu zarfa. Tırnaklarına takıldı gözleri oturduğu yerde. “Uzamışlar...” diye mırıldandı alâkasızca. Pervaz altına oturmaktan vazgeçti. Koltuğa uzandı, ayaklarıyla hükmetti pencereye. Şimdi odadan içeri yürüyen kokuya tanık bulmak üzere olan gözleri zarfı törpüledi. İçindekiler yok olsun diye belki, kaç gün bile beklemede olduğunu bilmediği bu zarfın. Son haddinde izledi satırları;

“Kardeşim,

Ne güzeldir bu kelime değil mi? Manasının ruh kazandığı zamanlarda bu kelimenin iki ucunda biz vardık ve öğrencilerim yaşındaydık.

Hatırlarsın, kahve kokulu zamanlarda bağdaş kurunca söylemlerimiz, ben sana akıl sefirleri gönderir, “sol tarafına yatırmalısın itiraflarını” derdim. Seninse göz bebeklerinde Halil

Cibran, “düşlerime bir alfabe daha ekledim.” derdin. Şairin duygu emanetlerine harfler dökerdik. Kayıtsızlık içinde kurulan cümleleri kahkahalara bağladık ki mutluyduk. Yan odada babam, olmasını istemediği bir sabaha meymenetsiz uyurdu. Annemse sekiz anlam için eskimeye devam ederdi, bir de babam dokuz. O evin çelimsiz gülüşleri vardı ve en büyük sıkıntımızdı anlamak. Gözlerdeki anlamlara kimlik vermek. Öyle ki babanın annede çırpınan huzurunu, annenin babada ağrıyan bakışlarını anlamak.”

Bir yerinde kaldı mektubun. Dedi; “Bakalım ne yapacak gözlerim?” Bilemedi. Günün son beyaz gömleğine kondu bacadan tüten kömür kokulu martılar. Gözlerinden bihaber gün bitmişti.

Sayfanın ortalarına yuvarlandı bakışları, nemnak;

“Fark ettim. Karmaşıklıklarımızın mutlu düşümleri de varmış. Kimi zaman, hayatı boynu bükük yaşamaktan zevk almıyışız.”

Altı yıl olmuştu ayrılışı bu hallerin. Bir hâl ki, ruhunun alanında gözsüz bakınan ve bir diğer hâl ki, aramanın kırıklığında durmadan koşan, metal bir göğün kapladığı, yağmurun herkesten sayıldığı o şehre sığmayan;

“Sanırım görmem gerekiyormuş rüzgârlarımızın o odalardan kimlere ıslık çaldığını. Nitekim ben, “ben” için var olamazdım sadece. Şimdi hayata soluk aldırın manalar içindeyim, sıralı kırk dakikalarla. Tebeşir tozlarımdan bizim denemelerimiz de dökülüyor, ama sen okumamakta ısrarlısın. Öyle ki sen hâlen iki ayak izinde kayıp bir duruştasın. Bilmiyor musun? Valizsizsin ve avuçlarındaki çizgiler karışmış. Dahası medet umuyormuşsun mor kılıklı soğuk çukurlarla lekeler bıraktığın duvarlardan. Nereye sığdırıyorsun o duvarları içinde? Üzerlerinde bir kelime uykusuz; “perva!” Uyumak zor değil bu sesi bilmelisin. Ve yankılarına sıska bir dua ile sahip çıkmak.”

Devamındaki cümleler pervaz altına uzanan bir kimliğin itiraflarını barındırıyordu, ama neye? Ne için? Yazdıran bilebilirdi.

“Aslında bu kelimeleri bir araya getiren senin için sarf ettiğim ‘kendi halinde kalsın!’ larımın kabulü. Ve bu kabul için eski söylemleri sorgulayan sorularım bugüne aksak. Resmetmeseydi hıçkırıkların iç yorgunluğunu, dinlemeseydi seni Boztepe’nin ıslık

*çalan rüzgârları, okur muydun hiç Cıbran'ı? Görüyor musun?
Zaman sorulara tutuklu. Ve bu sorular yetmez tabi, dili geçmiş
zamanı değiştirmeye. Lakin görmektesin, bende kelimeler dünler
için sahnede.”*

İki hâli birbirinden ayıran beklentilerdi. En kötü beklenti ise bir hiçlikti! İki kardeşin yaşam duruşları içinde tecrübeleri değişmişti. Pervaz altında kalan kızın fikirleri bir kırıklık, bir incinmişlik seyretti sekiz başlı asuman yüzlü kadına. Bir zamanlar her birinde başka bir alfabe varken, şimdi boşluklar taşıyordu düş odalarından. Anne bilemedi. Zaman bilmemesine razı geldi. Bastırarak elleriyle karnına değen dişleri hissetmezlikten geldi, değil mi ki kadının avuçları mermer kokmadan adam arkasını çoktan dönmüştü ve değil mi ki bir kadın için sevgiyle değmeyen bir erkeğin teni, konuşmayı unuttururdu.

Her şey değişti, bir kız kardeş için herkes değişti. Belki de değiştiği sanıldı. İniltisiz bir hızla, küçüldü çocukluklar. O, kavrayamadı. Azaların neden bir değil de iki olduğunu ve kan dolu bir et parçasının ritimsel ve susturulamaz teklisini. Sonsuz bir zavallılıktaydı etrafındakiler için, kendisi için ise en zavallısı bileklerini akıttığı zamandı. Zaman dizüstü çökmüştü ve bayram sabahları hesaplı harçlıklar vermişti herkese. Kimse harcayamamıştı. Zaman, ekmeğine kan doğramış ve kendine sarf edilen cümlelere kayıtsız kalmıştı. Kim bilir ne angarya kalacaktı iki mermer arasında tıknefes bir ruh!

Seyirdeydi gözlerini cümleler;

*“Niçin öylece geldik ki dünyaya? Topla da kimsesiz bıraktığın
emanetleri yerleştir o faydasız çukurlara. Değilse ben, kalemlerimi
kaybedecek gibiyim ve sanki sana yıldız kalmayacak göğümde.”*

Son duruş muydu bu yerde serili kâğıtlar? Son gidiş miydi çılgınlıklarıyla martıların vapur seslerine karıştığı bir şehirden, metal bir göğün altına? Hiç de mufassal değildi ona göre satırlar. İlahi bir törenle kutsanmış bir benliğin huzurundan iane çabası mıydı bu çökme duygular? Tuhaf değildi, belki de doğru bir hissedişti. Çünkü kelimelerin sahibiyle en son göz göze gelindiğinde gördüğü, soğuk bir alayla geçmişi oyalayan boş gözlerdi. Öyle ki gözün göze anlatamadıklarına tekrar randevulaşmak alık bir istekti. O son zaman, bir kelime asıldı kızın inzivadaki dudaklarında; “yok bir şey!”, sorduğunda iki dilim bayat ekmeğin ıhlamur çayında yumuşadığına şahit olan diğer kız; “neden konuşmuyorsun?” diye. Yeterince konuşulmuş ve susmanın gözlerine varlık kazandırılmasının zamanı gelmiş gibi, “neden”li cümlelerin sahibinin elleri hep boş

kalıyordu, gözleriye dolu. İki boynun birbirine sıkı sıkıya değdiği ve çenelerin omuzlarda iz bırakmaya cüret ettiği vakitte, hüngür hüngür anlatılıyordu saklananlar. Bundan daha ileri adım atılabilir miydi? Bu şehrin başka bir şehre yolcu olacağı bir başka akşam karanlığında ayağı suya eren kız, birkaç güz sonra pervaz altından kalan son cümleyi okudu;

“Şu an için hangi harfler seçilir bilemiyorum. Lakin çoktandır tükenmiş bir çaresizlikteyim ve seni özlüyorum.”

Beklentiler, “ben”leri telâfisiz bir var oluş çabasına taşıdığı tecrübelerle, ucundan tutunulan duygulara gülmeye başladı ve hemhâl oldu kaprisleriyle zamana. Pervaz altına uzanan ses isteyip beklemenin kabulündeydi. Zamana borçluydu ki toparlamak için kendini, elini uzatmıştı kapsız kimliğine. Durum ki, kabul etmeden çıkar yol bulunmuyordu karmaşalara. Gözleri seyreyleyen cümlelerin sahibi düşündü, yürüdü her bir kelimenin üzerinden önceye. Son durak “kokopedi”ydi. Kokopedi, sevimliliğin silueti. Herkes bir kız kardeşe böyle derdi. Yüksek bir köyde, kıvırcık kumral saçların pembe yanaklara düştüğü salıncak zamanlarıydı. Salıncaklar ceviz zamanlarında kurulurdu. İpler bırakılsaydı da denizlerin çağrısına bir öte duruş yapsaydı ayalar. Meğerki değil yılın, hayatın en hür zamanlarıymış o günler.

Kız, ihtimal bir hesapsızlıkla kaldı. Kelimeleri katlaya katlaya sıkıştırdı iki soluk arasına, bu okumadan zamana düşülen notlar şunlardı; “Bir kısık kelimeyim ki, rüzgârdan direklerle bir pervaz altında.”

Cevap mıydı bu? Nereye yazılacaktı bu cümleler? Hangi anın yanına? Hangi söylenmemişlerle kalbin önünde sıraya girecekti? Tercihsiz kilittlendi. Sarı noktalarında donakaldı terk ettiği önceler. Göğün sıkıntıdan dökülerek içini boşaltmadığı, okul yolundan dönüşte Boztepe’nin başkaldırısını görerek kavuşulan toprak kokusunda, değeri düşük damlalar arasına karışıyordu anlatamadıkları. Ne de olsa belli olmazdı, sıkıntı bu şehrin tüm pervazlarına mı oturmuştu? Hem, kayıp bir duruş sadece ona mı aitti? Bir mutlu son parodisi mi oynamalıydı? Her görüntünün bir denemesi mutlaktı kendi içinde. Öyle ki, replikleri hâli hazırda olan.

Odanın içinde koymaya yer bulamadı gözlerini, demek hatırlamak kolaylaştırmıyor da zorlaştırıyordu. “Boş ver!” sevdalısı kılıklar böyle zamanlarda kendi köşelerini bekliyordu. Kafa ütüleyen sohbetlerin müdavimleri! Ortalık kimsesizdi. Kestane rengi saçları eridi omuzlarında, bir ayrılık oldu bu beden kalabalığına. Yeni bir oyun aramak üzere, can sıkıntısından dağılan ve birkaç deftere sahip çıkamayan

çantayı geçirirken sırtına, döndü içine; “O zamanlar ki; yaşam, misketlerin içindeki renklerden ibaretti.”

Zaten bu evin pervazları da yağmurlara alışkındı.

Eşyalar

Özgür Taburoğlu, Ocak 1973 Kırşehir doğumlu. Bilkent Üniversitesi Bilgisayar Mühendisliği mezunu. Halen Ankara'da bilgisayar mühendisi olarak çalışıyor. 2008 yılında Metis Yayınları "Dünyevi ve Kutsal: Modernlerin Maneviyat Arayışları" adlı kitabını yayımladı.

1

İçerisi eşyalarla dolu. Eşyalar sanki genleşiyor, her geçen gün daha da kararıyor odalar, evin içerisinde kendi iç mekanlarını yaratıyorlar. Evimizin zemini, duvarları, eşikleri, pervazları, küçük ve gizli aralıkları bu genleşmeden payını alıyor. Eşyalar evin gerçek sahipleri. Rahatlarına düşkünler. Her boşluğa sinmeyi başarıyorlar. Evimiz, her geçen gün daha da savunmasız kalıyor, sağı solu dökülmeye başlıyor. Kendi halinde yayılan parçalar içeriye sığmıyor, dışarı çıkıyor, balkondan, hava boşluklarından sızıyor. Bu haliyle biraz da korku veriyor evimiz. Biçimsiz, akla sığmayan varlıkların yarattığı türden bir korku. Eşya, kendi kendine birikiyor, kendi yaşam biçimini kuruyor sanki. Eşyalar zamanla haşaratları ve onların değişik türden salgılarını da aralarına alıyorlar. Organik, inorganik tüm şeyler kendi bildikleri gibi büyüyorlar.

Esasında ben, ve sanırım oğlum da, böyle bir dağınıklık, köhnelik görmüyoruz evimizde. Özellikle komşularım, beni ve oğlumu saran bu eşya kalabalığını bir tür çöplük olarak görüyor ve öyle olduğuna da beni ikna etmeye çalışıyorlar. Evlenme yaşını çoktan aşmış oğlum, bunlar söylenirken, her söylenene olduğu gibi gülümsüyor, sanki gizli bir onay veriyor söylenenlere. Onun dünyası da evimiz gibi çok biçimli, çok parçalı. Her olup bitene bir olumluluk yakıştıracak türde bir genişliğe sahip. Olan biten onda şiirsel deneyimler yaratıyor. İçerisinde çoğu zaman kaybolduğu bu genişliği dile sığdırmakta zorluk yaşıyor olmasından, hep farklı bir dille konuşuyor, söyledikleri bu yüzden fazla anlaşılamiyor. Oysa o içindeki kalabalığı dışarı çıkarmak için farklı dil oyunları yapıyor, sesini her konuşmasında farklı şekillere sokabiliyor. Zaman geçtikçe onu ve evi iyi birer kardeş gibi görmeye başlıyorum. Sık sık ağzının kenarından sildiğim bu salgılar da bu benzerliği daha da belirgin kılıyor. Komşularımız, hepsi iyi insanlar olsalar da, gereğinden fazla bir içtenlikle, sözünü sakınmazca konuşuyorlar. Oğlumun,

benim ve eşyalarımızın hayatıyla ilgili çok düşünmeden yargılarda bulunuyorlar. Örneğin eşyalarımızı hiç tanımıyorlar. Onların hepsinin ne kadar özel yaratılmış, benzersiz olduklarının farkına varamıyorlar. Sorun, sınırlı karşılaşmalarımız sırasında fazlaca önyargılı davranmaları. Ancak bunda bizim de payımız var sanıyorum. En azından karşılaştıkça biraz daha sıcakkanlı davranabiliriz. Farklı düşünüyor olsak da, bunu belli etmeden yan yana durabiliriz. Oğlum onlardan birisini her gördüğünde gülmek yerine daha ciddi durmayı becerebilse daha da kolay olurdu ilişkilerimiz.

Komşularımız, bu dağınıklığı sadece benim evimde buluyorlar. Kente biraz yukarıdan, bir harita gibi bakmayı becerebilseler, bütün bu büyük kentin de benim evim gibi büyüdüğünü, genleştiğini, saçaklandığını fark edebilirler. Her ayrı evin, sokak arasının, benim evimdeki haşaratlardan farksız şekillerde üreyen ve yok olan sokak hayvanlarının, oğlum gibi sağa sola kendini atan berduşlarıyla bütün bu kentin benim evimden farksız olduğunu anlayabilirler. Bu kentin küçük bir modeli, benzeşi olan evimi doğru anlasalar, kendi yaşamlarını üstten görmeyi de becerebilirler. Sözgelimi, şu pencereleri kapayacak kadar yükselmiş gazete yığınlarını birer gökdelene, evin içinde oğlumun sağa sola bıraktığı idrarın yarattığı akıntıları bir görünüp kaybolan su birikintilerine, eşyaların kendi aralarında birer lütuf gibi bıraktığı boşlukları çocukların hemen doldurdukları boş aralara benzetmekte zorluk çekmezlerdi. Evin içerisinde üst üste yığılmış olan eşyaların düzenini bozan oğlumun yaptığını, kentin bir kurulup, bir bozulan imar planına benzetebilirler.

Arada eşyaların yer değiştirdiğini, sağa sola saçıldığını fark ederim. Evin zemini bu dağılmayla birlikte yeni katmanlar edinir. Büyük kent, Bizans kalıntıları, Roma kalıntıları ve başkaca tarihsel katlar üzerinde nasıl dikiliyorsa, biz de bu katmanların üzerinde öylece geziniyoruz. Bu sayede, evin zemini dünyevi olmaktan, basit bir beton zemin olmaktan çıkar ve esin dolu, kutsanmış bir yer halini alır böylece. Kenti de kendisini büyüten bu arsızlığından dolayı seviyorum. Komşularımın çarpıklık dediği yerlere baktığımda ben bir uyum, ferdiyet, kişisellik görüyorum.

Ama ben yine de onları bu yanlış anlamalarıyla baş başa bırakırım. Emekli bir lise öğretmeni olsam da, herkesin kendi bildiğine her zaman fazla saygılı olmuşumdur. Zamanında öğrencilerime de bir şeyler öğretme düşüncesi bana katlanılmaz gelirdi. Onların bilgisini, bilgisizliğini ölçecek bir cesareti gösteremezdim. Sosyal bilgiler alanı içerisine giren her dersi verirdim. Derslerime hazırlıklı ve donanımlı bir şekilde girer ve her bulduğumu okurdum. Belli bir okuma düzenim olmazdı. Okulda o dönemki öğretmen dağılımına göre, felsefe, sosyoloji ya da psikoloji dersi verebilirdim. Belli bir

programı izlemez, kendime de anlatır gibi, kendimin de anlayamayacağı soruları cevaplamaya çalışırdım derslerde. Anlattıklarımın hepsi de aynı şeyden söz eder gibi gelirdi bana ve öğrencilerime. Tüm öğrencilerim benden fazlasıyla iyi notlar alırlardı. Çoğu zaman sınav bile olmazdı dönem boyunca. Evimdeki eşyalar gibi, her öğrencimin de kendi bireysellikleri, tamamlanmışlıkları, kendine özgümlükleri vardı bana göre. Kurdukları cümleler eksiksiz ve bir bilgeliğin yansıması gibi gelirdi kulağıma. "Çok değer veriyorsun bu sıpalara!" derlerdi birçok ağız, sanki uzlaşmışlar gibi. Öğretmen arkadaşlarım da komşularımla aynı insan türündeydiler. Bir de giyinişimle fazla uğraşırlardı, özellikle kadın öğretmenler. Gizlice kenara çekip, biraz da muzipçe parmaklarını delinmiş elbisemden içeri sokar, eprilmiş elbisenin üzerinde gezdirirlerdi ellerini. Üzerimdekilerin eskimişliğini onaylayan bu dokunuşlar bana gizliden de olsa bir haz verirdi, çok eskiden yaşadığım cinsel yakınlaşmaları uzaktan da olsa hatırlatırlardı. Eskimiş olan her eşyanın bende yarattığı bir çekimdi bu. Sonradan evde bir yerlere saklanıp, ben de elimi üzerimdekilerin eskiliği üzerinde gezdirir, gözlerimi yarım kapayarak uzaklara gidip gelirdim. Şimdi bu uzak hatıraların kendisi bile bana güzel bir yaşanmışlık, iyi bir yaşam sürdürdüğümün kanıtları gibi görünür. Uyku tutmadığında, hatta bazen uyum olsa da elimi eşyalarım üzerinde gezdiririm, belli belirsiz bir okşayış gibi, kendime dokunur gibi. Bu dokunuşlar, eskimiş olanın sesini duyabileceğim bir yakınlığa çeker beni. Sesler duyarım, oğlumun benzersiz dili gibi yükselen ve alçalan. Bu okşayışla onlardan hiçbir şeyi ödünç almam, üzerlerinde birikmiş toz parçalarını, bir yerlerden akıp gelmiş salgılarını, etraflarında yaşayan haşaratların yaşam alanlarını bozmamak için çok özenli davranırım. Sessiz ve yavaş olurum.

Öğrencilerimi kendi hallerine bıraktığım gibi, evimi de kendi haline terk ettim. Sahip olduğu ne varsa beraber büyüsün, serpinsinler diye. Kendi içindekilerle beraber eskisinler diye. Arada öğrencilerimi görürüm, "Senin gibi öğretmen görmedik daha" derler bazıları. Bir seferinde, birkaç sokak ileride bir köşede ticarethanesinin camı üzerinde, "Her türlü cihaz tamir edilir" yazan eski bir öğrencim söylemişti: "Hocam sen bize onca yıl bir tek şey öğretmedin. Hatta bildiklerimizi de aklımızdan alıp götürdün." demişti. Bu söyledikleri beni fazlasıyla mutlu etmişti, "Sağol evladım!" diyerek uzaklaşmışım.

Eskiyeşlerini görürüm eski öğrencilerimin üzerlerinde. Giyinişleri, konuşmaları, atasözlü, bol deyişli konuşmaları bu eskiliğin ağırlığını taşır. Hiç değişmeyen, tarih öncesi atalarının söylediklerini tekrar edip dururlar. Şehrin dört bir yanına saçılmış halde yaşayan bu adamlar ve kadınlar, kadim bir zamanın, hiç eskimeyenin güvencesi dışına

çıkma istemezler. Komşularım ve eski öğretmen arkadaşlarım hariç, tüm eski öğrencilerim, ben ve oğlum bu eskiliği giyiniriz üzerimize.

Her baktığım yerde eskimiş olanı görürüm. Çoğunlukla bir kenara bırakılmış, gözden uzak bir yerlere sıkıştırılmış halde duran. Emekliliğime yakın, onların sesini, tarih öncesi fısıltılarını duymaya başladım. Örneğin semt pazarı dağılmaya yakın gittiğimde, sebzelerin, meyvelerin sesini işitirdim. Sadece onları kurtarmak için çantama doldururdum. Bazısını oğlum eline yüzüne bulaştırarak yer. Oğlum da bu evimizdeki bolluğunun bir parçası olduğundan, onun yapıp ettikleri eşyanın doğasına aykırı gelmez bana. Onun yaptıkları, kırıp bozmak, dağıtmak gibi değil de, şeyleri farklı yerlere yerleştirmek, onlara yeni bir doğa yakıştırmak gibi gelir bana. Evde diğer kardeşleriyle, arkadaşlarıyla oynayan bir çocuğun yapıp etmeleridir bunlar. Bir şeylerin yerini değiştirdiğinde çoğu zaman hoşuma da gider. Evin bu yeni düzeni bize bir ferahlık, genişlik katar. Evin eski hali içinde sıkışmış olabilecek yaşam izleri serbest kalır böylece. "Evi yine havalandırmışsın" derim böyle bir değişiklik görünce. Güler her zamanki gibi.

Kenti de böyle eskirken izlemeyi seviyorum. Eskiyeşinin sonucu olarak sızdırması, patlak vermesi, yıkılması, dökülmesini onun yaşadığının bir kanıtı gibi görürüm. Nerden çıktığı belirsiz bir akıntıyı, bir çöküntüyü, kazıntıyı izlemek zevk verir bana. Kentin kendisini dile getirme yollarıdır bunlar. Bugünden baktığımda bu yatkınlığının izlerini çok uzaklarda görebiliyorum. Daha küçükken, okul yolumdaki kerpiç bir evin yıkıntılarının yanından geçerdim her gün. Bazen bir değişiklik görmezdim ama birkaç gün sonra bir yerlerinin daha döküldüğünü fark eder ve mutlu olurum. Okulu bitirdiğimde ev tamamen yıkılmış, etrafını saran bitki örtüsünden neredeyse ayırt edilemez olmuştu. Bu yıkıntıyı izlemekle, çok sonradan emekli olduğumda duyumsadıklarım arasında pek fark yoktu. O harabe üzerinde benim de bir emeğim vardı. Her gün yanından gelip geçişim, üzerine dikilmiş nazarım ona hayat vermiş, canlılık katmıştı. Emekliliğim de, eskimişliğimin, bendeki harabe olmuş, eskimiş bir tarafların onayı, belirtisiydi.

Emekli ikramiyemle, neredeyse hiç el sürmediğim aylıklarımın toplamını birleştirerek şimdiki evimizi aldım. Komşularım bir araya geldiklerinde o zamanlar ne kadar da akıllılık ettiklerini, uzağı gördüklerini dile getiriyorlar sürekli. Son yıllarda mutena bir yer olmaya başlayan semtimizdeki evlerin ne kadar değer kazandıklarından söz ediyorlar. Oysa ben bu değişimi, emeklilerin, yaşlıların ve başka başka eskimişlerin, yoksulların kovulması olarak görüyorum. Eskimişliği kendi haline bırakmayan, zor

kullanan bir talanın parçası bu yapılanlar. Zamanında kent merkezinden uzaklaşanların oyuncu bir geri dönüşü bu. Satın aldıkları yerleri elden geçiren, restore eden tüm bu sevimsiz insanlar, eskimiş olana kötü bir suret yakıştırıyorlar. Eline geçirdiklerini, yaşlılığından utanan maskara ihtiyaçlara çeviriyorlar. Eşyadaki eskiliği, canlılığı yok ederek, onları birer antikaya dönüştürüyorlar. Eşyanın iç zamanını durduruyorlar sanki. Eskiye eşya, antika olunca bir hayalete, zombiye dönüşüyor. Onların eskimiş olana duyduğu ilgiyle benimki, kökensel olarak farklı, hatta birbirinin karşıtı gibi. Onlar eskiye katlanamadıklarından, telaşla bir şeyleri yenilemeye, cilalamaya başlıyorlar. Kenti de, yaşayanlarla beraber eskimesinin yarattığı bir çevrimin dışına atıyorlar. Eskimiş olanla yoksulun kurduğu çok eski ortaklığı da bozuyorlar. Yoksullar, kentin zamanı dışına çıkarak daha da yalnızlaşıyor, yoksulluğun masalsı doluluğunu yitiriyorlar. Yoksulluğu katlanılır kılan bir büyüyü yitiriyorlar.

Komşularım, "Çok biriktiriyorsun" diyorlar arada. Eşyaların kendi kendilerine biriktiklerini söylüyorum. Sanki gittiğim yerlerde arkamdan, yanımdan geliyorlarmış gibi. Üzerime ilişıyorlar bazen, bir ortakyaşar gibi. Benimle ve oğlumla yaşamak istediklerini söylüyorlar bana bazen. Evin bir yerlerine yerleşmiş buluyorum sonradan onları. Kendilerine bir yaşam alanı yaratıyor ve orada serpiliyor, çoğalıyorlar. Komşularım "Fazla birikmeden elden çıkar" diyorlar. Ayıklamamı, her elime geçeni alıp getirmememi söylüyorlar. Elden çıkarmayı bilmemek bir delilikmiş gibi görünüyor onlara. Oysa yaşayan varlıklara saygımdan bu başıma gelenler. Ben ve oğlum, çok eskilerin, hatta en eski dinsel tavırların, her varlıkta canlılık, ruh gören kabilelerin bir parçası olmalıyım. Eşyalarım da bu inanışımı bildiklerinden arada bana seslenirler, farklı yollardan dile gelirler. Onlardaki canlılığı görmeyince saklanırlar, eskimiş bir eşya yığını gibi sessizleşirler. Bazen çok gürültü yaparlar. Böyle zamanlarda komşularımın da onları duyduklarını düşünürüm, haklılığı ortaya çıktığı için mutlu olurum. Ama pek rahatsız olmazlar bu durumdan. Pek umursamazlar bizim evin içinde olanları. Arada eşyalar balkondan, dış kapının altından biraz sarkınca birşeyler yaparlar, sonra her şey unutulur. Karşı komşum arada kapısının önünü yıkarken suyu tazyikle etrafa saçar. Evin girişı ve orada yaşam süren eşyalar küçük bir su baskını altında kalırlar. Ama sonradan bu davetsizce sokulan ıslaklığı da soğurur, varlıklarına katarlar. Hem girişteki bu ıslaklık çoğu zaman gereklidir de. Arada komşularımın çocukları kapının altından yanan kibritler bıraktıklarında bir yangın çıkmasını da engeller. Komşularımın tüm bu oyunlarını biraz da kıskançlıklarına veririm. Belki de çok farklı lisanların konuşulduğu bir evde yaşadığımız için olabilir.

Havaalanı girişinde, kontrol noktasında çantamı kızıl-ötesi arama kabineine sokarken, markasının üste gelmesine dikkat ettim. Bir yandan da, çantamdaki nesnelerin ekrandaki hayaletsi görünümünü izledim. Yayıdıkları ısıya göre, teknolojik bakışla yeniden renk kazanan şeyleri izlemek hoşuma gitti. Eşyanın böyle farklı görünmesi onu yeniliyor sanki. Örneğin bu yaz aldığım ama şimdiden eskimiş saydığım güneş gözlüğüm ekranda böyle görününce yeniden güvenimi kazandı ve birkaç ay daha katlanabileceğimi düşündüm. Çantamdaki eşyalarım sanki pop-art bir çizimin zamansız parçası olmuş, eskimekten kurtulmuş gibi görünüyordular. Markası kendisinden daha pahalı olan çantam, tüm bu zamansız şeyler için güzel bir çerçeve olmuş. İçine rasgele dolmuş sandığım şeyler nasıl da bir renk ve şekil uyumu içerisinde yan yana gelmişler. Duruşları bir kolajdan farksız. Uykulu gözlerle, ekranın sol tarafından girip, sağ tarafından çıkan nesnelere bakan güvenlik görevlisi karşısındakinin değerini anlamamış görünse de, benim yaşam tarzımı yansıtan, uzun araştırmalardan sonra seçtiğim eşyalarımın bu büyüğü geçişi, gerçek bir sanatsal yapıt etkisi yarattı üzerimde.

Kabinin diğer tarafındaki görevli, biraz da sertçe uyararak, uyandırdı bu düşlerimden beni. Kızıl-ötesi köprüden geçip, diğer tarafta bıraktığım çantamı aldım, kemerimi ve deri kordonlu saatimi belime ve bileğime geçirerek havaalanından içeri girdim. Havaalanlarını severim, genişlik ve aydınlık bir yer hissi verirler bana. Sürekli hareket halinde olmamın, kendimi yenilememin ve farklılaşmamın bir eğretilmesi olurlar bu saçaklı, biraz da tuhaf yapılar. Çoğunlukla turistik gezmelerimin ve kısa iş gezilerimin ara mekânları olan bu yerlerin melankolik çağrışımları yoktur bende. Sürekli yer değiştirme, farklı zamanların ve yerlerin tadına varma arzumu cisimlendirdiklerinden, her bir noktasını ilgiyle izlerim. Hareket ederken daha rahat düşünebiliyorum.

Havaalanlarını bir çeşit zenginler kulübü gibi görürüm. Yeterince zengin değilseniz, güvenlik noktasından geçemezsiniz. Tüm güvenlik önlemlerini benim gibileri ayırt etmenin bir yolu sayar ve gerekli görürüm. Bu aydınlık yapıda buluşanları, ortak bir yaşam tarzını paylaşan bir topluluğun parçası sayarım. Ancak bu kadar insanı bir araya getiren ortaklığın kaynağı, benzemezliklerimiz, derin farklılıklarımız gibi gelir bana. Daha büyük bir şeylerin parçası olmak isterken, kendini yenileyen, geliştiren insanlardır buralarda buluşanlar. Hepimiz burası gibi köşeli, çok farklı girişleri, çıkışları olan çok

karmaşık kişilikler geliştiririz. Çok şeyle bağlantı halindeyiz bizler de, dünyaya çok farklı çıkışlarımız, arzularımıza cevap veren çok farklı duyargalarımız vardır bizlerin de. Yer değiştirmeyi, arzuları peşinde çok ücra yerlere gidip gelenlerin mizacını yansıtır burası. Bizler ne kadar karmaşıklışırsak, buraları da o kadar anlaşılmas yerler halini alırlar. Bitmeyen gelişmemize cevaplar verir havaalanları. Bu yüzden işlevsel olmaktan çok törensel mekânlardır. Gizli bir cemaatin buluşma yeri gibidir.

Pasaport kontrolünü de geçtim. Kimselere ait olmayan topraklara girdim. Ama tüm bu gösteriş birilerinin buralara sahip çıktığını kanıtlıyor. Bu ara bölge, sıkı bir şekilde parsellenmiş, sanki belli kişilerin sahip çıktığı bir yer olmuş. Çok girişli bir mağazadan içeri girip, parfümlerin olduğu tarafa doğru yürüdüm. Güzel kokuların uğultusunu işittim. Tüm bu kokuların karışımı, sınırsız bir zenginliğin parçası olma hissi yaratır bende her zaman. Bu parfümlerin dizilişine göre ağırlık merkezi sayılabilecek bir yerde durarak, kokuların buluşma yerindeki zenginliği solurum. Beni bu deneyimin parçası yapan görünmez güçlere büyük bir gönül borcu duyar ve fazla beklemeden, her zaman kullandığım parfümden bir kutu daha almış bulurum kendimi.

Yoğun bir uçak iniş ve kalkışının olduğu terminale bakan bir kafede oturdum. Kimselerin sahip olmadığı bu topraklarda olmanın ayrıcalığıyla, masayı dolduracak kadar yiyecek ve içecek siparişi verdim. Yemek listelerinde, sadece yiyecek ve içecek adlarının sıralandığı sol tarafa bakarım. Hesabı aldığımda sadece kredi kartımı uzatırım. Bir şeylerin değerine karşılık bir fiyat kavrayışı yoktur bende. Eşyanın değerini uzlaşımsal sayarım. Eşyaya yedirilmiş simgesel kat paha biçilmez olabilir. İnce parasal hesaplar yapmayı, güzel kokuların ve başkaca ayrıcalıkların sahibi güçlere bir inançsızlık sayarım. Pahalılığı, eşyadaki fetiş değeri sayarım. Bu fazladan ödemenin memnun ettiği bir kutsallık alanı olduğunu düşünürüm hep. Benim sürekli yer ve şekil değiştiren tanrılarımı yücelten de bu fazladan harcamalardır. Fazlalık, gösteriş gibi görünen, bizlerin içinde rahat edebilecekleri dünyalar yaratmanın bedelidir.

Bir yerlere doğru uçarken, arada üç ya da dört uçak değiştirdiğim olur. Bazen nerede olduğumu da unuturum. Tüm havaalanlarının birbirine bağlı olduğu ortak bir ülkenin üzerinde bir yerlerde olduğumu varsayarım. Sonra da zamanı gelince bir başka kapıya doğru ilerlerim. Arada saatime bakarım, duyuruları seçici bir şekilde dinleyen kulağıma güvenirim. Beklerken, bazen bir metal kirişe, büyük ve hareketli aydınlatma panellerine, havalandırma menfezlerine, akıl almaz inşaat tekniklerinin uygulandığı havaalanını bir oyuncak gibi kuran tüm parçalara odaklanırım. Tek sorun hayal etmek, tasarlamaktır. Bir şeyleri ortaya çıkarmanın yolu nasıl olsa bulunur. Havaalanlarını

böyle düşsel bir yer yapan, metalin, camın, plastik benzeri malzemenin dansını ortaya çıkaran büyük bir aklın varlığını düşünürüm. Belli mimari etkiler yaratmak için, her türden malzeme, plastikten farksız şekilde esnetilir, bükülür. Bu esneklik sayesinde, yapay eğrilikler, saçaklar elde edilir. Girilen ya da çıkılan ülkelerle ilgili büyük, karmaşık bir metafor olan, anlaşılmaz şekilde büyük, eğilip bükülen, daralıp genişleyen yapılar ortaya çıkar. Tüm bu gayretin, basit bir göz boyamadan, gösteriştten çok ötelere giden anlamları olduğunu sezerim. Havaalanları üzerinde düşünmenin, kendi benliğimin derinliklerine inmekle, içsel bir yolculukla eş bir yanı var.

Aslında tek amacım kahve içmekti. Masada yer kaplayan diğer içecekler ve yiyecekler bu işi süsleyen bir nesne kalabalığı sayılmalı. Kahvemi içerken gözümü dışarı çevirdim. Havaalanı içerisinde, sahipsiz topraklarda gidip gelen, tuhaf görünümlü araçları, iş makinelerini izlemek hep zevkli gelmiştir bana. Bu araçlar, sahipsiz ara mekânların kendi kendine üreyen canavarları, biçimsiz yaratıkları gibi görünürler bazen. Garip şekillerde uzayan, kısalan, bükülen, dönüşen esnek varlıklardır bunlar. Anlaşılmayan yörüngelerinde bir yerlere doğru telaşla gider ve gelirler. Havaalanlarının uzayıp kısalan duyargalarına yapışır ve ayrışır. Canlı bir varlık olan bu binanın tuhaf cinselliğinin de yansımasıdır bu birleşmeler, ayrışmalar. Arzuları farklılaşmış, istekleri çoğalmış bir canlının kullandığı tuhaf cinsel fetişler gibi, farklı zevk noktalarına değer, sürtünürler bu araçlar.

Uçaklar yanaşınca eğilip bükülen körüklü kapılar, uzak yerlerden gelenleri ara bölgeye alırlar. Havaalanlarının duyargaları olan bu hassas girişler, başka yerlerden gelen yapancıları soğurur, emerler adeta. Böyle bir kapıdan geçip de içeri girebilen, tüm kötülüklerinden arınmış sayılmalıdır. Başka olmasının, yabacılığının taşıdığı tehlike üzerinden alınır. Bu taraftakilerle benzer hale gelir.

Masamdaki, birçok yiyeceğe dokunmadan hesabı istedim. Giyinişime yakışan bir bahşiş de bıraktıktan sonra kalktım. Kalkışımla, uçağa gitmemizi haber veren duyurunun aynı ana rastlaması bana kozmik bir uyuşumun kanıtı gibi geldi. Benimle etrafımdaki düzenin aynı uyumu paylaştığını, aynı düzenin parçası olduğumuzu kanıtlayan bu rastlaşma sayesinde kendimi doğru ve tamamlanmış hissettim.

Havaalanından hangi kapıdan çıkılacağını bulma işini gerçek bir medeniyet gösterisi sayarım. İçinde bulunduğumuz mekâna ait bir şifre ve onu çözenin sahip olabileceği bir marifet derecesi sayarım bu tür bir görgüyü. Kapıya geldiğimde rahatça bir yere oturdum ve giriş yapanların kuyruğunun biraz olsun erimesini bekledim. Pantolonu neredeyse dizkapaklarına kadar inmiş kızın görüntüsünü belleğime

kaydettim. Önümde, gözlerini büyük büyük açıp bana bakan küçük çocuğa gülümsedim. Başkalarının çocuklarına gülümsemenin, bazen onlarla kurduğum tek iletişim yolu gibi görürüm.

Uçağın girişinde bizi karşılayan kabin görevlilerini gülümsemeden selamladım. Yaptıkları işin bir tür garsonluktan ne farkı olduğunu düşünürüm sık sık. Ama yine de bu kadar seçkin görünmelerini zorunlu sayarım. Bizlerdeki seçilmişliğe yakışan bir tür zevk nesnesi sayarım onları. Kabin içerisindeki gidiş gelişleri, jestleriyle, sanki bir sunakta, tanrısal varlıklara servis yapan güzel ve çekici hizmetliler sayarım onları. Görünüşteki işe yaramazlıklarının altında törensel bir taraf vardır. Onları kendi cariyelerim sayarım.

Evime geri dönmek de, evden uzaklaşmak kadar mutluluk verir bana. Evimi biraz da yer değiştirdikçe kuruyorum. Çok olmadı buralara taşınalı. Evler, eski zamanlardan kalmış olmasından biraz kullanışsız. Eve şekil verirken epey tadilat yapmış, neredeyse sadece duvarlarını bırakmıştım. Ama yaşam tarzımı bütünleyen bir tarafı var tüm bu eskimişliğin. Bir de şehir merkezinin çekimiyle gelen bu yoksulları ve berduşları görmesem etrafımda. Ama semtin giderek belirginleşen mutenaliğiyle onların da uzaklaşacağını tahmin ediyorum.

Evime birkaç bina yaklaştığımda bir kalabalığın içerisinde buldum kendimi. Herkes burnunu kapıyordu. Yağlı bir is ve duman karışımı yükseliyordu birkaç kat yukarıdan. İtfaiyenin uzattığı merdivenden etrafa gülümseyen tuhaf bir adam iniyordu. Olanların bence de eğlenceli bir tarafı vardı. Az ileride yere kapanmış yaşlıca bir kadın, “Eşyalarım!” diye ağlıyor, “Onları da kurtarın!” diye sesleniyordu itfaiye görevlisine. Kadının akıllı başka yerlerde gibi görünüyordu.

Dile Kolay

Özlem Yıldız, 1973 Akhisar doğumlu. Öyküleri, çeşitli dergi ve kültür sanat sitelerinde yayımlanmıştır. Ayrıca Soma yerel gazetelerinden Kurtuluş Gazetesinde “[Öykü Penceresi](#)” köşesinde her salı bir öyküsü yayımlanmaktadır.

Soma’nın kenar mahalleleri yaklaştıkça evler seyrekleşiyor. Gözlerimi kömür tepeleri karşılıyor. Onların ardında dalga dalga dağlar... Sanki bu dağların üstünü biraz açsanız kömür çıkıverecek karşınıza. Tıpkı Sarıkaya’da olduğu gibi... Sonra da yer değiştirip kaymağı alınmış yoğurt gibi kalacak dağlar.

Bir süre ilerledikten sonra dozer uğultularının kapladığı bir boğaza daldık. Solumda Darkale Maden İşletmesi... Dönüp duran bantlar, metal iskelelerden bir yol bulup düşen işe yaramaz taşlar, bu maceranın sonunda da kamyonu dökülen pırıl pırıl kömür... Kömürün kamyonlara dolması çok seyirlik bir durum. Ancak vardiyalarını bitirip de ocaktan çıkan işçileri simsiyah ve isli paslı bir halde görmek seyrin tadını kaçıyor doğrusu.

Bisikletimin önündeki sepete yerleştirdiğim oğluma: “Yoruldu mu babacığım?” diyorum. “Ben yorulmam baba.” diyor üç yaşının peltek diliyle. “Ben yoruldum.” diyorum. O, pek oralı olmuyor. Başını uzatmış ön tekerleğe bakıyor. Bense yorulan bacaklarımla yükleniyorum pedallara. Ayda yılda bir binmek yorucu oluyor şu bisiklete. Daha yolun başında tıkağımı kaldırdım. Oysa Darkale köyüne daha çok yolumuz var. “Hızlı gidelim baba!” diyor oğlum. “Tamam oğlum.” deyip biraz hızlanıyorum. Dar bir vadide ilerliyoruz. Bir yakada çam ağaçları, bir yakada asırlık zeytinler... Asılıyorum pedallara son bir gayretle. Oğlum: “Hıp tıs, hıp tıs!” diye bir ritim tutturuyor. Benim ritmimse nefesten.

Son dönemeçten sonra yol düzeliyor. Çiçeğe durmuş ağaçlardan gelen hoş kokular, kuş sesleri, oradan oraya uçuşan kelebekler, aşağılardaki derenin şırıltısı baharın geldiğini iyiden iyiye gösteriyor. Burnuma dolan kokular, kışın duman solumaya alışmış genzimi yakıyor. Tıpkı yaraya dökülen oksijen gibi.

“Baba dinle!” diyor oğlum. Dikkatim bisiklette olduğundan neyi kastettiğini anlayamıyorum. Bir daha tekrarlayınca daldaki kanaryayı işaret ettiğini anlıyorum. Aynı sese odaklanıyorum: Çuf çuf çuf...

Bir süre sonra yolumuz kör bir sokak gibi tükeniyor. Bir yakada kümelenmiş evler, diğer yakada mezarlık; yolun bittiği noktada asırlık bir çınar, onun ardında iki katlı Kırkoluk Camisi. Bu yapının alt katının duvarlarındaki kır oluktan su akıyor. Suyun sesi, camiye bitişik kır kahvesinin müziği sanki. Darkale, birbirine bitişik evleriyle Soma'nın en büyük dağına yaslanıp kalmış, yılanmış bir köy.

Yamaçtaki kır kahvesine yöneliyorum. Oğlum, kesme taşlardan yapılmış tarihi merdivenden çıkamıyor. Onu kucağıma alıp öyle çıkıyoruz. Koyu gölgedeki masalardan birine oturuyoruz. Kendime demli bir çay, oğluma da meyve suyu söylüyorum. Kahveciye kışın birkaç kez geldiğimi; fakat kahve kapalı olduğundan geri döndüğümü söylüyorum. O da: "Kışın gelen az oluyor diye açmıyoruz." diyor. Rüzgâr püfür püfür esiyor. Oğlum daha ilk yudumda sıkılarak: "Bisiklete bakçam baba." deyip korkulukların yanına gidiyor. Kahvede benden başka bir iki müşteri daha var. Kahveci beni hatırlamış olacak ki tekrar geliyor yanıma. Ona Musa Amca'yı soruyorum. "Öldü." diyecek diye de ödüm kopuyor. Kahveci, Kırkoluk Camisini göstererek: "İşte orada!" deyince rahatlıyorum. Miyop gözlerimi biraz kısınca caminin altındaki girintide oturan ak saçlı, yaşlı adamı görüyorum.

Musa Amca'yla geçen sonbaharda tanışmıştık. Madenden emekliymiş. "Yirmi beş koca yıl!" deyip duruyordu. 1954'te girmiş, 1979'da emekli olmuş anlayacağınız. Adam boş biri değildi. Görmüş geçirmiş bir hali vardı. Ben de onu konuşturmak ve deneyimlerinden faydalanmak istiyordum. Kahvecinin de ondan aşağı kalır yanı yoktu. O da madende altı yedi ay kadar çalışmış, o dönemde madende birkaç ölümlü kaza olunca karısı: "Bırak bu işi!" demiş. Hatta daha da ileri giderek: "Ya ocak, ya ben!" diye direktmiş. O da ocağı değil karısını seçmiş.

Oğlumun elinden tutarak Musa Amca'ya doğru yürüyorum. Havuzun ardındaki sandalyelerden birine oturmuş, iki elini bastonuna kavuşturmuş. Gözleri kapalı. Uyuyor mu, kendi dünyasına mı çekilmiş belli değil. Bu manzara karşısında hissettiğim ilk duygu fotoğraf makinemi getirmemiş olmamdan kaynaklanan pişmanlık. Sonra da bir ikilem: Yaşlı adamı uyandırsam mı, uyandırmam mı? İkilemimi oğlumun: "Baba gidelim." diye mızıklaması bozuyor ve Musa Amca'nın da uyanmasını sağlıyor.

Musa Amca ile göz göze geliyoruz. Sıcak bir ses tonuyla, selamlıyorum onu. Gözlerini büyüterek bana bakıyor. Belli ki ağır işitiyor. Beni hatırlamayacak diye korkup sesimi yükselterek: "Daha önce de gelmiştim." diyorum. O: "Geçen sene." diyor. Ben: "Kış çıkmışsın." diyorum. O: "Çok soğuktu." diyor. Başka da bir şey demiyor. Gözleri,

havuzun üzerinden kayıp asırlık çınara takılı kalıyor. Ben: “Musa Amca, çınar gibi bir ömür seninki.” diyorum. O: “Yaprak gibi.” diyor isteksizce.

Ben de konuşmayı kesip aynı dinginlikle etrafıma bakıyorum. Bakışlarım caminin yeni restore edilmiş saçaklarına iliyor. Az önce ahşap sandığım cilalı tahta görüntülerinin plastik olduğunu görüyorum. Kim bilir bu dingin bakışları hayatın üzerinde gezdirsem daha neler takılacak gözüme. Oğlum bozuyor bu tılsımı: “Baba gidelim!” “Havuzla bak oğlum, belki balık vardır.” Tekrar saçaklardaki plastiklere bakıyorum. İçimden “Tahta gibi.” derken oğlum da: “Deniz gibi baba.” diyor avuç içi kadar havuzu göstererek.

Yaprak gibi bir ömür, tahta gibi plastikler, deniz gibi bir havuz... Ben bunları sayıklarken oğlum cup diye atlıyor havuzla. Ödüm kopuyor boğulacak diye. Ani bir refleksle uzanarak çekiyorum keratayı havuzdan. Musa Amca, hâlâ sakın. İyi ki yedek kıyafetimiz var. Hemen oracıkta değiştiriyorum ufaklığın üstünü. Kerata hazır soyunmuşken çışi de sıkıştırıyor araya. Sonra da sinirlenmiş olmama aldırmadan: “Baba yüzcem.” diye tutturuyor. O dakikadan sonra işim daha da zorlaşıyor. Bakışlarım Musa Amca’yla oğlum arasında gidip geliyor. Anlaşılan bugün öykü adına pek bir şey çıkaramayacağım. Oysa geçen gelişimde ne güzel konuşmuştuk Musa Amca’yla. Daha ilk sorumda bir anısını döktürmüştü:

“Yerin altındaydık. Mesaimizin bitmesi çok yakındı. Bizler yeni bir sarma atmadan biraz daha deştik dağı. Yoksa Gamsız Çavuşun susacağı yoktu. Sabahtan beri sıkıştırmıştı bizi. Bizler de ister istemez sarıldık kazmalara. O ara tepeden, önce birkaç kömür parçası düştü. Ardından tavan kopuverdi sanki. Bir arkadaşımız bu çöküntünün altında kaldı. Alnımızdaki fenerleri doğrulttuğumuzda kayaların arasında elini gördük. Belli belirsiz kımıldıyordu eli. Telaşla bir yandan tavanı kolaçan ediyorduk, bir yandan da kömür yığınının deşiyorduk. Bir süre sonra arkadaşımızı çıkardık. Sizlere ömür tabii. Ben on sekizinde ya var ya yoktum. Gamsız Çavuş onu bir battaniyeye sardı ve uzaklaştı yanımdan. Uzaklaşırken de sert bir sesle: “Kömüre devam!” diye bağırdı. Bu sesle yeniden işimize koyulduk. Ömrümüz varmış yaşadık. Yer altında yirmi beş yıl, dile kolay.”

Oysa şimdi susuyor Musa Amca. Ben bu suskunluğu okumaya çalışırken oğlum -suyu sevmiş olacak ki- yeniden atlıyor havuzla. Bende aynı telaş. Bir çırpıda çıkarıyorum havuzdan onu. Akşam olmak üzere. Kuru kıyafetimiz de kalmadı. Musa Amca, bastonuna basa basa doğruluyor. “Kalk kalk!” diyor. “Bize gidiyoruz.” Ben bu söz üzerine oğlumun elinden tutup yaşlı adamın peşine takılıyorum. Köyün içlerine

doğru sıkı bir yokuştan ilerliyoruz. Darkale'nin sokakları da köyün adından aşağı kalmaz. İki kişi yan yana zor yürür. Saçaklar birbirine yaslanmış, yerler taş döşeli. Sokaklarda tek bir otomobil yok. O kadar ilginç ki sokaklar birçok yerde bazı evlerin alt katlarından geçiyor. İçinden sokak geçen evlere ilk kez rastlıyorum. Yaşlı adam bildik adımlarla ilerliyor. Ben oğlumun elini sıkı sıkı kavıyorum. Neme lazım, yan taraf uçurum.

Musa Amca, iki katlı bir evin önünde duruyor. Bu evin içinden de sokak geçiyor. Cebinden çıkardığı büyük bir anahtarla açıyor kapıyı. Kapının çok kullanılmamış olmaktan kaynaklanan gıcirtısı, Musa Amca'nın yalnızlığını ele veriyor. Biz içeri adım atınca biraz daha canlanıyor yaşlı adam. Belli ki konuklarına dinç görünmek istiyor. Ahşap bir sandığın önünde duruyor. Sandığın üzerindeki eşyaları kaldırıp aralıyor sandığın kapağını. Kapakta da aynı yalnızlık gıcirtısı...

Oğlum, titremeye başladı. Bense meraklı gözlerle Musa Amca'yı izliyorum. Bir sandık dolusu çocuk kıyafeti... "Al!" diyor. "Giydir çocuğu." Hemen bir iki kıyafet alıp giydiriyorum titrek ufaklığa. Yaşlı adam devam ediyor: "Hava serin, altlarda kazak da var." El yordamıyla el örgüsü bir kazak çıkarıyorum sandıktan. Kazağa dikkatli baktığımı görünce: "Rahmetli örmüştü." diyor. "Biricik oğlumuz. Onu toprağa verince bir daha çocuğumuz olmadı nedense. Öylece kaldı tüm bu eşyalar. Ne çok kavga ettik eşimle bu sandık yüzünden. Ben 'At şu eşyaları!' dedikçe o eski fotoğraflara bakar gibi bakar dururdu bunlara. En son kendisi de geçen yıl bu dünyadan göçünce bu sandık, ikisinin emaneti olarak kaldı bana." dedi. Ardından sandığı biraz daha karıştırıp bir defter çıkardı altlardan. "Bu ne?" diye sorduğumda: "Bir madencinin anıları, merak edersin her halde!" diye yanıtladı. Heyecanla sarıldım deftere. O, titrek elleriyle defteri bana uzatırken temkinliydi. "Bak," dedi. "bunu sana veriyorum; ancak ben ölünceye kadar okumayacaksın." Ardından sürdürdü konuşmasını: "Bu akşam buradasınız, sizi salmam, misafirim olacaksınız."

Ben bir anlık duraklamadan sonra ister istemez kabul ettim öneriyi. Gecenin bu saatinde böyle ıslak ıslak yola düşmeye de gerek yoktu. Musa Amca, mutfağa geçti. Dünden kaldığını söylediği makarnanın yanına bir de tarhana çorbası yaptı. Aralarda bir yerde de: "Bizim rahmetli minik de tarhanayı çok severdi." dedi.

Oğlum -günün yorgunluğundan olacak- uyuklamaya başlamıştı. Ben, uykusunu bölerek birkaç kaşık tarhana çorbası verdim. "Baba doydu." diyene kadar. Sonra da onu Musa Amca'nın gösterdiği yere yatırdım.

Musa Amca, pencereden yıldızları gözlemeye başladı. Gökte beliren dolunayın ışığı, karşı tepenin eteğindeki mezarlığı aydınlatıyordu. Ben: “Niye böyle dalıp gittiniz?” diye sordum. Pek oralı olmadı. Dalgınlığı sürüyordu. Hele dolunay yükseldikten sonra gözlerini kısarak bir şeyleri görebiliyormuşçasına mezarlığa odaklanmıştı. Bir ara benim sohbet ısrarımdan sıkılıp: “Bana sorma!” dedi. “Defter sana yeter.” Ardından ekledi. “Yirmi beş yıl yer altında, dile kolay, ömrümüz varmış yaşıadık.”

Bir süre sonra odasına çekilip yattı. Ben onun ayrıldığı yere oturdum. Mezarlık tam karşıda. Her şey karışık geliyor miyop gözlerime. Ancak bazı mezar taşları erken ölümler gibi öne çıkıyor. Bu karamsarlıktan kurtulmak için uzanıyorum oğlumun yanına. Durup durup öksürüyor. “Hasta olmasa bari.” derken sızmış kalmışım.

Rüyamda madenciyim. Kazmamın sapı meşeden. Bir iki kavak sapı kırıdıktan sonra işi öğrenmişim. En çok kömürü ben çıkarıyorum. Musa ve Rıza en yakın arkadaşlarım. Başımızda da Gamsız Çavuş var. Bizden çok yaşlı. Çok ölüm görmüş ocakta. Kanıksamış artık ölümleri. Belki de bize öyle geliyor. O gün de yoğun çalışmıştık. Bizi sıkıştırıp durmuştu. Mesai bitimine yakın bir iki vagon daha doldurabilmek için sallıyorduk kazmaları. O ara küçük bir kömür parçası düştü kafama. Sonra da arkası geldi. Ne olduğunu anlamadan bütün ocak üstümdeydi. Son bir iki nefes, o kadar. Beni çıkardıklarında iş işten geçmişti. Tozlu bir battaniyeye sardılar beni. Burnum artık battaniyedeki kesif kömür kokusunu almaktan çok uzaktı. Battaniden çıkmak istiyordum; ancak battaniye bir kefen gibi sarmış beni. Vücudumda eski hareketliliğinden eser yok. Gamsız Çavuş, bildik bir hareketle sırtladı beni. Ne olduğunu anlamaya çalışan arkadaşlarıma da “Kömüre devam!” diye bağırdı. Ben bunu da duymadım tabii. Sonra da gözünden iki damla yaş süzüldü ocağın zifiri karanlık tabanına. Bunu yalnız ben değil arkadaşlarım da göremedi.

O sırada oğlum: “Baba, çişim var.” diye uyandırdı beni. (Rüyada bile rahat yok.) Ter içindeyim. Sabah olalı çok olmuş. Çay, çoktan demlenmiş. Musa Amca giriyor kapıdan biz tuvaletten çıkarken. Bahçeden yeşillik getirmeye gitmiş, iki de köy yumurtası almış komşulardan. Hemen yapıyoruz kahvaltıyı. Ardından yola koyuluyoruz. Oğlum yine: “Hıp tıs, hıp tıs!” diyor ön tekerleğe baka baka.

Bir hafta sonra tekrar geldim Darkale’ye. Bu kez oğlumu getirmedi, geçen sefer başıma bir sürü iş açtı diye. Her zamanki gibi önce kahveye çıktım. Kahveci de alışmış bana, sormadan getirdi çayımı. Ben merakla: “Musa Amca indi mi bugün?” dedim. Mezarlığı göstererek: “Geçen hafta sizden sonra öldü.” dedi. İçim bir tuhaf oldu.

Koca ınara ilişti gözüm. Rüzgâr sertleşince bir yaprak koptu ınardan. Savrula savrukla masama kadar geldi. Ben kahvecinin ardından: “Bir ay daha getir!” diye bağırdım. Musa Amca masadaymış da: “Yirmi beş yıl dile kolay, buraya kadarmış.” diyecekmiş gibi.

Ardından ınar yaprağını Musa Amca’nın anı defterinin yıpranmış sayfalarının içine yerleştirip ilk sayfadan başladım okumaya. İlk cümle: “Dile kolay.”

Gece

Sakine Esen-Eruz, Avusturya Lisesi mezunu. Alman Dili ve Edebiyatı okudu. Şu anda çeviribilim bölümünde öğretim üyesidir.

Şener Şen'in bir filminde Doğu'dan gelen eski sevgilisinin adıdır "Gece", ya da öyle anımsıyorumdur, öyle olmasını istiyorumdur, çünkü seviyorumdur geceleri, seviyorumdur Şener Şen'in oyunculuğunu, beğeniyorumdur, Gece'yi canlandıran kadının gizemini.

Sevdalıları hep kucaklar bu dört harfli tılsımlı sözcük.

"Anan sevdalıydı sana, anlatırdı hep bir gece geldiğini dünyaya, ananın güvenli karanlığından evrenin güvensiz karanlığına sıyrılıvermişsin. Annen senden öncesi yedi çocuğunu da kendi doğurmuş, bebelerin göbeklerini kendi kesmiş köydeki harem selamlıklı konakta. Kimi yaşayan, kimi ölen çocuklarını... O nice buzağıları da gecenin karanlığında titreyen gaz lambası ışığında çekmişti güçlü kollarıyla analarının rahminden. Sayısız kuluçkaya yatırdığı ibi civcivini büyütmüştü eleklerde eliyle besleyerek gece gündüz demeden, boyunlarına ölmesinler diye yağ sürerek. Savaş yılları, köye eşkıyalar iniyor, konağı, nalın giyip konağın merdivenlerinden inip çıkan, kendilerini erkek sandıran üç beş kadın, bir tüfekte korurken ve Kurtuluş Savaşı'nda askerleri ağırlarken annen doğumlar arasında uçsuz bucaksız elma bahçelerinde sen doğmuşsun, basmışsın yaygarayı, sevmemişsin gaz lambasının titrek ışığını. Annen kurulamış seni, kendini, sonra bakmış bir acayiplik var, bacaklarının arasındaki ıslaklık dinmiyor, o zaman anlamış bir kardeş daha getirdiğini ardından."

Bebeler de her nedense doğar geceleri, onlar sever gece doğmayı, sever de Roma İmparatoru Sezar'dan bu yana doğum saatleri de değişti bebelerin.

Kadın kapkaranlık bir geceye bakıyor mehtapsız gökyüzünün altında. Gece geceliğinin farkında, sır veriyor, ser vermiyor. Uzakta bir kurt uluyor, biliyor, kurtlar inmez köye yaz vakti, gece de olsa. Yiyecek bir şeyler bulurlar yazları. Yaman geçen kışlarda ise aç kalırlar, bir deri bir kemik yaklaşırlar tavuk kümeslerine, ağıllara. Köpekler yanıtıyor kurdu. Köpekler köyde olur, gece de gündüz de, ama onlar onu tanır. Bir çıtırtı duyuyor. Bir karartı çıkıyor karanlık çalılarının ardından belli belirsiz. Kadına doğru yürüyor. Kadın nefesini tutuyor, karanlık geliyor geliyor ve kadını kucaklıyor. Elinde küçümen çıkısına sıkı sıkı sarılıyor kadın. Gece onları anlık karanlıklarından uzaklaştırıyor sayısız yeni karanlıklara.

Bir gece ki, ateş böcekleri sık yapraklı dut ağaçlarının arasında ateş saçıyorlar. Ateş böcekleri eşlerini arıyor tüm Haziran ayı dur durak bilmeden. Genç kız bahçede dolaşiyor, üzerinde incecik bir gecelik, üstünde fırfırlı yakalı sabahlığı. Ağaçların arasından Boğaziçi'nin suları pırıldıyor uzakta belli belirsiz. Denize doğru yürüyor ürpererek. Biliyor gelecek sevgilisi bahçeye. Sabahlığın belini sarmalayan kuşağını sıkıyor. Mehtap bahçede her şeyi görünür kılıyor, her şey siyah beyaz özenle çizilmiş duygulu yüklü bir masal. Bir an suya düşüyor mehtap, ince upuzun bir yol oluveriyor gökyüzündeki yuvarlak, sürekli parıldayan. Delikanlı duvarın üstünden atlıyor geliyor kızın yanına. Kız nefesini tutuyor, delikanlı kızı kollarının arasına alıyor, boynunu öpüyor ilkin, sonra da dudaklarını. İlk kez öpüşüyor genç kız. Dizlerinin bağı çözülüyor, kendini bırakıyor delikanlının kollarına. Ateş böcekleri durmaksızın ateşleniyorlar.

“Gece vakti getirdiler bizi Yassıada’ya. Hepimizi doldurdular Hava Harp Okulu’nda bir motora. İtelediler. Gayri Müslim bir doktor arkadaşı, kısacıktı, toplacıktı, yuvarladılar motorun içine, sonra öldü o arkadaşımız. Gece geldik Yassıada’ya. Denizin lacivertimsi karanlığında gidiyorduk. Yassıada alabildiğine aydınlıktı. Bizleri koğuşlara attılar, bana yüz kişilik bir koğuşta bir ranzanın üst katı düştü. Dışarısı zifiri geceydi, üstümde yanıyordu beş yüz mumluk bir lamba. Zifiri gecenin zifiri aydınlığıydı lamba, gözlerimi kör eden.”

Boğazda geceler bir başka güzeldir demek de çok tekdüze bir söylem diyorsun, oysa gerçekten Boğaz’da geceler bir başka güzeldir. Ama “geceler her yerde güzeldir”, diye bir yanıt alırsan, inanma, Boğaz’da geceler yine de bir başka güzeldir. Hele, hele hafta sonları doyum olmaz Boğaz’ın gecelerine! Bütün gece kulüplerinden sonsuz bir gürültü yansır karşı sahillere, kulakları sağır eden, midende duyarsın bumbumları. Sonra birden otellerde yapılan düğünlerde, meydanlarda yapılan kutlamalarda bombalar patlamaya başlar, Gümmmm, gümmmm de gümm gümm, gökyüzü aydınlanır zifti, yüzlerce ışık parçası iner Boğaz’ın çileli sularına gökyüzünden, ardında pis bir duman bırakarak. Işıklar karışır Boğaz’a akan lağım sularına, kendi lağımalarını gökyüzüne, doğaya ve duyanların kulaklarına bırakarak.

Havai Fişegini Çinliler icat etmiş diyorlar, herhalde Boğaz’da geceleri güzelleştirelim diye icat etti Çinliler bu Havai Fişeklerini. Nasıl da akıl ettiler binlerce kilometre uzaktan Boğaz’ı bir savaş meydanına çevirmeyi binlerce yıl önce!

“Geceleri sevişmek de, işkence yapmak da daha kolaydır”, diyordu adam. Adamın yanından uzaklaştım usulca, ona mesleğini sormadan.

Bodrum gecelerini bilir misin, bundan yüz yıl önceki Bodrum gecelerini, o yel değirmenlerinin altında oturup da, ardında yel değirmeninin kocaman çarkları dönerken hışirtıyla yelden, sen önünde uçsuz bucaksız bir denizi seyrederken, hiç elektriksiz, mehtabın ve binlerce yıldızın altında, işte o geceyi.

Köyde hiç yürüdün mü bir minik çayın içindeki sığıktan kilometrelerce bir gece vakti, elinde belli belirsiz aydınlatan bir fenerle. O çay oluverdi mi sana pırıl pırıl içinde balıklar balkıran bir yol. Çayın beyaz çakıl taşları gösterdi mi, nereye basacağını o ılık yaz gecesinde suda ürperen ayaklarına? Sen yine de direndin mi ürpermelere güzelliklere teslim olurken? Ve ansızın yanı başında patlayan bir dinamitle balıklar nefessiz kalıverdiler mi sonsuz?

Öykülerin içinden geçip gelen “emanet geceleri” teslim ediyorum sahiplerine, sayısız renklere, ezgilere, güzelliğe ve sonsuz vahşetlere gebe, balkıran geceleri.....

Algı Çarpması

Seda Başer, 1981 yılında Ankara'da doğdu. Bilkent Üniversitesi İletişim ve Tasarım bölümünden 2004 yılında mezun olduktan sonra reklam ajansı, dergi ve prodüksiyon firması gibi iletişim alanında faaliyet gösteren kuruluşlarda çalıştı. Hâlâ yönetmen asistanı olarak çalışmakta ve Ankara'da yaşamaktadır.

“Ve saygıdeğer baylar bayanlar, bu, bir partial kanatsızın hava, su ,toprak, ateş arasında yedinci perdesini yazmakta olduğu latifesiz oyundur. Efendisinin sedasına meftun ermiş faninin sergüzeştini dinlemek için ise lütfen on haneli denge numaranızı giriniz.”

Çay içen torun

“İç lan iç peygamber içeceği bu!” diye buyurdu.

Emir cümlesine hayat veren sıvı mantar çayı. Öneriyle yüz yüze gelen kimse ise, ki diğer konuk oluyor kendisi, o çayı içince değil peygamber, peygamberin dilsiz uşağı bile olamayacağını bildiği için kahve diye direniyor. Kahve herhangi bir şahsa ya da zümreye ait bir içecek olmadığı için mi yoksa hiçbir kutsal kitapta mantar çayına dair bir beyanat bulunmadığı için mi? Oysa ben itaatkârim. Konukların en söz dinleyeniyim. Aynı zamanda da iradesizim. Azami dikkat sahibiyim. Hep aynı yere düşüyorum. Bu eve. Düşkünlüğümün adı, iradesizliğimin esas oğlanı. Uzun saçları var ve ince kemikleri. O yüzden sızıyor her yerime. Unutturmuyor da kendisini, gözleriyle değdiği dünyanın emanetlerini bir bir kafamın kapısının altından atarken. Söylenilmesi bile abesle iştigal ya zili de hiç çalmıyor. Hep içimde taşıyorum onu. Bu yüzden kutsal olabilir miyim? Ev sahibi tarafından mantar çayı içmem uygun görüldü, mantar çayı içiyorum. Çünkü ben tam yedi yıldır ne yapmam gerekiyorsa onu yapıyorum. Söz kutsallıktan açılmışken, yedi kutsal rakamdı değil mi? Beynimin içinde ne var ki, beni ona bu kadar bağlıyor diye düşünmekten aksak ritimle yürüye yürüye, şakak isyanı başlatan damarlarım var artık. Uyuşturmayınca dinginlik erbabları çalmıyor kapımı. Onların adım seslerine kulak kabartmadan yaşamamın tek devası ise, ne içmem gerektiğine dair bile bir fikri bulunan bu arzumun en kıymetli, en eşsiz gezegeninin yörüngesinden çıkmam. Zira misafir uyduyum ben. Evet, tam yedi yıldır. Zamana vurgu yapıyor olmamın bir anlamı var.

Ama Şu anda, tam da Şu dakikada anlıyorum ki kaçış imkansız. Elimdeki kitaba bakarak ve içtiğim çaya dayanarak daha yüksek sesle söylüyorum ki, imkansız!

Tüm o içsel dökümlerim en başından beri bânini imiş.Yanılığ, ona ve bağılılığıma dair her hissimi yansıtacak bir dev perde aramamış. Baronmuş gizlide kalan kader mihmandarım. Sıradan ölümlülerin duyduklarımı ve gördüklerimi bilmeleri zaten beklenilmemeliymiş. Gerçeğı verenin istek mazgallarına takılı kalacaktım benim kalbimde birikenler. Ermişlik mertebesine ulaşmak için çile çekmek gerekir. Natürlich! Onca çamur akacaktım da ardı muamma kuytuluktan içeri, hiç yol aldırılmadan yakılacaktım tüm heveslerim. Gerçeğı bilmeyenler giyerken taçlarını birer birer, güneş ile idare edilen ömür sofasında; anlatılmayanlara da mazhar olanın ızdırabı daim kalacaktım duman altı mavi tırtıl köşkünde! Ah Alice ah! Birisi kendi kendisini büyütürken sahibin kapısı zincirli dergâhının yamacında; çocuk kalanlar hiç düşmeden koşacaktım ötekine kapalı gizli bahçede öyle mi? Koca bir gençlik baharı kışa çevrilirken yalnız kalanın ikliminde, yaprak düşmeyecektim vuslata erenlerin mevsimine. Öldür beni mavi tırtıl.

“İyi ki kitaba bir bak dedim kızım, burada bir şey konuşuyoruz, arada ses versene! Hiroşima’ya atom bombası ne zaman atıldı biliyor musun diye sordum.” “Biliyorum.” Kafamın içinde süren kanlı savaşa denk düştü soru. Böyle geçti yıllar işte. Soru cevap soru cevap. Her şeyi bilmesi gereken uzun bacaklıyım ya ben. Bütün bir yıl her şeyi kafada biriktirip; iki ayda bir görüşerek ki bu yılda altı ev ziyareti ediyor, ortalama altı saatten de otuz altı saat içinde bana zekâmı ortaya koymak düşüyor. Otuz altı saatin yaklaşık otuz saatinin de senin sorularının, hikâyelerinin ve dilini gırtlığıma sokma eyleminin işgal ettiği düşünülürse geriye kalan altı saatte de benim ağzımdan çıkan her kelimenin kök bağımlı destekleyen aşk cümleleri oluşturması icap ediyor. Sehpanın üstünde duran kutuyu karıştırmamı engellemek için uzattığın kitap yüzünden mi ömür boyu pervanene takılı kalacağım kesinleşti. İçinde bir kutu kibrit, iki makara iplik,(biri siyah biri kırmızı, kırmızı olanın üstünde iğne de var) çeşitli ebatta düğmeler, conta lastiğı, vida, kırık güneş gözlüğü camı, kırışmış faturalar, kareli bir defterden yırtılmış sayfaya yazılan cep telefonu numarası, üstünde ‘Dixon Trimline.3594.No:2’ yazan bir kurşun kalem (arkasında silgisi de var ama silmeye değil bozmaya yarayan cinsten) ve üç tane de kalem pil bulunan o dandik kutuyu hangi akılla benden esirgemeye kalktın da yerine; “Sen buna bak, sahaftan yeni aldım.” dediğın beten kitabı elime tutuşturdun? Hayalet kitap. Bu adam senin hayattaki asıl gerçeğın, mantar çayı değil sana kendi kanını bile içirse vazgeçemeyeceğın gerçeğın diyen kitap. Hayatta

ulaştığın yegâne merteye. Kutlu olsun. “Söylesene kızım hangi yılda patladı bomba?” Patla e mi! “1945” O yılda daha ne bombalar patlamış oysa ki...

Baron Rudolf Freiherr von Sebottendorff Osmanlı vatandaşlığına kabul edildiğinde yıl 1911'di. Birinci Balkan Harbi'nde, dedelerinin hep efe, yiğit, pehlivan olduğuna inanan, o kadar kölenin nesebinin nereye gittiğine dair katiyen kafa yormayan Osmanlı için şanlı bir torun gibi cengâverlik gösterdi. Savaştı, yaralandı ve 1913'te de cebindeki Türk pasaportu ile güzel vatanı Almanya'ya geri döndü. Birinci Dünya Savaşı patlak verdiğinde ise vatanının güzelliğini bir yana bırakıp, Osmanlı vatandaşlığı ve aldığı yara münasebetiyle askerlikten muaf tutulmayı istedi. İsteği kabul gördü. İşin aslı bir tur daha askerlikle vakit harcayamayacak kadar derin mevzular peşindeydi. Öyle ki vatandaşlığını aldığı ülke satırlarında, bir kısım halkın açlıktan çarığını yediği günlerde dahi içinde taşıdığı hem tasavvufa, hem tapınak şövalyelerine, hem de faşizme yüz süren ari hermetik prensiplerini hayata geçirmesini sağlayacak bir örgütün kapısını aralama derdindeydi.

1916 yılında amacına mazhar oldu ve dönemin gizli güzide yapılanması 'Germanenorden'in eşiğinden içeri adımını attı. İki yıl sonra örgütün adını 'Thule Gesellschaft' olarak değiştirdi bir de üstüne büyük üstat oldu. Üstat Rudolf aynı yıl içinde her türlü savaş, cephe, ceset, kan fonunda yürüttüğü, her kıtadan bir feyz almış olan gizemcilik faaliyetlerinin sonucunu ancak siyasi bir hamle ile beraber göreceğine karar verdi. Beraberindeki beş zeki, çevik ve gizemci biraderle beraber, kendi yüzünü saklayan ama örgütün görünen yüzü olan 'Alman İşçi Partisi'ni kurdu. Altı kişi bir yandan akıllara ziyan bir parti tüzüğü yazdı; bir yandan da son hız, gizemci ve de faşist öğretiler merkezi olan örgüte, Thule'ye, ne kadar kodaman Alman varsa hepsini üye yaptı. Üyelerin desteği ile astroloji üstüne bir dergi çıkarmaya başlayan Sebottendorff, yine üyelerin desteği ile simya laboratuvarı kurma işine de girişti. Öte yandan kuruluşunun birinci yılının sonunda parti binasının kapısında, azimli ve kendisinde de gizemcilik cevherinin bulunduğu inanan, üstün insan olmakla kafayı bozmuş bir onbaşı görüldü: Adolf Hitler.

Almanya'nın yenilgisi ile sonuçlanmış savaştan mağlubiyet hazımsızlığı ile dönmüş bu onbaşı büyük üstadın derin sevgisini kazandı. Üstat bildiği her şeyi yeni çırağına, sevgili Adolfuna, öğretmeye koyuldu. Karşıdaki insanı tüm kontrolü ile ele geçirme sanatından, üstün insan olmanın ve yaratmanın stratejisine kadar binlerce altın kuralı ezberlettirmeye başladı.

Onbaşı dersine çok iyi çalışmıştı ki, bir yıl sonra partinin başına geçti. İlk imzasını da partiye kendince daha tumturaklı bir isim bularak attı; ‘Alman Nasyonel Sosyalist İşçi Partisi’. Örgütle beraber kardeş kardeş hızla büyüyen parti bu yeni değişimle beraber bir anda onbaşının poposunu lider koltuğuna iyice yapıştıırken, her şeyin mimarını kapının dışına doğru itmeye başladı. Osmanlı'dan aldığı feyzle savaş alanına doru at üstünde emirler yağdırarak giren ama şimdi kendisini cepheden sümüğünü koluna silerek ayrılan bön bir asker gibi hisseden zavallı Rudolf ise tekrar Türk topraklarına döndü.

“Kitabı bırak da dünyaya dön artık.” Kendi kendimi bırakabilecek miyim peki? Durum bu ise, benden umulanı tam anlamıyla yerine getirmiş mi oluyorum? Ekinoks hesabı, orbitaller, gezegenlerin retrograde pozisyonları, kesişmeler, karşıt açılar, kare açılar, üçgen açılar, açılar açılar. Açılın, rahat nefes alamıyorum. O ihtiraslı faşist bunak tüm bunları çözmüş mü? Şeyhülislamın da buyurduğu üzere eflâle güç yetirmeye kalkışmak tez zamanda gazaba uğrayacağına delalet eder. Gazap üzümü olursun, kendi kendinin gazap şarabını içerek sızarsın. Gazaba hangimiz uğramış bulunuyoruz peki Takiyüddin gibi delikli borularla meleklerin bacağını röntgenleyip her işe burnunu sokan birader Rudolf? Elde edilen sonuç, çözümü kendi kendisinin içinde hamile bırakıyor biliyor musun? Matematikçiler Zeon paradoksu diyor, kalbi kırıklar ise tufaya gelmek. Dünyanın en çok yolcusunun geçtiği en büyük istasyon: ‘Tufa’. Bileti karaborsaya düşmeyen tek çoklu performans merkezi. Herkesin ayağının dibinde bir koçan cephanesi. Rüyada görülen elmasın anlamı, acaba yalnızca bağrıma basmak kaidesiyle mi değerli bir taşta sahip olabileceğimdi. Herkes bağrına taş basar da; bak senin ki saf karbondan, araya kâğıt da koysan kopyası çıkmaz, dahası üç bin beş yüz kırk yedi derecede eriyor. Yani erimiyor ruhum, erimiyor canımın içi. O taşı atmak da kabil olmadığına göre, ben bunu vereyim yerine istiridye kabuğu alayım diyemezsin. Başıma ne geleceğini söylemek sana mı kaldı Nazi eskisi?

1930 yılında İstanbul’da gizli kapaklı faaliyet göstermekte olan dergâhlardan birisinin kapısında ise izin gününü geçirmeye gelen başka bir onbaşı görüldü. Kasabasından kilometrelerce uzakta askerliğini yaptığı bu şehirde, aile geleneğini sürdürecektir bir yer aramış; çok zaman geçmeden de misafir olarak gidip geleceği bir dergâh ismine ulaşmıştı. Dergâha gidip gelenlerin pek çoğuna nazaran işin ilmine çok daha vâkıftı. Yıldıznameye bakabiliyor, kum falı açıyor, envayi çeşit büyü bozma tekniklerini bir bir sayıp döküyordu. Karşısındakinin yüzüne bakıp tüm resimli hayat

hikâyesini okuma mahareti bulunan onbaşı günlerden bir gün etrafındakilerin nazarında daha da ününe ün kattı.

Dergâha getirdikleri ölmek üzere olan, otuz kiloya düşmüş genç bir kadının yıldıznamesine baktı ve anlattı ki, bir sabuna kırk adet çivi batırmak suretiyle büyü yapılmış, sabun da denize atılmış; sabun eridikçe kadın da ölecekmiş. Eline ayağına kapanan genç kadının yakınlarına “Telaş etmeyin” dedi. Boğazın hangi kıyısında sabunu bulacaklarını tarif etti ve iyi yüzme bilen birilerinin suya dalıp sabunu çıkarmasını ve sabunun da kendisine getirilmesini istedi. Sabun bulundu. Onbaşı kerametini gösterdi, genç kadın iyileşti. Tüm bunlar olup biterken dergâhın müdavimlerinden olan ve birinci sınıf takım elbiseleriyle bağdaş kurup oturduğu postta derin bilgisiyle her zaman saygı gören ve kendisini yazar olarak tanıtan Sebottendorff bu yetenekli onbaşığı da gözüne kestirdi. İnsan tanımak konusundaki eşsiz becerisini ne doğulu ne batılı olabilmiş, medeniyet asansöründe hep ara katta sıkışmış gibi görünen bir milletin tasavvufa nail oğullarının üstünde de gösteriyordu ki aralarında en çok ilgiyi hakeden bu onbaşığıydı. Onbaşı eğitmek özel ilgi alanına mı giriyordu, yoksa şansına hep onbaşı mı düşüyordu bilinmez; Almanya’da partisini kaptırdığı ve intikam almaya yemin ettiği eski gözdesi, kendi ırkından başka herkese düşman, Adolf’un yerine herkesi sevmeye çok meraklı Hoca Hasan’ı koydu. İstanbul günleri boyunca Hasan’ı bırakmadı, askerliğini rahat yapması için hatta mümkünse askerlikten kaytarıp da kendisine daha çok vakit ayırabilmesi için elinden geleni yaptı. Zira her ne kadar Hasan ile kıyaslanamayacak kadar ilim irfan sahibi olsa da mutlaka ki Hasan’ın bir konuda işine yarayacağına hükmetmişti. Askerlik bitip memlekete dönme vakti geldiğinde ise ikinci gözde onbaşı “Evimin adresi budur, belki bir gün yolun düşer beyim.”dedi. Hasan uğurlandı, bir süre sonra da muhteşem Alman yola çıktı. Almanya’da yarım kalan bir işi vardı...

Hidayete eren ölümlülerin beyninin içinde zaman makinesi mi var? Yüzbinlerce kareyi kronolojik sıra ile her detayı ile mi görebiliyorlar? Bu kadar zamandır aynı adamın suretine vurgun yaşıyor olmam ve her türlü anıyı hiç eksiksiz anlatabilecek olmam mı sır o halde? Üstüne gelip oturduğum sır, mahkûmu olduğumun yanında ne ifade ediyor bana? Ermiş artıklarının yamacında ebedî sefilim. Aşil ile kaplumbağanın yarışı mı bu. Yedi yılda yedi aşk gücüne sahip olabilen Aşil yedi yıl geriden, bir yılda bir bölü yedi aşk gücüne sahip olabilen kaplumbağa yedi yıl önden yarışmaya başlıyor. Geçen sürede Aşil’de ne var, kaplumbağada ne var? Pratikte Aşil kaplumbağayı yerse, teoride de yedi yıl Aşil’i yer mi? Aşil’in kaderi hep yenilmek mi? Aşil’i yedi. Yedi. Aşil kutsandı.

Çek şu paradoks çeşitlemelerini burnumdan! Zamanı makaralı bir sisteme yerleştirip, ileri almak yalnızca kadran üstünde mümkün işte. Niye aksine inanmak zorundayım? Ömrümün aşk durumunu, gazetede televizyon programlarının arasına sıkışan burçlar sütunundan okuyamıyor olmanın acısından ne anlayacaksın sen büyük üstat? Elindeki kargacık burgacık yazıların, şekillerin arasından müneccimlik yaparken ay örümceği pilotunun kraterler arasında sekeceğini de biliyor muydun? Hem madem her şeyi biliyordun nasıl aldılar elinden oyuncaklarını?

Rudolf okudu, düşündü, yazdı ve kendince şahane bir çözüm bularak 1933 yılında yeniden Almanya sınırları içinde boy gösterdi. Kaybettiği tahtının peşine düşmüştü. Lakin şahane çözüm olarak yazdığı kitapla, eski onbaşı yeni diktatörün geçmişteki kokmuş hermetik çamaşırlarını ipe mandallamaya kalkınca kıyamet koptu. Muhtemel ki kitabı duyunca öfkesinden siyah çizmelerinin topuğunu döşemeye vura vura parçalayan ve ahbaplarının bile ilk adı ile kendisine hitap etmeye tıstığı eski Adolf yeni Führer kitabı toplattı. Bir ülkenin başına kendi öz üstün yetenekleri ile geçmediğini yazma cesaretini gösteren bu kifayetsiz muhterisi tutuklamak gerekmezdi de ne yapıldı. Muhayyilesine gem vurulamayan Baron, her ne kadar o ana kadar hür doğdum hür yaşarım kime ne dese de; Alman modasının en çarpıcı parçası olan dar pantolonlarıyla Gestapo kardeşler kapısını pek de kibar olmayan bir biçimde çaldıklarında denge değişti. Homunculus üretmeye ve simya laboratuvarı kurmaya beynelmilel müsait olmayan toplama kampında feleği şaşan baronun imdadına eski yandaşları en çok da cebindeki pasaport yetiştii. Almanya'da artık hiçbir şeydi. Kurucusu olduğu oluşumlarda adı bile geçmiyordu, geçmeyecekti. Etkisiz eleman. Boş küme Rudolf yürü bakalım.

Kızgınlığının ve mecburiyetinin sonucunda, dönemin Almanyası'nın temelini kuranlardan birisi olduğu için, paha biçilmez bir ajan oldu geri döndüğü topraklarda. Umduğu gibi olmasa da avunulacak bir itibarı vardı yine. 1945'e kadar vazifesini Nazi korkusu olmadan icra ederken nisan ayının sonunda vuku bulan olayla çok daha büyük bir belanın kapısına dayanacağını işaretini aldı. Zira, ari ırk hayali yerle yeksan olan Führer, yedi altmışbeş kalibrelik Walther silahının namlusunu şakağı ile tetiğini de şehadet parmağı ile kucaklaştırıp ebediyete intikal etmişti. Her ne kadar bu Sebottendorff biradere rahat nefes aldıracak gibi görünse de; ya ileri görüşlülüğünden ya da medyumluk yetisinden korkmayı daha uygun buldu. Nefret ettiği kızılar Almanya'yı ele geçirmişti ki bu, kızılarla beraber tüm dünyanın Nazilerin ne işler karıştırdığını öğrenmesi demektir. Hem örgüt hem parti kurup, bir de Hitler'e akıl hocalığı

yapmak şurada dursun, fazla gür bir sesle 'Heil Hitler' diyenler bile mutlaka mimlenecekti. Ne aradan geçen yıllar, ne başka ülkenin vatandaşlığı ne de pişmanlık bu işten sıyrılmasına yetmeyecekti. Öte yandan örgütlenme konusunda kimselerin ellerine su dökemediği Naziler de her şeye rağmen bir şekilde varolacak ve kendilerini ele verme ihtimali olan herkesin peşine düşeceklerdi; en başta da kendisinin. Her ari ırk ferdinin mutlaka analitik zekâ sahibi ve cesur olması gerektiğini kanıtlayan planını yürürlüğe koydu. Kimse ölü bir adamın peşine düşmezdi. Hitler'in ve devrik Almanya'nın yasını tutarcasına bir mayıs akşamı kendisini boğazın ılık sularına bıraktı. Bütün dünyanın radarından çıktı, hakkında yazılan her yazının sonuna nasıl elem bir şekilde öldüğü de not düşüldü.

Ansızın ensemde içeri kaçiveren tek damla yağmurdan mecburen satın aldığım hazırlıksız yakalanma hissi gibi. Ama o geçici ürperti. Sen kalıcısın. Sunturlu bir küfür savurup, kafamı kaldırıp da arşa Kirli Harry bakışı fırlatsam neye yarar? Kitap herkesin bildiğini bana yeni söylüyor, benim bildiğim ise dünyanın orta yerinde beni yalnız bırakıyor. Fallar, büyüler, dervişler, sırlar, sonu meçhul kâhinler ile çalkalanan bir dünya var dışarıda. Korsan kitap tezgâhına önce kâhinler düşüyor ekoloji âlimleri değil. "Bitti mi çayın?" Bitmiş gibi mi görünüyorum acaba?

1945 yılının ilkbaharında, ilkbaharı tasvir âdetinden olan yeşilin ve mavinin alabildiğince kucaklaştığı, binbir renkli çiçeklerin buram buram koktuğu cinsinden bir manzaraya sahip olmayan ...'da ki bir kasaba evinin kapısı çalındı. Kapıda bekleyen zat ev ahalisi için tanrı misafiri; dünya için ise cilt bakımında devrim yaratması mümkün olmayan sabun türü imalatçısının kızgın rehberiydi. Bir zamanlar, mis kokular içinde, yirmi metre tavanlı balo salonlarında viski içip Wagner dinlerken; şimdi tezek kokuları içinde inek, horoz, koyun triosunun bağrında, bir hocanın tek katlı kasaba evinin kapısında simyacı, astrolog, Nazi, stratejist, ajan, medyum, Türk vatandaşı kimlikleri ile kapı yumruklamaktaydı Baron von Sebottendorff. Zira atladığı sudan çıkmanın bir yolunu bulmuştu her zaman her şeyin bir yolunu bulduğu gibi. Analitik zekâ seni öldürecekse neye yarar ki!

On beş yıl aradan sonra tekrar karşılaştığı Alman Beyi'ni nasıl ağırlayacağını bilemedi Hasan. Sevincinden havalara uçtu Hasan. Karısına, "Tavuk olmaz koyun keselim!" dedi Hasan. "Sen ki kocaman, efendime söyleyeyim, gün görmüş bir Alman Beyi idin ne oldu da düştün buraya" diye sormadı Hasan...Ama hin Rudolf sorulmadan anlattı. Hem onu ikna edecek, hem de istediği kadar evde kalmasını sağlayacak bir bahane sundu.

“Bir kitap yazdım Hasan...Almanya’da...Sen döndükten sonra ben de Almanya’ya dönmüştüm...Kitap dergâhımız üstüneydi...Kitabı yasakladılar, beni de yakalasalardı hapse atacaklardı, kaçtım...” Ne son on bir yıldır İstanbul’da olduğunu ne de kendisini on bir yıl önce sınır dışına zorlayan kitabın mahiyetini açıklamasına gerek vardı. Yalan değildi bir vakit bunlarla ilgili bir kitap yazdığı da ama “Yasak mı, gülünç olmayınız bayım.” derdi gerçeği anlatıyor olsaydı. Hem Hasan’ın bam telini biliyordu ki tam on ikiden de vurdu. Vah vah, tüh tüh, hay reziller, hay imansızlar sesleri arasında “Burada seni kim bulacak beyim!” cümlesiyle müşerref oldu. Çok geçmeden bu yabancı konuğun kim olduğunun merak edileceğini ön gören saf Hasan ise, “Beyim” dedi “Buna da bir çare bulursak tamam olur her şey.” Baron, adını Sebottendorff adına hem benzer hem de söylemesi daha kolay olan ‘Sebahattin’e çevirdikten sonra hikâyenin gerisini Hasan tamamladı. Ciğerlerinden hasta olan Sebahattin Ağa’ya, doktorların temiz dağ havası salık verdiğini, kimsecikleri olmayan ve İstanbul’da askerliğini yaparken kendisine pek çok yardımları dokunmuş bu mümtaz insanın, Sebahattin Ağa’nın, kendilerinin yanına geldiğini söyledi herkese. Kasaba yerinde akraba olmayan bir erkeğin evde çok uzun süre konuk olarak kalması sık rastlanılan bir durum olmasa da Hasan kasaba topraklarının yarısını elinde bulundurduğu için kimse fazlasını kurcalayamadı. Beş odalı evin bir odası, yatak odası, bir odası da çalışma odası olarak hazırlandı von Sebahattin’e. Peşindeki tehlikeye rağmen, her gün sabahtan akşama kadar harıl harıl yazan çizen ve iyiden iyiye kasaba hayatına alışan Baron, bir an dahi başına gelenlerin tam da bu merakları yüzünden olduğunu düşünmedi. Güvendeydi.

Bu eve her girişim yarın sabah bu evden çıkacağım diyerek ve evden her çıkışım da bir daha kim bilir ne zaman geleceğim diyerek sonuçlandı. Kim bilir kaç yıldız derecesiyle daha ben gelmeden taçlandı mağrur başın? Güneş senin tam üstünde miydi göbek bağına neşterin keskin tarafı vurduğunda. Düğümlenen neydi tam yirmi yıl sonra da; değil yedi yıl, ömür boyunca çözülemeyeceği ortaya çıktı? Bana ait olması gereken bir kalbin bu mantar çaycısının eline geçmesine hangi yıldızlar müsaade etti öğrenebilir miyim? Açılar hep mi aksi yöne pergelin ucunu çevirdi ki ebedî misafir-sevişken olacağım müjdeleniyor bana? Bende başlayacak olan benden önce mi biliniyormuş? Kim fısıldamış ki kış günü bu oğlan çocuğunun kulağına? Saat tam 11’de gökyüzüne mi bak demişler?

Hasan’ın en küçük çocuğu, kızı, altı yaşına geldiğinde von Sebahattin de kasabadaki altıncı yılını doldurmuş bulunmaktaydı. Son gözdesinin üstüne titreyen Hasan’a “Hasan” dedi “Bu kadar zaman içinde tüm çocuklarını ve akrabalarını gördüm,

tanıdım ama söylemek isterim ki bu çocukta bir şey var iznin olursa geleceğine bakmak isterim.” Başına bir haller gelmediği müddetçe, ergen olmayan çocuğun geleceğine bakmak alışılabilir bir durum olmadığından Hasan önce tereddüt etti sonra kabul etti. Kızının geleceğine kendisi bakamazdı, kızı büyüyünceye kadar da iyice yaşlanmış olan von Sebahattin çoktan ölürdü. Nerdeydi öyle artık hemen derin hoca bulmak! Karısını da çağırdı, küçük kızı baronun karşısına oturtular ve kızın geleceğinden havadisleri dinlemeye başladılar. Zekâsından, sağlığından, şundan bundan talihinin iyi olacağını uzun uzun anlattıktan sonra gelecek bilgilerinin çocuklar maddesinde; bu yavrucağın kış vakti bir kız çocuk doğuracağını, doğumdan bir gün önce aileden iki kişinin bir işarete nail olacağını ve nasıl anlatsa ama o kızın her ölümlüye nasip olmayacak bir şeyin sırrına ereceğini buyurdu Sebahattin Ağa. “Bu kız” dedi “Benim kim olduğumu bilecek.” “Aman” dediler “Tabii bilecek, senin de torunun olacak o, bir dedesi de sensin.” “Öyle ama benim sırrımı o öğrenecek ve ona bunu sağlayan da kendi gerçeğinin, dünyaya geliş nedeninin sırrı olacak. Sırра giden yol hem çok kolay hem de çok zordur değil mi Hasan?” Hasan, Alman Beyi’nin sırdan kastının ne olduğunu tam anlamasa da cümleyi kelimesi kelimesi aklında tuttu. Ne de olsa torunu bir sır çözecekti. Sebottendorff Sebahattin bir hafta sonra, yıllardır süren konukluğunu sona erdirme vaktinin geldiğini söyleyerek evden ayrıldı. “Kimse beni aramıyordur artık” dedi. Hasan ne kadar ısrar ettiyse de kalması için von Sebahattin gitti ve kendisinden bir daha haber alınamadı. Zat-ı muhteremden bir daha hiç haber alınamaması aile gündemini yıllarca ara ara meşgul etse de kimsenin aklına bu esrarengiz Almanın gerçekten kim olduğunu sormak gelmedi.

Hasan’ın kızı büyüyüp evlendiğinde ve bir oğlan doğurduğunda ise şaşırmadılar çünkü Sebahattin Ağa ilk çocuğunun erkek olacağını müjdelemişti. Lakin sonra ki yaz vakti ölü bir kız çocuğu, ertesi yaz yine ölü bir kız çocuğu daha doğurduğunda kafalar karıştı. Ağanın kehanetinin yerini bulmadığına dair fikir kuvvetlenmeye başladığı sırada ise bir hamilelik daha ortaya çıktı. Hesaba göre çocuğun doğumu şubat ayında olacaktı. Hasan Ağa’nın ömrü doğuma üç ay kala sonlanırken doğumdan bir gün önce yine beyefendinin belirttiği üzere, aileden iki kişi hem anne adayı hem de doğacak çocuğun dayısı aynı rüyayı gördü. Doğacak çocuğun kız olduğu ve bu kızın yalnızca kendisinde olacak bir elmas taşıyacağı söylendi. Böylece işaret de alınmış oldu ve gecenin sabahında saat 11’de bir kız çocuğu doğdu. O kız yirmi yaşına geldiğinde uhrevi bir karakter değildi. Dingin değildi. Evcil değildi. Hepsinden çok alçak tavanlı, dumanlı barlarda yoklamadan hiç geri kalmayandı. Ve geleceğinin ne olduğunu bilmediği tek

tarafli merkez üssü bulunan bir aşka yeni düşmüştü. Dedesinin evinde yıllarca kalan o Almanın kendisine dair söylediğini yalnızca enteresan bir anekdot olarak değerlendirdiği gibi, teknoloji çağının orta yerinde yaşadığı ve gerekli gereksiz her şeyi öğrenmeye kendisini vakfettiği halde hakkında konuşan bu Almanın kim olduğunu öğrenmeye çalışmadı. Oysa insan merak etmez mi? Etmedi. Öğrenmesi gerekeni gerektiği şekilde öğrendi.Üçüncü sınıf kâğıda baskılı, ‘Nazi Tarihi’ isimli yüz sayfalık kitabı üç sayfa ileri, on sayfa geri tekniği ile okurken dedesinin Alman ahababı ile aynı soyadı taşıyan bir adamın Hitler’le nasıl yârenlik ettiğini buluverdi. O adamın öldüğü söylenilen tarih ve mevsimde dedesinin evine sağ salim ulaştığını bilmenin ve ötesinin sağlam kroşesiyle yere yıkıldı. Kaldır beni mavi tırtıl.

“Var mı kitapta ilginç bir şey bari, kaç saattir elinde tutuyorsun” Enteresan? Kaç saat? Dünyadan bir haber dedemin (torun artık haberli), evinde yıllarca kalan Nazi eskisi...Nürnberg Mahkemesi’ne çıkacağına, sobanın karşısında oturup cevizli sucuk yiyerek; radyodan yurttan sesler korosunu dinleyen von Sebahattin...

Auschwitz mangalının başında dikilen etçil domuzu yetiştirdiğini saklayıp, masal anlatan birader...Gerçekten kim olduğunu sonunda öğrendiğim büyük üstat...Kendisinin kim olduğunu öğrenmemi sağlayan ve şu anda evinde misafir bulunduğum (hep de misafir bulunacağım), bağlılığımın sureti olan ademoğlunun, dünyaya geliş nedenim olacağını söyleyen faşist simyacı...Sırta giden yol hem çok kolay hem de çok zordur değil mi Hasan? “Fazla bir şey yok... Hitler’in akıl hocası olduğu söylenilen Türk vatandaşı bir adam var, Baron von Sebottendorf adında.” “Ne olmuş peki barona?” “Ne olacak, Almanya devrilince, 1945’de boğaza atlayıp, intihar etmiş.” “Yapma ya, atom bombasının atıldığı yıl yani.” “Evet.”

Biraz daha mantar çayı?

Tülay Marchand, 1976 yılında Manisa'nın Salihli ilçesinde doğdu. İlk ve orta öğrenimini Salihli'de tamamladıktan sonra, Orta Doğu Teknik Üniversitesinde *Sosyoloji* lisans diplomasını yaptı. Ardından Viyana Üniversitesinde '*Avrupa Çalışmaları*' yüksek lisans programını tamamladı. Halen Viyana'da yaşamaktadır.

Evlerinin sokağının ucundaki sokak lambasını asla unutamıyorum. Diğer sokak lambaları gibi sokağın bir ucuna iştirilmiş olsa da, benim için genç bir kızın ergenlik çağı hatıralarının en vazgeçilmez nesnesi haline gelmişti. Uzun beton gövdesinin üstünde yuvarlağımsı bir şekle sahip olan üst kısmı, floresan lambaların yaymış olduğu gri-beyaz, beyaz-gri bir ışık saçıyordu. Evlerindeki balkondan lambaya baktığımda, lambayla aramda oluşan sessiz konuşmalardan o'na hiç bahsetmedim. Benimkisi birazda kendince saklanma, kendi içine gömülme, kendi köklerinin içinde gün ışığına çıkmayı pek istemeden, olanı olduğu gibi yaşamaktı. Balkondan aşağıya bakıp lambanın belli belirsiz grimsi-beyazımsı ışığında sallanan tek tük insanlarla günü uğurladığımda, onun siyah gözlerindeki rengin yavaşlığını kendimce anlamlandırmaya çalışırdım. Aramızda geçen konuşmaların, sıradanlığı, bayağılı, körpeliği, bize yılların kendi içinde getirmiş olduğu acemilik ve bilinmezlik sokağı daha da daraltırdı. Sokak lambasına tekrar baktığımda başka kaygılardan, anlamsızlıklardan, Tanrı'dan ve Tanrı'nın da ötesinde hayata dair çok önemli konulardan konuşmak istediğimi düşünürdüm. Hatta bu isteğimi sokak lambasıyla paylaşmak isteyip, lambanın grimsi beyazımsı ışığında neden nesnelerde biz özneleri anlamayasın ki diye içimden derin bir ah geçirirdim. Ama o balkondan gövdesini biraz aşağıya uzatıp, daracık sokağa bakıp, siyah gözlerinin içinden bana tekrar gündelik yaşamın içinde dolaşan hayatını anlatırdı.

İçinde yığınla boş odası olan evimize döndüğümde, kendi iç sesimin yankısı yüzüme çarptığında, o'na dair kaygılar heyecanlar, sevinçler, kıskançlıklar, inançlar, hesaplaşmalar, mutluluklar, hüznler, benimle birlikte eve geldiğinde, ben de kendi evimizin balkonundan gövdemi yavaşça aşağıya uzatıp gözlerindeki siyah rengin yavaşlamasını düşünürdüm. Arabalar gürültülü biçimde sokaktan geçtiklerinde, siyah gözlerinin yavaşlığı, onsuzluk, evlerinin yanı başındaki sokak lambasının grimsi

beyazımsı ışığı, kendi başınalığım, o'na olan özlemim ve hırçın kıskançlığım sonsuz bir ana kapatılmış bir çaresizlik gibi öylesine yorgun bedenimim içine düşüverdiğinde, başka bir yolu olmalı diye aklımdan geçirirdim hayatı paylaşmanın.

Ecik bücük fotoğraftaki ecik bücük bedenlerimize baktığımda gözlerindeki siyahlığın yavaşlığından çok daha fazlasını hala içimde taşımış olduğumu fark edip kendimce hayıflanırdım. Hayıflansam da tekrar o'nu düşünürdüm. Fotoğrafta giymiş olduğu yeşil tişörtü, annesinin ne zaman almış olduğu sorusu kafama takılırdı. Hem o üstüne geçirmiş olduğu beyaz şortu da nerden bulmuştu? O zamanın taşra havasındaki kasabasında bütün bunlar sorun olmamış mıydı? Arka sokaklardan birisinde kol kola sıkıca yürürken bir anda başımızı arkaya çevirdiğimizde çekilmişti fotoğraf. Kendime baktığımda, ergenlik çağındaki bir genç kızdan daha çok bir çocuk görüyordum. Yedi ya da dokuz yaşlarına gelip, sadece o yaşta kalmayı başarmış bir çocuk ve o çocuğun o'na olan hayranlığı. Sıcak bir yaz günü olmalı. Bendeki kısa kollu bluz, ondaki beyaz şort, o zamanın taşra kasabasında nasıl da kendimize ait bir dünya oluşturduğumuzu ve o dünyanın içindeki hayatın nasılda özenle işlenmiş bir nakış gibi aktığını hatırlattı bana. İçimdeki yalnızlık büyüdü o fotoğrafa baktıkça. Son zamanlarda yalnızlığım ve hayata olan yabancılığım alışkanlık haline dönüşse de, fotoğrafla gelen hatıralar, taşranın unutamadığım kendine özgü sıcak günlerinin kokusu ve o, farklı bir boyut kattı bu alışkanlığa.

Yalın, çıplak, gerçek, hayal ve o. Geçmişe ait, geçmişte kokan, unutulmaya çalışılan, bilinçaltına atılan, günlük hayatta aranan, merak edilen, kısa süreliğine unutulup, yine hatıralarla dolu geçmişle yaşamın içine dalan, şimdi nerde, ne yapıyor dedirten o. Unuttuğumu düşündüğüm, kendisine mektuplar yazıp, sonrasında o mektupları soğuk bir nehre attığımda ve nehirdeki akıntının beni, onu, onunla ilgili tüm hatıralarımı ve kaybolmuşluğumu derin mavi bir okyanusa taşıyıp balıkların kocaman ağızlarında bütün hafızamdan ve yaşantımdan çıkaracağını düşündüğüm o. O, şimdi ben kalemi oynatırken kalemin ucunda olan, kalemin ucu her harfi kâğıda geçirdiğinde bana kendisinden bir nefes taşıyan, bana siyah kollarıyla uzanan, unutmış olduğumu düşündüğüm, ama benimle hep rüyalarımدا konuşan, konuşmadığı zamanlarda da bana kendisi ve annesinin imgesini gösterip ve bu iki imgeyle rüyamda yalancı saklambaç oynadığım, rüyadaki gerçekliğimde bilincimin her köşesine sinmiş onunla ilgili suçluluk duygusunu bana hatırlatan o. Birden derin bir boşluktan gelen 'keşke' sözcüğünün canımı acıtan, ama bazen rüyada mı, gerçek hayatta mı olduğuna bir türlü

karar veremediğim ve bir anda gözlerimi açtığımda aslında sadece rüyaymış diye düşünüp ,O' nasıl olsa hayatımdan çıktı dediğim o.

Kendimi hala çocuk hissedip ergenlik çağına bastığımda, aynanın karşısında saatlerce yeni yetme göğüslerimi seyrettiğimde, şehrin diğer ucunda, başında floresan ışıklı sokak lambası olup, daracık sokağın ucunda bulunan evde yaşayan o'ndan pek haberim yoktu. Ablasını tanımıştım önce. Sonra zaman içinde ablası, benim benden bir yaş küçük bir kız kardeşim var dediğinde bunun çok da öneminin olduğunu düşünmemiştim. Kendimi hem çocuk, hem yeni yetme bir genç kız, hem de kadın hissetmeye başladığımda ve aynanın karşısına her geçtiğimde kendime bu kimlikler arasında bir yer bulmaya çalıştığımda, o zamanın taşra kasabasında o'na dair hatıraların ve o'nun benle yaşayan gölgesel bedeninin yıllarca beni kovalayacağından haberim yoktu. Daracık eğreti sokaklar ve floresan ışıklı sokak lambaları arasında oluşan yeni yetmeliğimin bir an gelip de onun siyah gözlerindeki yavaşlığa alışacağından haberim yoktu. Şimdi öylesine zor bazı ayrıntıları hatırlamak. Belki bir okul çıkışıydı, belki bir konser öncesi, belki yağmur henüz başlamadan, belki güneş batmadan, belki ay anlamsız bir akşamüstü hüznüne kapılmadan, belki Tanrı ikimizin ortak kaderini henüz yazmaya başlamadan, belki de kasabaya kömür kokusu sinmeden, getirmişti ablası o'nu benim yanıma. İşte benim kız kardeşim bu deyip, sonrasını bir anda Tanrı'ya bırakmıştı. Olacaklardansa ne benim, ne o'nun, ne ablasının, ne de Tanrı'nın haberi vardı. Paylaşacaklarımız ve Tanrı'nın da ortak olduğu kader bizi bir araya getirmişti.

Şehre bahar gelip çiçekler açtığında, Tanrı çekildi biraz işin içinden. O'na yaklaştıkça ablasına uzaklaştım. Tanrı'nın buna herhangi bir itirazı olmadı. O'nunla erkek çocuklarının sabaha kadar oynadıkları gibi sokaklarda oynamak isterdim. Şehirdeki her sokak lambasının başında durup, yaymış olduğu grimsi beyazımsı ışık altında farkında olmadan yaşadığımız ortak kaderi konuşmak isterdim. Ağzından neredeyse hiç bir kelime çıkmamıştı ablası onu ilk tanıştırdığında. O'ndaki bu sessizliğin kendisine mi, siyah gözlerine mi, yoksa ikimizi yıllara yayacak olan yavaşlığa mı ait olduğunu anlayamamıştım. Belki o da Tanrı gibi sessiz kalmayı tercih ediyordu. Ama ben yol almak istedim. Farklı sokaklara gidip, farklı sonsuzluklara uzanıp, farklı evrenlerin kokusunu içime alıp, daracık sokaklardan çıkıp genişleyen düz sokaklara gidip, etrafı güneşle çevrili olan bir aynada büyüyen göğüslerimdeki ergenlik çağıımı onunkilerle karşılaştırmak istedim. Tanrı yürüyün ya kullarım dedi. Biz yürüdük, Tanrı bir köşeye çekilerek bizi seyretti, sessiz kalıp ortak kaderimizi yazdı. Canı sıkılınca da

kaderimize ortak oldu. Ben yürüdüm, o yürüdü. Evlerinin balkonlarında uzun ağdalı, yapışkan zamanlar geçirdik. Sokağın ucundaki lambanın floresan ışığı yüzümüze çarpınca, aramızda konuşulmayanları Tanrıya havale ettik.

Mavi gözlü bir erkeğe âşık olduğunu anlattı. Onunla öpüştüğünü, ona sarıldığını, kendisini yeni yetme bir genç kız, yeni yetme bir kadın gibi hissettiğini söyledi. Ben o'na katıldım. Kendi hatıralarımı anlattım. Balkon genişledi. Kumral, uzunca bir erkeğe âşık olduğumu, onun beni ilk kez okulun arkasındaki tahta kulübede öptüğünü, sürekli cinlerle uğraşan annesinin aramıza bir kara kedi gibi girip bir anda her şeyi siyah bir anlamsızlığa dönüştürdüğünü söyledim. Tanrı hiç oralı olmadı bu uğursuz büyücü karşısında. Ben büyüdüm, o büyüdü. Oturduğumuz evlerin balkonları hayatımızı oluşturan hatıralarla beraber genişledi. Sokak lambasının ışığı griden beyaza, beyazdan griye dönüştü. Ben kadın oldum, o kadın oldu. Ben dolaştım biraz sonsuzlukta, başka dünyalarda gezintiye çıktım. Tanrı'yı aradım, başka erkeklerde göğüslerimin nasıl kadınlığa yol aldıklarını seyrettim. O'na anlattım, yazdım, telefon ettim ve çocuk kalmış olan yönümü büyütmeyi bir türlü başaramadım. Aynaya yaşamış olduğum maceralarımı anlattım. Hayal kırıklıklarımı, aşkı, aynadaki yanılsama gibi, aynadaki kendi çehrem gibi kendi gölgesel bedenimin içinde erittim. Belki de yanıliyordum, belki de gömülmüş olduğum yalnızlığımın içinde kendime yeni bir ,Tanrı' bulmaya çalışıyordum. O ise hep dinledi. Beni hep uzaktan izledi, evlerinin sokağının ucundaki sokak lambası gibi. Ben maceranın kendisi oldum, aynadaki yüzlerime, aşklarına, yanılsamalarına, gölgesel bedenime, göğüslerime bakıp hem bana ait olduğunu, hem de kendi içimden çıkıp beni nehirlerin ucunda oluşan yosunların yeşilliğinin içine taşıdığını o'na söyledim. O sessiz kaldı, dinledi, gövdesini evlerindeki balkonun demirlerinden aşağıya uzattı. Siyah gözlerindeki yavaşlamayı hissettim. Ama bunu ona söylemedim. Tanrı yürüyün ya kullarım dedi. Biz yürüdük. Ben daha da büyüdüm, büyüdükçe çocuklaştım. Çocuklaştığım zamanlarda da hırçınlaştım. O'da büyüdü, siyah saçları uzadı, burnu yassılaştı, kulakları küçülüp başının arkasına doğru bir uzantı geliştirdi. Soluk alması derinleşip, hiç tanımamış olduğu babasının mezarına daha sık gitmeye başladı. Siyah gözlerinin yavaşlığı gece olunca, ay tepeye varınca, karıncalar yuvalarına çekilince çoğaldı. Mavi gözlü çocuğu unutup, kumral bir çocuğa âşık olduğunu sandı. Hikâyenin bir kısmını biraz da sessiz kalarak bana ve Tanrı'ya anlattı. Tanrı kıskandı. Tanrı onu kumral erkekten kıskandı. Ben Tanrıya kıskançlık duygusunun ona yakışmadığını söyledim. Tanrı sessizleşti. Tanrı'nın sessizliği tıpkı onun sessizliğine benziyordu. Sonrasında Tanrı'nın ikimizin ortak kaderini yazıyorken,

bir an boş bulunup ikimize dair zamanı durdurduğunu düşündüm. Tanrı aynaya bakıp, bir an her şeyin büyük bir yanılsama olduğunu düşünüp kıskançlığın ve bu duyguyu yaratanın kendisine ait olmadığına karar verdi. Ben aynaya baktım. Erkek bedenlerinde aşk, sıcaklık ve kadınsı eller aradım. Tanrı'yı kıskandım. O kumral sevgilisini anlattı. Tanrının kıskançlığı içime işledi. O'nun hatıralarını sessizce dinleyip içime akıttım. Tıpkı onun yaptığı gibi gövdeyi balkon demirlerinden aşağıya uzattım. Kıskançlık beyaz gri ışık altında kıvranan daracık sokağa aktı. O anlatmaya devam ettikçe Tanrı'daki kıskançlık kendi içimde, kendisine derin bir yer açtı. Büyüdü, çoğaldı, balkon demirlerinin arasından geceye süzülüp alıngan kadınlığının içinde kendisine yosundan bir yuva yaptı. O'nun siyah gözlerine ve saçlarına bakıp hayatındaki kumral erkeği düşündüm. Tanrı;

'Kıskançlık sana yakışmıyor' dedi. Ben Tanrı'ya;

'Sen bu işe karışma' dedim. Tanrı;

'Ortak kaderinizi yazmak zorunda kalınca bu işe karışmamak olanaksız' dedi.

Ben bir anda Tanrı'ya hayıflandım. Tanrı soğuktu. O ise gövdesi demirlerden biraz aşağı sarkmış hala balkondaydı. Bir kaç önemsiz ayrıntı söyledi kumrala dair. Kumral'ın bazen başka bir şehre gittiğinden, kız kardeşinin sarışın olduğundan ve aslında son derece kendi içine kapanık birisi olduğundan bahsetti. O anda o'nun sessizliğini kumralın sessizliğine eklemek istedim. Kumralla, benim, aynı zamanda onların hikâyelerini dinlediğim bir birliktelik yaşadılar. Ayrıntılarsa Tanrı'ya ve onlara kaldı. Bense kendimce dışardan gözlemlerim geçen zamanı ve onları. Onlar okula gidip gelirken, köşe başlarında buluşurken, kısa bir süreliğine popüler olup sonra ortadan kaybolan kafelerde kendilerine yer ararken, onların gölgelerini görsem de, ne hissetmiş olduklarını, nelere üzüldü ve nelere sevindiklerini pek fark edemedim. Ben o anda olaylara dışardan bakan üçüncü gözdüm.

Tekrar bana balkonda anlattı o kumralın kendisini nerde öptüğünden, arabasıyla şehrin dışındaki hangi ormanlık alana gittiklerinden ve sigarayı ilk kez nerde denediklerinden. O'na o'nun adına mutlu olduğumu söyledim. Bunu söylerken bir ara kendi mutluluğum üzerine düşündüm ve nedense içimde erkek bedenlerdeki kadınsı ellere yoğun bir özlem oluştu.

Kış aylarında, akşam olunca siyah kömür kokusu kasabanın üstüne çöktüğünde, evlerimizi birbirine bağlayan uzunca cadde üstünde yürürken, o'nun kumrala olan sevgisi artmışken, aynı zamanda erkek bedenlerde kadınsı eller aramanın benim gibi bir kadına asla yakışmadığını düşünürdüm. Kasabaya sinen kömür kokulu ağır sessizlik

bazen benimle birlikte kasabada yaşayan tüm insanların hayata dair birçok güzelliğten yoksun kaldığına dair yoğun bir keder oluşturmaya başlamıştı. Uzun cadde üzerinde yürürken, geceye sokak lambalarının eşliğinde çöken tenhalık, kasabaya özgü olan bu yalnızlığın nedense aynı zamanda siyahımsı bir kömür kokusuna karışıp kendi gerçekliği ve kasabadaki insanların gerçekliğini kabullenmemi zorlaştırırdı. Uzun cadde üzerindeki açık olan tek tük pastanenin vitrinlerine bakıp, pastalarda kullanılan renklerin geceye usulca karıştıklarını görünce aslında kasabadaki hayat o kadar da sıkıcı değil diye düşünürdüm. Ben, kendimi, o'nu ve kasaba insanlarını düşünürken adımlarım cadde üzerinde büyük bir hızla ona doğru yol alırdı. Ve bizi ayıran tek gerçekliğin geceleri tenhalaşıp kömür kokan bu cadde olduğunu düşünürdüm. Caddenin sonuna geldiğimdeyse evlerinin sokağının başındaki sokak lambasının ışığında, kasabaya, kasabanın insanlarına, yalnızlığa, yoksun kalmaya dair her türlü ayrıntıyı unutturdum. Çünkü o biraz sonrasında, ben zile bastığımda balkon demirlerinin arasından gövdesini, siyah gözlerini ve saçlarını gecenin kömür kokan çıplaklığına bırakıp kim o derdi. Bense benim derdim. Ben her zaman bildiğin, tanıdığın, kanıksamış olduğun ben. Sense O'sun. Ama sadece 'ben'im derdim. Evlerinin merdivenlerinden çıkarken de o'na Tanrı'nın ortak kaderimizi yazdığını düşündüğümü söyleyip, Tanrı ötesi konuları konuşmak isterken birden evlerinin kapısının önüne yığılmış olan ayakkabılar ve süpürgeler Tanrı ötesi hakkında olası her şeyi unuttururdu bana. Kapıdan içeri adımımı attığımda, kendimi, gözlerimi, saplantılarımı, bir kenara bırakıp o'nun tanıdığı ben olurum. Ben Tanrı'nın yazdığı ben'dim onun gözünde. O ise Tanrı'nın yazdığı o'ydu benim gözümde.

Kumralla aralarında olan her şey bitmiş. Kumral sınıftaki en yakın kız arkadaşlarından birisine âşık olmuş. Ve bir anda Tanrı onların ortak kaderini yazmadan ikisi de sonsuzlukta farklı gelecekleri kovalayacak fiziksel noktalara dönüşmüşler. O'nu teselli etmeye çalıştım. Erkek bedenlerinin bazen tehlikeli olabileceğinin, alışkanlık yaratabileceğinin ve hatta aşk varsa Tanrı'nın hiç bir kuralının dinlenmeyeceğini söyledim. O ise oturmuş olduğu balkonun daha da içine gömüldü. Kumralla dair hatıralar gözlerinin önüne geldikçe içindeki darmadağınlık ve basıklık arttı. Balkon daraldı ve tepeye çoktan ulaşmış olan ay kömür kokusunu üstümüze üfledi. Tanrı zamanı hızlandırdı. O, kumralı elinden alan kız arkadaşına hiç göndermemiş olduğu bir şiir yazdı. Şiirde sessizce kız arkadaşına sitem etti. Kimseyi suçlamadı. Tanrı'yı işin içine katmadı. Belki de böyle olması gerekiyordur deyip, pek fazla bir anlam çıkarmaya çalışmadı. Bense daralmış olan balkondan gövdemi yukarı kaldırıp sokak lambasına bir

bakış fırlatmak istedim. Gövdemi yukarı kaldırıp gecenin içine sinen kasaba insanların yalnızlığını balkon demirlerinin arasından geçirdim. Belki de hayat sadece bizim algıladığımızı düşündüğümüz gibidir deyip, ona erkek bedenlerindeki kadın ellerine olan özlemimden bahsettim. O ise;

‘Erkekteki kadını sevdiğini bilmiyordum, belki de aynı zamanda kadındaki erkeği seviyorsundur.’ dedi.

Tanrı zamanı hızlandırdı. Kasaba büyüüp güzelleşmeye, insanların yalnızlıkları azalmaya başladı. Başka kaygılardan geçti yollarımız, başka anlamsızlıklar yaşadık. O büyüdüğünü düşünüp, çocuksu bulduğu tavırlarını bıraktı. Olgun bir genç kız gibi davranmaya başladı. En sonunda olgun bir kadın olacağını biliyormuşçasına, siyah gözlerindeki yavaşlığı benim çocuksu kalan yönüme eklemlendirmeye çalıştı. Tanrı zamanı hızlandırdı ve ben o’nu içime çektim, o’na kendi benliğimde yer açtım. İçimdeki çocuk yetişkin olan kadınla anlaşılamadı ve ben çocuk kalmak isteyen bir kadın oldum. O’na gözlerinin renginin siyah olduğunu söyleyip, bazen bu rengin içinde her şeyin anlamsız olduğunu düşündüm. Çocuk kalmış kadın olarak başka sokaklara gittim. Kadınsı elleri bulduğumu düşündüğüm erkeklerde, taze bir nefes aradım. Benim nefesim, kendi içimde tutmuş olduğum o’nun nefesi, kadınsı ellere sahip olan erkeklerin nefesleri, bizleri Tanrı’nın hızlandırmış olduğu zamanın içinde kasabanın yalnızlıkla örülmüş kömürlü gecelerinden, onun evinin balkonunda sıcak bir kahvenin içildiği güne taşıdı. Birbirimizin ne zaman ölebileceğinden ve kim önce ölürse diğerinin onu mezarına bol dikenli kaktüs dikeceğinden bahsettik. Tanrı zamanı hızlandırmışken, ben en çok ölümün içinde kendi benliğimi bulduğumu düşündüm. Başka şehirlere düştü yolumuz. O, iki yakasının arasından balıklarla dolu bir deniz geçen, üstünde martılar uçuşan, martıların üstünde uzunca bir köprünün olduğu bir şehre gitti. Bense, Tanrı’nın yaratmış olduğu ben olarak, uzun karlı, soğuk geceleri olan, insanların can sıkıntısından kendilerine farklı oyunlar buldukları şehre geldim. Birbirimizden uzaklaştıkça nefeslerimiz kendilerini içine çeker oldu. Çok iyi, çok yakın iki dost olduğumuzu düşündük. Ben hatta bunu Tanrı’ya ilettim ve ortak kaderimizi bu gerçeği göz önüne bulundurarak yazması gerektiğini söyledim. Tanrı;

‘Hayatta ne olacağı belli olmaz, hele ki Tanrı işine asla akıl sır ermez dedi.’

Yağan karlar, kalmış olduğum evin penceresinin önünde anlamsızca daireler çizerken, o’nun bana yazmış olduğu mektupları okurdum. Bazen benim o’na göndermiş olduğum mektupların kaybolduğunu söylerdi. Benimle onun arasına ikimizin de pek anlayamadığı bir bilinmezlik hakim olurdu. Tanrı’nın hızlandırmış olduğu zaman içinde

gün ve gün beni yakalaması, kendi içine çekmesi, şu anı yaşıyorken bile kendi geçmişimin devasa bir yoğunlukta üstüme döküldüğünü hissedirdim. O'na bir süre sonra, erkeklerde, sadece kadın elleri değil aynı zamanda kadın sıcaklığı ve dokunuşu aradığımı yazdım. O, bana kalmış olduğu sokaktaki çöplerin çok erken saatte toplandığını ve köşe başındaki sokak lambasının bozulmuş olduğunu ve hayata dair kendi içinde bir eksiklik hissettiğini yazdı. Ben de o'na şehre düşen karların bazen havada bir daire çizdiklerini ve karanlık gökyüzünden pencerenin önündeki sokak lambasının ışığının altına süzüldüklerinde birden görünür hale geldiklerini yazdım. O'na yarım bırakmış olduğum kitaplardan, gitmek isteyip de gidemediğim sinemalardan, hafta sonu gelince üstüme çöken anlamsız yalnızlıktan, yaşamış olduğum gri şehirde erkekte kadın arayan beni kimsenin anlamadığından, yalnızlığın sadece bitkilerle ve hayvanlarla paylaşılan bir yönü olduğundan ve o'nun siyah gözlerinin yavaşlığının imgesinin beynimin bir köşesine kazınmış olduğundan bahsettim. O bana başka bir mektup yazdı. Geceleri dinlemiş olduğu bir radyo spikeri olduğundan, spikerin geceleri kendisini taşradan arayan kızlara ne yaptıklarını sorduğunda ev kızımı cevabı aldıktan sonra neden okumadın deyip onları biraz sitem edermişçesine hafifçe azarlamasından bahseden bir mektup yazdı. Mektubun sonuna da 'Tanrı herkesin gerçekliğini farklı yazıyor' diye bir cümle ekledi.

Başkalarının hayatında olduğu gibi Tanrı'nın işine akıl sır ermedi. Havada gergin, uğursuz bir enerji oluştu. Yokluğumuzu ve yalnızlığımızı mektuplar arasında eritmeye çalışırken, ellerim oyunun kurallarını değiştirdi. O'na yazmış olduğum uzunca mektubun sonunda 'Seni hayatım boyunca bir daha görmek istemiyorum' diye yazdım. Bu işe ben bile inanmadım ve sonrasında bu böyle bir cümleyi nasıl yazmış olduğuma da. Belki de ellerim Tanrı'yı ve başka Tanrıları da işin içine katarak oyunun kurallarını değiştirdi. Ben, yani Tanrı'nın yazmış olduğu ben, o'na, yani Tanrı'nın kaderimizi yazmış olduğu o'na, siyah gözlerindeki yavaşlığın kendisine kalmasını, bana dokunmamasını, siyah saçlarının uzamışlığının gölgesel bedenime yapışmamasını, birbirine geçmiş hatıralarımızın aniden koparılıp kendilerine ayrı bedenlerde yer yapmasını, birbirimiz için o öznesini kullanırken, kendi imgelerimize dair en küçük ayrıntıyı bile kendi hayal gücümüzden silmemizi ve en sonunda çocuk kalmayı başarmış, erkek bedenlerinde kadınsı bir dokunuş ve sıcaklık arayan beni unutmasını salık verdim. Seni bir daha asla görmeyeceğim diye yazdım, siyah kalınca bir kalemle, siyah kalınca harflerle beyaz incemsi bir kâğıdın üstüne.

Ortak kaderimizi yazan Tanrı bir nedeni olmalı bunun dedi. Bir nedeni olmalı bu ani kopuşun. Neden olmadan herhangi bir sonuç yazamam. Tanrı bana sordu nedenini. Bense hayatımda ilk kez sessiz kalmayı tercih ettim. İçimden binlerce kelime geçse de, benden cevap bekleyen Tanrı'dan ürpersem de, kasabanın sessiz kömürlü geceleri gibi kendi içime gömüldüm. Sokak lambalarından, mutfakta bırakılmış olan yalnız sandalyelerden, geceleri şehre düşen kar tanelerinden, tiyatrodaki kukladan, denizdeki balıktan, içimdeki erkekten, başka bir erkete bulmuş olduğum kadından bile daha çok sessiz kalmayı başardım. Aramızda kutsal bir an oluştu ama ben bunu da gündelik alışkanlıklarımın arasına almak istedim. Tanrı;

'Sen bana yardım etmesen de, ben senin gerçekliğini yazmaya devam edeceğim. Nedenleri sonuçları, sonuçları nedenleri, onu ve seni oluşturan dünü, bugünü ve yarını yazacağım. Benim işim bu, yazmak, herkesin kendi gerçekliğini yazmak' dedi.

Tanrı zamanı hızlandırdı. Ben başka bir kadın oldum, başka bir kadın olup başka başka erkeklerde başka kadınlar aradım. Bazense içimde belli belirsiz hissettiğim bambaşka bir kadın olduğunu düşündüm. Hatta o bambaşka kadına bir mektup yazmak istedim. Kendi gerçekliğim son derece kuru ve yalındı. O'nunla ilgili hikâyeler duydum ve hikâyelere inanmanın sadece çocuk işi olduğuna karar verip kendi yolumda gittim. Kadınsı okşayış ve dokunuşlar arasında kasabanın içime gömülmüş olan kederini erittim. Bazen o'nu düşünsem de, beklenmemişlik, bilinmezlik ve yalnızlık Tanrı'nın yazmış olduğu gerçeklikleri farklılaştırdı.

Uzaklık, soğukluk, sessizlik, hayal ve o. Kendimi unuttuğum, başka dünyalara yol aldığım, mezarlıkların önünden geçerken ölülerin arasında kendimden derin bir parça bulunduğumu hissettiğim ve sonrasında o'nu düşündüğüm o. O, alıngan, soğuk, sessiz, sinsî, gizemli, yalnızlaşıp kalabalıklaşan ve ardından tekdüzeleşen, ama benim için hep o kalan o. Gün içinde yol alırken, usulca tramvaylara binerken, insanların sessizliği, şehrin sessizliğini bastırmışken, hayata dair önemli ayrıntılar unutuluyor gözükmüşken, bir anda kocaman bir dalga gibi hafızama ve yaşantıma karışan o. Şu ana kadar unutmuş olmam gerekiyordu deyip, kendime yeni insanlar bulduğumda, yeni maceralara atıldığımda, ilk kez bir kadının kokusunu kendi benliğimde derinlemesine hissettiğimde, o'na dair içimdeki fotoğrafların belli belirsiz dans edermişçesine kendi gölgesel bedenimde hırçınca ve alıngan biçimde benimle konuşmaya çalıştığında usulca aklımdan silinmiş olabileceğini düşünmüş olduğum o. Uzayan, genişleyen, sıcaklaşıp, eriyen, bana gün içinde başka bir yolu olmalıydı dedirten ve sonrasında

yoluma devam ettiren o. Kadınlarda başka erkekler bulduğumda, kendi kadınsılığımı unutturan, içimde bastırmış olduğum hırçın çocuğa yol verdiğimde, uçlara kaydığım, bana siyah gözlerindeki yavaşlığı anımsattırıp, acaba şu anda oturduğu sokağın lambaları bozuk mudur, çöpçüler çok erken geliyor mudur diye düşündürten o. Rüyalarımda bana geldiğinde o'nu eskilerden kalmış sıradan bir tanıdık diye karşıladığım, ama sonrasında, yüzünü en ince ayrıntısına kadar hatırlayıp, o'na rüya gerçekliğindeki hatıralarımın içinde bir yer vermeye çalıştığım, ama o'na ne rüyada, ne gerçek yaşamımda, ne gerçek yaşam ötesinde, ne de Tanrı'nın gerçekliği içinde ayrı bir yer bulabildiğim o. O, rüyama her geldiğinde yanında annesini de getiren ve annesinin soğuk imgesinin yüzüme milyonlarca kez çarptığı, duymuş olduğum suçluluk duygusunun annesinin rüyamdaki imgesinden bir anda gerçek yaşamıma süzüldüğü, ama rüyamda bununla nasıl başa çıkacağımı bilemediğim, bir anda yıllar sonra bir araya geldiğimizi gördüğüm, ama sonrasında rüya ile gerçek arasındaki çizginin birbirine karıştığı, her şeyin o taşra kasabasındaki gibi sıcak ve gizemli olmadığını dehşet içinde fark ettiğim, yine içimde kendime dair bir hayale tutunmuş olduğumu hatırlatan o. Rüyadan gerçeğe dönerken, çok kısa bir anda, yani rüya ile gerçek arasında kendi benliğime dair her şeyi unutup, onun tamamıyla benliğime kazınmış olduğunu fark edip o ana, gerçekliğe, dönüş yaptığım o. O'nunla dolmuş rüyanın ardından yataktan kalktığımda, yatakta oluşan nemliliğin ve yalnızlığın gelecek olan yağmurlu güne mi, yoksa o'nu görmüş olmanın verdiği hazza mı ait olduğunu bilemediğim dediğim o. Şimdi rüyamdayken, şimdi hayattayken kadındaki kadını buldum dediğim, kendi gerçekliğime bir tokat çarptığım o.

Belki zaman değişecek, belki yağmur farklı yağacak ve büyük bir ihtimalle ben o'nun tanıdığı ben ve o, benim tanıdığım o olmayacak. İkimizde sonsuzlukta çok küçük bir noktaya sıkışmışken, Tanrı o'na dair her şeyi benim hafızamdan silip ikimizin ayrışan kaderlerini yazmaya başlayacak. Bense bu Tanrı işi olsa gerek diyeceğim. Akıl sır ermez.

Kaçış

Vedat Oğuzay, 1986 İstanbul doğumlu. İTÜ Oyuncularına katıldı ve İtalya'ya gidene kadar orada "yetişti".Türkiye'ye dönüşünde Tiyatro Oyunbaz'a katıldı. Anton Çehov'un Martı'sında aslında olmayan bir karakteri "Sahne İşçisini" oynadı. Hâlâ Oyunbaz'da oyunculuk yapmaktadır.

Erhan

Tek gözümü kan kaçar diye açamıyordum. Ne oldu, nasıl oldu tam olarak hatırlamam hiç mümkün olmadı. O tozlu yolda bastığım pedalların tırtıklı kenarlarına bakıyordum. Sonra kuru bir metal sesi. Bir zeytin ağacının bedenime (bisikletim artık altımda değildi) hızla yaklaşan korkunç, delik deşik, genç yaşta çökmüş gövdesi. Sonra kendi sesimi hiç duymadığım kadar dışarıdan duyuşum: "Bırakın, yürürüm ben. Anne! Bırakın. İyiyim. Gerçekten." Etrafımdaki insanlara ne kadar metanetli olduğumu kanıtlamak üzerine kurulu tüm hayatımın başarılı bir sahnesiydi işte bu. Yanımdaki figüranlardan, değil tiradı, adam gibi bir antresi bile olmayanlardan biri "Ehehe abi Raki gibi kaşın patlamış. Ehehe." diye ortalığı yumuşatmaya çalışan sözler etmişti. Al işte yine yaptım! Hayatı bir "oyun"a benzetmek! Bundan daha bayağı daha görgüsüz daha yaratıcılıktan yoksun ne olabilir! Hayat, hayattır. Oyun olsaydı adı oyun olurdu. Ama adı hayat. Yaşam diyenler de var. Bu yaşamda bize hayat yok diyenler de.

Ege'nin bir zamanlar fazla rağbet görmeyen "oksijen çadırı" tatil beldesinde, zeytinler içinde, "doğayla başbaşa olalım" diyen yeni orta sınıf mini mini burjuvaların kendilerini hapsettikleri bir site içinde, en kenardaki evdi bizimki. Zeytinlere en yakın ancak duvara en dayalı olan. Farklı olanı tırnaklarıyla parçalayıp, kan revan içindeki cesedini dişlerinin arasında pişirmeden çiğneyen sınıfımın keşfettiği ve başka bir sınıfa asla kaptırmayacağı bu tatil beldesine her gelişimde içimde bir tiksinti uyanırdı. Eskiden sadece köy kahvesi olan şimdinin "cafeteria"larının "şark köşelerinde", kalın tırnaklı ayaklarındaki kum temizlenmemiş, mayoları kurumamış, sabah akşam duramadan gözleme yiyen insanların ege sahilindeki bir köyde "şark köşesinin" ne aradığını sorgulamamaları bende öfkeden başka bir duygu uyandırmazdı.

İşte bu darlığından ve yollarının tozluluğundan nefes alamadığım oksijen memleketinin bir küçük sitesindeki evimizden bisikletimle onbeş yaşımda, komşu sitenin

bakkalına “Corn Flakes” almaya çıktığımda her şey başladı. Lanetimin miladı olarak o günü tutarım hep. Çok rüzgarlı ve bir temmuz sabahından beklenmeyecek kadar serin bir gündü. O rüzgar ki, yüzümde biriken ve sol yanağımdan damlayan kana vurdukça daha bir serinletiyordu.

Eve yürüyerek gittim. Elimde tekerleği nasıl olduysa yerde bir sinüs-kosinüs grafiği çizen (bazıları “8” çiziyor der. Aslında sekiz öyle olmaz) bisikletim, ağır adımlarla... Histeriklikten kaçmak istermişçesine hatta hafif çekinik kalan bir tonla eve seslendim:

- Anne...

- Oğlum! N'oldu?

-Yok bi'sey. Tentürdiyotla pamuk getir.

Annem kendisine olan ilgisizliğimden her zaman rahatsız olmuştur. Kendisine duyduğum öfkenin yanında bana öğrettiği biricik bilgi bu konuda beni dürtmüştür hep: “Kadınlar, ifadesiz kalan yüzleri yok sayamazlar. Frizbi kovalayan bir köpek gibi bir karşılık alana kadar -ne kadar narsist olursa olsun- bir erkeğin tepki vermeyen yüzünde bir kıpırtı olana kadar koşarlar”. Yüzümü temizlerken bu karşılıksız sevginin aslında gerçekten karşılıksız olup olmadığını düşündüğümü hatırlıyorum. Nasıl da korkmuştu. Ben de korkmuştum. Etrafımdaki insanların nazar değmesin diye durmaksızın tükürdüğü, güzelliği bir erkeğe yakışmayacak bir yüzüm vardı. “Ya artık o kadar güzel kalmazsa? Ya toplum beni o çirkin, güçsüz, sakat, eğitimsiz yahut adı her neyse vasıfsız insanların arasına atarsa? Ya artık beni kabul etmezlerse?..”

Seçil'in sesini tek gözüm şişmiş, ellerimdeki çiziklere bakarken duydum: “Arzu teyzeeee!”. Onunla aynı sene kumsalda tanışmıştık. Bira içiyordu. “Neden içiyorsun?” dedim. “Tadını seviyorum” dedi. Bu, saçları kısacık kesilmiş, jöleyle dik dik yapılmış, çok da güzel sayılmayan kızın sesindeki o güzelliği yıllar sonra dokunuşlarım altında inlerken tekrar duymanın vereceği mutluluğun umuduydu beni o an ona bağlayan sanırım. Bütün gece konuştuk. Ben, anlattığıma göre, bağlama ve davul çalabiliyordum. İstanbul yüzme yarışlarında derecelerim vardı. En son okuduğum kitap “Kalemimin Sapını Gülle Donattım”dı. Aaa? O da Ferhan Şensoy'u çok severdi. Üniversitede tiyatro yapmak isterdi. Ben de isterdim. En sevdiğim müzik insanı Erkan Oğur'du ve bir kız kardeşim vardı. Onun da bir kardeşi vardı. Evlendirelim miydi? Hahahaydı.

Bütün gece konuştuk. Sözler uçtu. Gece yatakta popüler kültür ergen aşklarının paslı serenatlarının yapıldığı cep mesajları atıldı. Onlar da uçtu. Yazı, çağına göre “manent”, söz çağına bakmadan “volant”.

Birbirimize hiç aşık olmadık. Ben başkasına aşıktım çünkü ve aşkın garipliğinden kaynaklı bir “manasızlık” ile çevrili olduğumdan aslında Seçil’e aşık olmamayı seçtim. Onun yerine bana “öteki”ne dair fallar bakmasına izin verdim. Olacak mı? Ne zaman öpeceğim? Mesafe sorun mu çıkarıyormuş? Başkası da mı var? Maça vale? Yakışıklı bi vale mi? Bilmem burda gözüküyor. Maçaysa yakışıklıdır bence. Maça benimdir ben. Esmerim ya! Hahaha!

Günler bir kumsalın eksikliğiyle geçti. Bu kumsalın çölden tek farkı manzarası değil miydi? Biz bilmeden, istemeden “dost” oluvermiştik. Seçil kapıya dayanmıştı. “Arzu teyzeee” diyordu işte! Eyvah ne yapmalı? Bu şekilde çıkılmaz. Yok de anne yok de. Niyeymiş? Güzel yüzün mü bozuldu a benim bebek oğluuum. Ah ne güzel çocuk doğurmuşuym ay komşular! Anne yapma ne olur. Yok de. Diyemem ben yalan; küçücük kıza... Efendim Seçil? Gel gel de gör ne yaptı kendini manyak arkadaşın.

- Hiii! Erhan? Canım ne yaptın ne oldu?

- Bisikletten düştüm ya. Önemli bişey yok.

- Nası yok önemli bişey! Ah canım yaaa. Kıyamam.

Benden 3 yaş büyüktü. Bu yüzden ister istemez bir şefkat vardı sesinin tonunda. Bu şefkat beni her zaman memelerine bakmaya zorlamıştır. Dayanamazdım bakardım. “Birine mi benzettin koçum?” derdi. Haa bizim Sarıkız’a benziyo. Sarıkız s.ksin seni. S.kemez ki kız o. İnek inek.

Yüzüme dokundu. Kanımı ağuladı. Sabah girdiğim denizin tuzuna bulanmış kirpiklerime baş parmağını götürdü. Belli belirsiz bir ivedilikle: “Bak dikkat et kendine. Ben manyağım olmadan n’aparım sonra? Dinlen sen. Görüşürüz.” Dedi. Öptü. Gitti. Sanki gidiş o gidiş. Sanki tam beş yıl bir daha görmedim onu. Bana fal baktığı “öteki”ni de. Kalan bir buçuk ay, ondan hep uzak kaldım. Birlikte yüzdük, geceleri bira içtik. O sigara da içti. Ben içmedim ama onun yüzünden başladım büyüyünce. Güz geldi. Adresleri aldık. El sallamanın basitliğinde birer veda verdik birbirimize.

Mektupları, hayatımın ergen bunalımıyla ve hormonlarımın verdiği garipliklerle çarpışmasıyla vücut bulan yalnızlığını tazyikli su gibi süpürüveriyordu. Acıtıyordu da. Durmaksızın mektuplar yazıyor, sürekli yeni filmler izliyor, kitaplar okuyordum ona bahsedebilmek için. Beni görmeden benden etkilenebilmesi için bunları yapmam gerekiyordu. (Zaten onun hiç bir zaman bir erkeğe yüzünün güzelliği için, kollarının kalınlığı, omuzlarının genişliği için bakabileceğine inanmadım. Yanıldım tabii. Fakat bu, çok geride kaldı artık). Yaz geldi. Ancak her şey en baştan başlamış gibiydi. Tekrar bir bisiklet kazası yapıp öbür kaşıma da hayatım boyunca taşıyacağım bir yarık izi

kondurmayı dahi düşündüm. Olmadı. Biz hep dost kaldık. Yıllar sonra bana “hiç unutmadığını” söyleyeceği bakışlar atıyordum ona. Umutsuz, dilsiz çaresizliğinde bakışlar. İçimden tüm gücümle bağıırıyordum. Duyduğu halde tepki vermediğini beni hiç “öyle” görmediğini anlattı sonra. Sonra dedi ki “Bu beş sene içinde nasıl oldu da görmedim bana olan hislerini? Nasıl oldu da yok saydım? İnanamıyorum sana Erhan ya! Nasıl her şeyi mahvedersin? Mektuplarındaki o güzelliği, el değmemişiği, naifliği nasıl bir yana itersin?” Yoo, yoo. En başa dönelim. Aradan geçen o beş sene sonunda İzmir’e “beni görmek istemediğini” söylemesi üzerine gittiğimde ve “Ben İzmir’deyim. Neredesin?” dediğimde “Seni görmek istemediğimi söylediğimi hatırlıyorum?” demişti. Ancak benim için her şeyin başlangıcı olan sözü, ona aşkıma “Ben sana aşık oldum Seçil” gibi söylenebilecek en bayağı yoldan söylediğimde verdiği “Oha..” tepkisiydi. Bu “oha”, bir küçümsemeyle karışık gülümsemeye saklı utangaç bir gururun “oha”sıydı aslında. Bunu görüyordum. Beni görmek istememesinin sebebini de anlattı. Mutluydu her şeyden evvel. Beraber olduğu adam onu çok seviyordu. İkisi de tiyatroydaydı bu yüzden hep beraberlerdi ve bu dinamik onları birbirine çok yaklaştırmıştı. Geceleri uyanıp onu burnundan öpüyordu. (Beraber uyuyorlardı! Ben bu adamı öldürürdüm!) Ama ben kafasını karıştırıyordum. Neden her şey çok güzelken çıkıp geliyordum? Beni düşünürken sevgilisini sevemiyordu. Falandı ve filandı. İzmir’de çok sevdiğimiz o romana özenip gittiğimiz Mabel Çikolatası’nın önündeki kaldırımda işte bunları konuşuyorduk.

Akşam evine gittik. O adam orada değildi. Az eşyalı, bir yataklı –Onların yatağı. Birlikte yatıyorsunuz değil mi bu yatakta? Ne yapıyorsunuz üstünde? Nasıl sığıyorsunuz ki iki kişi? O ufak tefek bi adam değil mi? Benden uzun mu?-, bir de elektrik sobalı. “Zorba”yı izledik. Hala sinirliydi: “Nasıl yaparsın bunu ya? Nasıl ya? Bak al!” Elimi aldı, bacağının üstüne koydu. “Bir şey hissediyor musun? Söyle?”. “Y..Yok” Sanki on kişi vurdu on odunla belime. Sanki ilkokulda altıma kaçırdığım o gün gibi herkes bana düşmandı. Herkes beni öldürmek istiyordu. Elimden hiçbir şey gelmiyordu işte. Diyemezdim ki, hissediyorum. Diyemezdim ki, canım acıyor.

Çıkarken “çöpü at” dedi. Arkama bakmadım bile.

Ece

Ağabeyime deli demek pek mümkün değil aslında. Yani konuşması olsun, yemesi içmesi olsun, duruşu olsun çok akıllı bir adamdı. Yani adam. Ölmüş gibi sanki ben de... Tüm bu olanlardan sonra dahi ona yapııştırılan “ruh hastası” damgasını

haketmediğini düşünüyorum. Evet garipti biraz. Televizyonda anlamsız bir şey için geri sayım yaparken aynı tempoyla alkışlayan insanlara olan öfkesini , evdeki misafirlere aldırmandan alkış tutarak gösterirdi. “Geri zekalılar” deyip ondan çıkmasını kimsenin beklemeyeceği tizlikte bir kahkaha atardı örneğin. Babamla problemleri vardı. Aslında babamda da suç yok ya... Adam hayatını çalışarak geçirmiş. Oğlunun, kızının karnını mı doyursun, ruhsal gelişimleriyle mi uğraşsın... E cahil adam. Tabii şimdi şimdi anlıyorum bunları. Yoksa eskiden kendi ellerimle boğardım. Şimdi ağabeyimin durumundan kaynaklı mıdır, yaşlılık mı vurdu bilinmez bir sessizlik, sakinlik, anlayışlı olma hali ki sorma gitsin... Bu kapı mı? Teşekkür ederim... Abi? N'apıyorsun? İyi misin?

İyiyim be bıdık. Nasıl olayım. Oturuyoruz. Yan odadaki komşum, giysilerinin dokumalarının arasında dinleme cihazları olduğunu söyledi bütün gün ona güldüm. Gerisi aynı. Sessiz sakin, bulaşmadan kimseye oturuyorum. Babam demişti ya hani ‘Askerde ne en önde olacaksın ne en arkada. Ortalarda koş. Dikkat çekme.’ Beni askere almayacak olmaları bu hayat prensibini ayaklar altına almayı gerektirmez değil mi? Hahah! Gülme ne gülüyorsun? Gül be gül şaka yapıyorum. Hah getirdin mi? Sağol. “Nerede çekildi abi bu fotoğraf ben çıkaramadım?” Bizim yazlığın oradaki postanenin önü. 16 yaşımıdayım. “Seçil Ablayla olan tek fotoğrafınız bu mu?” Evet. Bir de İstanbul’a beni görmeye geldiğinde çekmiştim ama kayboldu o fotoğraf. Kayboldu. Kayboldu. Kayboldu. Kayboldu. “Ee...N..Ne zaman görmeye gelmişti?”

Ha sen bilmiyorsun o davayı. Gelmez olaydı. Ben İzmir’e gitmiştim hani onu görmeye. “Evet”. Altı ay hiç görüşmedik. Sonra aradı bu. ‘Seni görmem gerek’dedi. Ben de gururlu gencim ya sözde görüp ne yapacaksın falan dedim. Son kez vallahi dedi. Tamam dedim. Beşiktaş’ta indi otobüsten. Sarıldım. Ama nasıl güzel kokuyor. Sanki tüm boğaza Seçil dökülmüş de akşam rüzgarı İstanbul’a yaymış. Öyle büyü. Ben tabi kendimi şaşırdım. ‘Çok özledim’ diyiverdim. Eline veriverdim tüm iplerimi. ‘Ben de’ dedi. “E ne güzel işte?” Dur be dinle. Eve gittik eşyalarını bıraktık. Dışarı çıktık. Gez dolaş... Arnavutköy’deki bir iskeleyi evimiz yaptık, mısırcıyla ahbab olduk, ben yazar, o oyuncu olacaktı *Martı*’daki gibi. Hani Treplev’le Nina Zareçneya vardı? Nina’yı Pelin oynamıştı bizim. Seni de tanıştırmıştım hatta o kızla. Sen ne bileceksin ama? Ne okursun ne bişey bilirsin. “Abi...Sinirlendirme insanı.” Tamam tamam. Neyse, mutluluk bu diyorum. Ama nasıl uçuyorum Çamlıca’ya radyo kulelerine, oradan Kuzguncuk’a konuyorum, oradan Bebek’e dönüyorum... Sırtıma aldım bir zıpladım eve indik. Bir film izledik. Birden döndüm öptüm kısacık. Kızardı bozardı. Gülümsedi. O da öptü. Ben bi daha öptüm. Sonrası filmlerdeki gibi işte. Bu sondu ama. İlkti ve sondu. Bana ‘Kerem’ dedi Ece ya!

Kerem dedi bana... Ben Kerem miyim? Erhan'ım ben! Sesi ne güzeldi. Tıpkı o Kumsal'daki gibiydi. Sondu ama bu. Sondu. Gidecekti bir daha gelmeyecekti. Ama arayacaktı. Senede bir gün görüşmek isteyecekti. Kerem miyim lan ben? Ben Kerem değilim istemem görüşmek. Ama yapamadım işte görmem lazımdı. Öptüm öptüm. Sabah aldı çantalarını gitti. Ama ben Kerem olarak kalmıştım. Her tarafımda Kerem'in pisliği vardı. Öldürürdüm lan kendimi! Öldürürdüm lan! Kayboldum! Kayboldum! Ben yokum! Kayboldum! Altımda iniyor ondan sonra Kerem! Kerem'e benzer bi yanım var mı benim Ece? Ha abisinin kuzusu? Ne benim adım? Erhan di mi? Ben Kerem gibi mi öpüyorum? Yoo...

Arkasını dönüp yattı ağabeyim konuşması sonsuzluğa gidiyormuş gibi. Bembeyaz bu oda, içindeki tek yatak, plastik vazo ve rahatsız edici kareliğiyle insana sadece yapayalnız olduğunu hatırlatırdı. Ruh ve Sinir Hastalıkları Hastanesi. Bu mu hastane? Ağabeyim –bu uyduruk deliliği dahil- her gün daha kötüye gidiyor. Onun eriyip gittiğini görmek değil de elimden bir şeyin gelmemesi asıl acı olan. Seçil'e gitsem olanı biteni bir bir anlatsam. Yoo... Her şeyi daha da içinden çıkılmaz yapar bu. Tekrar karşılaşmayı göze alamaz ağabeyim. Kendisiyle karşılaştı o suyun dibinde. Bir de Seçil'le karşılaşması... Daha büyük bir kabus olamaz sanırım onun karmakarışık zihni için.

Bir Mektup. Ece'den Seçil'e. Gönderenin adresine iade edildi.

Seçil Abla,

Bu ani girişten ve beklemediğin mektuptan dolayı beni affet. Umarım eline geçer. Seninle pek sohbetimiz olmadı. Adımı da hatırlamazsın büyük ihtimal. Ben Erhan'ın kardeşi Ece. Hani bir keresinde seni kumsal'da Tolga Ağabey'le öpüşürken görmüştüm de "Abine ne olur söyleme Ece" demiştin. Hah işte o Ece benim. Bilmem haberin var mı ağabeyimi tımarhaneye kapattılar. Senin yüzünden midir değil midir bilmiyorum. Açıkçası senin yüzünden olduğuna da inanmıyorum. Ama onu her ziyaret edişimde, o garip iniltilerin, çığlıkların, korkunun hüküm sürdüğü koridorlara bakan boş binanın bahçesinde geçirdiğimiz seyrek dakikalarda olsun, yapayalnız kendini dinlemekten yorulduğu odasında olsun sadece senden bahsetmesi ve hep aynı hikayeyi anlatması sana bu mektubu yazmamı kolaylaştırdı. Bilmen gereken bir hikayesi var ağabeyimin. Bana anlattığı kadarıyla sana aktarmak isterim:

Yollarınızın ayrıldığı altıncı seneydi. Ağabeyim yirmiiki yaşındaydı (belki de yüz) ve temmuz'un ortalarıydı hiç unutmam. Babamlarla dağlara çıkmıştık. Alevi köylerinden birinde yaşayan aile dostlarımızla piknik yapacaktık. Basit, sakın bir gün arzusuydu

içimizdeki. Ağabeyim nedendir, kime ne kanıtlayacaktır bilinmez -benim tahminim hala, babamın aklındaki “entel ve yumuşak yeni nesil genç” resmini karalamak istediğidir- altı duble rakının üstüne üç de bira içmişti. Vallahi ne yalan söyleyeyim pek de yalpalamıyordu. Hatta Mustafa Amca’nın oğullarıyla top bile oynamışlardı. Büyük bir düzlük. Yemyeşil dağlarla çevrili. Düzlüğün biraz ilerisinde aşağı doğru inen bir taşlık yokuş, yokuşun hemen bitiminde de akıntının aşındırmasından oluşan büyük bir kayanın baktığı bir ırmak vardı. Kayanın dibi bir onbeş metre rahat vardı. Yüksekliği de tahminim on metre civarında. Ağabeyim birden üstünü başını çıkarıp koşmaya başladı. Çimenlerin üzerine sanki yere değmeden yüzükoyun uçuyormuş, çimenler yüzünü yalıyormuş gibi gülümseyerek koşuyordu. Kayanın üstüne çıktığını ve hiç beklemeden canhıraş bir çığlıkla atladığını hatırlıyorum. Annem “Allah belanı versin! Bu oğlan var ya öldürecek bi’gün kendini de bizi de!” diye söyleniyordu. Hep birlikte aşağı koştuk peşinden. Suyun üstünde öyle sessizce duruyordu. Yüzü ifadesizdi. Sanki zihni sıfırlanmış, sanki o soğuk su beynini uyuşturmuş gibiydi. Öylece bize bakıyordu. “İyiyim. İyiyim” diyordu. O gün sessiz kaldı. Sarhoşluğuna, sarhoşluğunu belli etmemeye çalışmasına yordum. Ne bileyim kurduklarını... Bana anlattığı kadarıyla hikayenin devamı şöyle:

Ağabeyim atladığında suyun dibine kadar inmiş. Kayanın altında mağaraya benzer bir karaltı görmüş ama emin olamamış. Tekrar dalmış. Gerçekten de bir mağara. Biz onun peşinden koşmaya başlamadan çıkıp nefesini alıp tekrar dalmış ve mağaranın içine girmiş. İçeride nefes alınacak bir boşluk var ve mağara devam ediyor daha. Bu şaşkınlığı üzerinden atamadan sudan çıkıyor. Aklında sadece bu mağaranın yankısı ve karanlığı, bütün gün susuyor ve günler bu düşünceyle geçiyor. Bir gün “Ben gezmeye gidiyorum” diyerek dağa çıkıyor ve mağaraya tekrar atlıyor etrafta kimseler yokken. Nefes alınacak boşluktan faydalanıp daha ilerlemeye çalışıyor içeride dalıp dalıp. Bir baksın ki ne görsün? -aynı böyle anlatmıştı ilk- bu karaltının ucunda yumuşak toprak var. Kazdıkça kazıyor yavaş yavaş. Bütün gün bununla uğraşır ve sonunda gün ışığı görünüyor. Çamurun ve pisliğin içinden -hatta yengeçlerle uğraştığını da anlatmıştı- ışığa atıyor kendini. Burası kayanın arka tarafı. Ta üstteki tepeyi dolaşıp gelinebilecek bir yere ulaşıyor. Bunları anlatırken yüzündeki gülümsemeyi bir görsen. Yeniden doğmuş sanki. Toprağın kokusunu, yerdeki yaban otlarını, vücudunu ısırarak at sineklerini anlattıkça sanki sadistçe bir zevk alıyormuş gibi...

Kimseye bu durumdan kelime dahi bahsetmiyor. Ağabeyim yirmiiki yaşında ve bu sırrı saklayabilecek kadar az dostu var. Sonra İzmir’e geliyor seni görmeye. Ne

oluyorsa sonra oluyor. Ağabeyim bir garipleşiyor. Kimse anlamıyor ne olup ne bittiğini. Ben şimdi anlıyorum tabii. Senin İstanbul'a geldiğini de tıpkı mağarası gibi sakladı bizden yıllarca. Ertesi yaz -sen İstanbul'a geldikten ve ona "Kerem" dedikten sonra dağa gidelim dağa gidelim diye tutturmasını mı? Ne bilelim biz aklında kurduklarını? Gitmiş bu bi gün önceden o mağaranın çıkışına bırakmış bütün eşyalarını bi çantayla. Gömmüş. Havlu falan bile koymuş düşün. Bir miktar da para. Israrlarının sonuç vermesi işten bile değildi. "Dağ adamı" babam zaten bahane arıyordu kendini doğaya vermek için.

Velhasıl, ağabeyim kayanın üstünde gerildi, gerildi. Uzun uzun bana baktı. Bu bakış uzun bir süre hatırladığım tek bakışıydı zaten. Sanki gözleriyle, o kapkara ve uzun kirpikli gözleriyle bana "bak şimdi ne yapacağım" diyordu. Nasıl da eğleniyormuş şimdi düşünüyorum da... Gerildi. Atladı. Ve çıkmadı. Ağabeyim 22 Temmuz 2008'de saat 14.30'da atladığı onbeş metrelik derinlikten çıkmadı. Yirmiüç yaşındaydı ve yakışıklı cesedi bulunamadı. Babamın "oğlum" feryatları hala kulaklarımı tırmalıyor içimi acıtıyor. Annemin kontrolsüz çığlıkları, Mustafa Amca'nın çaresizliği... Ben son bakışlarına takılıp kalmıştım. Sanki bekliyordum... Dalıp dalıp çıkmalar. Ertesi gün gelen dalgıçlar... Yok. Yer yarıldı içine girdi. Buz gibi su. Durulmuyor ki. Tüm derenin yatağına bakıyorlar kilometrelerce alan. Yok. Etrafta piknikçiler var bizim gibi. Sessiz bir şaşkınlık içindeler. Herkes şoke olmuş. Ağabeyim kayıp. Öldü mü? Ne oldu? Yok işte...Yok yok yok. Çamur içindeki vücudunu temizlerken annemin çığlıklarına "Benim kara oğlanım nerelere gittin?" ağıtlarına ağladığını anlattı hikayenin en son tekrarında.

Vuruyor sırtına çantasını yine İzmir'e senin peşine. Gerisini biliyorsun zaten...

Sana neden bunu anlattım bilmiyorum. Belki hayatını, senin için "kaybolmayı" bile göze alacak bir aşk olduğunu bilmeden varolmanın farkındasız mutluluğuyla yaşama diye. Bilmiyorum. Seçil Abla sen, Ağabeyimin başına gelen en güzel şeysin. Ve en acıısı. Çünkü senin yüzünden kayboluşunu izleyen kaçıışı başarısız oldu.

Umarım sessizliğin verdiği dinginliği biraz olsun kırabilmişimdir. Umarım ağabeyimin "deliliği" umarsızlığına gölge olur.

Ece Kalenderoğlu

Erhan

Mağaradan çıktıktan, gün ışığına dokunup, nefes alabilmek için ağlamaya başladıktan sonra pek az şeyi hatırlıyorum. Nasıl giyindim nasıl kurulandım. Nasıl kendimi bir kamyonetin arkasına attım da İzmir'e yine köpek gibi gittim bilmiyorum. Hiç'i

düşünüyordum. Eğer arkamı düşünseydim dönmek zorundaydı ayaklarım. O kadar acıyı yaratmaya dayanamazdı vicdanım. Önümü düşünsem reddedilmenin korkusu beni olduğum yere mihlardı. Hiç düşündüm. O ifadesizlikle kapısına kadar gittim. Postane önü fotoğrafındaki gibi boşluğa bakıyordum Seçil'e değil. "Ne var?" dedi. Uzun bir nefes aldım: "Çok uzaklardan evrenin en sonundan geldim. Beni al ne olur. Çok yoruldum Seçil. Bırakacağım kendimi bacaklarım tutmuyor. Bırakamıyorum. Tutmazsın, bin ışık yılı geçip de ölmeyen ben, kafamı yere çarparım da ölürüm diye korkuyorum. Seni seviyorum. Aşığım. Evet bacağına dokunduğumda bir şey hissettim. Bana neden o adamın adıyla seslendin Seçil? Çok mu lazımdı? Bak şimdi dünya'yı deldim de geldim. Üstümde anne çığlıkları, baba tedirginlikleri var. Neden benimle bir yanını onunla ötekisini tamamladın? Tastamam olmak zorunda mıydın ki? Bak beni tükettin. Gittim en baştan oldum. Yine beni sömür yine öldür beni diye. Ben yine olurum. Topraktan gelirim. Toprak bitsin, şeytana ruhumu satar alevlerden çıkarım; sana dokunamasam da gelirim. Ne olur beni al. Bak kimsem yok artık. Ben kayboldum. Artık yokum ama varım işte. Bak.." daha bir sürü şey dedim. "Erhan, ben mutluyum neden anlamıyorsun? Mutluyum." Dedi. Sırtımda çantamla sustum. O kadar sustum ki, dünya yalvardı bir şey diyeyim diye. Diyeyim ki "Ya ben ne olacağım?" diye bekledi tüm köpekler, kediler, Alsancak, Buca, Kuzguncuk, asfalt, çamaşır sepetleri, sigara izmaritleri, bulut ve arkadaşları. Ağzımı açmadım. Günlerce Pasaport'un oradaki çimenlerde yattım. Her gün aradım. Bakmadı telefonlarıma. Umudu kestim. Yüklüce paramı harcayacak yer yoktu. Gittim uçak bileti aldım. İstanbul'a döndüm. İçinde olmadığım bir gerçeklikte bir paralel evrendeydi doğduğum şehir. Sanki mavi perde tekniği kullanmışlar da özel efektlerle arkama İstanbul'u oturtmuşlar gibi. Kimseye görünmüyorum, duyulmuyordum. Giysilerim eskimişti. Alışveriş yaptım. Karnım acıktı, kokoreç yedim. Bir yabancıydım. Turist gibi bir hostele girdim. Günlerimi orada geçirdim.

Yaz bitiyordu. İstanbul'un sıcağında genelde yapacak bir şey bulamıyordum. Gece matinelerine gidiyor, filmleri anlamıyor, akşam gelip yatıyordum. Çok kalabalık yerlere de gidemiyordum bir tanıdık görür diye. Kaçışımın üzerinden neredeyse bir ay geçmişti. Yalnızlıktan sıkılıyordum. Evsizlerle şarapçılarla kısa süreli -genellikle bi sigara içimlik- dostluklar kuruyordum. Dönsem mi? Annemler öldüğüme inanmamışlardır. Hatta belki o kayaya adımları falan vermiştir yöre halkı. "Deli oğlan gayası" hahah! "Deli oğlana gidem mi pikniğe?" Bir zamanların trajedilerinin, dilin içine karışıp insanların mangallarına dolaylı tümleç olmaları ne garip.

Ortaköy'e yürüdüm. Üstüm başım şarapçı gibiydi artık. Artık "bak bu adam mühendismiştir eskiden bu hallere gelmiş aşk yüzünden" efsanesi olmaya hak kazanacak kadar düşmüş müydüm acaba? İleri de çocuklar donla denize atlıyorlardı. Ben bir bankta hiçbir şey yapmadan oturuyordum. Her şeyi aynı anda düşünmek nasıl bir akıl acısı veriyordu. Her şeyi aynı anda düşünmek. Sanki beynim aşırı yüklenmiş ancak hala patlamayan ancak patlama sınırında olan bir nükleer reaktör gibi korkutucu sesler çıkarıyordu. Çocukluğu, o gitmek bilmeyen çocukluğu yaşıyordum donlu oğlanlara bakarken. Denizin sıçrayan suyunda, pamuk helvacının tezgahında, çay bardağı şingirtisinde, insan suratlarında -hayatta be hayatta- salt çocukluğum vardı. Ben neden böyle oldum? Sesler birbirine karıştı. Üstümü çıkardım. Donla kaldım Ortaköy Camii'nin dibinde.

Koştum. Deli Oğlan Gayası'nın oradaki gibi koştum. Boğazın sularında bir mağara aramak için kendimi bırakıverdim öylece.

Bir başka mektup. Ece'den Seçil'e. Bu da gönderenin adresine iade edildi.

Seçil Abla,

İlk mektubum sana ulaşmadı. Bu mektubun yanında - tarihinden de anlayacağın üzere- onu da yolluyorum. Diğerleri gibi bunu uzatmayacağım.

Ağabeyim, 16 Şubat günü -bir hafta önce- Bakırköy Ruh ve Sinir Hastalıkları Hastanesi'nde kaldığı odasında, çarşaflarını kullanarak kendini radyatöre asmış olarak bulundu. Bana hep anlatırdı, kendini asan insanlar boğularak değil boyunları kırılarak ölür diye. Doğruymuş.

Vasiyeti üzerine sana postane önünde çektiğiniz fotoğrafı ve sana yazdığı ancak göndermeye kıyamadığı mektuplarını yolluyorum. Ağabeyimin ölümünün suçunu atabileceğim yegane kişi olsan dahi sana karşı nefret beslemiyorum. Sadece umuyorum ki, onu kendiyle başbaşa kalmak gibi tehlikeli bir yola attığın için kendini suçlu hissedersin. Bu umarsızlığının sonuçları seni her ne kadar etkilemeyecek olsa da onu yok sayabilecek kadar büyük bildiğin mutluluğun umarım sonsuza dek sürer.

Ece Kalenderoğlu

Bir Oyun, Dört Renk, Bir Mendil

Zafer Ketizmen, 1973 yılında Kahramanmaraş – Elbistan’da doğdu. 1999 yılında Hacettepe Üniversitesi Nükleer Enerji Mühendisliği bölümünden mezun oldu. Aynı yıl yazılım uzmanı olarak iş hayatına atıldı. Halen, IETT Genel Müdürlüğü Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı’nda proje yöneticisi olarak çalışmaktadır.

Rüzgâr uzaktaydı. Adım adım yaklaştı. Güneşin altın saçlarını serdiği tepeye sarıla sarıla tırmanıp zirveden aşağı bir yılan gibi aktı. Sevinçle yol verdi papatyalar. Kımıltısız, incecik, yapayalnız yapraklarını oynattılar.

Önce teker teker.

Yan yana.

Utanarak.

Sonra birbiri ardınca.

Çoğalarak.

Hepsi.

İpek kanatlarını giydi rüzgâr. Bir kral mücevherle bezeli tacını giyiyordu sanki. Başını göğe çevirdi. Yükseldi, kıvrıldı, eğildi ve büyük boşlukta eridi. Mavi atlasa dokunan serin bir öpücük gibi.

Önce kısacık.

Yavaşça.

Ürpererek.

Sonra bütünüyle.

Yanarak.

Sessizce.

-Bulutlar toplanıyorlar işte! dedi Kırmızı.

-Evet toplanıyorlar; görüyorum ben de dedi Mavi

Aynı gayenin peşinde yollar aşmış keşişler gibi toplanıyordu bulutlar. Sanki cıvıl cıvıl, neşeli çocukları duydular. Gıcırdayarak geçiştii gövdeleri. İç içe, karış karış, dilim dilim. Döne kıvrıla karışıp bambaşka bulutlar oldular. Büyüdüler, karardılar, birdenbire soğudular. Yeryüzüne yaklaştılar.

- Taşları hemen toplamalıyız dedi Kırmızı
- Çoktan topladım ki ben taşları dedi Mavi
- Koş Yeşil! Mendili getir o zaman! dedi Sarı

Sütle beslenip sütle büyümüşçesine beyazdı mendil. Saf ve ağırbaşlı. Bir cebe sığacak kadar küçük ve bir dünyayı kaplayacak kadar geniş ve anlamlı. Dört köşesi dört ayrı renkle boyanmıştı. Kırmızı, mavi, yeşil ve sarı. Dikenleriyle sürtünüp geçen zaman, çehresine incecik çizgiler bırakmıştı.

Önce uçucu.

Kırılgan.

Öylesine.

Sonra derin.

Bitimsiz.

Rastgele.

-Getirdim mendili, hadi gelin! dedi Yeşil

-Portakalı soydum, baş ucuma koydum, ben bir yalan... diye şakıdı Mavi

-Körebe oynamayacağız ki kimin taşı ıslak oynayacağız dedi Kırmızı

-Bir, iki, üç.. Herkes rengini tutsun dedi Sarı

Çocukların hepsi kendi renklerinden tuttular. Kocaman, yazılmakla bitmeyecek bir defter gibi açıp yaydılar mendili. Taşlarını çıkardılar. Sert, yuvarlak ve ilk defa çocuklar tarafından keşfedilmiş pürüzsüz taşlarını. İri bir harf, mürekkep dolu sert bir çizgi gibi beyaz sayfaya sıralandı taşlar.

Önce ortaya

Başboş

Çocukça.

Sonra kenarlara.

Düzenli.

Bilerek.

-Ya yağmur yağmazsa, dedi Mavi, kimsenin taşı ıslanmaz.

-Yağacak dedi Kırmızı

-Yağacak dedi Sarı

-Yağıyor işte dedi Yeşil

İşiltili, küçücük bir damla koptu buluttan. Usulca sarktı. Şekilsiz bulut yüzlerini sürüne sürüne adımladı. Titredi bir an. Duraksadı. Başka bir damlacıkla karıştı.

Büyüyebileceği kadar büyüdü. Ağırlaştı. Kendisine bile tutunamadı. Bulutun tüylü kenarlarından sıyrılıp aşağı yuvarlandı. Işıltılı, küçücük damlacıklar koptu buluttan.

-Başladı işte! Hile yapmak yok. Önce benim taşım ıslanacak dedi Sarı

-Ellerimizi çekelim o zaman dedi Yeşil

-Elini çekmeyen eşek kulaklı! dedi Kırmızı

Damlalar dolu dizgin yeryüzüne aktılar. Çatılara yöneldiler önce. Kırmızı, yorgun, umutlu, sıcacık kiremitlere. Vazgeçtiler birden, savruldular sonra. Döndüler. Değiştiler. Yeşil çiviler gibi yükselen çam ağaçlarına sürüklendiler. Bir damla daha tutunamadı sonra. Ardından bir başkası ve sonra başkaları ve daha başkaları. Dağınkıtlar. Seyrek, ıslak ve bereketli ordular gibi yapraklara aktılar. Papatyalarla karıncaların yuvalarına da. Pencereelerde tıkırdadılar. Kapılara, duvarlara ve tahta korkuluklara çarptılar.

Ve oradan çocukların temiz kokulu, gümüş telli saçlarına.

Ve saçlardan süzülerek ellere.

Küçücük, masum, incecik parmaklara.

Ve parmaklardan kayarak taşlara.

Ve taşların huzurlu, düzgün, kusursuz yüzlerini ıslatarak mendile.

Ve mendilin pamuksu, sabırlı yüzündeki incecik, derin, adeta bitimsiz çizgilere.

Bir okyanusa kapılır gibi çoğala çoğala doluştular.

-Hepimizin taşı aynı anda ıslandı dedi Sarı

-Evet, aynı anda dedi Mavi

-Kaldıralım o zaman mendili dedi Yeşil

-Şimdi götürür kuruturum ben. Siz karınca toplamaya başlayın. Gelirim hemen dedi Kırmızı.

Mendilin yüreğine kaçıştı damlalar.

Önce usulca.

İncitmeden.

Ağır aksak.

Sonra telaşla.

Arka arkaya.

Saklanarak.

Kız Kadrolu Metalik Pejo

Zekiye Boyana, 1958 Düzce doğumlu. Üniversitede bir süre İngiliz Dili ve Edebiyatı okudu, Sistemik Felsefe Bölümü'nden mezun oldu. Reklam yazarı olarak çalıştı.

*... yeryüzünde hiçbir şey,
istediğini ele geçirmek kadar hayal kırıcı değildir.
Haldun Taner/ İznikli Leylek*

Mis gibi bahar...

Okuldan gelmişim... Çanta bir yana, önlük bir yana... Başımda, yenice esmeye başlayan kavak yellerinin delimserek hoyratlığı; içimde, uyanan toprağın baştan çıkaran kokusu... Doğanın kucağında, kanım kaynama noktasında...

Elimde, odunluğa atılmış eşyaların arasında bulduğum camı çatlak, eski bir gemici feneri. Avuçlarım pas bulaşığı... Ensem ter.

Serseri adımlarla ilerliyorum.

Ayın kaç, günün nesi umurumda mı? Hiç. Minik bir kelebek önüm sıra titreşiyor. Hop, yakaladım... Mı? Yo... Nerede?

Ballıbabaların eflatuna boyadığı yoncalıktan geçerken, içimde çalan neşeli şarkı, arıların uğultusuna karışıp, adımlarıma tempo veriyor. Ufukta annemin kabarttığı kar beyaz yastıklar gibi fosur fosur bulutlar...

O anda gözümün önüne, akşam yatağımda, uykunun karanlık kuyusuna çaresiz düşerken kucağımda açık kalan Tommiks cildinin son sayfasındaki haliyle Kulver Kalesi kumandanı Albay Brown'un sarı kızı Suzi geliyor. Saçları iki örgü... Çilli suratı ağlamaklı... Yanaklar kızarmış. Kalenin kasasında emaneten duran mücevherleri taktığı için babasının dizine yatırıp bir güzel dövdüğü kızın acısını yürekten paylaşıyorum. Popom, dayağı ben yemişim gibi cayır cayır... Fakat birden, Suzi dayak yerken 'iyi oldu, hak etmiştin' diyerek, tam bir salak gibi davranan Yüzbaşı Tommiks kesilip, ondan bekleneni ben yapıyorum. Kızı babasının kucağından kahramanca çekip alırken, göğsümü şişirip "Bunu yapmaya hakkınız yok, albayım!" diyorum. Gözlerim doluyor. Suzi bana sıcacık bakıp, yanağıma tatlı bir öpücük konduruyor. Bu sıcak ve tatlı duygu yanağımdan içime doğru ıgıl ıgıl süzülüyor. Kendi sesimle, kendime geldiğimde, bir hızla duran ayaklarıma gidiyor gözlerim. Asker selamı çakmış elim önce, avurdumda

eriyen susamlı akidenin şişkinliğinde öpücük izi aramak için yanağıma, sonra saçıma uzanıyor. Ön tarafını ortadan ayırarak minik kâkülleri iki yana açmaya çalışıyorum. Ne çare! Kafa üç numara... Gözlerimi siliyorum.

Ah, diyorum dişlerimi sıkıp, ah ulan, o Tommiks'in yerinde ben olacaktım.

Kısa pantolonun zaafı, bacaklarım kabar kabar... Hain pisipisi otları diz boyu. Akşam çiseleyen yağmurdan dipleri ıslak, kılçıklarının üstünde sıra sıra inciler dizili. Deviriyorum yoluma çıkanları acımadan. Lastik şosonlarımın altı, bir parmak çamur...

Uçuç böceklerinin peşindeyim aslında. Önce, bir süre elimde o meşhur şarkıyı söyleyerek gezdirip, sonra, uçmalarına fırsat vermeden gemici fenerinin içine atacağım aklım sıra. O hayalle dalgın giderken, kereste fabrikasının deposuna gelmişim, hatta ta içerilere girmişim, haberim yok.

Bu, açık alanda öbek öbek yığılı tonlarca tomruğun bulunduğu depoya girmem, dolaşmam, oynamam, hele hele tomruklara yaklaşmam kesinlikle yasaklanmıştı. İlerideki gölgeliklerde, kendiliğinden biten dağ çilekleri ve kaplumbağa yuvaları olduğunu bildiğim halde- annemin yay gibi kalkan kaşları gözümün önünde- içim sızlayarak geri dönmeye yelteniyorum. Fakat birden, parlak bir şey bana güneş ışığıyla oyun oynuyor. Pır pır. Sanki beni çağırıyor. Elimi siper ederek, ayağımdaki şosonların sessizliğinin verdiği cesaretle yaklaşıyorum.

Dur sen... Bu, büyük aşkım pejonun aynası değil mi?

Evet, o. Ta kendisi! Kız kadrolu metalik pejo. Gönül çelen duruşuyla tomruklara yaslanmış, öylece bakıyor oradan.

Pırıl pırıl. Çok şık... Tatlı, şımarık bir kız gibi. Ah, ne olur, benim olsa!

Aslına bakarsanız, bu bisiklet sadece benim değil, mahalledeki bütün çocukların ortak hayali... Tıpkı şimdiki sahibi Şennur gibi...

Şennur, bizden birkaç yaş büyük, ergenlik hayallerimizin erişilmez güzellikteki süsü, ayıplı rüyalarımızın vazgeçilmez başrol oyuncusu. Öyle ki, hem aysız gecelerde gökyüzünde yanıp sönen, elini uzatsan tutuverecekmişsin gibi gelen yıldızlar kadar yakın, hem de yine onlar kadar bilmem kaç milyar ışık yılı uzak... Hemen çözüverecekmişiz gibi duran ama aklımızı karman çorman eden, topumuzu sınıfta bırakan bir havuz problemi sanki... Onunla, çıldırtan sıcakta, serin sulara, kızgın kumların üzerinden, yüzme bilmediği için sadece bakmakla yetinmek zorunda kalan zavallı biri ile deniz gibiyiz. Yüzmeyi ne zaman öğreneceğimizse şimdilik meçhul...

Büyük şehre tayini çıkan bir komşumuz, kızının bisikletini, oralarda rahatça binemeyeceğini düşündüğünden, mahallemizin cici kızı Şennur'a hediye edivermişti bir

gün. Şennur'un, hayatta alamayacağı bu bisiklete böyle ansızın, bir anda sahip olması, hepimizi çarpmış, karmaşık duygulara sürüklemişti. Önce kızmış, köpürmüş, kabullenememiş, sonra da çok hoşlanmıştık.

Şennur, dolgun belini ve sürekli hoplayıp sağa sola kaçışan, yeni yetme iri göğüslerini tamamlayan oynak kalçasını selesinden taşıra taşıra, sahip olduğu kahredici güzelliği gözümüze soka soka pedalları çalımla çevirir; biz de- onun gözündeki ufaklıklar- kendimizi zambak kolonyası kokan bu nemli bedeninin tahrik edici devinimine fena halde kaptırmış, ağzı açık ayran delileri gibi sabahtan akşama, dur durak bilmeden peşinde koşturur dururduk.

Bütünleştiği aletle etrafa meydan okurcasına, kavurucu rüzgârıyla öyle bir savururdu ki bizi, omuzlarından beline uzanan kızıl kestane saçları gibi uçuşur, dağılır, resmen yerlerde sürünürdük.

O kraliçe, bizse tutkunun esiri kullarıydık.

Rüyalarımda, pedallara basarken açılan eteğin, bir an görmemize izin verdiği bacaklarda gezinirdi yenik tırnaklı ellerim. Kadife gibi yumuşacık, dolgun bacaklar... Uykularım delinir, sabahlara kadar pejonun uçuk pembe lastiklerinde, gümüş jantlarında, gülkurusu deri selesinde sürerdi bu gezinti kalp çarpıntılılarıyla...

Tomrukların kenarından gidonu nazlıca kırıp uzanmış pejonun aynası, Şennur'un orada olduğunu bas bas bağılıyor. Bir baksam? Ayaklarımın ucunda sinsice sokuluyorum. Kulağım kırıste. Kıkırdaşma. Mahallenin çokbilmiş kızları toplanmış, oğlanları çekiştiriyorlardır. Ama kulağıma bir erkek sesi çalınıyor. Allah Allah? Yabancı. Nezleli. Mendiline hork diye burnunu boşaltması gereken. Çatlak, horultulu. Tık nefes. Hapşıyor. Sümkürüyor. Ama burnu açılmıyor.

Feneri yavaşça yere bırakıp- sapı gırç gırç ediyor- düşünüyorum. Bu yığının etrafını dolaşıp, kenardan baksam? Olmaz, hemen görürler. Ne yapayım... Ne yapayım? Göremezsem çatlarım. Buldum. En iyisi, tomrukların tepesine çıkmak... Ol- ley! Aklımı seveyim. Yılan gibi sessizce yukarıya, en yukarıya tırmanıyorum.

He-eyt be! Ne güzelmiş burası... Her şey ayağımın altında... Yine annemin kalkan kaşları... Ama artık çok geç, çıkmış bulundum. Özür dilerim anneciğim!

En üstteki tomruğa tutunup sevinçle etrafa bakıyorum. Kanatsız uçacağım, o derece. Çılgılık atmak geliyor içimden. Avazım çıktığı kadar bağırarak. Neyse ki rüzgâr bir tokat atıp, nefesimi tıkıyor. Aklımı başıma getiriyor. Susup aşağıya bakıyorum.

Kuş bakışı gördüğüm Şennur, arkada kol gibi kalın, tek örgü saçı, üzerinde puanlı elbisesi; sırtını tomruklara vermiş, tombul bacaklarını makas gibi açıp uzatmış

oturuyor. Yanındaki tanımadığım adam da -Şennur'dan epey büyük görünüyor- ona daha yakın olabilmek için, bacaklarını kız gibi toplayıp yana devirmiş – sıksa bedeni ondan tarafa ağımış- duruşunu değiştirmeye hazır durumda, diken üstünde... Gözleriyle Şennur'un yeni gelişmiş bedenini parıldayan aç gözleriyle baştan aşağı süzerken ballandıra ballandıra bir şeyler anlatıyor. Bir film. Ama maksat film anlatmak değil de, genç irisi kıızı punduna getirip –şimdilik en azından- elini tutmanın yollarını aramak gibisinden, elleri, her an kontrol dışı bir hamle yapacak gibi sabırsız, anlattığı şeye aklını tam veremiyor gibi de tedirgin.

“ Ya... İtalya'da geçiyor olay. Şimdi adamın biri... Zar zor bir iş buluyor. Anladın mı? Afiş mi yapıştırarak ne, işte öyle bir iş...”

“ Nasıl afiş?”

Adam hapşırıyor ve burnunu silerken,

“ Film afişi ya! Filmlerin afişleri olur ya...” diyor.

“ Ha, anladım. Çok yaşa! E-e?”

“ Hep beraber. Ama bu işi yapması için mutlaka bisikleti olması lazım, tamam mı?”

“ Hı-ı...”

“ Ne oluyor biliyor musun?”

Sürekli gözlerini kaçırıp başka taraflara bakan Şennur, ne olduğunu soran gözlerle adama dönüyor.

“ Alıyor bisikleti bu salak, çıkıyor işe. Daha ilk gün, bismillah,” burada, tüh, der gibi ellerini şaklatıyor “bisikleti çaldırıyor...”

Şennur şaklamayla boş bulunup hafifçe sıçırıyor. Kıkırdıyor. Yuvarlacık göbeği kıkırdamayla eş zamanlı hopluyor. Adam hapşırıyor. Anlattıkları Şennur'un hoşuna gidince yılışık yılışık gülüyor ve başını ona doğru uzatıp biraz daha yakınlaşarak, menzili daraltıyor. Bir yandan da mendiliyle -artık gülmekten mi, hapşırmaktan mı, yoksa Şennur'a bu kadar yaklaşmanın verdiği sevinçten mi, bilmiyorum- yaşaran gözlerini siliyor. Şennur yine ‘çok yaşa’ diyor. Adam da ‘hep beraber’.

Çapkın çapkın bakıyor.

Ben o anda, filmlerdeki gibi, kızın üstüne atlayıp öpmeye başlayacak, elini eteğinin altına sokacak sanıyorum. Hatta kız önce itiraz edecek, adamın kollarında çaresizce çırpınıp, kurtulmaya çalışacak... Sonra nedense- orasını bilemiyorum, ama hep öyle olur, bu da mutlaka, annemin dediği gibi, büyüyünce anlayacağım bir şeydir-

sanki bir saattir direnen, küçük yumruklarını pıt pıt adamın omuzlarına vuran o değilmiş gibi, birden dudaklarını istekle ona bırakacak, büyüklerin değişiyile 'teslim olacak'.

Ama öyle olmuyor. Esas oğlan yaşlı gözlerini, genç kızın gülen gözlerine dikip, delici bakışlarıyla ruhuna sızmayı deniyor. Sessizce sonunu bekliyorum filmin.

“ Sonra?”

“ Sonra, gidiyor o da oğluyla, çalınan bisikletini arıyor. Bütün film boyunca... Düşünebiliyor musun olayı. İnsan sıkıntıdan patlıyor. Uykula dur. Sonra da işte, hatırlayamıyorum... Başkasının bisikletini çalmaya kalkışıyor galiba. Yakalanıyor... Falan filan”

“ Ha, ha, hay! Bu kadarına da pes doğrusu!” diyor Şennur “Hakikaten salakmış bu adam ya! Bir bisiklete sahip olamamış. Bari git kendine başka bir bisiklet al, di mi? El âleminkini ne demeye çalışıyorsun? E, sonra?”

Sonra? Sonra film orada kopuyor.

Tomrukların üzerindeki kurumuş yosunlar ve mantarlar, dökülmeye hazır ağaç kabuklarıyla birlikte ayağımın altından pıtır pıtır akıyorlar. Benim çamurlu şosonlarım onlarla beraber kaymaya başlayınca, elim ayağıma dolanıyor. Düşmemek için küçük ellerim can havliyle, bir budak bulur da tutunurum umuduyla çaresizce aranırken, önce en üstte duran, sonra da düzeni bozulan diğer tomruklar paldır küldür birbiri ardına yuvarlanmaya başlıyor... Bir gürültü patırtı... Bir kıyamet... Gök yere iniyor, kapaklanıyor. Ben de onunla beraber. Altında kalıyorum.

Sessiz çığlığım, göklere çıkan toz bulutuna karışıyor. Ne olduğumu, ne olduğunu bilemiyorum. Bir bakıyorum yerde, tomrukların altındayım. Düştüğümü anladığım an, tomruğun altında kalan kolumu, bacağımı, içime işleyen acıya rağmen, yakalanma korkusuyla, zor bela çekip sürüne sürüne it gibi oradan sıvışıyorum. Ses çıkarmamak için dudaklarımı kanatıncaya kadar sıkarak.

Eve, anneme yaklaştıkça gözyaşlarımı, içimden kopup gelen hıçkırıklarımı tutamıyorum. Bağıra bağıra, uluya uluya salya sümük ağlıyorum. Canım feci yanıyor. Kafam davul gibi şiş, zonklu. Üstüm başım, rezalet... Kana boyanmış. Bacağım koptu kopacak zor duruyor.

Kulağımda kalan Şennur'un çığlığı başımla birlikte büyüyüp, benim sesimi bastırıyor...

Annem giriş holünde, pirinç havanda küt küt küt ceviz dövüyor. Kan ter içinde. Dört gün sonra şeker bayramıymış meğer... Nereden bileyim... Bir telaş evde... Ortaya sofra bezleri, koca koca temiz çarşaflar serilmiş, yer sofraları çıkarılmış, harıl harıl

baklava açılıyor. Her yer un, yumurta, yufka... Ben tam sesimi kısıp içeri girecekken anneme yardıma gelen komşu,

“Şekerim, bir de, bu yeni gelen mühendisi evli diyorlar. Ama kızın hiç umuru değil. Elin adamıyla orda burada, bisiklet tepelerinde... Oruç ağzıma tövbe... Babasının kulağına giderse, canına okur vallahi” gibi bir şeyler söylüyor, annem de “ Vah, vah! Gül gibi de kız ayol! Kendini ziyan etmese bari...” diyordu.

Komşu beni görünce oklavayı bırakıp, hemen susuyor. Susmasının sebebi, anlattığı şeyin duyulmasını istemediği değil, ben ağzım burnum bir tarafta kapının eşiğinde görününce, artık şaşkınlıktan mı yoksa korkudan mı bilinmez, nutkunun tutulup, ağzının bir karış açık kalmasıydı.

“A,a! Hayırdır inşallah, Cevher?” diye kekeliyor az sonra.

Bunun üzerine annem dehşetle kapıya bakıyor.

Annem sarı ela gözlü, açık tenli bir kadındı ama o gün, o beni gördüğü anda, güzel yüzü bana ilk kez bu kadar beyaz geliyor. Dudakları nasıl, bildiğin tebeşir... Başındaki kanın ayaklarına doğru hızla akışı gözle görülüyor neredeyse. Konuşamıyor. Gözlerini benden ayıramadan, şırakkadak düşüp bayılıyor. O ağır havaneli elinden düşüyor, cevizler etrafa saçılıyor. Tepsiler devriliyor, açılan yufkalar bozuluyor. Ben ulumaya devam ediyorum, komşu kadın feryat figan. Yetişin! Bu sefer, o kopacak gibi sallanan bacağımla canımın acısını unutuyorum, annem öldü, ölecek diye ödüm kopuyor. Hatta dahası, acıdan neredeyse kendimden geçmek üzereyken, o halimde bir de, akşam babamdan yiyeceğim cennetlik dayak aklıma geliyor, üç buçuk atıyorum.

Babam işten çağırılıyor, kucakta hastaneye koşturulup iki yerden kırılan bacağımlı alçıya alınıyor, başım Çanakkale gazisi gibi sarılıyor.

Arka bahçedeki kızıl erikten düştüm, diyorum babama.

“Ben sana, yeme o zehir gibi erikleri, bırak büyüsünler, demedim mi, haydut!” deyip, sadece başımı okşuyor.

Biliyorum, aslında, babam beni seviyor da... Biraz yorgun geliyor işten işte.

Ertesi gün sular duruluyor. Mahalle fırınında pişen koca tepsi baklava, dolabın üzerinde şerbetlenmeyi beklerken annem, her zamanki gibi dikişlerinin başına dönüyor. Elinde bitirmesi gereken birkaç bayramlık olduğunu, üzerine basa basa, tekrar tekrar söyleyip, babama hiç olmazsa ramazanın bu son günlerinde oruç tutmasının iyi olacağı, tutmayıp öğleyin eve yemeğe gelirse, varsa akşamdan kalan bir tabak çorba, kurumuş bir dilim pideden başka bir şey ummaması konusunda laf çarptırıyor.

Ben oturma odasındaki kırmalı örtü serili divanda, alçılı bacakla yatak döşek yatıyorum. Ümitsizce. Başımdaki sargılar çözülüyor ama annem şekerli ekmekler çiğneyip, koca lokmaları kalan şişlerin üzerine yapıştırıyor. Sıkıntıdan patlayarak ezbere bildiğim çizgi romanları tekrar tekrar karıştırıyorum. Tek sevincim okula gitmek zorunda olmayışım ve de öğretmenimin bizim eve ilk kez, beni şikâyeteye değil, geçmiş olsuna gelmiş olması...

Birden, kapıdan Şennur'un sesi geliyor kulağıma,

"Cevher teyze, istediğin sutaşını bulamadım, fisto aldım"

Eyvah! Yüreğim ağzıma geliyor. Ya, beni gördüyse depoda? Ya, anneme söylemeye geldiye? Yandım.

Yattığım odaya doğru geldiklerini hissedince hemen gözlerimi yumup, uyuma numarası yapıyorum.

Annem, " Eline ne oldu ayol, geçmiş olsun!" diyor.

Hı, demek, onun da eli yaralı. Gözlerimi kırıştırmamaya çalışarak, kirpiklerimin arasından bakıyorum. Sağ eli sargılı.

"Bisikletten düştüm, parmaklarım incindi"

Sesi nezleli geliyor. Yalancı, diyorum içimden.

Sonra bana bakıp,

"A-a! Bu niye yatıyor böyle sünnetli gibi, buna ne oldu ?" Gülüyor. " Suratı da Frankenştayn'a dönmüş"

Yine kıkırdıyor. Hapşırıyor.

Demek, beni görmemiş. İçime biraz su serpiliyor.

"Nezleyi de kapmışsın... Çok yaşa!" diyor annem.

"Hep beraber!"

Nezleyi kimden kapıldığını da biliyorum, diyorum yine içimden, 'Hep beraber'i de.

"Sorma" diyor annem "bayram üzeri başımıza geleni. İki ham erik yiyeceğim diye bu hale geldi işte, benim akıllı oğlum"

"Zaten bunların yüzünden, o eriklerin büyüdüğünü hiç görmedik Cevher Teyze"

"Hadi, bir giy de bakalım elbisene, Şennurcum. Nasıl olmuş? Son bir prova yapalım, ha!"

Şennur başıyla beni gösteriyor.

"Bu var burada ama... Nasıl soyunayım?"

"Uyumuş o, baksana! Kışında pireler uçuşuyor. Kim bilir kaçınıcı rüyada? Top atsan uyanmaz"

Şennur, gözleri benim gözlerimi dikkatle izlerken, soyunmaya başlıyor. Derin uykudaymış gibi ağzımı aralıyorum.

Daha ilk düğmeyi çözerken amcamın Almanya'dan getirdiği acı çikolataları andıran pürüzsüz teni ışıltıyor. Bir parçası damağıma yapışmış, usul usul eriyormuş gibi ağzım sulanıyor, kenarından yastığa sızıyor.

İkinciye elini atmasıyla, içeride zor duran dimdik memesinin, isyan bayrağını açan gözü dönmüş bir asi gibi, sabırsızca dışarı fırlaması bir olmuyor mu? Allah!

Tamam. İçim kıpır kıpır. Merakım diz boyu... Ama benim gibi on iki yaşındaki bir piç kurusu için bu kadarı, hem de böylesine aniden... Biraz fazla değil mi?

Terli ellerim tir tir titiyor. Kadın memesini ilk kez böyle açık seçik, bu kadar yakından görüyorum.

Kalbim ağzımda atıyor.

Yuh! Şu bizim arka bahçedeki kızıl erik, olgunlaşıp morarmaya yüz tuttuğunda koparılıp, uçlarına takılıvermiş sanki...

Ağzıma dolan tükürüğü, yavaşça yutkunmak zorunda kalıyorum.

“Sutyen taksaydın keşke...” diyor annem mırıl mırıl, ağzı toplu iğne doluyken. “Elbise daha iyi gösterirdi. Bak, buraların da hep çürük içinde kalmış, yazık! Binme be kızım şu bisiklete!”

Ben ‘çürük’ lafıyla annemin, Şennur’un kabarık meme uçlarını kastettiğini zannederek yorganın altında pipimle oynamayı sürdürürken, heyecandan gözlerimi açtığımın farkına bile varmıyorum.

Şennur, omzu köprücük kemiğinden kürek kemiğinin altına kadar mosmor, karşımda duruyor.

“Uyandı bak! Neyse bir şey görmedi yaramaz... Ne oldu bakımsız tarzan? Bücür boyunla orda burada, ağaç tepelerinde dolaşıp arsızlık yaparsan, kırarsın böyle bacağını işte!”

Annem hemen lafa giriyor.

“Büyük sözü dinlemezse, olacağı bu! Neymiş, Tommiks’e bir şey olmazmış. Allah akıl fikir versin! Babası, kırarım bacağını, derdi hep ama...”

“Babası yorulmasın diye kendi işini kendi görmüş çocuk. Ha, ha, hay! Ay, hiç güleceğim yoktu...”

Şennur, benimle dalga geçerek öyle çok eğleniyor ki, karnını, göğsünü tuta tuta, iki büklüm, kıkır kıkır gülüyor. Gözlerinden yaşlar boşanıyor.

“Tommiks, ha! Ah, gülemiyorum da... Kaburgalarım batıyor vallahi! Ha, hay! Ay, sen beni güldürdün, Allah da seni güldürsün, e mi?”

Bu alaycı gülüşleri, isterik kahkahaları, küçümseyici sözleri duyunca içimde çöreklenmiş, kendi halinde sessiz sedasız uyuyan kör şeytan, ne yazık ki, birden uyanıyor. Şöyle bir silkinip kulakları, kuyruğu dikey ve elindeki üç kollu çatalın sivri uçlarını kıcıma kıcıma dürtüyor. “Uyan sersem! Hişt, uyansana! Ne duruyorsun öyle? Aç gözünü! Meydanı bu yelloza mı bırakacaksın?” diyor “Seni makaraya alıyor, ahmak! İşitmedin mi, ne diyor gülerken? Seni Allah güldürecekmiş. Sevsinler. O- ho-o, Allaha kaldıysa işin, yandın oğlum! Ölme eşeğim ölme. Silkin hadi! Kendi işini kendin gör. Sen de gül, eğlen. Eğlenmek senin de hakkın. Hadi!”

Kulağım şeytanın sıcak, nemli, kışkırtıcı fısıltılarından huylanıp kaşınıyor.

Ben, bu ikna edici, kafa çelici sözlerle, Şennur’un suçunun, benimkinden daha affedilmez olduğu düşüncesine sığınıp, annemin, onun, tomrukların yanında o adamların fındırdaştığını duyduğu an, ben de bu doğal hakkımı sonuna kadar alacağımı ve de tepe tepe kullanacağımı düşünmeye başlıyorum.

“Anne!” diyorum.

Annem, dizlerinin üstüne çömelmiş elbisenin eteklerini iğnelerken, Şennur’a bir şeyler söylüyor.

“Bak, o fisto kalın ya, pastanın arasına sıkıştırılalım. Daha güzel durur”

“Olur. Sen daha iyi bilirsin, Cevher Teyzecim”

“An-ne-e-...”

“Ne var oğlum, ne oldu? Görüyorsun işim var. Durmadan anne, anne... Ha, söyle ne diyeceksin, su mu istiyorsun?”

“Yok! An-ne-e... Şey diyecektim. I-ı... Sen ‘bisikleti çalınan adam’ filmini seyrettin mi?”

Şennur boy aynasının karşısında dikilmiş, başını eğe eğe, annemin elbise üzerinde yaptıklarını izlerken zıncı diye duruyor. Yavaşça başını kaldırıyor. Hareketsiz durması gerektiğinden dönemiyor, ancak belli zor duruyor. Bir an sabitlenen gözleri çakmak çakmak... Suratı alı al moru mor... Derken bakışlarımız aynada buluşuyor. Gözlerinde harlanan ateş öylesine kuvvetli yansıyor ki, ben ayna tuttuğu sanıp kamaşan gözlerimi nasıl kaçıracağımı bilemiyorum. Hemen yorganı başıma çekiyorum. Güçlü nefes sesim, - göğsüm iniyor kalkıyor, iniyor kalkıyor- bir de kulaklarımda atan nabzım yüzünden, yorganın altında annemin cevabını yarım yamalak duyabiliyorum.

“Sen aklını bisikletle mi bozdun oğlum?”

Sonra bir ılık atıp, eyvah eyvah, sütü ocakta unuttum, diye patır patır mutfağa koşturuyor.

İkimiz odada yalnız kalınca şennur, yorganı hışımla yüzümden kaldırıp, yakıcı bakışlarını üzerime diyor. Parmağını ter içindeki suratıma doğrultup,

“Seni pis yalancı! Adım gibi biliyorum... Hiç boşuna saklamaya kalkışma! Bacağın tomruk deposunda kırıldı, di mi?”

Hemen gözlerimi ellerimle kapatıyorum. Karanlığa sığınınca işi azıtmak kolaylaşıyor.

“Belki yledir... Belki değildir... Duruma göre değişir” diyorum.

“Bana bak şeytan aynası, şu koca ağzını açıp da, birine bir şey yumurtlarsan eğer-r-r... Öbür bacağını da ben kırarım, haberin olsun! Bir daha da oralarda gezindiğini görmeyeyim!”

şeytanım hala uyanık, hem de tam havaya girmişken, bu tehditkr konuşmalar karşısında rahat durur mu? şeytan bu işte, adı üstünde... Ben dur, yapma, lütfen desem bile, laf dinler mi?

Bu tehditlere, bu zavallı çocuğun pabuç bırakmaması gerekir diye düşündüğünden olsa gerek, arsızlığı da iyiden iyiye ele almışken, yine şeytanlığını yapıyor ve kafamda çak diye bir ampul yakıyor.

Hay aksi şeytan!

Gözlerim kafamda yanan ampulün tekinsiz ışığıyla pırıldarken, yüzüme de şeytani bir sırıtış oturuyor.

“E, şöyle metalik, pırıl pırıl bir bisikletim olsaydı, oralarda falan gezmez, hep ona binerdim” lafları dökülüyor ağzımdan “ Hem konuşmaya da hiç vaktim kalmazdı. Ama nerde bizde o şans...”

Böylece şennur’a mektubu atıyorum, benden günah gidiyor. Ama artık, alır mı almaz mı, alırsa, cevap verir mi, nasıl bir cevap verir... Orasını bilmiyorum. Yalnız, süt yanığı kokularıyla alelacele odaya dönen annem, son söylediğimi duymuş olmalı ki,

“Yok sana bisiklet falan! nce, karnendeki kırıkları düzelt bakalım, tembel teneke” diyor.

Bayram gelip atıyor ve tahmin edeceğiniz gibi tatsız tuzsuz geçiyor. Sabah gün ışımadan kalkıp, babamla camiye gidemiyorum. Yeni ayakkabılarımı giyemiyorum. Komşuların elini pp harçlık ve şeker toplayamıyorum. Yattığım yerden dışarıdaki çocukların patlattığı mantar tabancalarının, atapatlardan seslerini duyunca anneme

sokağa çıkacağım diye tutturup, bir güzel azar işitiyorum. Yapmadığım huysuzluk kalmıyor, annemin burnundan fitil fitil getiriyorum.

Bayramın ikinci günü Şennur sırtında annemin diktği dallı güllü, pastalı fistolu elbise, elinde bahçeden topladığı papatyalarla çıkageliyor. Bana karşı hiç olmadığı kadar içten, sevecen gülümsüyor. Hayırdır inşallah, diyorum. Bayramlaşma faslından sonra ağzına birkaç badem şekeri, bir de güllü lokum atıp, tatlı tatlı konuşmaya başlıyor. Öf, hem de ne tatlı, bal mübarek bal! Damlıyor ağzından şıp şıp...

“Sana bir sürprizim var, yüzbaşı” diyor, dişlerine yapışan lokumu zorla kaldırıp, pudra şekerli parmaklarını yalarken. “Bayram hediyesi. Kapının önünde seni bekliyor. Bir an önce ayağa kalksan iyi edersin”

Annemler daha onun böyle ağzını şapırdatar şapırdatar, ne demek istediğini anlamaya çalışırken, ben, bu hiç beklemediğim hızla gelen cömertlikle adeta beynimden vurulup, bitkisel hayata geçiyorum.

Aksi babam hemen, olmaz öyle şey, deyip kestirip atıyor.

Aklım çıkıyor. İki tekerleğiyle ayağıma gelen parlak fırsat elimden kaçacak diye ödüm kopuyor. Kahroluyorum. Yani, şu mübarek bayram günü yapılır mı bu hiç, bu zavallı çocuğa?

Şennur çan çan çan konuşuyor, anlatıyor. Ayaküstü bir takım senaryolar yazıyor, oynuyor. Babam çok kızıyor, diyor. Düştüğüm için izin vermiyor, diyor. Atacakmış, baltayla kıracakmış, diyor. Yemin billâh ediyor, falan fistan bir şeyler uydurup, alttan giriyor üstten çıkıyor, tatlı diliyle güler yüzüyle en sonunda, annemleri ikna ediyor. Oh! Neyse...

Kalbim güm güm, yatak sallanıyor. Şeytan, fırla yataktan, git şu kızı bir güzel öp, diyor. Bu kez ona uymuyorum ama kendimi zor tutuyorum. Sevincimi anlamasınlar diye yorganın altında doyasıya gülüyorum. Normalde böyle durumlarda düz duvara tırmanacağımı bildiği için annem, bu duruşuma hayret ediyor. Bu hallere düşecek çocuk muydun sen, gibisinden şefkatle bakıyor.

İşte, geç de olsa bayram yapıyorum. Bayram dediğin böyle olur. Yaşasın!

Annem Şennur’un getirdiği terzilik parasını almayıp, kendince onunla ödeşiyor.

Ben renkli bir rüyadayım. İştahım kesiliyor, gözüme uyku girmiyor. Pejonun benim olduğuna, kapının önünde beni beklediğine bir türlü inanamıyorum. Saçımı çekiyorum, kollarımı çimdikliyorum. Yanağıma şaplaklar. Allahım! Kafam allak bullak... Gözlerimi kapayıp pedallara bastıkça, altımdaki alet Tommiks’in atı Napolyon gibi şahlanıyor. Uçuyorum.

Sonunda ayaklarım yere basar gibi oluyor. Koltuk değnekleriyle yallah okula... Bacağımdaki kırıklar gün günden iyileşti ama karnedekiler biraz çatlak kaldı...

Annem, buna da şükür, dedi.

Mahallenin çocukları kıskançlıktan sus pus oldular. Düşündüler taşındılar; aradılar ettiler, bu işteki bit yeniğini bulamadılar. Sonunda çaresiz bağırlarına taş basıp, kız bisikleti bu oğlum, yaramaz, deyip burun kıvırdılar.

Burulдум.

Uzun sıcak yaz.

Nerede yattığımı bilemiyorum. Akşam ezanlarına kadar bisiklet sırtındayım. Ne fayda? Her yerde süremiyorum, istediğim gibi dolaşamıyorum, tomruk deposunun yanından bile geçemiyorum.

Sıkılıyorum.

Hava çok durgun, yaprak kımıldamıyor.

Hayallerimi kışkırtan, peşinde deliler gibi sürüklendiğim çalımlı rüzgâr, kızıl kestane saçları dağıta dağıta esmiyor artık yollarda. Ruhumun yelkenleri nasıl şişsin ki, nasıl açılalım uçsuz bucaksız hayal denizlerine? Gemilerim batıyor. Boğuluyorum.

Acı çikolatanın tadını, kadife yumuşaklığını çoktan unuttum. Beyaz zambak kokusu burnumda tütüyor. Tekerlekler dönerken etekler uçuşmayınca, pedallara basmak hiç gelmiyor içimden.

Beziyorum.

Kedigözleri kör gibi, janjan yapmıyor. Jantlar, eskisi gibi pırıldamıyor. Çamurluklar mat, farlar sönük... Ayna desen, yasta mıdır, nedir, puslu, bulanık. Yüzünden düşen bin parça...

Siliyorum, ovuyorum, parlatıyorum... Sevgilim gibi şımartıyorum. Hani, belki, yeniden? Yok. Seviyorum, okşuyorum. Olmuyor. Ne yapsam... Keyif vermiyor. Sevdikçe itiyor. Uzaklaşıyoruz.

Soğuyorum.

Selesi de eğri gibi geliyor gözüme, son zamanlarda. Zilin sesi kulaklarımı tırmalıyor.

Bakıyorum, ben de mi bir tuhafılık var acaba. Bilemiyorum.

Sonra da, aman canım, boş ver, diyorum. Ne olacak, kız bisikleti değil mi sonuçta... Hepsi aynı.

www.altkitap.com
